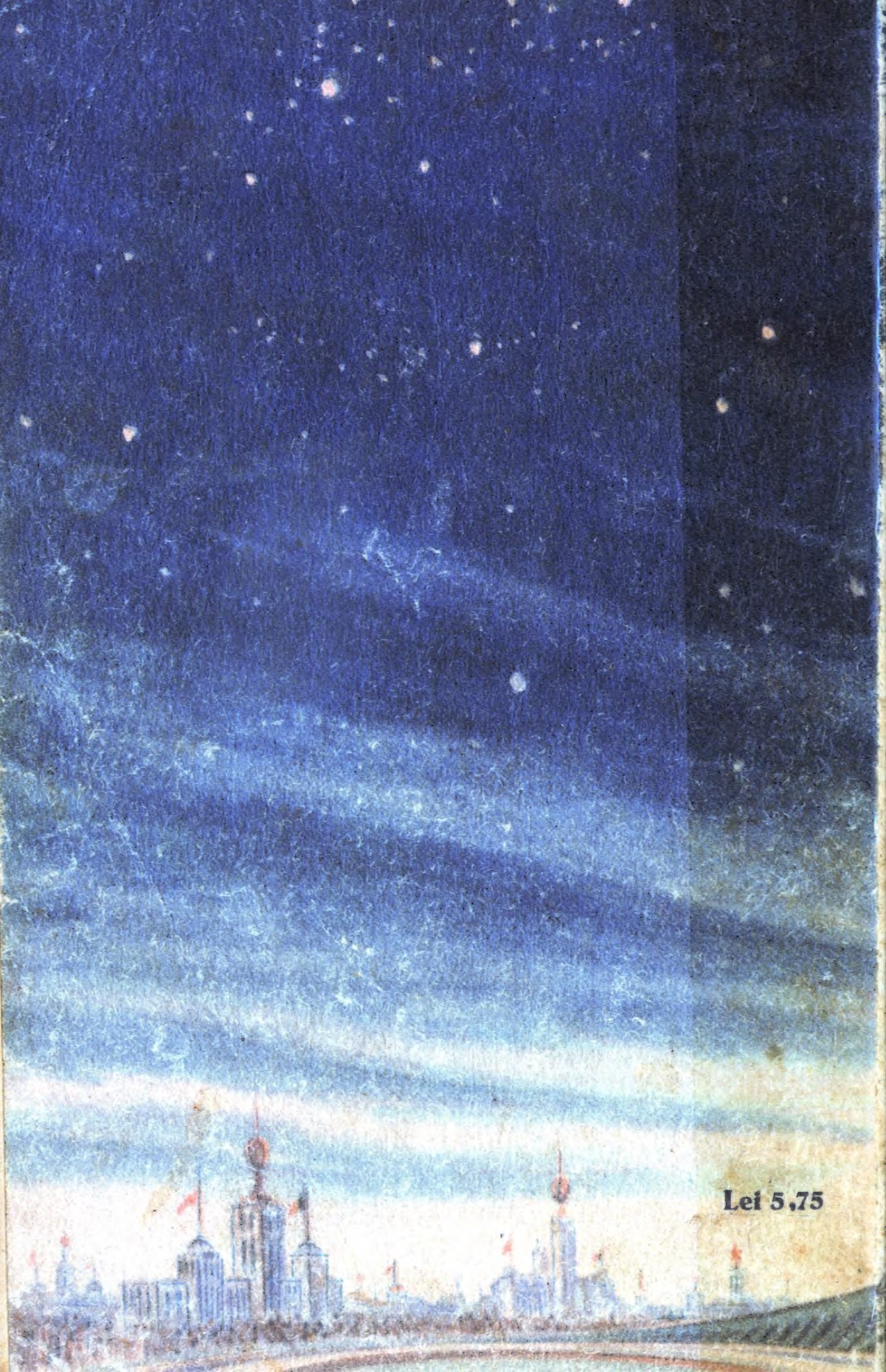
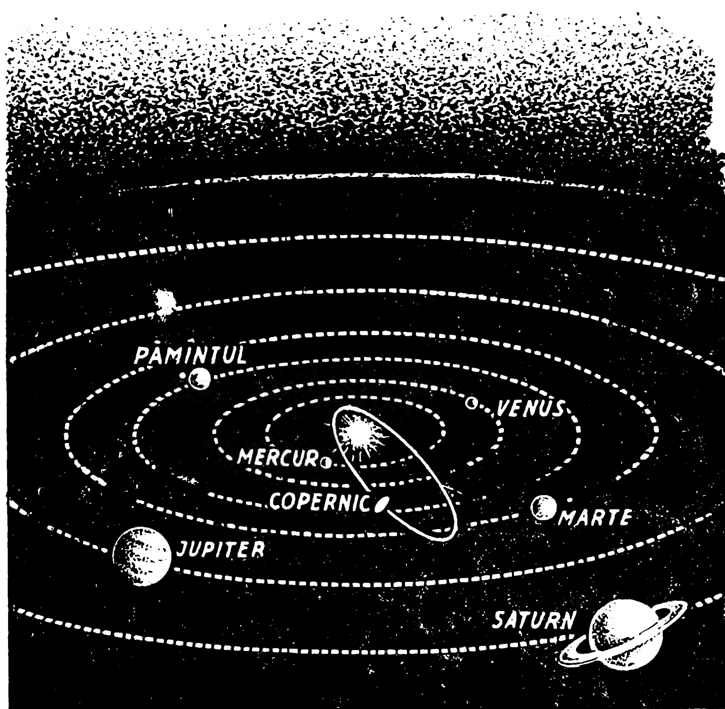

M. ȘTEFAN
RADU NOR

DRUM PRINTRE AȘTRI

DRUMUL LUI COPERNIC PRIN SISTEMUL NOSTRU PLANETAR

M. ȘTEFAN ȘI RADU NOR

DRUM PRINTRE AȘTRI

1954
EDITURA TINERETULUI

Ilustrații de A. POCH

UN PROIECT ÎNDRĂZNEȚ

1. Orașul

Soarele se ivise de mult peste acoperișurile clădirilor înalte și acestea aruncau umbre lungi de-a-curmezișul bulevardelor. Ca și în alte dăți, cisternele automate începuseră să stropească pavajul din elastolit cu o soluție de apă cu săpun, pentru ca apoi periile rulante și aspiratoarele electrice să-l curețe și de ultimul firicel de praf. Automobilele propulsate cu energie atomică treceau ca fulgerul. Din când în când, un helicopter ateriza într'o piață și din el coborau grăbiți pasagerii. La zeci de metri deasupra caselor circulau, atârnate de cabluri, funiculare formate din mai multe vagoane. Deși traficul era deosebit de intens la această oră matinală, totul se petrecea fără niciun zgomot.

Ușa unei case se deschise. In prag apărură doi tineri, care se opriră o clipă, trăgând adânc în piept aerul proaspăt al dimineții. Erau astronomul Matei Butaru și prietenul său, inginerul telemecanic Alexandru Prodan. O porniră încet de-a-lungul aleii de castani care ducea spre stradă. In urma lor, poarta se închise singură.

După câtiva pași, Butaru se opri brusc și începu să-și pipăie nervos buzunarele. Prietenul său îl privi nedumerit.

— Ce ai, Matei, îți lipsește ceva?

— Nu, Sandule, dar mi-a fost teamă să nu fi uitat acasă banda magnetonică ce conține proiectul. Dar uite-o aici, e la mine!

Se luară de braţ şi îşi văzură de drum.

Dacă ar fi fost atenţi la ceea ce vorbeau trecătorii, ar fi rămas surprinşi. Căci nimic nu se discuta mai aprins la Bucureşti în aceste zile decât proiectul îndrăzneţei expediţii interplanetare, întocmit de un colectiv de savanţi, în frunte cu tânărul astronom Matei Butaru.

Ziarele dezbătuseră pe larg proiectul şi, cum era de aşteptat, numeroşi erau aceia care începuseră să se pasioneze pentru acest plan temerar. Interesul stârnit de eveniment întrecuse chiar pe acela produs de primele experienţe de modificare a climei Islandei cu ajutorul instalaţiilor atomotermice aeropurtate.

Se ştia că la planul expediţiei astrale colaboraseră ingineri, astronomi, fizicieni, matematicieni, un numeros grup de tineri entuziaşti. Astăzi urma să aibă loc sesiunea Institutului de Cercetări Astronomice, care avea să hotărască asupra planului.

— Sandule, îi spuse Matei Butaru prietenului său, presupunând că planurile noastre vor fi aprobate, nu poţi veni în niciun caz cu noi în călătorie? Tu mi-ai dat un ajutor atât de preţios în pregătirea proiectului şi ştii doar cât de necesară ar fi participarea ta la expediţie.

— Din tot sufletul aş fi vrut să vă însoţesc. Dar înainte de un an nu voi termina punerea în funcţiune a centrului unic de telecomandă a rachetelor de transport şi până atunci...

O melodie veselă, care se termina cu trei semnale scurte, îl întrerupse. In acelaşi timp, pe cer apăru proiectat un text scurt:

E ORA ŞAPTE!

Ecranele televizoarelor se luminară şi pe ele se desenară cercuri concentrice. Ascultătorii auziră un zumzet surd şi după puţin timp se ivi figura binecunoscută a crainicului, care anunţa cu vocea sa limpede şi sonoră:

— *Bună dimineaţa, iubiţi spectatori! Incepem emisiunea noastră cu ultimul buletin de ştiri.*

O problemă care preocupă de mult timp opinia publică a ţării noastre se apropie de rezolvarea ei. Astăzi, la orele şapte şi jumătate dimineaţa, va începe la Institutul de

Cercetări Astronomice din București sesiunea științifică extraordinară cu privire la proiectul expediției interplanetare, prezentat de către astronomul Matei Butaru în numele unui grup de savanți români. Vă vom ține la curent cu mersul dezbaterilor în cadrul emisiunilor noastre viitoare.

Majoritatea auditorilor închiseră aparatele portative de televiziune. Erau mulțumiți, căci așteptarea nu mai avea să dureze mult. Se îndreptau acum grăbiți spre locurile lor de muncă, duși de mijloacele rapide de transport care străbăteau orașul dela un capăt la altul.

Alexandru Prodan îl conduse pe Butaru până la helicopterul care îl aștepta în piața învecinată.

— Mult succes, Matei ! îi ură el. Dacă reușești, îți pun la punct în două săptămâni toate sistemele de comandă la distanța de care ai nevoie.

Helicopterul începuse să urce lin. Prodan îl urmări până ce, printre turnurile clădirilor, nu-l mai zări decât ca o mică libelulă care pieri curând după construcția maiestuoasă a heliocentralei. Inginerul făcu apoi cale întoarsă. Se instală pe bancheta de aluminiu a unui trotuar rulant, alături de un pasager care mormăia enervat, spre hazul celor din apropierea sa :

— Nu știu ce au azi trotuarele astea ! Se mișcă încet ca niște tramvaie electrice de altădată.

— Ei, chiar aşa n'o fi! spuse zâmbind cineva.

— Ba chiar aşa! se înfurie şi mai rău pietonul morocănos.

Soarele blând al dimineţii scălda totul într'o lumină aurie, strălucitoare. La porţile uzinelor şi instituţiilor, oamenii se grăbeau să intre la lucru.

In Bucureşti începea o nouă zi de activitate creatoare.

2. *Planul expediţiei interplanetare*

Participanţii la sesiune sosiseră din toate colţurile ţării.

Veniseră în automobile propulsate cu energie atomică, în trenuri electrice, cu helicoptere sau cu rachete de pasageri.

Staţia de televiziune transmisese aspecte dela sosirea delegaţilor la institut. Pe ecranele aparatelor de recepţie apăruse clădirea gigantică, îmbrăcată dela parter până la etajul al 32-lea în marmoră albă, strălucitoare. După prezentarea câtorva dintre sălile palatului, reporterul se urcase pe acoperiş. Aici, în afară de obişnuita platformă de aterizare pentru helicoptere, se afla marea cupolă străvezie a observatorului astronomic al institutului. Prin pereţii emisferei strălucitoare se deosebeau diferite aparate, printre care telescoape, radiotelescoape şi spectrografe de ultimul tip.

Invitaţii sosiţi cu automobile le lăsau în faţa institutului şi se îndreptau spre ascensoare. Acestea îi urcau în câteva clipe la etajul al 16-lea, unde urma să aibă loc sesiunea. Cei veniţi cu helicopterele coborau spre sala de şedinţă cu ajutorul ascensorului, în mai puţin de zece secunde.

Nu se întâlneau pentru prima dată. Se văzuseră de zeci de ori la conferinţe sau congrese naţionale şi internaţionale. Işi cunoşteau părerile, concepţiile ştiinţifice, planurile. Se combătuseră de multe ori şi de tot atâtea ori se aplaudaseră.

Printre ei se aflau bătrâni, cu părul cărunt, cu mişcări demne şi măsurate. Erau însă şi mulţi tineri care se remarcaseră prin lucrări ştiinţifice de o deosebită valoare.

Discutau, unii cu înflăcărare, alţii calmi şi cu oarecare doză de îndoială, proiectul tânărului savant Matei Butaru.

Cei mai mulţi nu mai văzuseră sala în care se găseau acum, căci clădirea institutului fusese recent terminată. O cercetau cu un interes deosebit.

Peretele opus uşii de intrare era dintr'un cristal translucid, prin care pătrundea o lumină plăcută şi odihnitoare. Ceilalţi pereţi erau acoperiţi cu plăci de ivorită, o materie plastică ce imita fildeşul. In dreapta, se zărea o uriaşă hartă albastră a cerului, pe care planetele şi stelele erau înfăţişate prin mici surse de lumină. Un mecanism mişca în mod continuu punctele care reprezentau corpurile cereşti, dând o imagine fidelă a poziţiei astrelor pe boltă.

Plafonul boltit era împodobit cu o frescă de mari proporţii, reprezentând pe Giordano Bruno în momentul arderii sale pe rug. In jurul picturii erau gravate cu litere mari, de aur, cuvintele rostite de acest erou al ştiinţei: „Pe mine mă puteţi arde, dar adevărul spuselor mele nu îl puteţi distruge. Secolele viitoare mă vor înţelege şi mă vor preţui".

O imensă ghirlandă, care înconjura bolta, cuprindea portretele celor mai mari astronomi ai tuturor timpurilor, începând cu chinezul Şi Şen şi grecul Hiparc şi terminând cu cei mai de seamă învăţaţi contemporani.

Când Matei Butaru intră în sală, o parte a invitaţilor erau aşezaţi pe fotolii confortabile, grupate în jurul unei mese enorme de culoarea lemnului de nuc. In scurt timp, toate locurile libere fură ocupate. Erau aci membrii de frunte ai institutului şi alţi savanţi cunoscuţi, printre care învăţaţi cu renume mondial.

Prezida un om de vreo cincizeci de ani, zvelt, cu părul încărunţit la tâmple, cu ochi negri şi ageri. Era Achim Văianu, preşedintele institutului şi directorul principalului observator astronomic din Bucureşti.

Privirile lui Matei se opriră o clipă asupra chipului acestuia şi rătăciră apoi prin sală.

Silindu-se să nu-şi trădeze emoţia, Matei se apropie de locul său şi se aşeză. Scoase din buzunarul hainei minusculul sul cenuşiu al bandei magnetonice, care conţinea proiectul şi începu să-l răsucească în mână. Ştia că în puţine ore avea să cunoască părerea celor mai competenţi oameni de ştiinţă ai ţării asupra planului pe care îl elaborase în ultimii trei ani împreună cu inginerul Cernat, inginerul telemecanic Alexandru Prodan şi alţi tineri savanţi. Nu voia să pară şovăielnic. Ochii lui se îndreptară

din nou spre învăţaţii din sală. Pe faţa lor se citea un interes arzător, dorinţa vie de a cunoaşte cât mai grabnic proiectul.

In mulţimea de invitaţi îl zări pe profesorul George Scarlat. Cu câteva luni în urmă, Butaru îi ceruse cunoscutului astronom şi constructor de rachete o întrevedere şi fusese surprins de răceala cu care acesta îl primise. Acum lui Matei i se părea că-i citeşte pe faţă neîncrederea.

In sală se făcu linişte.

— Tovarăşi, spuse preşedintele ridicându-se, sesiunea extraordinară a institutului nostru este deschisă. Pe ordinea de zi figurează comunicarea tovarăşului Matei Butaru, „Proiect asupra unei călătorii în spaţiul interplanetar", urmat de dezbateri.

Matei Butaru introduse banda magnetonică a proiectului său în magnetograful electronic, o cutiuţă cu zeci de butoane, pe care o scosese din buzunar. Puse apoi aparatul în legătură cu instalaţia de proiecţie de pe peretele sălii. Acum, când nu-l mai despărţeau decât câteva clipe de momentul în care avea să-şi înceapă expunerea, emoţia i se risipea treptat. Când începu să vorbească, glasul îi răsună liniştit, cu un accent cald şi totuşi energic:

— Realizările şi progresele ştiinţei şi tehnicii ţării noastre, în condiţiile victoriei socialismului, le cunoaştem cu toţii.

Datorită însuşirii creatoare a experienţei învăţaţilor sovietici producem anual milioane tone de oţel, maşini dintre cele mai perfecţionate şi agregate de fabrici complet automatizate, bazate pe folosirea energiei atomice. Am reuşit să sporim de zeci de ori producţia de energie electrică, să fabricăm cantităţi uriaşe de articole de larg consum, creând societăţii o viaţă îmbelşugată. Substanţele stimulatoare şi acceleratoare puse la punct în laboratoarele agricole au sporit în mod simţitor producţia ogoarelor.

Cine ar fi crezut că vom extrage ţiţei din fundul Mării Negre, că un călător va putea să ajungă, pe o rachetă de tipul celei construite de învăţatul George Scarlat, în mai puţin de trei minute, dela Bucureşti în marele centru industrial Baia Mare, că vom folosi pe scară întinsă în agricultură maşini terestre care provoacă ploaia şi instalaţii aerotransportate care pot să împiedice căderea grindinei?

Matei reuşise, prin această introducere sugestivă, să trezească şi mai mult interesul ascultătorilor săi. Câţiva dintre cei prezenţi se instalară mai comod în fotolii, aprinzându-şi ţigări sau sorbind încet din paharele cu băuturi răcoritoare. Rămâneau însă cu ochii aţintiţi asupra vorbitorului.

In continuare, astronomul arătă că ceea ce se înfăptuia în ţara noastră era încă departe de realizările oamenilor sovietici, constructorii comunismului victorios:

— Invăţaţii sovietici au pus la punct fabricarea sintetică a alimentelor din bioxid de carbon, apă şi substanţe minerale, reuşind să reproducă în laborator procesul realizat de plante cu ajutorul clorofilei. Pustiurile au dispărut cu desăvârşire de pe harta Ţării Sovietice, izgonite de marile perdele de păduri, de uriaşele canaluri, de cursurile modificate ale fluviilor, de mările artificiale.

Vârsta medie a oamenilor se apropie de o sută de ani, datorită măsurilor sanitare de longevitate şi condiţiilor de viaţă din ce în ce mai bune.

Mari progrese au realizat, alături de ceilalţi savanţi, cercetătorii lumii aştrilor, astronomii, spuse apoi tânărul savant, intrând în subiectul propriu-zis al comunicării sale.

Proiectarea şi construirea principalului satelit artificial al Pământului de către învăţaţii sovietici şi studiile întreprinse de pe această a doua Lună au deschis uriaşe perspective pentru cercetarea astrelor „la faţa locului". Şi aceste perspective au fost traduse în viaţă de călătoriile rachetelor sovietice în Lună şi până în imediata apropiere a planetei Marte.

Iată deci că visul avântat al lui Constantin Eduardovici Ţiolcovschi a început să se realizeze. Ideile sale îndrăzneţe, care au părut multor contemporani utopice, s'au înfăptuit.

Glasul lui Matei răsuna acum mai puternic, mai avântat. Ochii săi se ridicară în sus, spre tablourile celor mai mari astronomi ai tuturor vremurilor, care îl priveau parcă şi ei.

— Ceea ce s'a făcut până astăzi, continuă el, e doar un început. Planetele, cometele, asteroizii ne aşteaptă pentru a fi cercetate de aproape. Vrem să aterizăm pe planete şi asteroizi, să cunoaştem acolo noi oceane şi noi continente, noi munţi şi stepe, vrem să cercetăm plantele şi

animalele care există fără îndoială pe unele corpuri cereşti, să lămurim nenumărate probleme care până acum au rămas mistere de nepătruns.

Desigur că toate acestea nu sunt uşor de realizat, deşi am ajuns să stăpânim energia atomică şi s'o folosim în tehnica rachetelor, deşi, datorită instrumentajului astronomic modern, noi cunoaştem astăzi cu mult mai bine decât în trecut aştrii.

Greutăţile pot fi însă înfrânte. De câte ori mă aflu în faţa unor probleme care îmi par de nerezolvat, îmi amintesc de minunatele cuvinte ale marelui Stalin: „Nu există în lume lucruri care nu pot fi cunoscute, ci există numai lucruri care nu sunt încă cunoscute, care vor fi descoperite prin mijloacele ştiinţei şi ale practicii".

Proiectul pe care vi-l supun spre aprobare este planul unei călătorii interplanetare, al unei vizite printre planetele sistemului nostru solar.

Priviţi itinerariul expediţiei, propus de colectivul nostru.

Matei Butaru apăsă pe un buton al magnetografului electronic şi pe ecranul rotund din peretele lateral al sălii apăru o uriaşă schemă a sistemului planetar, pe care era însemnat cu o linie roşie drumul proiectat.

In sală se auzi un murmur. Multora le scăpau exclamaţii de nedumerire sau de admiraţie.

O intervenţie hotărîtă a preşedintelui Achim Văianu puse capăt rumorii.

Arătând spre magnetograma proiectată, Matei Butaru începu să descrie calea expediţiei plănuite.

— Racheta, spuse el, va face o primă escală pe principalul satelit artificial al Pământului, Hepta.

La 7 Iunie anul viitor, un asteroid de tipul lui Icar, recent descoperit de I. C. Tarov, va trece la numai 312 000 kilometri de planeta noastră, adică la o distanţă mai mică decât cea dintre Lună şi Pământ. Racheta va porni spre acest asteroid şi va ateriza pe suprafaţa sa. Echipajul îşi va instala acolo centrul de observaţie pentru tot restul călătoriei.

De ce am ales un asteroid, şi tocmai pe acesta, ca bază a expediţiei? Schema vă spune totul. Asteroizii de felul celui descoperit de Tarov au o orbită foarte alungită, care îi duce în apropierea multor planete, cărora le „taie calea". Călătorind pe el, ne vom apropia până la distanţe

relativ mici de Mercur, Venus şi Marte. Vom folosi astfel asteroidul ca un adevărat vehicul.

Nimic nu ne va opri să părăsim din când în când baza expediţiei noastre, pentru a vizita unii dintre aştrii pe lângă care trecem.

Când asteroidul va ajunge din nou — peste un an şi şase zile — în apropierea Pământului, racheta îşi va lua zborul şi va porni înapoi, spre globul terestru.

In felul acesta, cam 98 la sută din călătorie o vom face pe asteroid, ceea ce va evita greutăţile inerente unei călătorii îndelungate într'o navă astrală.

Şi acum să trecem la datele tehnico-ştiinţifice ale proiectului expediţiei, iar apoi la descrierea principiilor constructive ale rachetei noastre, aşa cum au fost concepute de un grup de proiectanţi de sub conducerea inginerului Virgil Cernat.

Niciun zgomot nu se mai auzea acum în sală. Savanţii erau numai ochi şi urechi. Din graficele, schemele şi formulele de calcul care apăreau pe magnetograma proiectată, reieşeau tot mai limpede temeiurile ştiinţifice ale îndrăzneţului plan.

Butaru prezentă imensa importanţă a expediţiei plănuite atât pentru extinderea cunoştinţelor astronomice cât şi pentru progresul ştiinţei şi al tehnicii în general.

Când îşi termină referatul, aplauzele izbucniră năvalnic, făcând să răsune dela un capăt la altul sala. Reluându-şi locul, tânărul astronom îşi duse mâinile la tâmple. Simţi cum sângele îi zvâcneşte cu putere.

Abia acum savanţii începură să-l examineze cu toată minuţiozitatea.

Nu se deosebea prea mult de oamenii pe care îi întâlneau la fiece oră pe străzile oraşului, prin fabrici şi uzine, prin şcoli, institute şi laboratoare. Purta un costum de culoare cenuşie. Cămaşa albă, cu gulerul răsfrânt peste reverul hainei, scotea şi mai bine în evidenţă pielea sa bronzată.

Avea obrazul prelung, nasul drept şi fruntea puţin bombată. Părul mătăsos, de culoarea castanelor coapte, era presărat pe la tâmple cu fire argintii.

Deşi vorbise mai bine de o oră, faţa sa nu trăda nicio urmă de oboseală. Ochii săi mari şi albaştri, limpezi, priveau plini de încredere spre învăţaţii din sală. Totodată

însă, în aceste priviri se putea citi dârzenia care-l caracteriza.

Matei simţi simpatia cu care fusese primit proiectul. Când se uită la Achim Văianu, i se păru că şi acesta îi zâmbeşte încurajator. Preşedintele tocmai se ridicase în picioare, pentru a anunţa suspendarea şedinţei.

3. *Punctul de vedere al profesorului Scarlat*

Discuţiile la referat începuseră de o bună bucată de vreme. Un mare număr de cercetători ceruseră cuvântul pentru a-şi exprima adeziunea la proiectul lui Butaru. Vorbitorii relevau diferite puncte a căror studiere propuneau să fie inclusă în planul îndrăzneţei expediţii spre spaţiile interplanetare. Mulţi erau aceia care se ofereau să facă parte din echipaj, pentru a rezolva anumite probleme ştiinţifice care nu putuseră fi soluţionate pe Pământ.

O deosebită impresie făcu cuvântarea scurtă, dar avântată, a profesorului Dobre, cunoscutul biolog, care fusese recent decorat, la împlinirea a patruzeci de ani de activitate ştiinţifică.

Participanţii la sesiune priviră cu un interes deosebit la acest omuleţ vioi, scund de statură, cu faţa de un roşu aprins care se ridicase. Cuvintele sale erau pline de un entuziasm înflăcărat.

— Curaj şi prevedere, elan creator şi ştiinţă riguroasă — iată calităţile pe care a ştiut să le îmbine proiectul care ne-a fost prezentat. Aş fi fericit să pot participa la această minunată plimbare printre planete.

Ce prilej nemaiîntâlnit de a înţelege mai adânc legătura dintre condiţiile mediului şi formele de viaţă cărora le dau naştere ! Va fi o verificare a concluziilor astrobiologiei, disciplină creată pe Pământ, dar neconfirmată încă deajuns de fapte.

Savanţii din sală simţeau că ştiinţa trecea printr'un moment important, că despre cele dezbătute aci se va vorbi peste decenii. In această atmosferă, obiecţiile chimistului Lupu şi ale geologului Hoiban, colaboratori apropiaţi ai profesorului Scarlat, nu ajunseră să zdruncine încrederea majorităţii în proiectul prezentat, cu atât mai mult cu cât argumentele nu reuşeau decât să sublinieze unele greutăţi pe care toată lumea le cunoştea.

Cu un deosebit interes era însă așteptat cuvântul profesorului George Scarlat. Se știa că acesta, în ultimul timp, perfecționase vehiculele aeriene concepute de el cu douăzeci de ani în urmă și efectuase o serie de calcule astronomice de mare precizie. Scarlat era o autoritate de a cărei părere trebuia să se țină seama.

Când se ridică, ochii tuturor se îndreptară spre el. Mulți căutau să ghicească gândurile care se ascundeau sub trăsăturile aspre ale chipului său. Savantul îndepărtă cu gravitate un firicel de praf închipuit de pe haina sa de croială elegantă. Apoi tuși de câteva ori.

— Are cuvântul tovarășul profesor George Scarlat, membru corespondent al Academiei de Științe, anunță președintele adunării.

Scarlat controlă amănunțit sulul magnetonic pe care-l pregătise pentru consfătuire. Il introduse în micul magnetograf electronic și își trecu, cu un gest nervos, mâna peste frunte. Cuprinzând cu privirea întreaga sală, începu să vorbească

— Știți cu toții ce spune legea că i s'a întâmplat lui Icar, atunci când a încercat să zboare. S'a ridicat prea sus, „prea aproape de Soare". Ceara cu care erau lipite penele din care își făurise aripi s'a topit. Icar s'a prăbușit din înaltul cerului și a fost înghițit de valurile Mării Egee.

Nu v'am amintit întâmplător această poveste. Ea conține mult adevăr. Noi, oamenii de știință, nu trebue să ne apucăm să rezolvăm ceea ce la un moment dat este imposibil de rezolvat. Trebue să așteptăm să fie coapte condițiile.

Degeaba ar fi încercat, de pildă, savanții din secolul al XIX-lea să rezolve problema folosirii industriale a energiei atomice, care a înmiit puterile omului, căci abia în primele decenii ale veacului nostru a început să fie lămurită problema structurii atomului și a uriașelor sale resurse energetice. O asemenea tentativă ar fi fost la fel de absurdă ca și strădaniile alchimiștilor de a obține aur din plumb, prin foc și farmece.

Astăzi, aici, se pune următoarea întrebare: există condițiile pentru traducerea în viață a planului tânărului și entuziastului astronom care a ținut referatul ?

Eu consider că nu avem posibilitatea să construim, cu mijloacele de care dispunem, o rachetă care să ajungă pe asteroidul menționat, iar de acolo să efectueze incursiuni pe diferitele planete, de care se va apropia acesta. Nu văd

cum va fi rezolvată problema decolării de pe planete fără o pistă de lansare corespunzătoare şi apoi cum va fi prins din urmă asteroidul, care se va fi deplasat, în timpul escalelor planetare, cu o viteză considerabilă pe orbita sa. Nici adaptarea membrilor expediţiei la variaţiile extreme ale temperaturii şi la efectele razelor cosmice nu va fi uşoară. Mă gândesc apoi la pericolul ciocnirii cu meteoriţii, care au cauzat atâtea neajunsuri oamenilor de ştiinţă de pe principalul satelit artificial al Pământului şi la faptul că nu ştim aproape nimic despre structura asteroidului care ne este propus ca bază a expediţiei.

Riscurile sunt extrem de mari şi şansele minime. E prea multă incertitudine, prea mult neprevăzut în tot ceea ce ni se propune!

In sală se auzi un murmur, care creştea neîncetat. Ridicându-şi glasul, Scarlat reuşi să acopere zgomotul.

— Peste câteva decenii, continuă el, o astfel de expediţie cosmică ar avea cu totul alte perspective. Progresele astronomiei ne vor permite atunci să cunoaştem mult mai bine condiţiile unei călătorii interplanetare. Vom şti cu ce dificultăţi avem de luptat, ce măsuri trebuesc luate. Tehnica construcţiei rachetelor astrale va fi mult mai avansată.

Atunci vom putea porni într'o adevărată expediţie ştiinţifică astrală.

Declanşând magnetograful său, George Scarlat proiectă pe ecranul de pe peretele sălii o serie de planşe şi grafice, pentru a ilustra punctul său de vedere.

Timp de peste o oră, Scarlat vorbi, referindu-se la schemele care se succedau pe cristalul alb. Incheie cu cuvintele:

— Interesul ştiinţific al unei asemenea expediţii ar fi fără îndoială deosebit de mare. Pentru cercetările mele, o astfel de călătorie ar fi un prilej nepreţuit de a rezolva probleme care mă frământă de ani de zile. Dacă mi s'ar putea dovedi că acest plan are sorţi de izbândă, m'aş alătura şi eu expediţiei.

Nu putu să termine, căci zarva care se produsese îi acoperi ultimele cuvinte.

— Acum aş voi să cunoaşteţi şi părerea mea, spuse Achim Văianu, preşedintele Institutului Astronomic. Proiectul prezentat de tovarăşul Butaru are, după mine, o importanţă covârşitoare.

La baza lui stă o adâncă cunoaştere a complexului ştiinţelor astrale. Tovarăşul profesor Scarlat ne-a ajutat mult analizând greutăţile care vor exista.

Nu pot fi însă de acord cu neîncrederea arătată de tovarăşul Scarlat. Este cazul să amintim că atunci când a început construirea principalului satelit artificial al Pământului, Hepta, ca şi la proiectarea primelor călătorii cosmice, tovarăşul Scarlat şi-a manifestat întotdeauna îndoielile. Faptele însă l-au dezminţit.

Opinia mea în această privinţă mi-am exprimat-o în nenumărate rânduri. V'o repet : să pornim cu curaj în întâmpinarea noului ! Suntem doar savanţii epocii de construire a comunismului, care nu se tem de necunoscut şi de neprevăzut, ci le biruie, le cuceresc !

In sală izbucniră aplauze.

O jumătate de oră mai târziu se anunţă că sesiunea extraordinară a Institutului de Cercetări Astronomice a aprobat cu 52 de voturi pentru şi 4 voturi contra, proiectul lui Matei Butaru.

Invăţaţii se ridicară din fotoliile lor, ovaţionând cu căldură succesul colectivului condus de tânărul astronom. Numeroasele strângeri de mână îl făcură pe Butaru să înţeleagă şi mai bine că dobândise o însemnată victorie.

Felicitările profesorului Dobre, pe care-l cunoştea din copilărie şi pentru care avea de mult o admiraţie adâncă, îi dădură lui Butaru o încredere şi mai mare.

— Vrei cu adevărat să ne însoţeşti ? îl întrebă el.

Bătrânul îl privi drept în ochi şi zâmbi.

— Ascultă, Matei, cred că nu ne cunoaştem de ieri. Şi dacă n'o să spuneţi că vârsta mea este o piedică, că n'aş mai putea suporta greutăţile expediţiei, atunci fii sigur că nu m'ar pasiona nimic mai mult, ca om de ştiinţă, decât această călătorie în lumea aştrilor.

4. *Un comunicat important*

Seara coborîse pe nesimţite. Geamurile mari ale încăperii oglindeau cerul vânăt şi dunga roşiatică, pictată parcă de-a-lungul orizontului de Soarele ce coborîse spre asfinţit.

Deşi lumina zilei devenise cenuşie şi confuză, în cameră tuburile fluorescente nu se aprinseseră.

Pe mese largi se distingeau în penumbra serii aparate

ciudate din metal strălucitor, piese de maşini de forme neobişnuite şi scule sclipitoare de oţel. Dacă într'un colţ nu s'ar fi aflat o măsuţă cu câteva fotolii, o bibliotecă şi nişte planşe de desen fixate pe trepiede, te-ai fi putut crede într'un mic atelier mecanic.

Butaru, Dobre şi inginerul Cernat, care şedeau în jurul mesei, discutau cu înfrigurare. Nori de fum albastru de ţigară se ridicau spre tavan.

Matei Butaru părea îngândurat.

— Au trecut săptămâni de la sesiunea institutului. Vă spun, aşteptarea asta nu e deloc plăcută. Sunt nerăbdător să începem pregătirile, să pornim la treabă, să dăm în sfârşit viaţă proiectului nostru.

Cine ştie dacă la Departamentul cercetărilor ştiinţifice, unde la început ni s'a făgăduit tot sprijinul, lucrurile nu s'au împotmolit acum ! Să se fi ivit obiecţiuni împotriva planurilor noastre ?

— Ascultă, Matei, nu avem niciun motiv să ne pierdem încrederea, interveni profesorul Dobre.

Bătrânul savant îşi scutură coama de păr alb care îi împodobea capul. In timp ce vorbea, în colţurile buzelor îi juca un zâmbet şi degetele sale scurte loveau neîncetat pielea cafenie a fotoliului.

Se ridică brusc şi, îndreptându-şi trupul mărunt, continuă :

— Nu ai destulă încredere în oameni, Matei. Mie mi-ar fi fost suficient să văd feţele celor care mă aplaudau la şedinţa institutului, ca să nu mă îndoiesc că lucrurile se vor termina cu bine. Iar după discuţia dela Departament, nicio clipă nu aş mai fi aşteptat. Aş fi pornit înainte, aş fi... aş fi... Dar — urmă el cu vocea mult mai scăzută — la urma urmei, de ce nu soseşte blestematul ăla de răspuns ?

Butaru şi Cernat izbucniră în râs.

Aurelian Dobre le aruncă priviri dojenitoare. Se pregătea tocmai să spună ceva, când uşa se deschise pe neaşteptate.

— O veste mare, tovarăşi !

Radiotelegrafistul Precup intră grăbit în cameră, fluturând un ziar, pe care i-l întinse triumfător lui Matei. Pe faţa sa ascuţită, cu pielea palidă, apăruse acum o roşeaţă, pricinuită de emoţia care-l stăpânea.

— Să mai spună acum cineva că îndrăznim prea mult, adăugă el, ameninţând cu pumnul un duşman nevăzut.

Matei îi smulse cu un gest grăbit ziarul din mână şi începu să citească cu voce tare:

„O nouă rachetă cosmică sovietică.

In ultima şedinţă a sesiunii Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S., Secţia Astronomie, s'a hotărît începerea construcţiei unei rachete cosmice cu mare rază de acţiune. Această rachetă, care urmează să fie terminată peste un an, va porni într'o expediţie cu o durată de şase ani, spre limitele sistemului nostru planetar, urmând să aterizeze pe Saturn, Neptun, Uranus şi Pluton.

Prima parte a călătoriei, până în apropiere de Saturn, va fi efectuată pe un asteroid, iar restul cu ajutorul rachetei cosmice. Principalul scop este studierea condiţiilor astro-fizice ale regiunilor periferice din sistemul nostru solar şi, prin aceasta, lămurirea unor fenomene ale mişcării şi structurii acestuia".

— Iată un proiect cu mult mai cutezător decât al nostru, zise Matei, punând ziarul la o parte; un drum mult mai lung, ţeluri cu mult mai greu de atins. Va fi o lovitură serioasă pentru sceptici. Ştiinţa sovietică confirmă că suntem pe o cale justă.

— Bine că i-a venit inima la loc lui Matei al nostru, râse profesorul Dobre. Dar... băieţi, de ce o fi durând atâta? Puteam să primim până acum şi zece ondograme.

Matei Butaru îl privi cu coada ochiului.

— Tovarăşe Dobre, credeţi-mă, suntem cu toţii nerăbdători. Dumneata însă, deşi ca naturalist şi biolog, nu ai o legătură directă cu prima fază a realizării proiectului, cu construcţia rachetei, îţi manifeşti nerăbdarea, parcă ar trebui să confecţionezi prima piesă.

— Poftim! bombăni profesorul. A ajuns Matei să-mi facă mie morală. Imi critică nerăbdarea, de parcă un naturalist nu ar avea acelaşi drept să fie nerăbdător ca un astronom sau un constructor de rachete.

După o clipă de gândire, întrebă din nou cu vocea sa groasă, puţin răguşită:

— Ei, ce părere aveţi, când o să vedem odată ondograma?

— Trebue să ne sosească, nu mă îndoiesc că în curând o vom avea, îi răspunse Matei. Dar stai... se aude semnalul.

Săriră în picioare şi se repeziră spre ondograf, aparatul cu care se transmiteau şi se recepţionau dela distanţă ştiri scrise şi imagini.

În aparat se aprinsese un mic bec roşu şi cinci sunete melodioase anunţară că postul era chemat. In acelaşi moment, pe ecran apărură litere :

„Colectivului Butaru.

Departamentul cercetărilor a aprobat planul dumneavoastră şi toate fondurile necesare expediţiei. Veniţi pentru a primi instrucţiuni amănunţite. Construcţia rachetei va începe îndată la Uzinele „Automat". Trimiteţi acolo pe inginerul constructor, cu planurile."

Ecranul se întunecă. Se auziră trei semnale scurte. O clapă se deschise şi din ea căzu o filă albă, conţinând textul imprimat al ondogramei. Butaru luă mesajul şi îl flutură prin aer ca un steag.

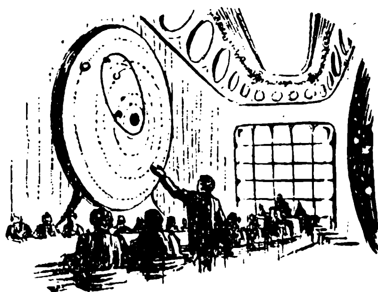
— Ei, prieteni, ce ziceţi? Tovarăşe Dobre, mă mai cerţi, te mai superi ? Aţi auzit, chiar de mâine, ba nu... chiar de azi, din clipa asta, începem ! Dacă-l convingem şi pe George Scarlat să vină cu noi — şi cred că vom izbuti până la urmă — reuşita deplină a expediţiei nu mai poate fi pusă la îndoială.

In ceea ce priveşte corabia noastră cosmică, deşi nu e construită încă, ea există pentru noi din acest moment. Să-i dăm chiar de acum un nume. Ce spuneţi ?... Eu propun s'o botezăm „Cutezătorul".

— „Cutezătorul" ? Profesorul Dobre duse în glumă degetul arătător la tâmplă, ca şi cum ar fi avut de chibzuit asupra unei probleme foarte complicate... E un nume cât se poate de potrivit. Şi zi, Matei, acum nu mai există nicio piedică ? Nu mai poate interveni nicio întârziere ?

— Niciuna, tovarăşe Dobre !

— Ei, atunci ce mai staţi ? N'ai spus chiar tu acum câteva clipe că nu mai avem timp de pierdut ?

P R E G Ă T I R I L E

5. *Antrenamente pentru expediția cosmică*

Trecuseră două săptămâni dela primirea ondogramei. Pregătirile pentru marea călătorie erau în toi. Inginerii Virgil Cernat și Alexandru Prodan lucrau intens la Uzinele „Automat".

Pe măsură ce construcția rachetei înainta, viitorii călători astrali se pregăteau, în cadrul unor antrenamente zilnice, pentru condițiile, cu totul deosebite de cele de pe Pământ, pe care aveau să le înfrunte în călătoria lor.

La centrul de antrenament, de curând înființat, se strânseseră și de această dată, ca în fiecare dimineață, viitorii cuceritori ai spațiului interastral.

Inainte de începerea exercițiilor, medicul Sabina Turcu își primi pacienții în cabinetul ei, înzestrat cu aparataj ultramodern.

Doctorița părea de vreo cincizeci și cinci de ani. Avea o față severă cu trăsături energice, care contrastau cu ochii albaștri, plini de bunătate. Părul cărunt îi era strâns într'un coc, peste care purta o bonetă dintr'o țesătură albă și vaporoasă.

In cabinet era un singur aparat imens, având un tablou de comandă cu o sumedenie de rotițe, ecrane și cadrane.

Matei Butaru se așeză primul pe fotoliul aflat în fața instalației și-și puse mâinile pe cele două brațe ale acestuia. După ce îi controlă poziția, doctorița apăsă pe buton. Savantul simți atunci cum diferitele dispozitive ale aparatului îi atinseră trupul.

Pe tabloul indicator apăreau rezultatele: temperatura corpului, rapiditatea pulsului, minima şi maxima tensiunii arteriale, hemograma şi altele. Pe un ecran special se vedea diagrama bătăilor inimii, iar pe un altul imaginea radioscopică a diferitelor niveluri din interiorul corpului.

Ultimul intră în funcţiune oscilograful catodic, care înregistra variaţiile ondulatorii emise de diferite organe.

După ce şi ceilalţi participanţi la expediţie trecură prin această adevărată „combină medicală" şi doctoriţa cercetă cu grijă fişele individuale pe care se înregistraseră automat rezultatele, îi strânse pe toţi în jurul ei.

— Să ştiţi că programul nostru de astăzi este cam încărcat, aşa că s'ar putea să fie obositor. Nimic nu poate fi însă lăsat la o parte. Ca viitor medic al expediţiei, vreau să părăsesc planeta noastră cu oameni sănătoşi, căliţi fiziceşte pentru toate greutăţile care ne aşteaptă. Haideţi, să începem!

„Pacienţii" o urmară pe doctoriţă. In afară de Matei Butaru, Aurelian Dobre şi radiotelegrafistul Andrei Precup, se mai găseau aici Apolodor Dincă, care avea să se ocupe în călătorie de lucrările de laborator şi de prepararea alimentelor, precum şi geologul Ana Grigoraş.

Doctoriţa deschise uşa cabinetului de radioterapie.

— Incepem, ca de obicei, cu o scurtă şedinţă de acomodare la efectul diferitelor radiaţii.

Se culcară pe nişte paturi scunde, acoperite cu un fel de muşama dintr'o masă plastică de culoare albă. Sabina Turcu apăsă un buton. In tuburile de sticlă fixate în tavan apăru o lumină albastră-verzuie, mai întâi ca o licărire de abia perceptibilă, care deveni apoi din ce în ce mai intensă.

— Ce te mai furnică, strigă Precup. Parcă aş lucra la un aparat neizolat! Ţine mult, tovarăşă doctor?

— Nici mai mult, nici mai puţin decât trebue! De altfel, nu-i chiar atât de grav. Am făcut doar şi eu toate aceste exerciţii şi pot spune că m'am obişnuit destul de repede cu ele. Nici cuirasa rachetei, nici costumele noastre de protecţie — oricât de impermeabile ar fi — nu vor putea opri cu totul pătrunderea radiaţiilor. De aceea trebue să ne acomodăm.

— N'am spus că nu pot să le suport. Am zis doar că furnică! Imi amintesc de vara anului trecut, când eram

telegrafist pe submarinul atomopropulsat „Poseidon". În drum spre insulele Bermude, temperatura se ridicase la peste 75^0. Apele mării clocoteau şi aburi deşi se ridicau deasupra valurilor. Lucram gol puşcă la aparatul meu, când deodată niturile acoperişului se topiră şi acesta se prăbuşi, lăsându-mă pradă razelor nemiloase ale Soarelui.

Şi atunci ce credeţi că am făcut?

Andrei Precup se opri o clipă, pentru a da un efect şi mai puternic ultimelor sale cuvinte.

— Ce-ai făcut? Eu cred că te-ai trezit din somn şi ţi-ai dat seama că-i curată neruşinare să torni asemenea gogoaşe, îi spuse inginerul Cernat cu vocea sa de bariton.

Radiotelegrafistul vru să riposteze, dar doctoriţa îl întrerupse.

— E destul pentru astăzi. Aţi primit suficiente radiaţii. Acum să trecem la cel de-al doilea punct al antrenamentului nostru.

In grădina centrului, înconjurat de sălcii pletoase şi de pajişti acoperite cu iarbă de un verde închis, se afla oglinda unui lac artificial cu o adâncime de peste 15 metri.

Imbrăcaţi în costume speciale de protecţie, asemănătoare celor de scafandru, viitorii călători se cufundară în apele sale străvezii. Rămaseră peste o jumătate de oră pe fund, pentru a se obişnui cu presiunea ridicată.

Suportară cu bine această încercare, care nu avu alte consecinţe decât o uşoară durere de cap, înlăturată de doctoriţă prin aplicarea unor radiaţii RV în centrele nervoase corespunzătoare.

Un alt antrenament îi supuse stărilor curioase pe care le dă lipsa oricărei presiuni atmosferice. Mai bine de un ceas rămaseră într'o barocameră din care fusese scos aerul, în aceleaşi costume de protecţie în care coborîseră pe fundul lacului.

Apoi urmă un nou exerciţiu. Doctoriţa îi conduse spre un turn înalt de sute de metri, care străpungea acoperişul clădirii, ridicându-se spre cer. Un ascensor îi urcă până în vârf. Acolo trecură într'o cabină în aşa fel construită, ca să poată cădea cu mare viteză. Doctoriţa apăsă pe un buton şi acesta începu să coboare fulgerător. Călătorii se obişnuiau astfel cu dispariţia treptată a forţei

de atracţie. Aşezaţi pe scaune, suportau şi de această dată cu răbdare experienţa.

Dintr'un colţ auziră însă un oftat şi nişte gemete.

Voluminosul Apolodor Dincă îşi încleştase mâinile pe barele din pereţi şi se plângea întruna:

— Ce năpastă! Până acum, timp de cincisprezece ani, am tot amestecat şi transformat mii de substanţe în eprubetele mele. Acum, am devenit dintr'odată eu subiect de experienţă. Şi încă ce experienţă... Dacă mă mai scutură mult această maşină drăcească, simt că fac efervescenţă.

— Poate ţi-e teamă să nu-ţi pierzi proverbiala ta poftă de mâncare, spuse râzând Aurelian Dobre.

— Degeaba vă distraţi pe seama mea. După ce cobor din cutia asta căzătoare, nu reuşesc să mănânc într'o zi întreagă atâta cât obişnuiam altădată la micul dejun. Azi dimineaţă de abia am putut să iau o omletă şi două fripturi. Tare prost mă simt, tovarăşi. N'aţi voi să continuaţi fără mine?

Sabina Turcu opri ascensorul şi se apropie de Dincă.

— Vasăzică, spuse ea cu severitate, din cauza dumitale suntem nevoiţi să întrerupem antrenamentul. Te rog acum să-mi explici de ce ţi-ai umplut stomacul în aşa hal, când dispoziţia mea era limpede: nimeni nu mănâncă înainte de exerciţii!

Apolodor Dincă o privi cu ochi rugători:

— Tovarăşă doctor, constat cu regret că şi dumneata ai căzut victimă zvonului că aş fi un mâncăcios. Din păcate, lucrurile stau cu totul altfel. In ultima vreme sunt ca o soluţie suprasaturată, care nu mai primeşte nimic. Şi când mai reuşesc, ca azi dimineaţă, să pun câte ceva în gură, e oare cazul să mă opresc din pricina antrenamentului?

Avea o înfăţişare atât de nenorocită, încât cu toţii izbucniră în râs. Nici doctoriţa nu-şi putu reţine un zâmbet.

— Te avertizez, tovarăşe, îi spuse ea, că dacă greutatea dumitale continuă să sporească, nu te mai luăm cu noi!

Laborantul o privi nedumerit şi întoarse capul, ca şi când cuvintele nu i s'ar fi adresat lui.

După terminarea exerciţiului, se instalară în camera rotitoare, unde se crea în mod artificial o forţă de atracţie mult sporită. Această încăpere sferică se rotea cu o viteză ce creştea progresiv, dând călătorilor impresia că

sunt împinşi cu mare forţă spre pereţii ei. După câteva minute începură să se obişnuiască. Dobre făcea glume pe seama celor care se plângeau.

— Curaj! Nu vă neliniştiţi din cauza poziţiei incomode.

— Parcă am încăput din greşală într'o maşină centrifugă, murmură Dincă, ştergându-şi năduşeala de pe faţa sa aprinsă şi lucioasă.

Exerciţiul dură aproximativ o jumătate de oră.

— Asta n'a fost nimic în comparaţie cu altele prin care am trecut eu, spuse Precup, când camera rotitoare se opri. Acum doi ani eram radiotelegrafist pe bordul electronavei de cercetări oceanografice „Vulturul". Intr'o zi, pe când marea furioasă îşi trimitea talazurile spre înălţimea cerurilor, în depărtare se ivi silueta întunecată a unei stânci. Altul şi-ar fi pierdut capul, dar eu...

— Tu însă, te-ai făcut alb ca varul şi te-ai ascuns în fundul laboratorului meu. Şi eu eram pe vremea aceea pe „Vulturul", şi-o ţin bine minte, spre ghinionul tău, îi aminti vesel Apolodor.

Precup îi aruncă o privire nimicitoare şi nu mai spuse nimic.

Urmă ultimul şi cel mai greu exerciţiu. Doctoriţa îl demonstră celorlalţi. Era o reproducere a unui binecunoscut număr de circ denumit „omul ghiulea".

Sabina Turcu intră într'un fel de tub asemănător ţevii unui tun, care era în realitate o instalaţie de lansare, înzestrată cu un resort de oţel. Câteva secunde mai târziu o văzură ţâşnind din ţeavă ca un proiectil viu. Corpul ei descrise un arc larg prin aer, ajungând până la câţiva metri de bolta înaltă a încăperii şi coborînd apoi spre o imensă plasă elastică, aflată la vreo 30 metri de punctul de lansare.

— Asta... trebue să facem şi noi? întrebă Precup, clipind repede din ochi, când doctoriţa coborî din plasă.

— Nu e un exerciţiu obligatoriu, dar cei care îl vor face, vor suporta cu mult mai uşor expediţia noastră. Intr'adevăr, este vorba de o probă sintetică. In momentul ieşirii din ţeavă, corpul omenesc are o greutate de trei-patru ori sporită faţă de cea obişnuită. Apoi, pe măsură ce se înalţă, greutatea scade treptat, pentru ca în punctul de ascensiune maximă să devină nulă. Ea creşte din nou, progresiv, pe măsură ce corpul coboară.

Apolodor Dincă se postă în fața doctoriței.
— Uitați-vă la mine, spuse el, semăn eu cu un acrobat?
Sabina Turcu se făcu că nu-l aude și îi invită pe ceilalți să-i urmeze pilda.
Matei Butaru se oferi primul. Atât el, cât și Ana Grigoraș reușiră fără prea mari dificultăți să execute exercițiul.
— Destul pentru astăzi, spuse, în sfârșit, doctorița.
Porniră cu toții spre cabinetul medical. Acolo, Sabina Turcu cercetă diagramele oscilometrelor catodice individuale, pe care le purtaseră în timpul antrenamentului. Din studiul înregistrărilor stabili modul în care reacționaseră la diferite exerciții. Apoi controlă din nou starea pacienților săi la „combina medicală" și îi invită să ia o gustare.
— O idee cât se poate de binevenită, observă Dincă. Deși am susținut contrariul, acum mi se pare că aceste exerciții au asupra mea o influență binefăcătoare.
Masa rotundă, în jurul căreia se așezară, avea la mijloc o deschizătură. Curând se auzi un zgomot ușor și o tăblie încărcată cu mâncăruri și băuturi se ridică din cavitate până la înălțimea mesei. In sală domnea buna dispoziție. Profesorul Dobre se întoarse către Dincă.
— Dragă tovarășe, dumneata, care pe lângă munca dumitale științifică te vei ocupa în călătorie de problemele culinare ce nu par să-ți fie indiferente, ai putea să ne ajuți în lămurirea unei chestiuni. Uite, ceea ce mâncăm noi acum seamănă cu o felie de tort și cu toate acestea are gust de friptură de purcel. Iar aici, mâncarea asta, deși arată a fi cașcaval, aș jura că e rasol de pui. Ce părere ai, ce ni s'a servit oare?
Apolodor Dincă începu să scormonească prin farfurie. Fața lui mare și rotundă, cu ochii mici, ascunși printre straturile de grăsime, exprima o mare nedumerire. Luă câte puțin din fiecare farfurie, mirosi, gustă puțin, apoi privi cu atenție la lumină. Până la urmă ridică din umeri.
— Cu toată bunăvoința, n'aș putea să vă spun ce mâncăm. Ar trebui să fac o analiză chimică în toată regula, ca să mă lămuresc... Dar, mă rog, de ce vă interesează?
— Doar așa, ca să știu, spuse profesorul și se întoarse spre doctoriță.
Aceasta ascultase, zâmbind, discuția.

— Ați mâncat astăzi alimente concentrate, dintre acelea pe care le vom consuma în timpul expediției, explică ea. Printr'un sistem de dezhidratare, alimentele, inclusiv carnea și ouăle, sunt uscate, micșorându-și volumul la a 15-a sau a 20-a parte și păstrând în același timp toate însușirile nutritive.

Desigur că așa cum au fost servite aici, concentratele au fost amestecate cu apă, astfel că și-au sporit din nou volumul. Peste câteva zile vom începe să mâncăm și concentrate pure, fără amestec de apă, sub formă de buline. Și atunci veți vedea cum o să vă săturați cu cantități de mâncare ce ar încăpea într'un degetar.

— Și... în expediție numai de-astea vom mânca ?- întrebă Dincă, dezamăgit.

— Nicio grijă, îl liniști profesorul Dobre, să nu-ți închipui că vom consuma numai hrană concentrată. In timpul călătoriei vom avea ocazia să producem și alimente sintetice. Dar nici alimentele proaspete nu ne vor lipsi, căci vom lua cu noi o adevărată seră zburătoare, cu roșii, castraveți, varză, cartofi și altele. Mă gândesc chiar să încărcăm câțiva pui.

— Grozav, strigă Apolodor mai vesel ca oricând, mi-a venit inima la loc. Abia aștept să prepar — în laboratorul-bucătărie — prima supă de găină „à la Asteroid"...

— Până una-alta, îl întrerupse doctorița, va fi nevoie să-ți completezi cunoștințele dumitale de fizică și chimie, studiind problema alimentelor dezhidratate și modul lor de preparare. Apoi Sabina Turcu se întoarse spre ceilalți: Și acum, vă anunț că împreună cu tovarășul Butaru am hotărît ca de mâine să introducem un punct nou în programul nostru, care de acum înainte va fi reluat săptămânal. La ora șase dimineața plecăm cu o rachetă într'o călătorie de antrenament spre limitele superioare ale atmosferei.

Vestea produse un entuziasm general.

După plecarea celorlalți, Matei Butaru rămase cu doctorița, care îi vorbi despre pregătirea fizică a echipajului.

— Nu stați rău cu antrenamentul, mai ales de când v'ați lăsat de fumat. Imunitatea împotriva radiațiilor a crescut. Și celelalte experiențe sunt suportate din ce în ce mai bine. Tratamentul aplicat lui Precup pentru anemia de care suferă, progresează mulțumitor. Cu profesorul Dobre, însă, chestiunea e mai dificilă. La vârsta lui...

Matei o întrerupse:

— Tovarăşă doctor, îl cunosc de mulţi ani. Nici nu vă închipuiţi ce rezistent e. Ultima sa expediţie, în regiunea antarctică, a dovedit-o pe deplin. Timp de două săptămâni a rămas izolat pe o banchiză, la o temperatură de — 38⁰, cu o cantitate redusă de alimente. Când a fost găsit, era sănătos şi plin de voie bună, aşa cum îl ştiţi.

— Călătoria interplanetară va cere însă organismului lui eforturi mai mari. Ştiu eu...

— Aurelian Dobre ne este foarte necesar. Un om cu capacitatea, cunoştinţele şi experienţa lui nu-i uşor de găsit. Faceţi totul ce vă stă în putinţă pentru a-i întări organismul.

Doctoriţa rămase câteva clipe pe gânduri.

— Ai dreptate, tovarăşe Butaru, trebue să caut noi mijloace pentru a-l fortifica, pentru a-i spori capacitatea fiziologică de adaptare... Dar, spune-mi: parcă mai sunt doi tovarăşi care urmează să participe la expediţie. Nu i-am văzut încă pe aici.

— Aşa e. Tovarăşul Cernat va veni imediat ce unul dintre noi îl va înlocui la uzină. Celălalt însă... să vă spun drept, nu ştiu încă dacă va lua parte la călătorie. E vorba de George Scarlat, cunoscutul constructor de rachete intercontinentale de pasageri. El nu-i convins pe deplin să meargă. Imi va da răspunsul definitiv abia după ce va vedea racheta.

Faţa doctoriţei exprimă nedumerire.

— Bine, dar... asta înseamnă că nu va participa la întregul ciclu de antrenamente. Şi dacă se va hotărî în ultimul moment, cele câteva exerciţii efectuate în grabă nu-i vor asigura rezistenţa fizică necesară.

— Şi eu i-am spus asta. L-am rugat să ia parte pentru orice eventualitate la exerciţiile noastre. Refuzul lui a fost însă categoric.

— Atunci... ce-i de făcut?

— Mă gândesc la ceva... Voiam să-i arăt nava astrală abia după terminarea ei. I-o voi arăta în plină construcţie, cel mai târziu peste o săptămână. El, ca specialist, îşi va da seama că îndoielile sale nu sunt întemeiate. Mai ales că va găsi acolo cu totul altceva decât se aşteaptă... Tovarăşă Turcu, nădăjduiesc că peste puţină vreme George Scarlat va fi aici şi-şi va începe exerciţiile.

6. *Nava astrală*

Matei Butaru şi George Scarlat intrară împreună pe poarta Uzinei „Automat". Drumul lor trecea prin aleea principală, umbrită de tei bătrâni. Ziua era luminoasă. Niciun zgomot nu răzbătea prin ferestrele înalte şi boltite ale halelor.

Scarlat păşea grav şi tăcut, fără să se uite în dreapta sau în stânga. Părea şi mai înalt, îmbrăcat în haina albă de vară. Trăsăturile feţei sale erau aspre.

— Tovarăşe Butaru, începu el după un timp, şi un zâmbet abia perceptibil prinse să-i joace în colţul buzelor, în ultimele două săptămâni teancurile de scrisori şi ondograme cu care mă bombardezi au crescut vertiginos. Eu cred că daţi o prea mare importanţă acestor antrenamente. Părerea mea este că două-trei şedinţe de acomodare sunt suficiente. De altfel am venit aici numai ca să constat în ce stadiu vă aflaţi.

In glasul lui Matei Butaru răzbătu o nuanţă de satisfacţie :

— O să vezi îndată, tovarăşe profesor, cum stau lucrurile.

Cotiră spre dreapta. Se apropiau tocmai de o hală imensă, când se ivi statura atletică a inginerului Cernat.

— Bine-aţi venit ! strigă el bucuros, grăbind pasul.

Butaru îi strânse mâna cu putere, în timp ce Scarlat salută, înclinându-şi uşor capul.

Intrară într'o hală în care se fabricau radiosondele necesare meteorologilor. Totul era aici automatizat. Piesele lunecau într'o linişte deplină pe benzile rulante, căci amortizoarele de zgomote funcţionau în permanenţă. Puteai să urmăreşti cu uşurinţă cum semifabricatele treceau, fără intervenţia mâinii omeneşti, dela un dispozitiv la altul, schimbându-şi de fiecare dată forma. Montajul şi controlul tehnic final se făcea cu ajutorul unor maşini complexe, care efectuau concomitent, cu o repeziciune uimitoare, zeci de operaţii.

Semnale luminoase indicau starea obiectelor în curs de prelucrare. Orice defecţiune, orice fisură microscopică în material era descoperită cu ajutorul analizei radiologice şi al detecţiei fotoelectrice. Piesa cu defecte era automat scoasă din procesul de producţie şi înlocuită. Dela postul interior de comandă, care domina întreaga hală, un singur

om, un tehnician de înaltă calificare, dirija cu mână sigură întregul agregat, prin manevre extrem de simple. Era atât de preocupat, încât nici nu observă sosirea oaspeţilor.

De aici intrară în altă hală, unde se fabricau prototipuri.

Când uşa se închise în urma lor, Scarlat, care mergea înaintea celorlalţi, se opri. Işi plimbă privirile dela păienjenişul de instalaţii şi schele metalice până sus, spre bolta înaltă a sălii. Trăsăturile sale arătau o uimire din ce în ce mai mare.

Pe fondul deschis al pereţilor se desenau contururile a şase rachete în plină construcţie, dintre care una, cu mult mai mare decât celelalte, era aproape gata.

— Ce-i asta? Nu înţeleg! Pleacă oare în acelaşi timp mai multe expediţii?

— Nu, tovarăşe Scarlat, îi explică Cernat fără să-şi ascundă mulţumirea, deocamdată doar noi plecăm. Dar am ţinut seama de observaţiile dumitale în legătură cu greutatea de a construi o rachetă suficient de puternică pentru traseul proiectat. Am îmbunătăţit soluţia iniţială, realizând un ansamblu de şase rachete.

— Racheta mare, completă Matei Butaru, pe care am botezat-o „Cutezătorul", nu va face decât două călătorii: dela Pământ la asteroidul de curând descoperit, cu o escală pe principalul satelit artificial Hepta şi — la sfârşitul călătoriei — de pe asteroid din nou spre globul terestru. In total, aceasta nu reprezintă mai mult de 1,4 milioane kilometri, adică de vreo patru ori şi ceva distanţa dintre Pământ şi Lună.

Celelalte rachete vor fi trimise, cu mult înaintea decolării „Cutezătorului", spre satelit, unde vor fi încărcate. De acolo vor porni odată cu nava principală spre noul asteroid, ca rachete radioghidate.

Iată cea mai mare dintre rachetele dirijate! Noi i-am spus deocamdată „nava B".

Matei arătă spre o rachetă de vreo 7 metri lungime şi 3 metri înălţime, care amintea prin întreaga ei înfăţişare de un tanc.

— O rachetă pe şenile? întrebă Scarlat.

— Da. Cu „nava B" vom pleca de pe asteroid spre diferite planete. Şenilele vor servi înaintării pe solul corpurilor cereşti. Avem şi posibilitatea de a le înlocui cu plutitoare. Acestea ne vor permite să străbatem apele.

— Aşa... hm... şi celelalte rachete mici?

— Acestea, explică la rândul lui Cernat, vor duce cu ele diferite instalaţii, utilajul atelierului mecanic, sera profesorului Dobre, instrumentajul observatorului astronomic şi aşa mai departe. Ele vor fi demontate pe asteroid şi vor furniza materialele şi instalaţiile necesare micilor noastre institute de cercetări şi adăpostului. Bineînţeles că nu le vom mai aduce înapoi. Doar materialul cules în călătorie îl vom lua cu noi în „Cutezătorul", singura rachetă care se va întoarce pe Pământ.

Ţin de altfel să subliniez că nu am conceput noi singuri toate aceste îmbunătăţiri ale planurilor iniţiale. Trebue să ştiţi că, imediat după sesiunea extraordinară a Institutului de Cercetări Astronomice, au început să ne sosească nenumărate scrisori din toate colţurile lumii. Savanţi, tehnicieni, muncitori ne trimiteau propuneri şi sugestii. Am adoptat cu bucurie pe cele mai bune dintre ele. De nepreţuită valoare au fost pentru noi indicaţiile şi experienţa constructorilor sovietici de rachete astrale. „Cutezătorul" îndeplineşte acum condiţiile tehnice cerute pentru a-şi duce călătoria la bun sfârşit.

Pe faţa lui Scarlat se putea citi cât de mult îl impresionaseră cele auzite. Cerea mereu noi şi noi amănunte despre construcţia rachetelor.

Se apropiară de nava principală. Aceasta era un colos de 27 metri lungime şi 5 metri înălţime. Avea două mari luminatoare dreptunghiulare, unul superior, altul inferior şi un număr de ferestruici rotunde, laterale. In spatele rachetei se vedeau cele patru capete ale ţevilor de eşapament, având fiecare o deschidere de jumătate metru.

— Cred că nu mă înşel dacă evaluez greutatea acestei rachete la cel puţin 3-400 tone, observă Scarlat.

Matei Butaru schimbă o privire cu inginerul Cernat.

— Şi noi am crezut la început că va cântări sute de tone. Dar am reuşit să reducem greutatea ei, cu încărcătura completă, la numărul 35 tone.

— 35 tone? Extraordinar! Trebue să recunosc acum că, dacă racheta va zbura vreodată, realizarea voastră este de-a-dreptul uluitoare!

— Institutul Metalurgic din Harcov, explică Matei Butaru, ne-a pus la dispoziţie un aliaj de beriliu extrem de uşor şi rezistent. Pe lângă aceasta, am construit toate obiectele cu pereţi care au goluri. S'au făcut găuri în piese, eli-

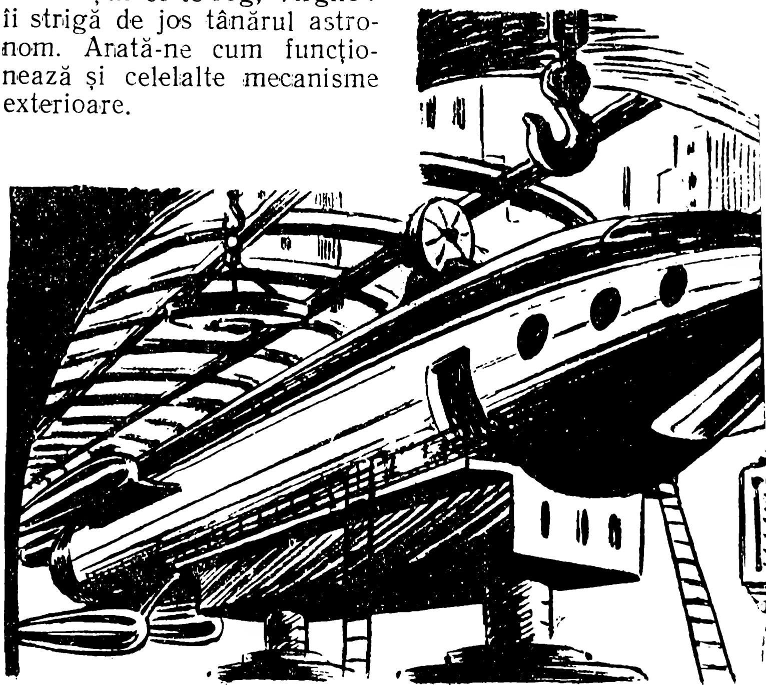
minându-se pe cât posibil materialul de prisos. Dimensi-nile aparatelor au fost micşorate în aşa măsură, în unele abia mai sunt de recunoscut. Aparatele de laborat de pildă, cântăresc în medie de zece ori mai puţin decâ cele obişnuite. Par nişte jucării pentru copii. Le veţi putea vedea mai târziu.

Profesorul Scarlat se întoarse spre inginer, spre a-i ce-re o lămurire, dar constată că acesta nu se mai afla lân-gă el.

In acelaşi moment, dinspre rachetă se auzi un uruit uniform. Scarlat şi Butaru întoarseră privirile spre uriaşul vehicul şi înţeleseră îndată de unde provenea zgomotul. Invelişul exterior transparent începuse să se rotească. După câteva secunde se opri, şi Virgil Cernat ieşi din rachetă, ştergându-şi pe'ndelete mâinile sale înegrite cu grafit coloidal, lubrefiantul folosit datorită calităţii sale de a rezista la temperaturi foarte înalte.

— Funcţionează acum perfect, Matei, spuse el vesel.

— Ştii ce te rog, Virgile? îi strigă de jos tânărul astronom. Arată-ne cum funcţionează şi celelalte mecanisme exterioare.

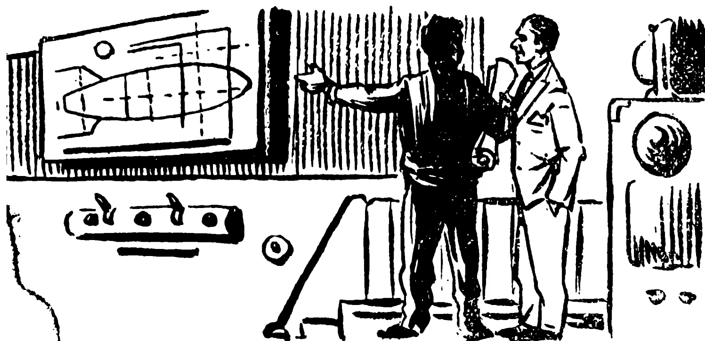
In timp ce inginerul intrase din nou în navă, pentru a
cuta manevrele, Butaru îi dădu lui Scarlat o serie de
talii tehnice. In cursul călătoriei, învelişul exterior avea
ă se rotească din când în când, pentru a evita încingerea
cesivă a peretelui rachetei îndreptat spre Soare. Tot pen-
 menţinerea unei temperaturi constante, vopsiseră ra-
eta în albastru.

Sub peretele transparent, nava astrală mai avea încă
ouă cuirase, dintr'un aliaj de beriliu. Intre acestea circula
n lichid care era încălzit sau răcit de o instalaţie auto-
atizată, după cum era nevoie să se evite pătrunderea ge-
ului sau a arşiţei din exterior.

Cernat începuse să lucreze la postul de comandă. Mai
ntâi se văzură ieşind lateral patru mici motoare reactive
uxiliare, având forma unor ţevi de un metru lungime şi
eizeci centimetri lăţime. Acestea foloseau combustibilul
chid extrauşor Mc-2. Urmau să servească la schimbarea
recţiei rachetei sau la aterizare, putându-şi îndrepta ori-
ciile de eşapament în sus, în jos sau lateral.

In caz de aterizare, de pildă, motorul principal se o-
rea, iar motoarele auxiliare îşi îndreptau eşapamentul în
os, frânând astfel căderea. Datorită acestui dispozitiv,
ava cosmică putea lua contact cu solul în poziţie normală,
dică culcată.

Motoarele auxiliare reintrară în corpul „Cutezătorului"
şi din acesta ieşi un obiect care semăna cu o oglindă. Era
aparatul de semnalizare luminoasă. Alături de el apăru,
după câteva secunde, reţeaua metalică a unui radiotelescop
de dimensiuni reduse, de tip „Orel 12".

Amândouă dispărură puţin mai târziu în corpul rachetei.

Apoi, inginerul demonstră cum se manevrau cele două aripi metalice, care puteau fi scoase şi retrase. „Cutezătorul" avea nevoie de ele în perioada zborului atmosferic.

— Ce spuneţi? întrebă Cernat când ieşi din navă. De cinci ani lucrez la construcţia rachetelor de cursă lungă, dar nicăieri nu am văzut mecanisme care să funcţioneze atât de precis.

— Intr'adevăr, totul pare bine pus la punct, recunoscu Scarlat, pe care interesul ştiinţific îl ţinea încordat.

Din fundul halei se apropia cineva. Era inginerul telemecanic Alexandru Prodan, care proiectase mecanismele de comandă la distanţă ale „Cutezătorului" şi sistemul de radioghidare a rachetelor secundare.

După ce Matei i-l prezentă pe Scarlat, Prodan descrise pe scurt principiul de construcţie al aparatajului conceput de el.

Se apropiară de un perete din care, la o apăsare pe un buton, se ivi o planşă dreptunghiulară, pe care era înfăţişată schema de funcţionare a „Cutezătorului".

Nerăbdător, George Scarlat căută să cuprindă dintr'odată cât mai multe dintre detaliile desenului.

In spate se afla motorul principal. Cea mai mare parte din această secţiune era formată din pila atomică, un butuc rotund, străbătut de zeci de ţevi şi vergele. Dincolo de pilă era reprezentat rezervorul de hidrogen lichefiat.

Schema arăta cum, încălzit până la temperaturi mari în pilă, hidrogenul se gazifica şi apăsa cu mare putere asupra pereţilor camerei de propulsie. In timp ce gazele, care îşi exercitau presiunea asupra peretelui din spate, ieşeau cu o mare forţă prin cele patru ţevi de eşapament, cele care apăsau asupra peretelui din faţă împingeau racheta cu mare forţă înainte. Cei patru acumulatori atomici constituiau rezerva pentru cazul defectării pilei. Intre această secţiune a motorului atomic şi secţiunea anterioară a rachetei se zărea, reprezentat pe desen în linii haşurate, un strat izolator de peste cinci metri. Acesta era format din 16 plăci de material izolant, având fiecare câte jumătate centimetru grosime, între care se găsea un strat protector lichid.

In partea din faţă a rachetei erau încăperile pentru navigatori. Principala cameră avea vreo 4 metri lungime şi 3

metri lățime, forma ei fiind ovală. Aceasta era încăperea de observație, în care erau instalate diferitele instrumente astronomice și aparate fotografice. Ea constituia totodată „camera de locuit". Aici se prevăzuseră scaune pliante, iar de pereți erau prinse câteva canapele, care pentru odihnă se puteau lăsa în jos. In câteva puncte erau instalate tuburi fluorescente. O serie de orificii practicate în peretele superior erau destinate alimentării cu oxigenul necesar respirației și absorbirii bioxidului de carbon și a umezelii.

In apropierea acestei încăperi și în directă comunicație cu ea se afla un număr de alte camere, printre care postul de comandă, cabina radiotelegrafistului, laboratorul fizicochimic și infirmeria. Spre botul rachetei era camera de ecluzare, prin care urma să se facă intrarea și ieșirea din navă în mediul astral. Alături se găsea depozitul de materiale și rezervorul de apă.

In camera de comandă, pe lângă diferite aparate de pilotaj, se afla „autopilotul", aparatul de pilotare automată.

Inginerul Prodan descrise pe larg funcționarea acestui mecanism complex.

Autopilotul putea să dirijeze singur racheta. La pornire, de pildă, i se indica viteza și direcția inițială, precum și direcția și viteza care trebuiau atinse în diferite etape ale parcursului. Autopilotul regla apoi în așa fel mersul motoarelor, încât să ducă la îndeplinire aceste indicații.

Prin semnalizări sonore și luminoase, autopilotul anunța evenimentele deosebite survenite în timpul zborului: de pildă, apariția unor radiații puternice sau scăderea excesivă a temperaturii, luând în același timp măsurile de protecție necesare. Când cuirasa se încingea la peste 80° în partea îndreptată spre Soare, se punea în mișcare învelișul exterior rotitor. Tot pilotul automat avea să asigure, în drumul dintre Hepta și asteroid, dirijarea celor cinci rachete care urmau „Cutezătorul" în calea sa.

La nevoie, acest mecanism putea să facă și operații mai complexe, de pildă să asigure o aterizare. Cel care conducea racheta putea însă interveni în toate aceste manevre, atunci când socotea necesar.

După cercetarea amănunțită a planului rachetei și a schemelor de detaliu, vizitară nava.

Timp de două ore, Scarlat, însoțit de cei doi ingineri și de Matei Butaru, studie interiorul principalei rachete cos-

mice. Se putea vedea în toată atitudinea lui că cele văzute aici îl impresionează adânc.

Ieşind din clădirea uzinei, îşi mai întoarse odată privirea înapoi, ca şi cînd ar fi vrut să păstreze în minte cele văzute.

— Incep să cred că sistemul de rachete realizat de voi are şanse de a ajunge pe asteroid. Dar asta nu înseamnă că veţi putea atinge toate obiectivele pe care — cu multă fantezie — vi le-aţi propus.

Totuşi, ceea ce am văzut aici, mă hotărăşte să accept invitaţia de a lua parte la expediţie.

Ajunseră în apropierea porţii.

— Tovarăşe profesor, faptul că v'aţi hotărît să veniţi cu noi va fi un prilej de bucurie pentru întregul colectiv al expediţiei, spuse Matei. De multe ori discutam ce bine ar fi dacă v'am putea convinge să ne însoţiţi. Chiar şi în perioada pregătirii s'a simţit nevoia sfaturilor şi îndrumărilor dumneavoastră. Iată, de pildă, am cerut avizul a doi cercetători în privinţa condiţiilor de zbor ale navei astrele B, în atmosfera venusiană. Rezultatele se contrazic şi n'am reuşit să ne dăm seama de unde provine greşala. V'am ruga să ne scoateţi din acest impas.

— Bine! Trimite-mi cele două avize ştiinţifice. Am să le cercetez. George Scarlat ridică din umeri şi urmă: Deşi, drept să-ţi spun, eu mai am destule îndoieli...

De afară, din faţa porţii, se auzi un zumzăit uşor. Pilotul helicopterului îi zărise şi pusese motorul în funcţiune.

7. *Decolarea*

Cosmodromul fremăta de lume. Sosiseră delegaţi de pretutindeni. Ziarişti, reporteri de radio şi de televiziune se învârteau fără încetare cu aparatele lor în jurul marilor schele de oţel, care desenau figuri geometrice curioase pe albastrul cerului.

Cuvântările se terminaseră şi strângerile de mână nu mai conteneau. Ziariştii se suiră pentru ultima dată până la trapa din botul „Cutezătorului", iar aparatele fotografice şi cinematografice înregistrară pe peliculă diferite momente ale acestui eveniment epocal.

Deasupra capetelor se roteau avioane cu reacţie, rachete de pasageri de mare capacitate, supranumite „autobuze

aeriene“ şi helicopterele celor care doriseră să contemple acest măreţ spectacol dela înălţime.

Sute de steaguri fluturau vesele în adierea dimineţii. Razele Soarelui, oglindindu-se în învelişul sclipitor al rachetei, îl făceau să strălucească orbitor.

Jos, la baza pistei de lansare, silueta navei cosmice, cu cele două aripi îndreptate înapoi, se profila pe cerul senin, ca o uriaşă pasăre, gata să-şi ia zborul. Mulţimea o privea cu admiraţie şi, în discuţiile care se purtau, se sublinia îndeosebi faptul că întreaga ei construcţie nu durase decât şase luni.

Pista gigantică apărea ca un păienjeniş de bare de oţel. Măsura peste 2 000 metri, iar capătul se afla la o înălţime de 320 metri. Pe această pistă erau montate trei şine îmbibate cu ulei, pe care avea să-şi ia avânt, lunecînd spre cer, nava astrală.

In faţa ascensorului care ducea spre intrarea rachetei, Matei Butaru şi ceilalţi membri ai expediţiei îşi luau rămas bun dela cei dragi. Alexandru Prodan, prietenul lui Matei Butaru, nu mai contenea cu sfaturile.

— Să ştii, Matei, ţi-am desenat schemele întregului sistem radiotelemecanic, cu toate releele, demaroarele şi instalaţiile giroscopice: ţi-am dat banda magnetonică conţinând tot ce se referă la ele, am prevăzut defecţiunile posibile şi imposibile. In ceea ce priveşte mânuirea lor, Cernat a primit dela mine toate indicaţiile. Cu instalaţia de radioghidare a rachetelor te sfătuiesc...

— Iţi mulţumesc din suflet, Sandule, îl întrerupse conducătorul expediţiei, dar nu-ţi mai face griji. Toate problemele sunt puse la punct. Haide, vino să strângi mâna lui Dobre...

Biologul îşi lua tocmai rămas dela fiica sa.

Cînd se apropiară de el, acesta îşi ridică privirea şi, văzându-l pe Matei îngrijorat, îl chemă la o parte:

— Ce ai, Matei, văd că te frământi? La Scarlat te gândeşti?

Matei Butaru îşi consultă grăbit ceasul de mână:

— Nu mai sunt decât 12 minute până la decolare. Virgil scoate mereu capul din rachetă şi se uită la mine. Ce să facem? S'ar putea oare să nu vină?

— Nu cred. E doar om de cuvânt. A spus că va participa la călătorie şi sunt sigur că va veni.

— Cine ştie ce i s'a întâmplat, spuse Matei. M'a asigurat că-mi va aduce cu trei-patru zile înainte de plecare calculele cu privire la condiţiile de zbor în atmosfera lui Venus. In ultima săptămână n-a dat însă niciun semn de viaţă şi nici n'am reuşit să aflu unde este. Sunt într'adevăr foarte îngrijorat...

— Eu îmi menţin punctul de vedere, spuse cu convingere profesorul Dobre, subliniindu-şi cuvintele cu un gest al mâinii.

In uşa rachetei apăru din nou inginerul.

— Totul e gata ! strigă el. Doar să mai faci ultimul control, Matei, şi putem porni.

Butaru privi dezorientat în jur. Prin minte îi trecură zeci de gânduri. Oare Scarlat să se fi răzgândit în ultimul moment, sau... poate i se întâmplase ceva... Tânărul astronom continuă să-şi plimbe agitat privirea peste pădurea de capete, când, deodată, profesorul Dobre îl trase de mânecă.

— Ia uită-te, Matei, acolo... cineva încearcă să răzbată spre noi !

Din mulţime se desprinsese silueta înaltă a unui om. Se lupta cu greu ca să-şi facă loc printre rândurile dese. După ce reuşi să ajungă în spaţiul liber din preajma pistei, înainta acum grăbit spre grupul astronauţilor.

In mână purta o valijoară. Hainele îi fluturau în bătaia vântului. Pălăria i se strâmbase, iar cravata ieşise din veston.

Matei Butaru scoase o exclamaţie de bucurie : E Scarlat... în sfârşit !

Vocea lui Cernat se auzi din nou, şi mai insistentă.

— Imbarcarea ! Toată lumea în rachetă. Plecăm peste cinci minute.

Intre timp, Scarlat ajunsese în faţa ascensorului. Faţa îi era aprinsă şi respiraţia grea.

— Vă rog să mă credeţi, n'a fost vina mea... Tovarăşe Butaru, poftim calculele ! De trei zile n'am mai ieşit din biblioteca Institutului de Astronautică. Dar acum sunt sigur de rezultate. A fost o chestiune mai grea decât mi-am închipuit şi ţineam să o termin încă pe Pământ.

Butaru luă însemnările pe care profesorul le scosese din buzunar.

— Vă mulţumesc, tovarăşe Scarlat. Dar acum, să ne grăbim !

Se urcară în cabina ascensorului, care îi duse în câteva clipe până în dreptul rachetei.

Zecile de mii de oameni începură să se agite. Megafoanele repetară cu şi mai multă insistenţă anunţul cu privire la respectarea distanţei de 200 metri dintre spectatori şi pista de lansare, amintind pericolul pe care-l prezenta suflul la decolare.

Butaru şi Scarlat intrară ultimii în interiorul „Cutezătorului" şi trapa se închise ermetic în urma lor.

Decolarea avea să aibă loc peste un minut. Avioanele şi helicopterele se feriră din drumul rachetei, preferând să asiste la spectacol dela o distanţă cât mai mare.

Deodată, pământul se cutremură. Un zgomot năprasnic se auzi pe tot întinsul cosmodromului, un zgomot asemănător aceluia produs de o salvă a zeci de tunuri grele.

In urma „Cutezătorului", care pornise fulgerător în sus, cu o asemenea viteză încât nici cei mai ageri ochi nu reuşiseră să-l vadă deplasându-se, rămăsese o dâră subţire de fum.

Peste câteva secunde, când fumul prinse să se risipească, nava planetară se zări sus, la o mare depărtare. Dispăru apoi fulgerător după un norişor alb ca zăpada.

Cuceritorii spaţiilor interplanetare îşi începuseră călătoria.

CEA DE-A DOUA LUNĂ A PĂMÂNTULUI

8. *Cursa cosmică începe*

— Peste un minut decolăm! se auzi, în rachetă, vocea inginerului. Cufundaţi-vă în băile de ulei!

Pereţii navei începură să vibreze ritmic. Amortizoarele de zgomot nu reuşeau să anihileze cu totul vuietul motorului.

Deodată se produse un şoc de o putere extraordinară. Timp de câteva secunde respiraţia călătorilor se opri. Stăteau nemişcaţi în băile de siguranţă umplute cu ulei, unde aveau să rămână un timp după decolare.

Deşi făcuseră nenumărate antrenamente, fără aceste măsuri de precauţie pornirea rachetei ar fi fost imposibil de suportat, căci greutatea corpurilor sporise în mod considerabil.

Sabina Turcu propusese această soluţie. Numai aşa puteau fi evitate turburările serioase în circulaţia sângelui şi în funcţionarea aparatului respirator, care ar fi apărut altfel în urma creşterii gigantice a forţei de atracţie, datorită marii viteze iniţiale.

— Folosind acest procedeu, le explicase doctoriţa, nu vom face decât să imităm natura. Nu ţine ea embrionii animalelor, creierul şi alte părţi delicate, în lichide protectoare, pentru a le apăra de vătămare?

Soluţia fusese acceptată şi inginerul Cernat construise istalaţia necesară.

Curând, uşile băilor se deschiseră, eliberându-i pe astronauţi din învelişul lor vâscos. Buimăciţi încă, se în-

dreptară spre încăperea principală a rachetei şi îşi scoaseră costumele impermeabile.

— Ce viteză avem? Am atins 8 kilometri pe secundă? îl întrebă Matei Butaru pe Cernat, care intrase în camera de comandă, lăsând uşa spre încăperea principală deschisă.

— Să vedem! răspunse acesta.

Invârti de un comutator al tabloului de control şi în încăpere răsună dintr'odată un glas uniform, care nu aparţinea niciunuia dintre membrii echipajului.

— Viteza... 8... kilometri... pe secundă.

Intrase în funcţiune automatul construit pe principiul ceasornicului vorbitor.

Inginerul răsuci comutatorul, cercetă indicaţiile diferitelor cadrane şi explică:

— Autopilotul a început să încetinească mersul motoarelor. In felul acesta vom menţine viteza de 8 kilometri pe secundă în condiţiile scăderii treptate a atracţiei pământeşti şi ale rezistenţei micşorate a aerului din ce în ce mai rar.

Călătorii se mai resimţeau în urma şocului iniţial, deşi greutatea lor nu mai era acum decât dublă faţă de cea pământească. Ochii le erau înjectaţi, obrajii aprinşi.

Scarlat, care nu participase decât la ultimele antrenamente, suferea cel mai mult. Faţa lui era extrem de congestionată şi ochii păreau ieşiţi din orbite. Respira greu. Cele îndurate îi sporiseră nervozitatea. Aruncă priviri supărate în jurul său:

— Poftim! Nici n'am pornit bine şi era cât p'aci să rămâneţi fără mine.

Sabina Turcu îi dădu îngrijirile necesare în infirmeria navei şi îl dojeni fără înconjur:

— Dumneata singur eşti de vină, tovarăşe Scarlat. Ai desconsiderat antrenamentele noastre, n'ai găsit de cuviinţă să participi la ele şi iată rezultatele! Dar mult nu o să dureze starea aceasta. Peste o jumătate de oră nici n'ai să-ţi mai aminteşti de ea. Oscilograful catodic îmi dovedeşte că turburările de pe urma cărora te resimţi nu sunt grave, deşi-s destul de neplăcute.

George Scarlat mai bombăni ceva, închise ochii şi-şi puse capul pe perna pneumatică.

Doctoriţa îl lăsă să se odihnească şi reveni în camera principală. Il văzu pe Matei Butaru apăsând pe un buton

al mesei de comandă. Storurile grele ale marilor luminatoare se ridicară. Acum aveau putinţa să vadă spaţiul din jurul lor.

Aici, la sute de kilometri înălţime, în mijlocul oceanului aerian, spectacolul era de o măreţie nemaivăzută. Privind în jos, se deosebea limpede curbura Pământului, deşi globul, în întregimea lui, nu era încă vizibil. Păturile albe şi cenuşii ale norilor acopereau o bună parte a panoramei terestre.

Acolo unde printre nori se putea vedea câte ceva din suprafaţa globului, mările scânteiau într'un albastru puternic. Uscatul era colorat, în cea mai mare parte a zonelor temperate, verde-gălbui căci, pe întinderile nemărginite ale ogoarelor, cerealele se copseseră. Regiunile de pădure se deosebeau printr'o nuanţă verde-închis. Marile oraşe apăreau ca mici pete pestriţe, iar lanţurile munţilor se distingeau mai mult prin culoarea lor cafenie şi prin umbrele pe care le aruncau, decât prin relief. Nici un cartograf nu reuşise vreodată să înfăţişeze cu atâta plasticitate harta Pământului.

Priveliştea care li se oferi călătorilor când îşi îndreptară privirile spre luminatorul superior era atât de impresionantă, încât câteva clipe rămaseră înmărmuriţi.

Culoarea cerului devenea din ce în ce mai întunecată. Din albastru-deschis se făcuse de un albastru tot mai închis, apoi violetă, pentru ca, în cele din urmă, să se prefacă într'un negru tuciuriu. Şi pe acest fond, care semăna cu un paravan de catifea neagră, apărură, alături de Soare — la început doar ca nişte sclipiri vagi, dar mai târziu ca nişte aştri în toată strălucirea lor — stelele. Şi printre ele lucea, mai albă ca niciodată, secera Lunii.

Stelele, Luna şi Soarele, în acelaşi timp, împreună, pe cer!

Astronauţii nu-şi puteau dezlipi privirile dela acest tablou. Li se părea că trăiesc un basm devenit realitate.

Lipsa atmosferei dădea cerului această înfăţişare cu totul nouă.

Tot mai sus se ridica „Cutezătorul". Aripile fuseseră retrase, căci, în lipsa aerului, deveniseră de prisos. Călătorii nu mai simţeau mersul rachetei, care lunecă, pe nesimţite, prin spaţiul ceresc.

Un sentiment ciudat îi cuprinse. Treptat, corpul lor își pierduse din greutate. Se simțeau mult mai ușori ca pe Pământ. Profesorul Dobre se apropie de Virgil Cernat, care intrase din nou în încăperea principală, și-l măsură din cap până'n picioare.

— Deşi mă întreci considerabil în greutate şi volum, pun rămăşag că te ridic ca pe un fulg. Şi fără a mai aştepta, îl apucă pe inginer de mijloc și-l săltă până aproape de luminatorul superior al rachetei.

— Aşa-i, tovarăşe Dobre. La 2 500 kilometri de Pământ ai putea deveni fără îndoială campion mondial la haltere.

— Numai că oricare dintre noi ar fi în stare de aceeaşi performanţă, observă, râzând, Matei Butaru. La cântarul cu arc, continuă el, adresându-se celorlalţi, am constata că ne-am pierdut cu toţii o mare parte din greutate.

Motoarele se auzeau acum doar ca un zumzet înnăbuşit. Intr'adevăr, nu mai lucrau decât cu o mică parte din puterea lor iniţială, având nevoie de mult mai puţină forţă pentru a învinge atracţia considerabil scăzută a

Pământului. Frecarea aerului dispăruse complet, căci învelişul gazos al globului terestru rămăsese cu mult în urmă.

9. *Povestea oraşului de dincolo de nori*

Scarlat, care revenise din infirmerie, nu lua parte la discuţiile celorlalţi. Privea mereu prin lunetă în înălţimea nemărginită a cerului. Işi reluase înfăţişarea obişnuită. Deşi se străduia să pară indiferent, era cu totul absorbit de cele ce zărea. După un timp se întoarse spre tovarăşii săi de drum:

— Ne apropiem de principalul satelit artificial al Pământului! Vedeţi aici... drept înainte... acest mic punct strălucitor? Nu poate fi altceva decât Hepta, primul ţel al călătoriei noastre!

Priviră pe rând prin ocularul lunetei.

In acest timp, Ana Grigoraş şi doctoriţa Turcu răsfoiau cu interes numărul festiv al revistei sovietice „Cosmos", închinat aniversării a cinci ani de existenţă a principalului satelit artificial al Pământului.

Publicaţia prezenta mai întâi un scurt istoric al creării staţiilor extraterestre. Posibilitatea realizării lor fusese fundamentată încă dela începutul secolului al XX-lea, pe cele mai stricte baze ştiinţifice, de către marele savant rus Constantin Eduardovici Ţiolcovschi.

Se vorbea în continuare despre efectele diferitelor viteze.

Un proiectil care părăseşte ţeava tunului cu mai puţin de 8 kilometri pe secundă descrie o curbă şi cade apoi din nou pe Pământ. Dacă viteza acestui proiectil este mult mai mare, de 11 sau 12 kilometri pe secundă, se eliberează complet de forţa de atracţie a planetei noastre şi o porneşte într'un voiaj interplanetar. La o viteză intermediară, de 8 kilometri pe secundă, proiectilul sau orice alt corp, de pildă o rachetă, nu mai cade înapoi pe Pământ, dar nici nu poate scăpa din raza atracţiei lui. Se transformă într'un mic satelit — un fel de lună a Pământului — care se roteşte în jurul globului terestru, după legile proprii corpurilor cereşti. Bineînţeles nu mai are nevoie de combustibil, aşa cum nici Luna nu are nevoie de vreo forţă de propulsie artificială.

Pe o planşă mare era reprezentată prima navă-satelit. Aceasta era o rachetă fără echipaj, condusă prin radio. Ridicându-se până la 1 000 kilometri înălţime, se transformase într'un satelit al Pământului, care-i făcea înconjurul în numai 100 ore.

Inzestrată cu aparate automate de înregistrare, cu aparate fotografice şi cinematografice, racheta transmisese staţiilor de pe Pământ o serie de observaţii importante. După câteva mii de ocoluri ale planetei noastre, ciocnirea cu un meteorit însemnase sfârşitul navei. Sfărâmăturile ei fuseseră găsite în Sahara.

Doi ani mai târziu se construiseră primele rachete-satelit cu pasageri.

Ulterior, arăta revista, a încolţit în mintea savanţilor o idee şi mai îndrăzneaţă: să înfăptuiască, pornind dela principiul care stătuse la baza realizării celor şase rachete-satelit construite în anii precedenţi, un adevărat oraş zburător în spaţiul cosmic — un vast observator ştiinţific — la 6 500 kilometri de suprafaţa Pământului.

Timp de mai mulţi ani, zeci de mii de rachete transportaseră la şantierul zburător liantul special şi aliajul anume creat — mult mai dur ca oţelul şi mai uşor ca aluminiul — precum şi instalaţiile complexe necesare acestei uriaşe construcţii. Amenajarea satelitului se datora unui colectiv de tehnicieni şi oameni de ştiinţă, care lucraseră sub conducerea academicianului Vladimir Belov.

Ultimele pagini ale revistei reproduceau fotografii, înfăţişând diferite rachete interplanetare, sosind sau plecând de pe insula zburătoare. Aceasta fusese denumită „Hepta“, datorită faptului că era al şaptelea satelit artificial al Pământului.

— Şi când te gândeşti, observă râzând Ana Grigoraş, că acum câteva decenii erau mulţi acei care considerau toate acestea utopice!

Desfăcându-şi curelele cu care se legaseră de scaunele pliante, se ridicară şi priviră spre camera de comandă, a cărei uşă era deschisă.

Cernat şedea în faţa panoului de conducere, pe care se aprindeau şi se stingeau neîntrerupt lumini colorate.

Matei Butaru se afla în spatele lui şi îi privea peste umăr.

— După cum vezi, spunea tocmai inginerul, poziţia noastră este exact cea prevăzută. Suntem la 184 kilome-

tri de satelit. Radiogoniometrul confirmă pe deplin graficul cursei.

Se apropiau, într'adevăr, cu toată viteza de Hepta.

Acum, sus în depărtare, se puteau observa cu ochiul liber sclipiri care deveneau din ce în ce mai puternice. Ele proveneau dela nişte oglinzi concave, cu un diametru de cinci metri. Cu ajutorul lor, se semnaliza spre Pământ, atunci când turburările din ionosferă împiedicau comunicarea prin unde radiocentimetrice.

De o parte şi de alta a corabiei astrale treceau, tot mai numeroase, micile rachete-poştă, conduse prin radio, care transportau diferite materiale dela Hepta spre Pământ şi înapoi. Din când în când ţâşneau spre globul terestru sondele dirijate ale meteorologilor, cu ajutorul cărora se cerceta starea atmosferei.

Virgil Cernat opri autopilotul şi micşoră — acţionând o manivelă — viteza navei. Frânele intrară în acţiune. Până în dreptul satelitului nu mai erau decât vreo 30 secunde şi manevrarea „Cutezătorului" trebuia făcută cu mare atenţie.

Insula zburătoare se vedea tot mai limpede. Avea forma unui disc, mai subţire spre margini şi mai gros spre centru. Dedesubtul lui se zăreau motoarele puternice, care nu erau puse în funcţiune decât pentru o oră sau două pe săptămână, pentru a se menţine constantă viteza şi înălţimea.

Patru deschizături mari indicau punctele prin care plecau şi soseau rachetele-poştă.

Tot în partea inferioară a Heptei se vedeau, proeminente, tuburile de lansare ale sondelor dirijate. Aici se găseau o parte din observatoare, care păreau suspendate de un pântece de gigant. Din loc în loc, armura de metal era întreruptă de mari suprafeţe transparente, asemenea unor ferestre de dimensiuni neobişnuite, îndreptate spre Pământ. Prin ele se zăreau adevărate păduri de aparate.

Condus de mâna sigură a inginerului Cernat, „Cutezătorul" făcu un viraj larg şi ajunse deasupra satelitului.

Pe o suprafaţă de peste un kilometru pătrat erau zeci de construcţii îngropate în corpul satelitului. Cea mai mare parte dintre clădiri şi instalaţii, precum şi căile de comunicaţie dintre ele, erau protejate de imense plase metalice, care acopereau aproape în întregime Hepta. La

mijlocul satelitului se găsea pista cosmodromului destinat aterizării şi decolării rachetelor de pasageri.

Cernat conduse „Cutezătorul" în aşa fel, încât acesta zbură paralel cu suprafaţa satelitului artificial. Spori apoi din nou viteza, pe care o micşorase mai înainte.

In sfârşit, nava ajunse exact deasupra pistei de aterizare.

Inaintând astfel prin spaţiul ceresc, paralel cu satelitul artificial, „Cutezătorul" părea legat de el printr'un ax nevăzut.

— Acum e momentul! spuse repede Matei Butaru.

Inginerul opri motoarele atomice. Racheta devenise acum, la rândul ei, un mic satelit al Pământului şi se rotea în jurul acestuia, fără a mai avea nevoie de forţa motoarelor.

Jos, la câteva sute de metri, pe marginea pistei, se agita un grup de oameni îmbrăcaţi în costume de protecţie.

Deodată, pe satelit se aprinseră semnale luminoase de culoare verde. „Cutezătorul" putea să aterizeze. Motoarele auxiliare intrară în acţiune şi nava astrală coborî vertical. Peste puţin timp se aşeză, fără cea mai mică zguduitură, pe pista netedă ca oglinda a discului zburător.

Trecuseră exact 23 minute şi 18 secunde din momentul decolării de pe Pământ.

— Prima aterizare a fost executată în cele mai bune condiţii! anunţă voios inginerul Cernat.

Călătorii îşi îmbrăcară costumele de protecţie. Acestea erau fabricate dintr'o ţesătură dublă, extrem de rezistentă, asemănătoare gutapercii. Intre straturile ei circula un lichid care menţinea automat o temperatură constantă, apărându-i pe călători, după caz, de frig sau de căldură şi protejându-i împotriva radiaţiilor cosmice. O pilă atomică furniza energia necesară încălzirii sau răcirii lichidului.

La protejarea capului foloseau un glob străveziu, compus şi el din mai multe straturi, conţinând lichidul izolator. Coiful transparent era legat printr'o ţeavă de rezervorul de oxigen.

Pe piept atârna un minuscul aparat de radiorecepţie şi emisie, care asigura comunicarea în condiţiile lipsei de atmosferă. Cizmele erau confecţionate dintr'un material impermeabil de culoare albastră. Astfel echipaţi, se îndreptară spre camera de ecluzare a rachetei. Intrară unul câte unul. Aerul de aici fu absorbit treptat de pompele fixate în

pereţi, iar astronauţii simţeau cum costumele de protecţie, în interiorul cărora se afla aer la presiune normală, se umflau.

Trapa exterioară a „Cutezătorului" se deschise şi Matei Butaru coborî primul pe satelitul artificial. Ceilalţi îl urmară. Cinci minute mai târziu, tot echipajul rachetei se afla pe Hepta.

10. *Pe satelitul artificial al globului terestru*

Primirea pe satelit fu deosebit de călduroasă.

Cuvântul de bunvenit îl rosti însuşi academicianul Belov, preşedintele consiliului ştiinţific al satelitului artificial.

Câteva minute mai târziu, astronauţii îşi urmau gazdele de-a-lungul pistei de aterizare, discutând cu însufleţire. In ciuda costumelor de protecţie, se simţeau uşori. Aici, la mai bine de 6 000 kilometri de Pământ, greutatea lor era mult mai mică decât pe acesta.

Cotiră la dreapta şi pătrunseră sub reţeaua protectoare. Belov le arătă o spărtură în plasa metalică. In dreptul ei, în trupul satelitului, se zărea o gaură adâncă.

— Era s'o păţim cu meteoritul ăsta, explică el. A rupt ieri seara plasa de apărare şi a pătruns prin învelişul insulei noastre zburătoare. Am simţit o zdruncinătură ca la un cutremur de gradul şapte şi câteva aparate de precizie s'au defectat. E pentru prima dată că plasa nu rezistă. Va trebui să tragem o învăţătură serioasă de pe urma acestui accident; s'o facem mai rezistentă şi totodată mai elastică.

Trecură pe lângă marea seră a satelitului artificial. Plantele erau aci cultivate în bazine cu apă, în care fuseseră dizolvate săruri minerale necesare dezvoltării lor rapide.

Profesorul Belov se întoarse către oaspeţi:

— Iată sera care ne procură fructe şi legume proaspete pentru mesele noastre, atunci când ne-am plictisit de alimentele sintetice şi de cele dezhidratate. In ultimele luni am îmbunătăţit mult instalaţiile de climă artificială şi am stabilit dozări ale compoziţiei atmosferice, care intensifică activitatea metabolică a vegetaţiei. Totodată am folosit substanţe acceleratoare, care sporesc simţitor ritmul de creştere al plantelor.

De fapt însă, principalul factor al abundenței produselor serei noastre e Soarele, care, fiind mult mai puternic aici decât pe Pământ, dă o căldură atât de mare, încât șapte-opt recolte pe an sunt un lucru obișnuit.

Trecură mai departe. La dreapta și la stânga drumului se înșiruiau niște clădiri cu pereți străvezii. Privindu-le de aproape, îți dădeai seama că nu erau decât părțile superioare ale construcțiilor; masa principală se afla în adâncul insulei zburătoare.

Prin pereții transparenți se putea zări, în măruntaiele satelitului, o întreagă rețea de coridoare care duceau dela o construcție la alta.

— Ne oprim puțin la observatorul astronomic principal, propuse academicianul Belov, când ajunseră în dreptul unei cupole vaste, din care ieșeau tuburi de lunete, radiotelescoape și alte aparate.

Coborîră câteva trepte și intrară într'o încăpere nu prea mare, de formă circulară. Președintele întoarse o manivelă și ușa exterioară se închise ermetic.

Se auzi un șuierat. Prin câteva deschideri practicate în perete începu să pătrundă aerul. Peste două minute putură să-și scoată costumele de protecție.

Ieșind din camera ecluză, călătorii dădură într'un culoar lung, care cobora în interiorul satelitului artificial. Covorul mobil, instalat aci, se puse în mișcare asemenea unei benzi rulante, ducându-i într'o încăpere spațioasă, luminată de puternice tuburi fluorescente, ascunse în pereți.

Aici îi așteptau delegați ai tuturor institutelor de cercetări de pe Hepta. Cu toții voiau să le strângă mâna, să le ureze succes în călătoria lor. Fură invitați să ia o gustare preparată din produsele serei satelitului.

Se discutau probleme în legătură cu viitoarea călătorie a „Cutezătorului". Dintre cei așezați la masă se ridică un om bine legat, cu părul cărunt și fruntea înaltă. Ochii săi pătrunzători se opriră o clipă asupra grupului astronauților.

— Noi, cei 4 653 de locuitori ai satelitului artificial, începu el, nu vă vom uita nicio clipă în timpul călătoriei voastre. Abia așteptăm momentul când vă veți întoarce, cu magazia rachetei plină de plante, animale astrale, roci din alte planete, cu material fotografic și cinematografic, obținut „la fața locului". Cercetările voastre vor îmbogăți știința, vor aduce elemente noi pentru înțelegerea proce-

selor fizice, chimice, biologice, vor completa cunoştinţele noastre din domeniul astronomiei, geologiei, mineralogiei.

Ridic paharul pentru reuşita deplină a acestei expediţii, îşi încheie cuvântul de salut cunoscutul astrobiolog, profesorul Dominic.

— Ce optimism demn de invidiat! spuse deodată destul de tare, George Scarlat.

Vecinul său de masă, savantul Ştefan Corf, îl privi mirat.

Acesta era un vechi cunoscut al profesorului, cu care conlucrase la construirea rachetelor transoceanice de pasageri. Deşi un excelent tehnician, Corf era în general lipsit de îndrăzneală.

Ca mecanic-şef al satelitului artifical, îl puteai vedea pretutindeni. Avea întotdeauna prins de mână un aparat cu un cadran mare, asemenea unui uriaş ceas-brăţară, pe care o mulţime de ace indicatoare arătau în fiecare clipă poziţia satelitului, aşa cum era transmisă automat din camera de comandă.

— Eşti pesimist, George? îl întrebă el, în şoaptă. Te îndoieşti de succesul expediţiei voastre?

— Cum să nu mă îndoiesc? Am motive bine întemeiate pentru aceasta. Să-ţi explic...

— Nu-i nevoie, am citit dezbaterile sesiunii extraordinare; ziarul nostru local le-a publicat în întregime. Rezervele tale mi s'au părut de altfel pe deplin justificate.

— Ascultă, Corf, nu e numai atât. Chestiunea are un substrat mult mai adânc. Eu nu cred, de pildă, în posibilitatea realizării tuturor etapelor planetare... Faptele vor dovedi că am avut dreptate...

Butaru, înconjurat de un grup de cercetători de pe satelit, se apropiase de cei doi oameni de ştiinţă:

— Tovarăşe Scarlat, spuse el, îţi prezint un aliat preţios, pe tovarăşul inginer Arunian, conducătorul staţiei de urmărire de pe satelit, care va ţine permanent legătura cu noi. Abia aşteaptă ca expediţia noastră să pornească.

— Mă bucur să vă cunosc, tovarăşe inginer. Dar tocmai îmi exprimam faţă de mecanicul-şef al satelitului părerea că-i hazardat să ne aşteptăm că vom atinge toate obiectivele propuse.

— Cum, tovarăşe Scarlat, se miră Arunian, un om mărunt cu părul încărunţit, dumneata nu crezi acest lucru?

— Nu cred! Şi o spun cu toată sinceritatea... De altfel, şi tovarăşul Corf e de aceeaşi părere cu mine.

— Adevărat ,tovarăşe Corf, acesta este şi punctul dumitale de vedere? întrebă preşedintele Belov.

— Da, da, obiecţiunile tovarăşului Scarlat mi s'au părut serioase.

Matei Butarù interveni acum şi el.

— Tovarăşi, părerea mea mi-am spus-o în nenumărate rânduri. Şi cred că e limpede pentru fiecare: chiar dacă nu avem certitudini, trebue să pornim în călătoria noastră plini de încredere. Dacă ar fi mers numai pe drumuri bătătorite şi dacă ar fi fost lipsit de îndrăzneală, Lomonosov nu ar fi reuşit să lămurească natura electricităţii atmosferice, iar savanţii sovietici nu ar fi ajuns să înfăptuiască primele zboruri interplanetare.

Aşa e, tovarăşe Butaru! se auziră câteva voci în jur.

— Aceasta este atitudinea unui adevărat om de ştiinţă, sublinie academicianul Belov, şi-l privi cu căldură pe tânărul astronom.

Scarlat nu mai spuse nimic. Privea îngândurat, muşcându-şi uşor buzele.

11. *Staţia de urmărire a rachetei*

Intre timp, toată lumea se sculase dela masă. Inginerul Arunian îi invită pe călători să viziteze staţia de urmărire.

— Nu mai urcăm la suprafaţă, ca să nu fim nevoiţi să îmbrăcăm din nou costumele de protecţie. Vom trece prin coridoarele subterane.

O scară rulantă îi duse până în inima satelitului artificial. După jumătate de minut de coborîre ajunseră într'o sală deosebit de interesantă. Aici, la 60 metri sub platforma superioară a satelitului, la faţa lui inferioară, se afla un punct de observaţie înzestrat cu puternice aparate cinematografice şi fotografice, îndreptate spre Pământ.

Cel mai mare dintre aparatele de filmare era în legătură cu o antenă de emisie, instalată pe platforma superioară. Prin aceasta se transmiteau unor staţii de radioteleviziune de pe Pământ imaginile în culori şi relief ale globului terestru, văzut de pe Hepta.

Aparatele erau aşezate pe o imensă suprafaţă transparentă, care înlocuia aici peretele inferior al satelitului pe o întindere de peste o sută de metri pătraţi. Era una dintre „ferestrele" pe care le zăriseră încă din rachetă.

Păşind pe această placă străvezie sub care se deschidea prăpastia fără fund a Universului, te cuprindea panica. In primul moment îţi apărea imaginea propriului tău corp prăbuşindu-se în neant. Senzaţia aceasta era atât de puternică, încât mulţi ameţeau şi, pierzându-şi echilibrul, cădeau pe suprafaţa netedă şi transparentă.

Apolodor Dincă înaintă cu mare precauţie pe această podea ciudată. Corpul lui masiv se bălăbănea de parcă ar fi fost beat.

— Ştiţi, încercă el să glumească, am impresia că de aici se poate porni de-a-dreptul spre Pământ. Dacă se sparge geamul, mă întorc acasă înaintea voastră.

După câţiva paşi însă, senzaţia neplăcută i se risipi şi privirile îi rămaseră pironite de imaginea pe care o avea la picioarele sale.

— Ia priviţi ce minunăţie! exclamă el exaltat.

Intr'adevăr, cerul negru era presărat cu sute de stele, care apăreau mult mai strălucitoare decât atunci când erau privite de pe Pământ.

Pe fondul acesta întunecat, împodobit cu nestemate, se zărea imens, ocupând un sfert din întreaga panoramă, globul pământesc, învestmântat în nori şi ceţuri. Cu o parte umbrită de vălul nopţii, iar cu cealaltă scăldată de razele soarelui, se rotea lent, ca un uriaş istovit.

Deosebit de strălucitoare, ca o boltă gigantică de cristal, se vedea căciula albă a Polului Nord. Regiunea din preajma Polului Sud, aflată în zona umbrită, apărea doar ca o pată cenuşie. Suprafaţa planetei nu se desluşea limpede, mai ales spre margine, datorită vălului atmosferei.

Stelele se deplasau fără grabă spre discul pământesc şi dispăreau una după alta în spatele lui. De partea cealaltă a globului apăreau, în schimb, altele noi.

Nimic din ceea ce zăreau nu-i făcea pe călătorii noştri să simtă rotirea satelitului, aşa cum nici de pe globul pământesc oamenii nu-şi dau seama de mişcarea acestuia. Aveau impresia că staţia extraterestră stă nemişcată şi că numai Pământul, Soarele, stelele şi Luna se rotesc. Sa-

telitul artificial devenise pentru ei centrul Universului, aşa cum strămoşii lor crezuseră pe timpuri despre Pământ că se află în mijlocul lumii.

Era un spectacol măreţ, de o splendoare nemaiîntâlnită, o privelişte care, văzută odată, nu mai putea fi uitată.

Călătorii noştri porniră mai departe. O altă scară rulantă îi urcă câţiva zeci de metri şi, la capătul ei, o uşă se deschise automat. Pătrunseră într'o încăpere mare, rotundă, aflată aproape de suprafaţa satelitului, în care era instalată staţia de urmărire a rachetei. De-a-lungul pereţilor se aflau zeci de panouri, pe care erau fixate comutatoare, butoane şi tuburi luminoase de control.

De aici, savanţii de pe Hepta aveau să comunice cu membrii expediţiei în tot cursul călătoriei, utilizând, televizoarele cosmice şi aparatele de radio, care funcţionau pe unde centimetrice. In mijlocul sălii se găsea un ecran de televiziune ce avea dimensiuni puţin obişnuite, iar de jur împrejur zeci de aparate complicate.

— Suntem pregătiţi pentru misiunea noastră, tovarăşe Butaru, spuse cu mândrie inginerul Arunian, conducătorul staţiei. Aparatele au fost încercate şi funcţionează excelent. Ieri am terminat cu instalarea televizorului de mare distanţă, aşa că puteţi porni liniştiţi la drum. Nădăjduiesc să nu pierdem nicio clipă legătura. Radio-ul, televiziunea, semnalele luminoase speciale, vor avea rolul unor fire nevăzute, care să lege „Cutezătorul“ de satelit şi, prin acesta, de Pământ.

Matei Butaru îi mulţumi cu căldură.

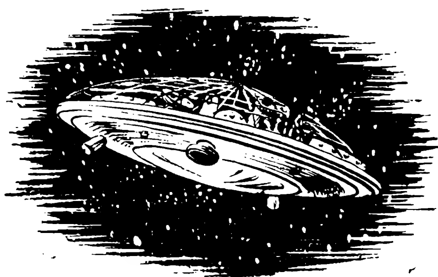
— Nu ne mai rămâne decât să încărcăm cele şase rachete şi să pornim la drum, adăugă el.

— Tovarăşe Butaru, îl întrerupse academicianul Belov, care tocmai intrase în cameră, surpriza am lăsat-o pentru la urmă. Totul este pregătit. Rachetele dirijate sunt gata de drum. Am încărcat materialele şi instrumentajul necesar construirii observatorului pe asteroid. Deasemenea, laboratoarele de chimie, fizică, biologie şi geologie, sera, uneltele, o cantitate suficientă de alimente sintetice şi dezhidratate, aparatul de preparat apă potabilă, instalaţia generatoare de aer şi toate celelalte. Nu am uitat nici biblioteca, aparatul de proiecţie, un stoc important de filme, benzi de magnetofon şi suluri magnetonice, ca să vă simţiţi ca acasă.

— Vă mulţumesc, tovarăşe Belov. Iată o surpriză foarte plăcută. Aţi prevăzut, într'adevăr, totul şi ne-aţi economisit multă muncă.

Un zâmbet lumină faţa academicianului.

— Să-ţi spun drept, în cazul acesta am fost cam... interesaţi. Nu că n'am voi să vă avem cât mai mult timp ca oaspeţi pe satelitul nostru, dar suntem nerăbdători să cunoaştem primele rezultate ale expediţiei. Eu personal, i se adresă Belov şefului staţiei de urmărire, voi fi cam des în vizită pe la dumneata, tovarăşe Arunian... Şi acum, prieteni, e timpul să vă odihniţi. Mâine dimineaţă „Cutezătorul" va porni la drum. Inginerul Arunian vă va conduce spre camerele voastre.

P L A N E T A P I T I C Ă

12. *Spre asteroid*

Incă de pe Pământ, tânăra cercetătoare Ana Grigoraş propusese ţinerea unui jurnal de călătorie.

— Fiecare să scrie în el ce vrea şi când vrea. La întoarcere, vom avea un document original şi interesant, spusese ea atunci.

Se declaraseră cu toţii de acord.

Şi acum, la numai câteva minute dela decolarea de pe satelitul artificial, Matei Butaru se pregătea să facă prima însemnare. Scoase stiloul pneumatic şi începu să noteze:

„La ora 8 şi 12 minute, „Cutezătorul" şi cele cinci rachete radioghidate însoţitoare s'au desprins de pe suprafaţa lui Hepta.

Motoarele auxiliare au intrat de îndată în acţiune, înălţând navele la câteva zeci de metri peste pista de decolare a satelitului. Apoi a pornit şi motorul principal, însă cu o forţă mult redusă faţă de cea necesară la decolarea de pe Pământ.

Prima etapă a călătoriei noastre interplanetare a început".

Un timp, rachetele zburară în aceeaşi direcţie cu satelitul. Dacă astronauţii nu ar fi auzit zgomotul surd al motoarelor şi nu ar fi văzut, prin luminatoare, reflexele albăstrui-roşietice aruncate de gazele fierbinţi care ieşeau prin ţevile de eşapament, ar fi putut crede că nava pluteşte imobilă în spaţiu.

Treptat, autopilotul mări viteza. Automatul înregistrator-vorbitor, pe care Cernat îl pusese în funcţiune, anunţă,

la intervale scurte: 9... 10... 11... 12 kilometri pe secundă. Apoi, după ce inginerul întoarse un alt comutator, aparatul începu să autoraporteze date despre caracteristicile particulelor cosmice înregistrate, intensitatea radiaţiilor ultraviolete ale Soarelui, temperatura cuirasei.

„Cutezătorul", împreună cu cele cinci rachete însoţitoare, se îndepărta tot mai mult de Hepta. Câteva minute se mai deosebi în depărtare ca o perlă strălucitoare, pentru a se pierde apoi cu totul, înghiţit de noianul nesfârşit al aştrilor.

Motoarele auxiliare, care serviseră la decolare, fură retrase. In acelaşi timp, din corpul rachetei se desprinseră mici obiecte de metal, care căzură în spaţiu. Erau rezervoarele de combustibil ale acestor motoare, care, odată golite, constituiau o povară inutilă.

Viteza sporea treptat. Acum rachetele înaintau prin spaţiul ceresc cu 26 000 metri pe secundă. Cu toate acestea, călătorii nu aveau nici cea mai mică senzaţie de deplasare.

— Cu această viteză, un vehicul aerian ar parcurge distanţa Bucureşti-Cluj în 9 secunde, remarcă inginerul Cernat.

— Dar frecarea atmosferei ar fi atât de puternică, încât căldura ar aprinde nava transformând-o într'un timp şi mai scurt în scrum şi gaze, asemenea meteoriţilor, adăugă Scarlat fără să ridice privirea.

Nu trecuse decât un sfert de ceas din cele 12 ore şi 13 minute de care navele aveau nevoie pentru a ajunge la asteroid. „Cutezătorul" se afla acum la 21 500 kilometri de Pământ.

Pilotul automat opri brusc motorul atomic. Zumzetul lui se stinse şi fluxul gazos încetă să mai lumineze cerul din jurul rachetei. Nava astrală continuă însă să zboare, în virtutea inerţiei, prin spaţiul ceresc, în noaptea adâncă şi liniştită.

Trecură ca fulgerul pe lângă un obiect ciudat, de formă rotundă. Aparatul fotografic automat, cuplat cu un radiolocator, îl prinsese însă pe peliculă.

Developată în numai câteva minute, imaginea fu proiectată pe un ecran. Acolo apăru ceva care semăna cu o roată mare, având nişte spiţe groase. In inelul exterior al roţii se zăreau zeci de ferestruici circulare.

— Suntem la 25 000 kilometri de Pământ, conchise Bu-

taru. Aceasta este distanţa la care se află Deca, cel mai îndepărtat dintre sateliţii artificiali ai globului nostru, pe care îl vedeţi pe fotografie.

Le explică apoi că acest satelit era cu mult mai mic decât Hepta, având un diametru de numai 78 metri.

In centrul roţii se afla micul cosmodrom, un tunel de 15 metri lungime, unde soseau în mod obişnuit rachetele de pe Pământ. Nu departe de tunel era uzina, care producea, cu ajutorul unui generator atomic, energia electrică necesară diferitelor instalaţii şi aparate.

Laboratoarele de cercetări ştiinţifice şi alte încăperi, în care se desfăşura cea mai mare parte a activităţii celor 53 de locuitori ai satelitului circular, se aflau în inelul exterior.

Datorită faptului că „roata zburătoare" se învârtea în jurul centrului ei foarte repede, la periferie lua naştere o puternică forţă centrifugă, care împingea toate obiectele spre peretele exterior al inelului. Pentru locuitorii satelitului, care călcau pe acest perete, devenit „solul" lor, forţa aceasta echivala cu puterea de atracţie a Pământului. De aceea, de unde în regiunea centrală a satelitului obiectele abia dacă aveau o greutate neînsemnată, în încăperile inelului exterior înregistrau, la cântarul dinamometric, aceeaşi greutate ca şi pe Pământ şi cădeau la fel de repede spre podea ca pe globul terestru.

Minutele treceau. Matei Butaru privea printr'o ferestruică laterală. Era adânc impresionat de măreţia priveliştii. Simţea acum pe deplin cât de grea era răspunderea care apăsa pe umerii săi.

Voi fi eu oare în stare să duc această misiune la bun sfârşit ? se întrebă el îngândurat.

Scoase o carte din raft, se aşeză şi începu să o răsfoiască. Titlul volumului era : „Istoria călătoriilor interplanetare". Câteva cuvinte, folosite de autor ca motto, îi atraseră în mod deosebit atenţia :

„De mii de ani omenirea visează să cucerească spaţiile interplanetare. Generaţia noastră este chemată să ducă aceste năzuinţe la îndeplinire".

— Aşa-i, murmură Matei pentru sine. Generaţia noastră !

Continuă să întoarcă filele. Ochii i se opriră asupra unui capitol intitulat „Visuri". Şi Matei Butaru citi :

„Cu aproape două milenii în urmă, scriitorul şi filoso-

ful grec Luchian a descris pentru prima dată o călătorie în lumea aştrilor. Pe atunci, întinsul mărilor şi oceanelor nu era decât în mică măsură cunoscut, iar despre „capătul" lor se presupuneau tot felul de lucruri fantastice. Luchian povesteşte că un vas grecesc a fost surprins de o furtună puternică. Marinarii, neavând timp să strângă pânzele, vântul năpraznic a ridicat corabia în sus, până dincolo de nori şi a purtat-o timp de mai multe zile în depărtări. Navigatorii au ajuns, după peregrinări îndelungate, la ţărmul unei insule de argint, care nu era alta decât Luna. In povestirea lui Luchian sunt pe larg descrişi locuitorii stranii ai acestui corp ceresc".

Mai departe, în carte se amintea romanul scriitorului francez Cyrano de Bergerac, despre călătoria sa imaginară în Lună şi în Soare şi despre locuitorii Lunii — seleniţii — care au patru metri înălţime, umblă în patru labe şi se hrănesc cu aburii mâncărurilor.

Autorul cărţii trecea apoi în revistă romanele fantastice ale lui Jules Verne şi H. G. Wells, descriind călătorii în lumea aştrilor. Acestea se bizuiau într'o oarecare măsură pe datele ştiinţei astronomice.

Wells imagina în povestirile sale diferite războaie între locuitorii planetelor, pentru a impresiona cititorul prin aventuri sângeroase şi Butaru îşi aminti că acest procedeu îi displăcuse întotdeauna.

Răsfoi mai departe. Capitolul următor trata despre istoricul sistemelor de astronavigaţie.

Câte nu se propuseseră pentru propulsia navelor astrale! Substanţe „antigravitaţionale" şi maşini centrifuge, tunuri şi vulcani artificiali pentru aruncarea de „ghiulele" cu o viteză gigantică, folosirea presiunii razelor Soarelui şi multe altele.

Până la urmă, cartea arăta că toate acestea nu se dovediseră bune la nimic. Numai cu ajutorul rachetelor erau realizabile zborurile cosmice.

Tocmai de aceea autorul insista mai ales asupra scrierilor marelui savant Ţiolcovschi, genialul creator al teoriei mişcării reactive, părintele rachetelor moderne cu mare rază de acţiune.

Matei Butaru închise cartea.

Acum, când conducea o importantă expediţie cosmică, îşi amintea cu emoţie de profeticele cuvinte ale marelui învăţat:

„Mai întâi se va zbura cu o rachetă în jurul Pământului, apoi se va descrie o anumită cale în raport cu Soarele și se va atinge o planetă dorită... Aparatele cu reacție vor face ca omul să cucerească spații nelimitate..."

Slovele acestea i se întipăriseră adânc în minte.

Vocea ascuțită a radiotelegrafistului Precup îl trezi din visare.

— Tovarășe Butaru, ce să fie cu izbiturile acestea în cuirasa rachetei? Le-am auzit încă de când am ieșit din atmosferă. Dar parcă acum sunt mai dese.

Matei Butaru se ridică, smulgându-se din mreaja gândurilor în care fusese cufundat.

— E un fenomen obișnuit în călătoriile interplanetare. Micile izbituri pe care le auzi — uneori mai rare, alteori mai dese — sunt o dovadă că spațiul gol, vidul, nu există nicăieri. După cum știi, desigur, altădată se credea că între aștri nu există nimic, sau că spațiul interastral este umplut cu o substanță specială — eterul — căreia i se atribuiau proprietăți dintre cele mai stranii. Acum e cunoscut faptul — și călătoria noastră confirmă acest lucru — că nici vidul și nici eterul nu există. Praf cosmic, pietricele, gaze foarte, foarte rare, radiații de tot felul, sunt nelipsite aci.

— Vasăzică, reflectă Andrei Precup, nicăieri n'o să putem spune că plutim cu adevărat „în gol". Peste tot e câte ceva de care să te lovești.

— Ai dreptate. Materia este uneori mai densă, alteori mai rară în Univers; dar de existat, există pretutindeni.

Conducătorul expediției își consultă ceasul și i-l arătă lui Precup, care înțelese că ora comunicării cu Hepta sosise.

Intrară împreună în cabina de radioteleviziune.

Pe ecran apăru peste câteva secunde chipul jovial al inginerului Arunian. Deși erau la 83 000 kilometri de satelitul artificial al Pământului, figura lui se vedea foarte limpede.

— Iată-vă, în sfârșit! fură primele lui cuvinte. Mi-era dor să vă revăd, de parcă ne-am fi despărțit de o veșnicie. Cum vă merge?

— Cât se poate de bine, răspunse Matei. Până acum, toate mecanismele și aparatele au funcționat impecabil. Ați recepționat emisiunile transmițătorului automat?

Matei se referea la complexul aparat care înregistra permanent şi transmitea la fiecare 15 minute staţiei de urmărire temperatura, starea electromagnetică, imaginile fotografice ale cerului, poziţia rachetei şi numeroase alte date.

— Perfect, răspunse savantul sovietic. Priviţi graficele şi diagramele transmise de aparatele voastre!

Deoarece timpul convenit pentru transmisie trecuse, aparatul se închise automat.

— La cât a scăzut viteza? îl întrebă Matei Butaru pe Cernat.

— 19 kilometri pe secundă, se auzi peste puţine momente glasul automatului vorbitor.

— Foarte bine. Nu avem deci nicio deviere dela diagrama stabilită pe Pământ.

— Dar de ce scade viteza? se amestecă radiotelegrafistul.

— Foarte simplu, îi explică inginerul Cernat. Acum înaintăm fără motor, în virtutea inerţiei. Forţa de atracţie a Pământului nu a încetat încă complet să acţioneze, deşi e cu mult mai slabă. Ea ne încetineşte treptat viteza, „trăgându-ne înapoi". Când vom ajunge la 5 kilometri pe secundă, vom porni din nou motorul atomic.

Scăderea forţei de atracţie a Pământului se resimţea din ce în ce mai pronunţat. Călătorii nu cântăreau acum mai mult de câteva kilograme şi unii dintre ei se legaseră cu ajutorul curelelor de scaunele pliante.

— Ia priveşte spre Pământ! îi atrase atenţia Matei Butaru lui Apolodor Dincă. Se văd limpede efectele de aurora polară.

Laborantul se juca tocmai cu o ceaşcă. Îi dădea drumul să cadă dela diferite înălţimi şi se amuza constatând cât de încet coboară.

— Nici dacă ar fi din porţelanul cel mai subţire nu s'ar sparge în cădere, îi spunea el Anei Grigoraş. Când Butaru îi atrase atenţia asupra spectacolului oferit de globul pământesc, Dincă fixă paharul într'un suport al mesei şi privi spre luminatorul inferior.

Prin peretele străveziu se desluşeau racheta cu şenile şi alte două nave radioghidate, care urmau „Cutezătorul". Celelalte erau ascunse de corpul rachetei principale.

Cu mult mai mic decât de pe Hepta, dar totuşi majestuos pe fondul întunecat al cerului înstelat, se zărea Pământul. Continentele şi oceanele se deosebeau cu greu prin vălul atmosferic.

In partea opusă Soarelui se vedea ca un fum alburiu „coada" Pământului, descoperită cu decenii în urmă de marele învăţat sovietic V. G. Fesencov. Această curioasă prelungire gazoasă a atmosferei planetare este „izgonită" din învelişul aerian al globului terestru de presiunea razelor Soarelui, aidoma cozilor cometelor.

In apropierea polilor pământeşti se deosebea o zonă atmosferică deosebit de luminoasă, asemănătoare unei perdele multicolore, sclipitoare. Aceasta era aurora polară, provocată de particulele încărcate electric venite dela Soare, pe care imensul magnet pământesc le deviază spre poli.

— Fenomenul de electrizare e acum deosebit de intens, observă Dincă.

— Intr'adevăr, aşa se pare, răspunse Matei Butaru. Să încercăm transmiterea unui mesaj radiofonic direct către Pământ şi vom vedea care este situaţia.

Radiotelegrafistul nu reuşi însă să stabilească legătura. După nenumărate încercări zadarnice, se înfurie. Incepu să învârte nervos de butoanele aparatelor. Suduia pe înfundate.

Nici undele radiofonice milimetrice, cu mare putere de pătrundere, nu putură ajunge pe Pământ. Impermeabilitatea atmosferei la undele radiofonice se mărise foarte mult.

Navigatorii recurseră la semnalizarea luminoasă. Oglinzile puternice, scoase din corpul „Cutezătorului", transmiseră spre Pământ raze solare reflectate. Două minute mai târziu, staţia de urmărire de pe Hepta răspunse prin următorul mesaj:

„Staţia de recepţie-emisie din Munţii Făgăraşului confirmă primirea semnalului vostru luminos. Am descifrat cu greu înştiinţarea lor, datorită puternicei furtuni magnetice care s'a dezlănţuit."

In această clipă, călătorii auziră un uruit uniform. Invelişul exterior al „Cutezătorului" se pusese în mişcare, pentru a evita ca racheta să se încingă prea tare în partea expusă Soarelui; acolo temperatura atingea 138^0. După câteva minute, rotirea conteni.

Pe neaşteptate, Virgil Cernat se ridică. Ii privi pe ceilalţi cu ochii lui mari, albaştri, şi zise:

— Dacă vreţi, acum că avem puţin răgaz, o să vă arăt cum funcţionează instalaţia pe care am construit-o cu puţin timp înainte de plecarea noastră.

Toţi se întoarseră cu interes spre inginer.

— E vorba, după cum ştiţi, de un motor de rezervă. Priviţi spre luminatorul superior!

In locul oglinzii de semnalizare, care fusese mai de mult retrasă, se văzu ieşind din corpul rachetei un tub cu diametrul unui pahar obişnuit. O pocnitură uşoară şi capătul liber al tubului se desfăcu, asemenea unei ramuri de liliac înflorit.

— O adevărată baterie de celule fotoelectrice! exclamă profesorul Scarlat.

— Exact! confirmă mândru inginerul. Pe faţa lui strălucea o bucurie de-a-dreptul copilărească. Este vorba de un motor de tipul celui conceput de învăţatul sovietic M. C. Tihonravov.

Celulele fotoelectrice transformă energia solară în curent electric. Sub influenţa energiei electrice, molecula hidrogenului este transformată în atomi: hidrogenul biatomic se preface în monoatomic. Hidrogenul monoatomic fiind însă un produs foarte nestabil se transformă din nou în biatomic. Căldura rezultată ajunge să imprime particulelor de hidrogen o viteză de 20 kilometri pe secundă, suficientă pentru propulsie.

Ca pentru a confirma cele spuse, din micul motoraş cilindric începură să iasă jerbe violete, din ce în ce mai luminoase. Se auzi un şuierat uşor, presărat cu pocnituri.

— Viteza noastră este din nou în creştere! anunţă triumfător Virgil Cernat.

Cincisprezece minute mai târziu jerbele se stinseră, evantaiul celulelor fotoelectrice se închise şi tubul fu retras în rachetă. Nava înainta, asemenea unui bolid strălucitor, prin spaţiul cosmic.

Aplecată deasupra Jurnalului, Ana Grigoraş aşternea prima ei însemnare:

„Au trecut 9 ore şi 24 minute dela plecarea noastră de pe Hepta. In punctul în care ne aflăm, mult mai

aproape de Lună decât de Pământ, forţa de atracţie a celor două astre se echilibrează.

Cântărim mai puţin decât un firicel de praf pe Pământ, căci ne-am eliberat cu desăvârşire de îmbrăţişarea nevăzută a globului terestru. Dacă n'am fi prinşi, cu ajutorul curelelor, de scaune şi nu ne-am ţine de barele şi mânerele din pereţi când umblăm prin cabină, am putea înota în spaţiul încăperii întocmai ca peştii în apă.

Dincă şi-a desfăcut adineaori legăturile şi a avut imprudenţa să se sprijine cu coatele de fotoliu In aceeaşi clipă l-am văzut cu toţii ridicându-se spre plafon şi rămânând suspendat deasupra noastră. Cernat l-a apucat de o mânecă, trăgându-l în jos.

Banda magnetonică, pe care profesorul Dobre a uitat-o nefixată de masă, pluteşte prin cameră. Nu mai există nici „jos“, nici „sus“, căci ele au înţeles doar acolo unde se manifestă o forţă de atracţie.

Prin ochiul de geam din stânga apare acum imensul disc al Lunii. Iată aşa-zisele „mări“, pustiuri fără pic de apă, craterele „vulcanilor“ lipsiţi de lavă, siluetele aspre ale munţilor înalţi şi colţuroşi. Aceştia aruncă umbre atât de precise şi de intense pe pustiul lunar, încât cele pe care le cunoaştem de pe Pământ ni se par a fi fost doar penumbre.

Satelitul natural al globului terestru este un ocean încremenit, din piatră şi praf, crestat de crăpături adânci.

Ce moartă şi rece ne apare de aproape nelipsita însoţitoare a pământului !“

Din cabină auzi vocea lui Precup, care comunica cu staţia de urmărire :

— Da, tovarăşe Arunian, totul decurge conform planului. Autopilotul a efectuat un viraj de 28°, cu direcţia spre asteroid. Cea mai mare parte a drumului a fost parcursă.

13. *Asteroidul-vehicul, o lume a minunilor*

„Cutezătorul“ îşi urma calea prin eterna noapte astrală şi călătorii nu se mai săturau admirând priveliştea, ca din poveşti, a spaţiului cosmic.

Matei Butaru trecuse la pilotarea rachetei sau, mai exact, la supravegherea autopilotului. Chipul îi era încor-

dat. Din când în când nota ceva în blocul său, format din foi de vinoină albă, o materie plastică ce înlocuia hârtia de altădată. Avantajul acesteia era că, pe aceeaşi pagină, puteai să scrii şi să faci să dispară cele scrise ori de câte ori doreai.

In cabina sa, radiotelegrafistul transmitea din nou staţiei de pe Hepta poziţia exactă a rachetei.

Apolodor Dincă răsfoia, pentru a nu ştiu câta oară, „Instrucţiunile pentru prepararea mâncărurilor din alimente dezhidratate şi sintetice în mediul astral."

La fiecare capitol pe care-l recitea, faţa lui se întuneca tot mai mult.

— Am să mă fac de ruşine, mormăi el, şi aceasta cu toate cunoştinţele de chimie alimentară pe care le-am dobândit. Nu pot să pricep cum voi scoate o friptură bine rumenită, gustoasă şi fragedă, din cutiuţele astea de carton, care nu conţin decât prafuri şi buline. Sfârşitul îl prevăd. Toţi vor spune: Apolodor Dincă a încurcat concentratele alimentare cu substanţele chimice din eprubetele sale.

Se adânci din nou în studiul neobişnuitei sale cărţi de bucate.

Matei Butaru se adresă inginerului Cernat:

— Ascultă, Virgile, stabileşte te rog precis poziţia. Cred că trebue să fim la câteva mii de kilometri de asteroid.

Inginerul se îndreptă spre masa lui Butaru. Aci, pe o coală mare de vinoină milimetrică era desenată cu roşu traiectoria rachetei şi cu verde calea asteroidului. Cernat se uită la cronometrul fixat în perete şi constată că trecuseră 10 ore şi 8 minute dela plecarea de pe Hepta. Citi apoi de pe tabloul de comandă câteva indicaţii ale aparatelor înregistratoare cu privire la drumul parcurs. Efectuă mai multe calcule cu ajutorul integratorului electric de calculat şi spuse:

— Indicaţiile aparatelor corespund cu graficul. Peste 4 minute şi 35 secunde drumul nostru va tăia pe cel al asteroidului. E cazul să ne pregătim.

Butaru declanşă radiolocatorul. Invârti un buton argintiu, până ce fixă aparatul la determinarea poziţiei obiectelor aflate mai aproape de 3 000 kilometri. Peste puţin timp, undele emise se loviră de asteroid şi se întoarseră înapoi, iar indicatorul de distanţă se opri la 2 312

kilometri, confirmând exactitatea calculelor inginerului Cernat. Pe ecranul instalației apăru un mic punct luminos, având contururi neprecise. Era asteroidul.

Butaru puse radiolocatorul în legătură cu luneta care se afla în încăperea principală, astfel încât aceasta să fie îndreptată și ea spre corpul ceresc. Apoi proiectă imaginea prinsă pe un ecran din fundul camerei.

Astronauții văzură acum, pentru prima dată, aspectul viitorului lor adăpost cosmic. Se simțeau cuprinși de o emoție puternică, care se împletea cu nerăbdarea.

— Acolo vom trăi timp de un an și mai bine! exclamă profesorul Dobre.

— Acum poate fi văzut și cu ochiul liber, strigă deodată Cernat.

Intr'adevăr, asteroidul se apropia cu o viteză vertiginoasă, crescând rapid în câmpul vizual. In curând se putură deosebi și contururile.

— După câte văd, nu e rotund, observă profesorul Dobre.

Privind-o, călătorii constatară într'adevăr că planeta pitică avea o formă ciudată. Nu era rotundă și puțin turtită la cele două extremități, cum sunt planetele. Avea o formă prelungă, care aducea cu aceea a unui castravete.

— Seamănă leit cu Eros, primul asteroid descoperit de învățați cu mult timp în urmă, zise Scarlat, după ce îl cercetă îndelung printr'un binoclu puternic. Această formă va face și mai dificile condițiile noastre de viață acolo.

— Lasă, tovarășe Scarlat, interveni doctorița. Până acum călătoria nu te-a făcut să suferi prea mult. Uite, eu personal îți promit să te aduc teafăr pe Pământ.

— Ce-ar fi să ne gândim mai bine la un nume pentru asteroidul nostru? propuse Dobre. După câte am aflat, mai poartă în prezent denumirea de „obiect al lui Tarov", după numele descoperitorului, așa cum e obiceiul pentru planetele pitice încă nedeterminate cu exactitate.

— Tovarăși, am o sugestie, interveni cu entuziasm tineresc Ana Grigoraș. Propun să-l botezăm „Copernic", după numele marelui savant polonez, unul dintre întemeietorii astronomiei moderne, care a revoluționat cunoștințele omenești despre planete.

Aplauze puternice o răsplătiră pe Ana care roși ca o școlăriță.

— Cred că sunt în asentimentul tuturor când accept sugestia, spuse Matei Butaru. Să comunicăm şi staţiei de urmărire hotărîrea noastră, iar apoi să înscriem evenimentul în Jurnalul de bord.

Intre timp, „Cutezătorul" se apropiase până la 25 kilometri de planeta pitică. Motorul principal se oprise de mult, iar motoarele auxiliare intraseră în funcţiune.

Cele şase rachete zburau acum paralel cu asteroidul, coborînd treptat spre suprafaţa lui.

— Aţi isprăvit determinările? îl întrebă Matei pe George Scarlat.

— Da... se confirmă în general observaţiile efectuate pe Hepta, răspunse Scarlat, continuând să-şi consulte notiţele. Lungimea maximă a asteroidului este de 3,9 kilometri. Grosimea lui în regiunea centrală 1,7 kilometri. Perioada de rotire în jurul propriei axe 8 ore. Forţa de atracţie este a mia parte din aceea a Pământului. Şi, bineînţeles, nicio urmă de atmosferă.

— Mulţumesc, tovarăşe Scarlat. Putem să ne pregătim de aterizare.

14. *Covorul de cauciuc*

Echipajul rachetei îşi luă posturile în primire. Inginerul Cernat îl înlocuise pe Matei la tabloul de comandă, pentru ca acesta să poată conduce operaţiile de debarcare.

Privind prin luminatorul inferior, călătorii vedeau tot mai limpede detaliile suprafeţei micii planete. Aceasta era formată din bolovani şi stânci, între care se căscau crăpături adânci. Culorile care predominau erau cenuşiul şi diferite nuanţe de albastru. Multe roce sclipeau atât de puternic, încât îţi luau ochii. Impresia de pustiu încremenit era deprimantă. Matei simţi acest lucru şi încercă să-şi încurajeze tovarăşii.

— Să vedeţi ce forfotă de viaţă va fi aici peste câteva zile, când ne vom instala... gospodăreşte!

— In orice caz, spuse Scarlat, trebue să recunoaşteţi că acest deşert stâncos nu are un aspect prea îmbietor.

— Ce deşert... care deşert? strigă profesorul Dobre, înciudat. Să vezi dumneata mai întâi instalată sera mea. Apoi n'ai să-i mai zici deşert, ci grădină înfloritoare, rai,

paradis! Asta, bineînţeles, dacă te va lăsa inima şi... spiritul dumitale de contrazicere.

— Atenţie! Peste câteva secunde atingem solul, anunţă Cernat.

Când ajunseră la 25 metri de suprafaţă, Matei Butaru apăsă pe un buton şi luminatorul inferior se închise. Peste puţin timp, inginerul opri motoarele auxiliare.

„Cutezătorul" se lăsă încetişor spre asteroid. Cele şase rachete atinseră în acelaşi timp solul planetei pitice, fără ca cineva să simtă cea mai uşoară zdruncinătură. Işi îmbrăcară costumele speciale şi-şi încărcară tălpile cizmelor de cauciuc cu o cantitate mare de plumb.

Indreptându-se spre camera de ecluzare a rachetei, îşi fixară rezervoarele cu oxigen şi aparatele de radiocomunicaţie.

Coborîseră de câteva minute din rachetă. Strânşi în jurul lui Matei, priveau cuprinşi de un sentiment ciudat spre contururile tăioase ale stâncilor, care se profilau stranii pe fondul cerului. Simţeau nevoia să vadă o mişcare, o schimbare cât de mică în jurul lor. Dar încremenirea domnea pretutindeni. Intr'un târziu, vocea lui Butaru îi trezi la realitate.

— Facem o mică raită spre capătul nordic, pentru o primă cunoaştere a planetei, spuse el. Inaintaţi cu precauţie. Mergeţi unul în spatele celuilalt. Mai ales, evitaţi gesturile prea bruşte, care pot fi fatale. Un singur pas făcut cu o oarecare repeziciune vă poate arunca în sus până la înălţimi ameţitoare... Şi acum, să pornim spre ridicătura aceea care sclipeşte atât de puternic!

Privind în direcţia indicată de conducătorul expediţiei, cercetătorii văzură, la vreo 4-500 metri depărtare, un deluşor care strălucea orbitor.

Urmându-l pe Matei Butaru, întregul grup se puse în mişcare, stârnind la fiecare pas valuri de praf cenuşiu. Numai inginerul Cernat rămase lângă „Cutezătorul". Cerceta cu grijă starea învelişului rachetei, îndeosebi zgârieturile pe care micile pietre cereşti întâlnite le făcuseră în cuirasă.

Călătorii noştri înaintau încet, cu mare prevedere. Acum înţelegeau bine avertismentul lui Butaru. Datorită forţei de atracţie neînsemnate, aveau impresia că păşesc pe un covor de cauciuc, moale ca puful şi extrem de elastic. La fiecare pas, suprafaţa planetei răspundea ca un re-

sort, care voia să-i proiecteze în spaţiul cosmic. Simţeau că o singură mişcare nesocotită a piciorului ar fi creat un irezistibil impuls de ascensiune. De aceea, aproape nu ridicau cizmele de pe sol, ci mai mult le târau.

Călcau peste bolovani la care te surprindeau formele dure, ascuţite. Niciunul nu era rotunjit, căci niciodată apa nu şerpuise printre ei. Când loveau cu piciorul vreo piatră, aceasta zbura la mare înălţime, stârnind un adevărat nor de pietriş, care cădea lent spre suprafaţă, ca într'o peliculă cinematografică filmată cu încetinitorul.

Multe roce aveau un pronunţat luciu metalic, iar altele aruncau reflexe multicolore, asemenea cristalelor. După o cercetare sumară, Ana Grigoraş le spuse că era vorba de metale, aliaje metalice şi cristale, care constituiau probabil cea mai mare parte a masei planetare.

Din loc în loc, răsărea câte un colţ ascuţit, care semăna cu o stalagmită, ridicându-se până la 10-15 metri înălţime. Erau deseori nevoiţi să ocolească ridicături înalte şi râpe adânci. Peisajul izbea prin precizia lui. Umbrele erau de o intensitate nemaipomenită. Datorită lipsei de atmosferă, nuanţele dulci nu existau aci.

Deasupra capetelor astronauţilor, cerul era negru ca tăciunele. Pe el străluceau, cu o mare intensitate, Soarele, Pământul, Luna şi stelele. Globul terestru se vedea de aici ca o seceră imensă, iar Luna, cu mult mai mică, ca o jumătate de disc lucitor.

După un sfert de oră de drum ajunseră în dreptul unei formaţiuni aproape cilindrice, ce scânteia orbitor în bătaia razelor solare. Era deluşorul pe care Matei Butaru îl alesese ca punct de reper.

In timp ce Apolodor Dincă filma peisajul, Ana Grigoraş scoase cuţitul pe care îl purta la brâu şi desprinse un strat subţire din rocă. Dedesubt se ivi o suprafaţă şi mai strălucitoare.

— Argint pur, constată peste câteva clipe Ana.

Ocoliră ridicătura, care atingea vreo 10 metri înălţime şi porniră mai departe. O căldură puţin obişnuită domnea în exterior. Scarlat consultă termometrul metalic pe care-l avea la braţ, alături de cronometru. Arăta 89^0. Lichidul refrigerent, care circula între straturile îmbrăcăminţii, păstra însă în interiorul costumelor o temperatură constantă şi plăcută.

Matei Butaru mergea cu vreo trei-patru metri înaintea celorlalţi. Trecuse tocmai de un dâmb, când astronauţii văzură dintr'odată cum începe să se scufunde.

— Ce se întâmplă cu dumneata, tovarăşe Butaru? strigă îngrijorată Ana Grigoraş, care venea imediat în urma lui.

— Nu vă speriaţi! răspunse calm conducătorul expediţiei. Dincolo de dâmb era o crăpătură, pe care nu am remarcat-o. Cad acum în ea, dar atât de încet, încât abia peste câteva zeci de secunde mijlocul îmi va ajunge în dreptul marginii gropii. Atunci mă voi sprijini în mâini şi voi ieşi afară.

Ceilalţi ajunseseră în apropierea lui. Matei Butaru scosese „în cădere“ farul electric de buzunar, îndreptându-l spre fundul crăpăturii.

— Are o adâncime de peste 40 metri, constată el.

Cu o mişcare sigură se săltă uşor, sprijinindu-se în coate, şi ieşi afară. Ceilalţi răsuflară uşuraţi.

— Ciudate lucruri se întâmplă aici, se minună radiotelegrafistul.

— Eu aş putea să-ţi arăt lucruri şi mai ciudate, îi spuse Apolodor Dincă. Atenţie aici... Abracadabra!

Cu gesturi de scamator, scoase din teacă un cuţit lung de oţel. Apoi, dintr'unul din buzunarele sale ieşi la iveală o bucăţică de pânză subţire. Le dădu drumul să cadă spre sol, de la înălţimea de un metru. Cele două obiecte începură să coboare extrem de încet.

După paisprezece secunde, pânza şi cuţitul atinseră, în aceeaşi clipă, suprafaţa. Mai săltară de câteva ori ca nişte mingi elastice, apoi rămaseră nemişcate pe sol.

— Hm... frumoasă scamatorie! zise Precup aruncându-i lui Dincă o privire ironică. Această experienţă de fizică se face în toate şcolile de pe Pământ, de câteva secole. Numai că acolo se folosesc tuburi cu vid.

In aparatele de radiorecepţie se auziră hohotele de râs ale astronauţilor. Apolodor Dincă făcu o mutră supărată, se întoarse şi începu să filmeze de zor nişte stânci pe care le mai filmase odată.

Grupul se puse din nou în mişcare. La câţiva zeci de metri se întindea o umbră compactă.

— Ne apropiem de regiunea întunecată a asteroidului, le explică Butaru.

Trecerea dintre zi şi noapte era bruscă.

După câțiva pași ajunseră în zona neluminată a planetei pitice. De aici, Soarele nu se mai vedea pe cer. Doar razele Lunii și Pămîntului aruncau reflexe albastre pe suprafețele metalice ale rocelor.

Temperatura era de 110⁰ sub zero. Datorită lichidului de încălzire, care înlocuia automat pe cel refrigerent între pereții costumelor, frigul nu pătrunse până la corpul astronauților.

Contemplau de câteva minute peisajul, când lumina zilei veni deodată peste ei. Intr'adevăr, rotirea rapidă a asteroidului făcea ca linia de despărțire dintre umbră și lumină să se deplaseze foarte repede.

— Deoarece se rotește în jurul axei sale în opt ore, remarcă Scarlat, ziua și noaptea durează aci câte patru ore. Trei zile asteroidale fac cât o zi de a noastră, pământească. In legătură cu asta, să știți că va trebui să discutăm cu toată seriozitatea problema ceasurilor.

Abia acum își dădură seama că în imediata lor apropiere se aflau două mari blocuri, unul alb ca zăpada, iar altul de un negru profund. Ana Grigoraș cercetă cu atenție cele două formațiuni și curând îi putu lămuri pe ceilalți :

— Blocul alb, le explică ea, este din sare cristalină, iar cel negru din cărbune amorf. E o descoperire prețioasă, căci sarea ne va servi la alimentație, iar din cărbune vom produce — prin transmutări atomice — oxigenul necesar respirației, care din alte elemente ar fi fost mai greu de obținut.

O luară înapoi spre punctul în care se aflau rachetele. Deodată îl văzură pe Andrei Precup aplecându-se. Zărise o piatră interesantă, cu reflexe cristaline, pe care voia să i-o dea Anei Grigoraș.

— Atenție, Precup, ridică-te încet! răsună în clipa următoare în difuzorul aparatelor de recepție avertismentul lui Matei.

Era însă prea târziu.

Radiotelegrafistul se ridicase brusc, cu o mișcare a corpului care pe Pământ ar fi părut firească. Aici însă, acest gest îl aruncă în sus, la o mare înălțime, spre spaima celorlalți.

Apolodor, care se afla lângă el, țâșni înainte, încercând să-l prindă de cizmă. Reușise să-l apuce, dar se simți ridicat și el în spațiu, căci dăduse la rândul lui dovadă de prea multă vioiciune.

Cei rămași jos urmăreau îngroziți corpurile care se înălțau repede, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de asteroid. Trupurile celor doi zburători fără voie, în pozițiile lor nefirești, ajunseră curând la o depărtare considerabilă.

— Nicio mișcare! le strigă prin microfon Matei. Nu vă zbateți inutil. Peste câteva minute, înălțarea va înceta şi veţi începe să coborîţi.

Astronauţii priveau cu ochii măriți de spaimă acest tablou straniu. Corpurile lui Precup şi Dincă se aflau acum la o înălțime de aproape 200 metri. Păreau nişte gâze proiectate pe un imens geam de sticlă afumată.

Câtva timp părură să stea în loc, nemişcaţi. Apoi începură să coboare.

— Se întorc, priviţi, coboară! Dar ce încet cad! exclamă Sabina Turcu. Nădăjduiesc că nu vor fi primii pacienţi ai cabinetului medical pe asteroid.

Zburătorii se apropiaseră până la 5 metri de sol. In sfârşit, aterizară pe o stâncă. Prin geamul coifurilor se vedeau feţele lor palide.

— Vai, prin ce-am trecut, spuse cu răsuflarea întretăiată Apolodor Dincă. Chipul lui gras şiroia de sudoare şi ochii i se bulbucaseră. După un oftat care se auzi în aparate ca un hârâit de fiare vechi, vocea lui groasă răsună plină de tristeţe: Cred că azi nu mai bag nimic în gură. Ce întâmplare năstruşnică! Când l-am apucat pe Precup de cizmă, am crezut că o să-l trag în jos; când colo, m'a tras el în sus, de parcă ar fi fost un balon umplut cu heliu și eu nacela lui.

— Nu găsesc comparaţia fericită, observă Dobre. Telegrafistul nostru nu prea seamănă cu un balon.

— Să lăsăm gluma la o parte, interveni Matei Butaru. Puţin a lipsit să vă pierdem pentru totdeauna! Asta trebue să ne fie de învăţătură. O neglijenţă, o scăpare cât de mică, poate fi fatală.

— Spune-ne, ce-ai simţit când zburai prin cer, tovarăşe Dincă? îl întrebă Ana Grigoraş, căutând să-şi stăpânească râsul.

— Ce-am simţit? Un lucru foarte nostim. In stomacul meu se făcuse parcă un vid ca în faimoasele emisfere de Magdeburg, un vid care se cerea umplut fără întârziere.

— Auzi la el! se răsti Precup. In loc să-l cuprindă un sentiment măreţ, sentimentul omului care se înalţă tot mai sus, spre Soare, aidoma unui vultur, Dincă simţea nevoia să-şi umple stomacul. Eu, în schimb, am avut un sentiment grandios. Aveam impresia...

Apolodor îl săgetă cu privirea, apoi rosti încet şi răspicat:

— Tovarăşe Precup, aş putea să-ţi ofer cu uşurinţă din nou aceeaşi senzaţie...

Matei Butaru îi întrerupse şi se adresă tuturor:

— De-acum înainte, nimeni nu va mai merge la suprafaţa asteroidului fără să fie legat printr'un cablu fixat de un piron bătut în stâncă. Vom proceda aşa cum procedează alpiniştii. Numai că ei se leagă de teama căderii,

iar noi ne vom lega ca să evităm înălţările nedorite. Dacă vom mai găsi şi vreun alt mijloc de a îmbunătăţi circulaţia noastră pe Copernic, îl vom adopta de îndată.

Precauţi, se lăsară cu toţii în genunchi şi, sprijinindu-se de sol pentru a obţine o stabilitate mai mare, se târîră înapoi spre rachetă.

Inginerul Cernat stătea în faţa rachetei, de parcă ar fi văzut-o pentru prima dată.

— Ce ai, Virgil, de te uiţi ca năucit la „Cutezătorul" nostru ? îl întrebă Matei. Parcă nu i-ai cunoaşte pe dinafară toate secretele... Ia spune !

— Ştii, Matei, sunt lucruri pe care teoretic le cunoşti perfect, dar atunci când le trăieşti, ţi se par de necrezut. Am rămas buimac când, proptindu-mă de racheta asta cât o casă, s'a mişcat ca un bidon gol. Am mai încercat odată şi îţi spun... a sărit cu vreo doi metri spre dreapta. De atunci n'am mai îndrăznit s'o ating.

— Şi bine ai făcut. Ai fi putut să-ţi iei zborul, ca Dincă şi Precup, împreună cu racheta. Ştii doar că aici, pe acest asteroid, toată nava nu cântăreşte decât 35 de kilograme. Cu alte cuvinte, cu forţa ta ai fi putut s'o împingi până departe, în spaţiul interastral, de unde să nu se mai întoarcă niciodată. Va trebui s'o ancorăm puternic de asteroid.

Intrară, pe rând, în interiorul rachetei şi îşi dezbrăcară costumele de protecţie. Dincă scoase din aparatul de filmat peliculele cinematografice şi le introduse în instalaţia automată de developare. Odată terminată această operaţie, se apucă de prepararea mâncării, căci după atâtea peripeţii călătorilor li se făcuse foame.

— Deci, reluă Precup discuţia, lucrurile îşi pierd aici aproape toată greutatea. Azi s'au petrecut multe întâmplări care dovedesc aceasta. Cât oi fi cântărind eu pe Copernic ?

— Hai cu mine, să vedem, îi propuse doctoriţa. Luându-l de braţ, îl duse la cântarul cu arc, aflat în infirmeria rachetei.

Radiotelegrafistul se urcă pe platformă şi privi uimit cadranul :

— 58 de grame ? întrebă el neîncrezător. Atâta tot ?

— Da, atîta tot, râse Sabina Turcu. Vezi, pe Pământ... aş putea să te port — dacă ţi-ai păstra greutatea pe care o ai aici — în buzunarul halatului. In sfârşit, sper că, sub îngrijirea mea, te vei mai îngrăşa cu... câteva grame.

— La masă! Poftiţi la masă! răsună prin rachetă vocea chimistului-bucătar.

Niciunul dintre călători nu se lasă prea mult aşteptat.

Apolodor Dincă aduse un uriaş castron de supă. Când încercă însă s'o servească, se întâmplă un lucru neaşteptat. Lichidul galben se strânse în sfere mici, care se rostogoleau neastâmpărate prin farfurii sau pluteau prin aer, înconjurate de vapori fierbinţi.

Astronauţii se străduiră să prindă globuleţele în linguri şi să le apropie de gură. Dar sferele de supă se „sparseră" şi se răspândiră prin farfurii ca nişte picături de argint viu.

Andrei Precup prinse câteva dintre ele în lingură şi le duse la buze, dar, la prima atingere, supa i se revărsă pe faţă, acoperindu-i nasul şi ochii.

Lichidul se scurgea lent pe obraz şi avu mult de furcă până ce izbuti să-l şteargă şi să-şi cureţe hainele.

— Cum de am uitat! exclamă Dincă, punându-şi mâinile în cap, că în condiţiile forţei mici de atracţie a asteroidului, lichidele tind să se strângă sub o formă de sferă? In limbaj fizic se spune că tensiunea superficială şi coeziunea sunt mai mari decât forţa de atracţie a planetei. Dar staţi! In curând ne vom putea astâmpăra foamea.

Ieşi grăbit din încăpere, jonglând cu abilitate castronul pe care îl luase de pe masă.

Matei Butaru privi din întâmplare spre Aurelian Dobre.

— Dar ce ai, tovarăşe profesor? strigă el uimit.

Bătrânul biolog se ridicase în picioare şi stătea drept, fără să facă cea mai mică mişcare. Ochii i se holbaseră şi roşeaţa feţei sale întrecuse cu mult nuanţa obişnuită.

Abia după câtva timp fu în stare să vorbească:

— Am... înghiţit o bucată de pâine şi am uitat că aici trebue să fii pregătit pentru această operaţie. Mi s'a oprit probabil în esofag şi... refuză să coboare spre stomac.

Sabina Turcu scoase dintr'o trusă o pipetă şi îi picură în gât un lichid menit să activeze muşchii esofagului. După câteva minute, învăţatul se linişti.

— Mă aşteptam la asemenea mici neplăceri, le spuse doctoriţa. Adevărul este însă că am făcut o greşală omiţând să organizez antrenamente de alimentare în condiţiile lipsei de atracţie. Şi ar fi fost atât de simplu! De pildă, pentru a obişnui esofagul să împingă în jos alimen-

tele solide, ajungea să mâncăm de câteva ori în poziţie orizontală. Adaptarea va merge însă repede.

După cum ştiţi, aici alimentele nu ajung în stomac sub acţiunea atracţiei planetare, care e prea mică, ci doar datorită unor spasme ale esofagului. In aceste condiţii, o îmbucătură durează uneori zeci de secunde, mai ales cât timp nu te-ai acomodat.

— Cu alte cuvinte, glumi Cernat, aici o girafă ar muri de foame, tot aşteptând să-i ajungă mâncarea din gură în stomac.

— Asta-i situaţia, noroc că am un gât mai scurt, zise profesorul, care îşi revenise între timp. Trebue neapărat să ne rezervăm pentru mesele noastre mai multă vreme.

— Ceea ce, n'o să vă strice deloc, încheie Sabina Turcu.

Bucătarul se întoarse cu o tavă încărcată de biberoane şi baloane de cauciuc.

— Tovarăşi, anunţă el, aduc un Cotnar, vechi de 15 ani. Să uităm păţania cu supa şi să ciocnim biberoanele, în cinstea aterizării noastre pe asteroidul Copernic.

— Aşa să facem! strigară călătorii bătând din palme şi sorbiră vinul aromat, de culoarea chihlimbarului.

Afară se lăsase noaptea asteroidală şi în cabina navei cosmice se aprinseseră automat tuburile fluorescente.

15. *O peşteră subterană transformată în locuinţă*

Nici nu se luminase bine de zi, când din trupul uneia dintre rachetele de transport ieşi la iveală combina autopropulsată T. 18 — un agregat cu numeroase braţe, cabluri, ţevi şi mecanisme, construit în mod special pentru expediţie. Această maşină complicată fu prinsă de sol cu nişte ghiare puternice. T. 18 putea să sfărâme stâncile şi să sudeze piesele prefabricate ale adăposturilor. Operaţiile de străpungere a rocei şi de îndepărtare a sfărâmăturilor nu se făceau cu ajutorul sistemului de excavare utilizat altădată. In locul cupei, agregatul avea o bară lungă de doi metri, care se termina cu un dispozitiv de forma unei oglinzi. Stânca, ce se afla la şapte-opt metri de acesta, se sfărâma de parcă ar fi fost sfredelită de un burghiu extradur. „Oglinda“ nu era altceva decât emiţătorul unui generator de curenţi de înaltă frecvenţă.

Călătorii roiau în jurul maşinii, legaţi fiecare de brâu cu cabluri fixate de un pilon înfipt în stâncă. Această măsură de prevedere îi ferea de accidente. Ori de câte ori o mişcare prea vioaie îi făcea să părăsească suprafaţa planetei, cablurile îi ajutau să revină la sol.

De altfel, Dincă mai propusese încă un sistem de siguranţă, care uşura şi mai mult desfăşurarea activităţii. In urma sugestiei sale îşi unseseră tălpile cizmelor cu o substanţă adezivă, preparată de el, care se „lipea" de sol.

In timp ce combina sfărâma rocele, funcţionând uniform, lent şi fără şocuri, astronauţii pregătiră plăcile din aliaj de beriliu. Mare parte dintre acestea formaseră învelişul rachetelor secundare. Erau descompuse în piese, cu ajutorul cărora urmau să fie căptuşite gropile săpate. Agregatul sfărâma acum roca la vreo 4 metri adâncime.

Lăsând combina să lucreze singură, astronauţii se duseră spre rachetă, pentru a aduce un nou transport de materiale. In timp ce le încărcau, inginerul Cernat, care îşi întorsese întâmplător privirea, exclamă îngrozit:

— Combina... a dispărut combina!...

Işi lăsară încărcătura şi se grăbiră spre locul unde fusese maşina.

Din T. 18 nu se mai vedea decât oglinda generatorului, care se profila argintie pe cerul întunecat.

Agregatul se scufundase, fără niciun zgomot, într'o adâncitură, împreună cu o grămadă de stânci şi bolovani. In locul unde lucrase se căsca o deschizătură largă de peste 10 metri.

Călătorii se apropiară de marginea prăpastiei şi inginerul Cernat aprinse un far puternic. La lumina acestuia se ivi o peşteră de mărime mijlocie. Matei Butaru fixă capătul cablului său de marginea adâncíturii şi îşi dădu drumul în jos. Peste câteva minute, vocea lui se auzi slab în receptoarele aparatelor de radio.

— Am ajuns. Mă aflu într'o peşteră de vreo 30 metri lungime şi 8 metri lăţime. Solul şi pereţii sunt stâncoşi. Pornesc mai departe. Peştera este împărţită de pereţi naturali în mai multe încăperi. Să ştiţi că natura ne-a venit în ajutor; cred că nici nu ne-am fi putut dori un adăpost mai potrivit... Atenţie, mă întorc. Acum sunt în dreptul deschizăturii. Trageţi!

Peste puţin timp, Butaru se afla din nou în mijlocul tovarăşilor săi.

— Propun să începem imediat cu amenajarea locuinţei noastre. Ce spui, Virgile?

— Mai întâi vreau să te întreb ceva. Ai vorbit cumva mai încet în microfon, când erai în peşteră?

— Nicidecum. Dar de ce?

— Glasul tău se auzea cu mult mai slab, de parcă ceva ar fi turburat emisiunea.

— Curios, acum îmi dau seama că şi eu vă auzeam mai încet!

— Va trebui să mai studiem chestiunea aceasta după instalare, conchise inginerul, îndreptându-se spre rachetă.

Combina intrase din nou în acţiune. Datorită faptului că agregatul căzuse încet, ca toate corpurile pe asteroid, nu se deteriorase. Maşina începu să lărgească deschizătura, apoi etanşeiză pereţii şi coborî piesele prefabricate pentru căptuşirea lor. Compoziţia liantă se scurse prin ţevi şi se întări imediat, legând piesele aliajului de beriliu între ele. La urmă fură fixate porţile de acces, care se deschideau spre coridorul-ecluză.

Patru zile asteroidale după începerea lucrărilor, adăpostul, care urma să servească drept locuinţă călătorilor, fu terminat.

Aurelian Dobre nu-şi ascundea bucuria.

— Putem fi mîndri că s'a făcut totul într'un timp atât de scurt!

Vizitarea încăperilor noii locuinţe le făcea tuturor multă plăcere. Apăsând pe un buton al uşii exterioare, aceasta se dădea în lături. Pătrundeai, coborînd o scară, în coridorul-ecluză, unde era introdus prin tuburi oxigenul necesar respiraţiei. Apoi se deschidea automat cea de a doua uşă, oferind vizitatorilor o privelişte interesantă.

In mijlocul stâncii, la aproape 8 metri sub nivelul solului, se aflau patru camere, înzestrate cu tot confortul modern. Aveau pereţi metalici, netezi ca oglinda. Incăperile erau legate între ele prin coridoare care se închideau cu uşi pliante de oţel. Aparate automate reglau temperatura, cantitatea de umezeală şi ventilaţia, creând o climă artificială cât se poate de plăcută, introducând oxigenul şi absorbind bioxidul de carbon sau orice alte substanţe vătămătoare ce s'ar fi putut forma.

— Mai rămâne acum să construim camera rotitoare, unde se va realiza o atracţie artificială asemănătoare celei

de pe Pământ. Peste câteva zile asteroidale va fi și ea gata, anunță Matei.

Peștera subterană, radical transformată, urma să servească drept adăpost expediției timp de un an și șase zile, cât trebuiau să rămână pe Copernic. De aceea amenajarea ei se făcuse cu o grijă deosebită.

Rachetele secundare aduseseră toate cele necesare vieții și muncii pe asteroid. Prima încăpere a peșterii era camera de locuit. Paturi metalice, care peste zi se transformau în mese, bănci și fotolii, formau principalul mobilier al acestei odăi. Tot aici fuseseră instalate biblioteca și cinematograful.

A doua încăpere, cea mai mare a grotei, era destinată muncii de cercetare științifică, fiind separată prin paravane în diferite secțiuni. Cuprindea în primul rând postul de observație al expediției și biroul lui Butaru. Alături se afla aparatajul astronomic intern. Acesta avea să fie pus în legătură cu observatorul, care urma să fie construit ulterior, la suprafața planetei pitice. Toate observațiile efectuate de telescoape și alte instrumente se transmiteau aci, astfel că cercetătorii nu trebuiau să muncească decât puțin timp afară, în condițiile neprielnice de pe asteroid. În aceeași încăpere se afla o despărțitură în care avea să lucreze Ana Grigoraș, care își sortase de-acum, în rafturi, primele probe geologice.

Printr'o mică ușiță rotundă puteai pătrunde într'o cavitate de formă sferică, izolată prin pereți tripli, de plumb, în care se găsea „uzina", unde se fabricau, prin mijloace chimice sau prin transformări atomice, aerul și apa. Tot aici se producea energia electrică ce servea la alimentarea diferitelor instalații.

A treia sală era subîmpărțită în două încăperi mai mici. Intr'una din ele se afla cabinetul medical al doctoriței Turcu, cu aparatajul respectiv. A doua jumătate a camerei adăpostea, într'o cabină mică, postul de radio-televiziune, unde se instalase Andrei Precup.

Ultima dintre încăperi era laboratorul. Apolodor Dincă îl amenajase într'un mod curios. Într'o parte, fixat în suporturi de aluminiu, se afla aparatajul de laborator, aparate generatoare de izotopi, radiații ultrasonice și atomi marcați, dulapuri având uși transparente prin care se vedeau sute de sticluțe și borcane cu tot felul de substanțe și o mică bibliotecă de specialitate.

În partea opusă, încăperea semăna tot cu un laborator, deşi era cu totul altceva. Acolo se aflau maşini de gătit cu radiaţii infraroşii, instalaţia de spălat şi uscat vasele, rafturile cu vesela specială, precum şi lăzile cu alimente. Tot în „bucătărie“ era aparatul pentru sinteze alimentare, care avea să folosească drept materie primă felurite substanţe de pe asteroid. Pe pereţi, acolo unde mai erau locuri libere, se aflau diferite tabele pline de cifre, simboluri şi notaţii.

Aşa arăta noua casă a călătorilor.

Acum, după ce locuinţa era pusă la punct, putură să se gândească la amenajarea unei alte peşteri, de care aveau nevoie. Această cavitate urma să cuprindă, la o adâncime de 10 metri, „Cutezătorul“ şi un mic atelier mecanic pentru Cernat. Una dintre rachetele secundare adusese tot utilajul necesar acestuia, iar energia electrică, de care avea nevoie, urma să fie furnizată de uzină.

De racheta-seră se ocupa personal profesorul Dobre. Această navă fusese în aşa fel construită, încât se transforma automat, la o simplă declanşare a unui contact, într'o uriaşă cutie de formă paralelipipedică. Cu ajutorul unei mici foreze automate, profesorul săpă în piatră fundaţia şi introduse acolo corpul principal al serei. Afară rămăsese numai poarta de acces şi bolta transparentă, înzestrată cu un stor din cristal translucid. Acesta era folosit pentru oprirea sau diminuarea razelor Soarelui, atunci când deveneau prea puternice.

Nu departe de seră fu instalat observatorul astronomic, format şi el din elemente provenite dintr'o rachetă secundară. Cupola lui transparentă rămânea la suprafaţa asteroidului, restul fiind adânc îngropat în sol.

La urmă fură săpate coridoarele subterane, care legau atelierul mecanic, sera şi observatorul astronomic de peşteră, pentru a înlesni comunicaţia între toate construcţiile de pe Copernic.

Racheta cu şenile, aşa-zisa „Navă B“, cu care urmau să fie întreprinse expediţiile planetare, rămase la suprafaţă.

Matei Butaru inspectă pentru ultima oară lucrările, apoi spuse satisfăcut:

— Munca noastră a avut spor şi iată că ne-am instalat cât se poate de bine! Dar să nu uităm un lucru important. Mai trebue să întindem plasele metalice de

protecţie, şi asta fără întârziere. Să nu uităm că reţelele metalice vor opri, datorită electrizării lor, şi o parte din razele cosmice, atât de dăunătoare sănătăţii.

Deşi erau istoviţi, căci nu se odihniseră decât vreo câteva ore dela începutul muncii de construcţie, se apucară îndată de treabă.

Prinseră o plasă metalică, extrem de rezistentă şi elastică, de stâlpi înalţi de oţel. Aceasta urma să acopere tot terenul pe care se instalase expediţia. Peste alte câteva ore, totul era gata.

— În sfârşit, spuse uşurat conducătorul expediţiei, acum putem dormi liniştiţi.

Scarlat îi aruncă o privire ironică.

— Poate îţi închipui că o astfel de... pânză de păianjen ne va fi cu adevărat de folos?

Nici nu termină bine aceste cuvinte, când simţiră o zdruncinătură puternică. Un meteorit de dimensiuni respectabile se izbise de reţea şi rămăsese agăţat în ea.

Plasa rezistase primei încercări.

— Acesta, urmă nestingherit savantul, n'a fost decât începutul unui lanţ nesfârşit de pericole pe care le vom avea de înfruntat.

Matei nu răspunse imediat. Îşi dădea seama că cele spuse de Scarlat conţineau o mare parte de adevăr. Era posibil ca în zonele roiurilor meteorice plasa să nu reziste, dar era convins că vor putea scăpa de primejdie adăpostindu-se în peşteră. Şi aceasta, puternic blindată cum era, putea rezista izbiturii oricărui meteorit.

16. *Păţaniile profesorului Dobre*

Deasupra grotei se lumina de zi. Soarele nu răsărise încă, dar piscurile cele mai înalte ale stâncilor străluceau în lumina lui ca nişte romburi de cleştar. În fiecare clipă se „aprindeau“ alte culmi şi, deodată, razele inundară coamele dealurilor. Peste câteva secunde apăru, orbitor în strălucirea sa, astrul zilei. Suprafaţa pietroasă şi dură a asteroidului, brăzdată de umbrele lungi ale stâncilor şi de prăpăstii adânci, apăru acum cu înfăţişarea ei sălbatică.

Mic şi îndesat, îmbrăcat în costumul său de protecţie, cu globul străveziu pe cap, Aurelian Dobre avea un as-

pect hazliu. Terminase tocmai cu impregnarea pereţilor exteriori ai serei. Cu ajutorul unei mici pompe, o stropise cu un lichid incolor, care avea proprietatea să împiedice pătrunderea radiaţiilor dăunătoare, mai ales a celor ultraviolete şi cosmice.

Se retrase cu câţiva paşi, pentru a-şi admira opera şi dădu mulţumit din cap. Deodată însă, privirea i se opri asupra unui punct din învelişul serei.

— Ce-o mai fi şi asta? murmură el, apropiindu-se din nou. Intr'un loc, bolta i se păru deformată. Trebue s'o îndrept, îşi spuse. Deschise o lădiţă şi scoase din ea un instrument asemănător unui ciocan. Il ridică repede şi izbi cu putere.

Reacţia fu de-a-dreptul extraordinară.

Profesorul se simţi aruncat în sus şi scăpă unealta din mână. Nici cizmele unse cu substanţă adezivă nu reuşiră să-l reţină. Urcă neîncetat, până ce ajunse la capătul cablului cu care era legat.

— Tii! făcu el, mie să mi se întâmple aşa ceva! Să uit tocmai eu regulile elementare ale existenţei noastre pe această planetă!

In timp ce plutea lin spre sol, ochii lui căutară ciocanul. Acesta însă zbura departe prin spaţiu, îndepărtându-se din ce în ce mai mult de mica planetă.

— Adio, îi zise profesorul Dobre, pe tine n'o să te mai văd niciodată. Şi dacă nu eram legat, zburam şi eu acum prin spaţiile astrale.

Ajunsese aproape de sol, când uşa peşterii se deschise. Apăru Ana Grigoraş, ducând cu uşurinţă în mână o motocicletă electrică cu şenile. Când îl zări pe Dobre, strigă uimită prin microfon.

— Ce faci, profesore, ce-ai pătit?

— Nimic, mă întorc tocmai dintr'un mic zbor. Dar dumneata... încotro?

— Eu mi-am pus la punct motocicleta. I-am ataşat trei bare de plumb, extras din rocele asteroidului, şi am făcut-o să cântărească două kilograme. Vreau să-mi îmbogăţesc colecţia geologică. Ce crezi, există pericolul să mă prefac într'o motociclistă zburătoare?

— Două kilograme... mda! chibzui profesorul. Asta e o greutate considerabilă aici. Cred că va fi suficientă ca să nu te ridici în spaţiu. In orice caz, fii prevăzătoare!

— Atunci, la revedere, strigă fata, suindu-se pe şea. Motorul porni fără zgomot şi în curând Ana Grigoraş dispăru după un masiv metalic.

Profesorul Dobre rămase din nou singur. Privi plantele prin învelișul străveziu al serei.

— Nu-mi place, mormăi el nemulțumit. Au și început să se ofilească. La sosirea pe asteroid arătau aşa de bine! E necesar să termin cât mai repede amenajarea serei. Poarta trebue perfect etanşeizată, asta-i partea cea mai importantă!

Se apucă din nou de lucru. După vreo trei ore, oboseala îl răzbi.

— Ia să mă aşez puţin! Mă odihnesc vreo cinci minute, apoi pornesc cu forţe noi la treabă şi termin totul.

Deodată, se auzi chemat prin aparatul de radio. Era Butaru.

— Alo, profesore, ajunge! Lucrezi de 16 ore fără întrerupere. Cel puţin lasă-ne să te ajutăm. Uite, ţi-l trimit pe Dincă...

— Ascultă, Matei, n'am nevoie de ajutor. Sera mi-o instalez singur. Aşa am convenit doar. De altfel, sunt aproape gata. Acum mă odihnesc şi pe urmă... mai am puţin şi termin.

Se aşeză comod pe stânca colţuroasă.

— Curios, gândi biologul, sunt mai tare decât toţi fachirii de altădată, care dormeau pe cuie. Ţinând seama de faptul că nu cântăresc decât 73 grame, nici nu simt vârfurile ascuţite ale rocelor!

Se întinse, rezemându-şi coiful de o piatră mai înaltă.

— Ce linişte desăvârşită! O adevărată destindere a nervilor pentru noi, locuitorii metropolelor.

Apoi, pe nesimţite, îl cuprinse somnul. Dormind, se întoarse pe o parte cu o mişcare bruscă a corpului. Mecanismul de reglare automată a temperaturii se izbi de o piatră şi se defectă. Profesorul auzi ca prin vis o pocnitură, dar nu-şi dădu seama de unde provine.

Cele patru ore ale zilei luaseră sfârşit. Odată cu apusul Soarelui, suprafaţa planetei fu dintr'odată cufundată în întuneric și, în scurt timp, temperatura coborî dela $+99^0$ la -108^0.

Frigul aprig al nopţii începu să pătrundă prin costumul de protecţie.

Profesorul nu se trezi. Visa tocmai că se afla undeva, departe, într'o regiune cu zăpezi veşnice. O splendidă auroră polară se ivise pe cer. Culorile minunate apăreau şi dispăreau necontenit, trecând dintr'un roşu aprins într'un albastru adânc, transformându-se treptat într'un verde ca de smarald şi apoi într'un portocaliu ca flacăra.

Deodată, culorile pieriră cu totul şi profesorul se văzu înconjurat de un întuneric de nepătruns. Visul luase sfârşit şi Aurelian Dobre se trezise. Capul îl durea îngrozitor. Incercă să facă o mişcare, dar nu reuşi. In faţa ochilor începură să-i joace nişte pete violete. Se simţi căzând cu o viteză nemaipomenită. Pe urmă, i se păru că se sufocă şi îşi pierdu cunoştinţa.

George Scarlat ieşise tocmai din adăpost şi încerca să pătrundă cu privirea noaptea asteroidală, care coborîse peste întinsul lui Copernic. Aprinse lampa de buzunar. Suliţa albă de lumină se înfipse adânc în beznă. O roti împrejur şi mănunchiul de raze descrise un vast cerc pe terenul acoperit cu plasa de oţel. Acolo, lângă seră, pe stâncile golaşe se zărea o pată de culoare închisă.

— Ce-o mai fi şi asta ? se întrebă savantul, mirat, şi-şi îndreptă paşii spre seră.

La mijlocul drumului observă o lumină ce părea a veni din dreapta lui. Se întoarse. La numai câţiva metri de el izvora din întuneric fascicolul de raze al farului motocicletei Anei Grigoraş.

— Incotro, tovarăşe Scarlat ? întrebă fata.

— Uite, priveşte colo, chiar lângă seră... Parcă e ceva pe stâncă.

Peste câteva clipe ajunseră.

— Aurelian Dobre ! strigă Ana.

Savantul zăcea în nesimţire.

Scarlat puse mâna pe corpul nemişcat:

— Costumul e îngheţat. Trebue să se fi stricat sistemul de termoreglare. Dar cum de nu a observat ? Nu cred că a supravieţuit frigului.

Fără să spună un cuvânt, Ana Grigoraş începu să-şi demonteze aparatul de reglare a temperaturii.

Scarlat o opri cu un gest energic. Şi-l scoase pe al său şi îl montă la costumul lui Dobre. Lichidul de încălzire începu să circule îndată.

Trupul profesorului rămase însă rigid.

— Dumneata grăbeşte-te spre adăpost, tovarăşe Scarlat, căci altfel o să avem doi degeraţi, spuse Ana Grigoraş. Il aduc eu pe profesor!

Savantul simţea cum frigul pătrundea tot mai puternic prin costum, dar refuză propunerea. Il ridică pe Dobre în braţe şi-l duse până la poarta adăpostului. Deschiseră uşa şi intrară în coridorul-ecluză.

Peste câteva secunde, bolnavul era întins pe patul din cabinetul medical.

Ii scoaseră în grabă costumul. Trupul îi era ţeapăn şi extremităţile se învineţiseră. Bătăile inimii abia se mai desluşeau.

— Ii fac repede o injecţie cu cafeină, zise doctoriţa. Apoi îi puse câteva comprese cu alcool şi, aplicând tubul cu radiaţii VN într'o serie de puncte ale corpului, reuşi să activeze circulaţia sângelui.

Călătorii stăteau la uşa infirmeriei, aşteptând cu înfrigurare rezultatele îngrijirilor. După 15 minute, naturalistul deschise ochii.

— Ce-i... ce e... unde sunt? şopti el. Sera... plantele ... Lăsaţi-mă să plec, să văd. N'am terminat etanşeizarea!

Vru să se ridice, dar curând renunţă, căci fiecare mişcare îi producea dureri insuportabile.

— Rămâi liniştit, profesore, aşa e mai bine, îl rugă doctoriţa. Sera dumitale este în siguranţă. Să nu-ţi faci nicio grijă!

Se grăbi apoi să ducă celorlalţi vestea bună.

— Şi-a revenit. Probabil că n'a fost decât puţin timp expus frigului. Ţesuturile nu sunt distruse. După câteva zile de tratament şi odihnă va fi din nou pe picioare.

Sabina Turcu se ocupă apoi de George Scarlat, care avea câteva degerături dureroase.

Călătorii îşi văzură de treburile lor. Ana Grigoraş se îndreptă spre laboratorul ei şi deşertă tolba în care adunase, în mici săculeţe de pânză, probe de rocă. Apoi începu să le studieze pe rând, la diferite aparate.

Butaru şi Cernat discutau accidentul lui Dobre.

— Vezi, Virgile, unde poate duce lipsa de atenţie? Era cât p'aci să-l pierdem. Trebue neapărat să-i obişnuim pe oameni să fie mai precauţi, să nu uite nicio clipă că trăiesc în condiţii speciale, care diferă esenţial de cele de pe Pă-

mânt. Dar... ce zici de Scarlat? Dacă nu era el, Dobre n'ar fi scăpat.

— Să ştii că gestul său mi-a dezvăluit o latură a caracterului pe care nu i-am cunoscut-o. Şi felul în care lucrează contrastează tot mai mult cu rezerva pe care-o afectează. Ia uite-l colo, vezi... a scris ceva în Jurnalul nostru de bord. Tocmai a isprăvit şi pleacă. Să vedem ce a avut de spus.

Se apropiară de cartea cea mare, legată în piele şi citiră câteva rânduri aşternute de mâna savantului:

„...Dobre a scăpat cu viaţă. Fără îndoială că trăim lucruri interesante, unice. Dar toate acestea dovedesc oare că şi greutăţile cu mult mai mari care ne aşteaptă vor fi la fel de lesne biruite?"

— Ce zici, Matei? Tare mai e încăpăţânat omul ăsta! Ţine morţiş să aibă dreptate!

— Aşa e! răspunse Matei Butaru. Dar şi noi suntem încăpăţânaţi. Şi noi ţinem morţiş să avem dreptate. Şi îţi spun, Virgile, vom dovedi că avem dreptate!

A doua zi începu instalarea camerei rotitoare. Montajul pieselor prefabricate se termină în câteva ore şi membrii expediţiei hotărîră să o experimenteze de îndată.

Sabina Turcu insistase în mod deosebit pentru grăbirea construcţiei.

— Organismele noastre trebue să aibă din când în când prilejul să se simtă ca pe Pământ, spunea ea. Această cameră rotitoare ne va da senzaţia de care avem nevoie.

Se instalară câte patru pe scaunele din interiorul camerei sferice. Stăteau cu capetele rezemate de axul central, cu picioarele atingând pereţii.

Doctoriţa porni motorul. Aparatul începu să se învârtească încet, în jurul axei verticale.

Treptat, greutatea celor patru astronauţi începu să crească şi ajunse până la zeci de kilograme. Aveau un simţământ deosebit de plăcut. Dincă bătea din palme de bucurie:

— Aproape nu-mi vine să cred că aici pot să beau într'adevăr fără biberon!

— N'ai decât să încerci, îi spuse râzând Matei Butaru.

Apolodor Dincă îşi umplu un pahar cu lapte şi-l duse cu mare precauţie la buze. Când reuşi să-l soarbă fără greutate, faţa lui începu să strălucească de bucurie:

— In sfârşit! zise el mulţumit. Am încetat să mă mai simt ca un sugaci. Pot să beau fără biberon, greutatea

mi-a crescut la 35 kilograme. Ca mâine o să mă puteţi înscrie la şcoala elementară.

Ieşind din camera rotitoare, Matei Butaru şi inginerul Cernat se apropiară de masa de lucru a Anei Grigoraş. Aceasta era ocupată cu cercetarea rocelor găsite pe Copernic. Privea tocmai prin microscop.

— Ei, cum stai, Ana ? o întrebă Matei. Ce noutăţi ne mai dai ?

— Multe ! Am descoperit o serie de formaţii cristaline necunoscute pe Pământ, precum şi nişte aliaje metalice extrem de interesante. Se găsesc deasemenea mari cantităţi de săruri. Incă ceva : toate compoziţiile chimice pe care le-am analizat sunt anoxide. E şi firesc. Aceasta confirmă odată mai mult că pe Copernic n'a existat niciodată atmosferă.

Matei cercetă notiţele Anei şi-şi însemnă pe hartă punctele unde fuseseră găsite diferitele minereuri. Discutară pe larg despre cercetările geologice ce urmau să fie efectuate în zilele următoare.

— Pregăteşte-ţi materialul pentru emisiunea de televiziune, spuse la urmă Matei. Vreau să transmitem astăzi staţiei de urmărire câteva din rezultatele noastre.

— Tovarăşe Butaru, pe la mine nu mai daţi ? E ceva curios pe aici, se auzi dintr'odată prin uşile deschise vocea răguşită a lui Dincă.

— Uite că venim ! îl linişti conducătorul expediţiei, îndreptându-se spre laborator, urmat de Cernat.

— Aţi sosit tocmai la timp ! zise laborantul agitat, când cei doi astronauţi trecură pragul încăperii.

— Dar ce ai păţit ?

— S'a întâmplat un lucru pe care nu pot să mi-l explic. Am developat chiar acum filmele din prima excursie de pe asteroid şi văd că sunt toate umbrite. Pelicula era bună şi eu nu sunt un începător în ale fotografiei. Aparatul este şi acum în perfectă stare, aşa că...

După ce privi filmul pe care Dincă i-l dăduse la lumina tubului fluorescent, Butaru îi spuse bănuitor :

— Poate că nu ai închis bine aparatul de developare automată.

Uşa laboratorului se deschise brusc. In încăpere intră grăbit Scarlat, însoţit de Precup.

— Se petrec lucruri surprinzătoare pe această planetă, spuse el agitat. Am constatat că temperatura rocelor la ni-

velul adăpostului nostru este de —5^{0} în timpul nopții asteroidale. Calculele noastre teoretice dăduseră cu totul alte rezultate. Prevăzusem o temperatură de —24^{0} până la —26^{0}, ținând seama că la suprafață temperatura scade sub —100^{0}. Trebue să existe o sursă de căldură pe care nu o cunoaştem încă !

— Tovarăşe Scarlat, îți mulțumesc că ne atragi atenția asupra acestui fapt, care poate avea o importanță deosebită. Trebue să luăm imediat măsuri ca să lămurim fenomenul.

— Şi asta nu e totul, continuă Scarlat. Ascultați ce are de spus tovarăşul Precup.

Radiotelegrafistul, a cărui față lunguiață era mai galbenă ca oricând, nu reuşea să-şi ascundă îngrijorarea.

— Legătura cu Hepta s'a întrerupt. Credeți-mă că am făcut tot posibilul ca s'o restabilesc... dar nu merge. Am pus în funcțiune lămpile suplimentare, am întărit emisia la maximum, am încercat să emit pe unde milimetrice... Aparatul e surd şi mut, iar pe ecranul televizorului nu se vede nimic.

Matei începu să parcurgă cu paşi mari încăperea.

— Sunt într'adevăr o serie de fenomene pe care nu reuşesc încă să mi le explic. Trebue să cercetăm cu răbdare toate acestea... Tovarăşe Precup, până una-alta, urcă la suprafață şi transmite spre Hepta semnale luminoase.

Işi reluară activitatea, dornici să descopere pricina neajunsurilor ivite.

Peste două ore se întâlniră din nou la masă. Le lipsea însă pofta de mâncare. Abia se atinseră de mâncărurile gustoase.

Dincă duse cu regret bucatele înapoi în bucătărie şi, necăjit, începu să vorbească singur :

— Ce-om fi având ? Ne-a pierit dintr'odată pofta de mâncare. Şi doar am gătit după cele mai bune reguli ale ştiinței chimiştilor şi ale artei bucătarilor.

Mai încercă să guste câte ceva, dar, după două-trei îmbucături, puse furculița la o parte. Apropiindu-se în grabă de oglindă, scoase limba.

— Ah... ah... făcu el. Pare normală şi totuşi nu pot mânca. Nu ştiu ce am. La început mi s'a părut că mi-e foame, dar mâncarea îmi produce greață. Ce mă fac ? Trebue să mă duc degrabă la doctoriță.

La cabinetul medical constată cu surprindere că aproape toți membrii expediției se aflau acolo. Unii aveau dureri

de cap, alții grețuri, iar pe mâinile Anei Grigoraș se întinsese o eczemă.

Doctorița îi consultă pe rând. Rezultatele analizelor și oscilogramelor urmau să le capete mai târziu, căci aici, pe asteroid, nu dispuneau de o combină medicală automată, ca cea de pe Pământ. Renunțaseră la ea, datorită greutății ei considerabile.

— In orice caz, zise Sabina Turcu, acum este necesar să vă culcați cu toții, pentru a vă odihni câteva ore. In ultimele zile s'a lucrat prea mult. Pe urmă va trebui să căutăm rădăcina răului. De altfel nici eu nu mă simt prea bine.

Sub ochii blânzi ai doctoriței apăruseră cearcăne și fața ei severă purta semnele unei suferințe stăpânite.

Patru ore mai târziu, membrii expediției se aflau în camera cea mare a adăpostului subteran. Discutau tot despre cele petrecute în ultima vreme. Dobre, întins în patul lui, era și el de față.

— Acum, când analizăm problema în ansamblul ei, spuse inginerul Cernat, trecându-și degetele răsfirate prin părul său blond, îmi vine în gând ceva. Vă amintiți ? Atunci când tovarășul Butaru a coborît prima dată în adâncul peșterii, s'au produs unele fenomene asemănătoare cu cele de acum. De pildă, legătura radiofonică a slăbit considerabil. Cred că asteroidul nostru trece printr'o zonă de iradiere puternică. Și pe Pământ se întrerup transmisiile prin radio, atunci când în Soare se produc mari erupții cromosferice sau în perioadele de creștere maximă a petelor solare. Ce spui, Matei, nu o fi un fenomen asemănător ?

— Nu cred. In acest caz, de ce s-ar fi ridicat temperatura tocmai în interiorul adăpostului nostru ?

Nimeni nu răspunse.

Matei Butaru strânse pleoapele ca pentru a-și aduna gândurile.

— Trebue să lămurim fără întârziere toate aceste fenomene. Tovarășa Turcu va efectua analizele medicale. Tovarășul Cernat va pune în funcțiune aparatele de detecție. Iar pe tovarășa Grigoraș o rugăm să ne aducă cât mai curând fișele rocelor colectate, cu toate proprietățile lor. Până mâine trebue să cunoaștem dușmanul și să-i venim de hac.

Nu mult după aceea, Matei Butaru și Dobre rămaseră singuri în cameră. Bătrânul savant era frământat de cele auzite. Trăgându-l pe Matei de braț, îl sili să se așeze pe marginea patului.

— Nici eu nu cred să aibă dreptate Cernat cu ipoteza lui. Hai să analizăm împreună toate cauzele posibile.

Convorbirea dură multă vreme, devenind din ce în ce mai aprinsă.

Timpul trecea pe nesimţite. Pe cadranul cronometrului se aprindeau succesiv cifrele luminoase ale orelor.

17. *Descoperiri importante*

Uşa se dădu în lături şi în deschizătura ei apăru trupul voinic al inginerului.

— Matei, strigă el, am pus detectorul de raze în funcţiune. Radiaţiile nu vin din spaţiul cosmic, aşa cum am crezut eu, ci din interiorul asteroidului, dela o adâncime de 920 metri. Sunt mai ales de natură radioactivă, dar mai au şi alte proprietăţi. Am descoperit puternice fluxuri electromagnetice, care sunt, fără îndoială, cauza turburării transmisiilor radiofonice.

— In sfârşit, exclamă Matei, în sfârşit o pistă ! Trebue să verificăm de urgenţă. Dacă într'adevăr e aşa, vom căuta să ne apărăm împotriva acestor radiaţii. Cheamă-i, te rog, şi pe ceilalţi.

Printre primii intră Ana Grigoraş. Adusese într'o cutie o bucată de rocă cenuşie.

— Iată criminalul, zise ea râzând. Pe asteroid se află mari cantităţi de roce care emit radiaţii penetrante. Presupun că ne-am clădit adăpostul peste un zăcământ masiv.

Nici doctoriţa nu mai avea îndoieli asupra cauzei răului.

— Diagnosticul meu este stabilit, spuse ea. Analizele arată o anemie pronunţată la toţi. Eczema tovarăşei Grigoraş, durerile noastre de cap şi celelalte simptome dovedesc că e vorba de un rău tipic de raze. Trebue să-l înlăturăm cât mai repede.

— Intr'adevăr, aşa e, confirmă Butaru. Noi ne-am gândit să protejăm adăpostul nostru numai împotriva radiaţiilor din exterior. Va fi însă necesar să izolăm şi baza pe care stăm. Aveţi vreo propunere, tovarăşi ?

— Eu aş avea o sugestie, se grăbi să zică Cernat. Tovăraşa Grigoraş a descoperit pe asteroid mari cantităţi de plumb. Să căptuşim fundaţia şi pereţii construcţiilor noastre cu plăci groase de plumb cu grafit, care ne vor apăra de radiaţiile din miezul lui Copernic. Ce părere ai, Matei ?

— Bună idee! Cred că nişte plăci de un metru şi jumătate grosime vor fi suficiente. Va fi însă nevoie să demontăm fundaţia şi pereţii. Virgile, tu vei conduce acţiunea. Pune neîntârziat în funcţiune combina.

Peste două ore, lucrările începură. Majoritatea plăcilor din aliaj de beriliu fură demontate, iar dedesubtul lor apăru roca goală. Deşi lucrau în adăpostul subteran, fuseseră nevoiţi să-şi pună costumele de protecţie şi coifurile de cuarţ, căci aerul din peşteră scăpa printre fisurile rocelor.

Până şi profesorul Dobre părăsi patul atunci când se trecu la izolarea fundaţiei serei. Aici lucra Apolodor Dincă. Şiroaie de sudoare îi curgeau de pe faţă.

— Ce n'aş da să mă pot şterge pe frunte, oftă el. De câte ori încerc s'o fac, dau cu mâna peste balonul acesta afurisit de sticlă, pe care-l port pe cap. Dar, ce să-i faci! Muncesc doar pentru recolta tovarăşului Dobre! E vorba de reuşita cercetărilor botanice şi de asigurarea unei alimentaţii cât mai gustoase şi mai complete.

— Tovarăşe Dincă, eşti un om şi jumătate!

Profesorul Dobre, impresionat de cele spuse de laborant, îi strânse cu căldură mâna.

Sub impresia acestor aprecieri măgulitoare, Apolodor se îmbujoră la faţă şi lovi stânca cu atâta putere, încât reacţia îl ridică în sus.

Incepu să se înalţe şi se lovi de tavan.

— Of, făcu el, era cât p'aci s'o iau din nou razna. Dar mai bine o lovitură ca asta, decât un zbor fără motor printre stele.

Munca înainta cu repeziciune. După trei zile asteroidale, toate construcţiile de pe Copernic erau căptuşite cu straturi groase de plumb.

*

Radiotelegrafistul intră în cabină şi, emoţionat, mângâie cu duioşie aparatele lui dragi.

Se aşeză şi începu să învârtească nerăbdător butoanele. Deodată, pe ecranul televizorului se văzu imaginea staţiei de urmărire.

— Alo, Hepta, alo staţia! Aici postul de pe Copernic! Alo, tovarăşe Arunian!

Vesel, Precup începu să strige în microfon. Vocea savantului sovietic se auzi acum atât de limpede, parcă ar fi venit din încăperea alăturată.

— Alo... Alo... Te văd, Precup, şi te aud în sfârşit. Dar ce s'a întâmplat cu voi ?

Faţa lui Arunian, de obicei zâmbitoare, vădea neliniştea.

— Timp de trei zile nu am reuşit să dăm de voi, adăugă el. Ne-a fost teamă că semnalul luminos recepţionat este un S.O.S. !

Radiotelegrafistul se grăbi să-i răspundă :

— Să vă explic cum a fost. Datorită unor radiaţii şi fluxuri electromagnetice provenite din zona centrală a asteroidului, legătura s'a întrerupt. Am izolat construcţiile noastre cu plăci de plumb cu grafit şi totul a reintrat în normal.

— Bine că n'aţi păţit nimic. Pământul se interesa din oră în oră de voi.

— Tovarăşe Arunian, interveni Butaru, comunicaţi Pământului că acum totul e în regulă.

La staţia de urmărire, recepţia se închise automat. Timpul stabilit pentru comunicarea periodică trecuse.

Matei Butaru chibzui îndelung asupra celor petrecute, apoi se apropie de Jurnalul de bord şi începu să scrie :

„Cu decenii în urmă, marele savant sovietic Otto Iurevici Şmidt a descoperit că la formarea planetelor apar, în regiunea lor centrală, zone de iradiere interne. Cauzele sunt presiunea datorită contractării şi degajarea de energie produsă în urma descompunerii elementelor radioactive.

O asemenea zonă trebue să existe şi în interiorul lui Copernic. Presupun că săpăturile noastre au străpuns stratul metalic protector şi radiaţiile au răzbit în adăpost."

Matei Butaru puse stiloul pneumatic la o parte şi se ridică.

— Acum, zise el, ne luăm un concediu de două zile asteroidale, adică de 16 ore, pe care le vom folosi pentru odihnă. O merităm cu toţii din plin.

Urmând îndemnul lui Matei, astronauţii se retraseră. Butaru şi Dobre rămaseră din nou singuri. Conducătorul expediţiei dădu să plece, când biologul îi puse mâna pe umăr, reţinându-l

— Ascultă, Matei, să ştii că am omis un lucru de mare importanţă. Nu ne-am planificat viaţa şi munca pe această planetă.

— Ştiu, ştiu... Adevărul e că evenimentele ne-au cam depăşit.

— Ei vezi, tocmai aici e greşala. Evenimentele nu au voie să ne-o ia înainte. Uite ce spun eu. Ziua fiind de

opt ore, să ne odihnim odată la trei zile asteroidale, câte o zi şi o noapte completă. Masa o vom lua de două ori în cursul unei zile. Ca să ne putem respecta programul, fiecare va primi un cronometru special, pe care Cernat ni-l va regla adaptându-l la durata rotaţiei asteroidului. Acesta va avea cadranul împărţit în opt secţiuni.

Aurelian Dobre făcu o mică pauză, apoi continuă:

— Spune-mi, Matei, când vom trece prin apropierea lui Venus?

— Peste trei săptămâni.

— Cum? Peste trei săptămâni? Şi nu am început preparativele pentru această escală? Gândeşte-te, avem atâtea de făcut: amenajarea rachetei cu şenile, pregătirea materialelor, a instrumentelor, a proviziilor şi armelor. Scarlat urmează să calculeze toate elementele drumului... Şi câte şi mai câte. Mâine, Matei, trebue să le discutăm neapărat în amănunţime.

O nouă zi de muncă începuse. Călătorii se restabiliseră aproape complet. Fiecare îşi vedea de treburile lui.

Ana Grigoraş pornise împreună cu inginerul Cernat într'o mică expediţie pe asteroid. Cu ajutorul unei instalaţii portative de foraj, făcea sondaje în diferite regiuni ale planetei pitice.

La un moment dat ajunseră la o prăpastie adâncă, care se căsca între două stânci.

— Să încercăm aici, hotărî Ana.

Aprinse lanterna şi păşi fără teamă în gol. Trupul ei zvelt începu să coboare încetişor. Căderea dură câteva minute. Jos se afla o mică peşteră. Când Ana atinse cu picioarele solul, îl strigă pe Cernat prin aparatul de radio:

— Alo, Virgile, am ajuns la fund. Mă aflu la 280 metri adâncime. Peştera nu e mare, are doar vreo 30 metri pătraţi. Pereţii par a fi metalici. Lucesc puternic la lumina farului meu. Voi lua o probă... Metalul e moale şi se taie uşor cu cuţitul. Probabil e plumb. Acum pun în funcţiune aparatul meu de foraj.

Câteva minute, Cernat nu mai auzi nimic. Apoi răsună din nou glasul Anei:

— Aparatul de foraj a străpuns învelişul de plumb. Acum, burghiul a atins o rocă mult mai dură. Iau o probă... Mă auzi? Aici sunt substanţe intens radioactive, în can-

tități însemnate... Imi umplu tolba cu probe... așa... sunt gata! Trage-mă în sus, dar nu prea tare, ca să nu mă pierzi!

Inginerul începu să tragă ușurel cablul de care tânăra era legată. Peste câteva minute, Ana se afla din nou la suprafața lui Copernic.

Cernat îi scoase din tolbă câteva probe și le privi atent, întorcându-le pe toate părțile.

— Nimeni n'ar bănui ce forță uriașă zace în aceste pietricele, spuse el după un timp. Știi, mă gândesc să folosim pe asteroid forța radiantă a acestor minereuri. Ce zici? Nu ar fi un lucru extraordinar să putem pune generatorii atomici în repaos și să ne folosim de energia radioactivă? Am să discut și cu Dincă această problemă.

Amândoi se întoarseră spre adăpost. Erau obosiți căci materialul adeziv de pe tălpile cizmelor îngreuna mersul.

Ii găsiră pe ceilalți în fața serei. Dobre se urcase pe un vârf de stâncă și dădea explicații:

— Iată, grădina noastră a dat primele roade. Uitați-vă aici, și aici... și colo.

Călătorii se aplecară deasupra bolții străvezii. Interiorul serei oferea o priveliște minunată. De-a-lungul straturilor crescuseră în numai o săptămână, datorită radiațiilor intense ale Soarelui și substanțelor acceleratoare speciale, folosite de biolog, legume de o mărime extraordinară: castraveți cu o culoare ce bătea în violet, de peste un metru lungime; roșii strălucitoare, mari cât un pepene și vinete uriașe, ce amenințau să rupă ramurile pe care creșteau. Pe crengile pomilor hibrizi, târîtori, se copseseră fructele: diferite soiuri de mere, pere, caise și piersice. In secțiunea specială a plantelor tropicale rodiseră portocalii, lămâii, smochinii și măslinii.

— Știți, continuă Dobre, a început să-mi fie drag asteroidul. La aterizare parcă mă speriase prin pustietatea lui, deși nici mie însumi nu voiam să mi-o mărturisesc. Acum însă, înflorește viața pe care am adus-o cu noi.

Bătrânul naturalist era plin de mândrie. Trupul său mic și rotund crescuse parcă. Privea sera lui cu atâta dragoste, încât toți ceilalți fură mișcați.

Apolodor Dincă era peste măsură de fericit.

— Ce-o să vă mai prepar! Ce bucate delicioase! Se apropie de Dobre: Tovarășe profesor, îl întrebă el șovăind, pot, adică e timpul să culeg recolta?

— Desigur, să culegi chiar totul, că de trecut se trec la fel de repede cum s'au copt. Te sfătuiesc să faci şi ceva conserve. Pentru laboratorul serei şi pentru sămânţă mi-am reţinut eu tot ce aveam nevoie.

Dincă nu se lăsă mult rugat. Intră în seră şi, peste câteva minute, trecu cu coşurile pline prin galeria subterană, direct spre bucătărie. Scoase cartea cu reţete, tabela de calorii şi vitamine şi începu să calculeze componenţa menuului.

— Aşa, zise el, după ce isprăvi, acum pot începe să prepar mâncărurile.

Işi puse halatul alb şi boneta, îşi trase peste mâini mănuşile elastice şi se apucă să cântărească şi să amestece alimentele cu cea mai mare migală. Curând, maşina de gătit cu radiaţii infraroşii intră în funcţiune.

Prin adăpostul subteran se răspândi un miros îmbietor, care avu darul să grăbească paşii călătorilor spre sala în care se lua masa. Prânzul decurse într'o atmosferă de voie bună. O deosebită impresie făcu excelenta omletă pregătită din primele ouă făcute de găini dela sosirea pe Copernic. Bucătarul fu lăudat pentru felul cum ştiuse să prepare tocana cu carne şi prăjitura.

— Bravo, tovarăşe Dincă, spuse şi Matei, să ştii că aportul dumitale culinar la expediţia noastră este mult apreciat. O mâncare gustoasă şi frumos servită te ajută să fii bine dispus, îţi dă putere şi forţe noi de muncă.

Faţa roşie a lui Apolodor Dincă se lăţise într'un zâmbet fericit. Neştiind ce să răspundă, murmură doar: „Mă iertaţi, dar mai am treabă!“ şi o şterse la repezeală.

18. *Chipul adevărat al Luceafărului*

După masă ieşiră cu toţii din adăpost. Făcură o scurtă plimbare pe suprafaţa asteroidului.

Cerul îşi schimbase aspectul în ultimele zile. Soarele era acum mai mare şi mai strălucitor. Luna se vedea doar ca o stea îndepărtată, iar Pământul avea înfăţişarea unei jumătăţi de disc, ceva mai mic decât Luna zărită de pe Pământ.

Venus devenea în schimb din ce în ce mai mare. Cernat luase cu el aparatul de filmat şi începu să înregistreze pe peliculă noua panoramă a bolţii.

Când se întoarseră în adăpost, Matei îi pofti pe călători în camera de comandă.

— E timpul să ne pregătim pentru escala pe Venus, începu el. Mai întâi să vedem cum arată corpul ceresc de care ne apropiem. Să privim prin instrumentele astronomice.

Invârti butoanele unui aparat, conectându-l cu observatorul dela suprafață. Pe un geam mat, de formă rotundă, se arătă imaginea telescopică a lui Venus. Amănunte ale suprafeței nu se puteau însă desluși. Se zăreau doar norii denși care pluteau în jurul planetei, ca o spumă alburie.

— Acum ar fi interesant să ne uităm dincolo de această perdea de nori, spuse Precup, plin de curiozitate. Nu mă îndoiesc că acest lucru este posibil, cu mijloacele de care dispune știința modernă.

— Evident, Andrei. Radiațiile infraroșii pot pătrunde, în condiții speciale, prin pătura de nori. Cu ajutorul lor și al radioastronomiei s'au obținut de pe Hepta, acum câtiva ani, primele fotografii ale suprafeței planetare, îi răspunse Matei Butaru.

Invârtind un comutator, conducătorul expediției puse în funcțiune aparatul destinat recepționării radiațiilor infraroșii. Acesta era combinat cu un radiotelescop, bazat pe principiul radiolocației.

Pe un ecran dreptunghiular, de culoare verzuie, apăru de data aceasta o imagine a suprafeței planetei Venus și nu a atmosferei ei. Se puteau deosebi unele detalii.

Apărea profilul unor munți care străbăteau planeta în șiruri lungi, mai ales în direcția Nord-Sud. Din loc în loc, se deosebeau formațiuni de tip vulcanic. In zona centrală se zărea o pată cenușie, a cărei lățime putea fi evaluată la 2-3000 kilometri. Aci era fără îndoială marele pustiu al planetei. Dincolo de această zonă, culoarea suprafeței devenea portocalie, pentru ca spre poli să se transforme într'o nuanță galben-verzuie. Nu se vedeau nici oceane, nici mări.

Când Matei Butaru spori puterea de mărire a instalației detectoare, pe ecran nu mai apăru toată planeta, ci numai o porțiune din emisfera nordică. Putură observa câteva rare cursuri de apă, care porneau dinspre munți și se vărsau în lacuri mărunte. Conducătorul expediției le arătă un punct, aflat la vărsarea uneia dintre ape în cel mai mare dintre lacurile venusiene.

— Aici, în apropierea acestui lac, care nu este mai mare decât Razelmul nostru din Dobrogea, la limita nordică a deşertului cenuşiu vom ateriza... Tovarăşe Dincă, Matei se întoarse spre laborant, îţi mai aduci aminte de cele învăţate la şcoală despre astrul pe care-l avem în faţă?

Apolodor închise ochii pentru câteva momente, apoi începu să vorbească repede, de parcă ar fi spus pe de rost o lecţie:

— Venus, numită de poporul nostru şi „Luceafărul“ sau „Steaua Păstorului“, este o planetă foarte asemănătoare cu Pământul în ce priveşte mărimea şi densitatea. Diametrul ei este de 12 400 kilometri, faţă de 12 742 kilometri diametrul Pământului, iar densitatea este doar cu 9% mai mică decât a globului terestru. De aceea, oamenii s'ar simţi acolo aproape la fel de grei ca pe planeta noastră.

Faptul că Venus are atmosferă a fost dovedit pentru prima dată de către marele învăţăt rus M. V. Lomonosov, cu mai bine de două secole în urmă. Aceasta nu înseamnă însă că ne vom putea lipsi de aparatele de respirat, căci oxigenul liber se găseşte acolo în cantităţi mult prea mici. Predomină în schimb bioxidul de carbon, gaz otrăvitor pentru organismele pământeşti. In ceea ce priveşte clima, aceasta este foarte călduroasă şi uscată, încheie Dincă.

Matei Butaru închise aparatul şi ecranul se lumină.

Se aşezară în jurul mesei.

— Acum, prieteni, începu Butaru, să discutăm în amănunt ce avem de făcut.

Nici nu sfârşise bine fraza, când pe tăbliţa de control a radiolocatorului automat se aprinse o lumină roşie de semnalizare. Apăsă un buton şi ecranul special se lumină. Spre marginea lui apăru un punct argintiu, care se mărea din ce în ce mai mult.

— Atenţie, strigă Matei, ceva se apropie de noi. S'ar putea să...

O zdruncinătură puternică îi aruncă de-a-valma, şi o seamă de lucruri, care nu erau fixate, zburară cât colo.

Trupul vânjos al lui Cernat plutea prin aer într'o poziţie grotescă, iar Ana Grigoraş fusese zvârlită într'un colţ al încăperii de puterea cutremurului.

Curând totul se linişti. Trupurile ce pluteau prin cameră coborîră încet spre podea, iar Ana, cu ochii mari, speriaţi, se ridică cea dintâi. Nimeni nu păţise nimic.

Matei Butaru își puse în grabă costumul de protecție și urcă la suprafață. In curând, ceilalți îi auziră vocea prin radio.

— Nu fiți îngrijorați! Nu s'a întâmplat nimic grav, îi liniști el. Un meteorit de toată frumusețea ne-a onorat cu vizita lui. Are un diametru de doi metri și a căzut cu puțin în afara zonei construcțiilor noastre. A făcut în sol un crater de un metru și jumătate adâncime. Puteți veni să-l vedeți.

— Tinerețe, tinerețe! șopti Scarlat ca pentru sine. Ia totul foarte ușor!

Profesorul Dobre îi aruncă o privire furioasă.

Deodată fură întrerupți de zgomotele caracteristice emisiei care răzbăteau din cabina telegrafistului. Precup transmitea stației de urmărire de pe Hepta ultimele rezultate ale cercetătorilor. Cu ajutorul unui dispozitiv special al aparatului se comunicau direct benzi magnetonice, pe care erau înregistrate dări de seamă și calcule, grafice și planuri, fotografii și filme documentare.

La zeci de milioane de kilometri de asteroid, pe Pământ, erau așteptate cu nerăbdare ultimele vești din cosmos.

Se făcea din ce în ce mai cald. In timpul zilei, temperatura atingea acum pe Copernic 142⁰. Profesorul Dobre cobora tot mai des storul serei, pentru a feri vegetația de radiațiile prea puternice. In interiorul adăpostului, temperatura era însă menținută constant la 18⁰, iar cea mai mare parte a activității științifice se desfășura acolo.

Pregătirile pentru expediția pe Venus erau aproape terminate. Până și în atelierul mecanic subteran, care lucrase neîntrerupt în ultimele zile, munca încetase.

Racheta cu șenile, destinată escalelor planetare, aștepta la vreo 60 metri de construcțiile principale, protejată de o plasă metalică proprie, care o înconjura ca un clopot.

Pe Pământ, nava B cântărise vreo nouă tone, un sfert din greutatea „Cutezătorului". Pasagerilor le erau destinate două încăperi mici. Tot restul spațiului era ocupat de instrumentajul științific și de depozite pentru diferite materiale.

Rând pe rând fură încărcate bărcile pneumatice, motocicletele cu șenile, aparatele de semnalizare luminoasă,

radiosondele, rezervoarele cu oxigen lichid, alimentele concentrate, apa de băut, trusa medicală, precum şi diferite arme. Acestea din urmă erau de o construcţie deosebită. Semănau cu nişte carabine scurte cu ţeava groasă. Când apăsai pe trăgaci, izbucnea un mănunchi de radiaţii penetrante. Carabinele puteau fi reglate pentru a arunca radiaţii de o intensitate mai mică sau mai mare. In primul caz, cel lovit cădea într'un somn letargic, fiind astfel imobilizat pentru câteva ore. Potrivind arma la intensitatea maximă, razele deveneau ucigătoare.

Când totul fu gata, Butaru strânse pe membrii expediţiei în jurul său şi începu să le vorbească:

— Mâine dis-de-dimineaţă racheta noastră cu şenile va părăsi asteroidul Copernic şi se va îndrepta spre Venus. Aşa cum v'am spus, vom ateriza în regiunile aşa-zis temperate ale acestei planete, unde temperatura nu depăşeşte decât rareori 75°. Vom sta 28 de ore, după care ne vom întoarce pe asteroid. In expediţie urmează să plece inginerul Cernat, profesorul Dobre, Ana Grigoraş, radiotelegrafistul Precup şi cu mine. Ceilalţi rămân pe asteroid, sub conducerea tovarăşului Scarlat. Sunteţi de acord?

Deşi toţi ar fi dorit să participe la această importantă etapă a călătoriei, cei ce aveau să rămână, înţelegând că mica rachetă cu şenile avea o capacitate limitată, încuviinţară îndată.

Numai Scarlat părea iritat. Matei Butaru, care îi observa fizionomia, i se adresă:

— Ce-i, tovarăşe Scarlat? Crezi că nu am făcut o împărţire justă? E formaţia stabilită încă de pe Pământ.

George Scarlat se codi o clipă:

— Ba da, în linii generale sunt de acord. Insă m'am gândit că şi prezenţa mea ar fi necesară. S'ar putea să existe greutăţi la decolarea de pe Venus. Şi cum eu am făcut unele calcule în această privinţă, cred că...

— Tovarăşe Scarlat, v'as fi pus cu plăcere pe lista celor ce o pornesc spre Venus. Dar n'am îndrăznit, cunoscând rezervele dumneavoastră în legătură cu etapele planetare ale expediţiei.

— Nu trebue să luăm lucrurile chiar aşa!

Scarlat îşi strânse buzele subţiri şi căută să-şi ascundă jena printr'un surâs forţat.

— In cazul acesta, spuse bucuros Matei Butaru, veţi fi cel de al şaselea pasager.

Doctoriţa Turcu, urmărind discuţia celor doi, se apropie de Dobre, care şedea mai la o parte:

— Ai văzut, tovarăşe profesor? Scarlat e doar încăpăţânat, dar ţine mult să meargă cu noi.

— Să ştii că ai dreptate, spuse bătrânul savant, privindu-i faţa severă. Povestea cu decolarea rachetei e un pretext. In realitate, Scarlat e nerăbdător să studieze zborul navei cosmice în atmosfera lui Venus şi să verifice presupunerile lui asupra condiţiilor electromagnetice de acolo...

Din fundul peşterii apăru impunător, în halat de bucătar, Apolodor Dincă.

— La masă! Poftiţi la masă!

Se îndreptară spre sala de mâncare. Un miros plăcut umplea întreaga încăpere. Masa era împodobită cu flori violete de forma unor clopote, cu mult mai mari decâte cele obişnuite pe Pământ. La mijloc, într'un balon de sticlă, dela care porneau o mulţime de ţevi spre locul fiecăruia, sclipea un lichid galben-auriu.

Dincă îi întâmpină bine dispus.

— Masa noastră festivă de astăzi este de 4 200 calorii. Veţi primi o cantitate apreciabilă de proteine, grăsimi, glucide şi vitamine.

— Mai bine ne-ai spune ce ne dai de mâncare, îi zise Aurelian Dobre.

Faţa chimistului-bucătar deveni triumfătoare:

— Nădăjduesc că menu-ul va fi demn de această zi însemnată. Iată-l: Felul I: supă de găină veritabilă. A fost preparată din prima orătanie adusă de tovarăşul Dobre, pe care s'a îndurat să mi-o dea s'o tai. Felul II: ciuperci umplute à la Copernic, cu sos de vin. Totul din producţia serei. Felul III: viţel la tavă cu cartofi, din conserve, însoţit de o salată proaspătă de roşii cu măsline. Felul IV: fructe diferite — struguri, caise, portocale, smochine şi ananas — producţia pomilor din seră. Felul V: tortă de ciocolată, garnisită cu fructe zaharate. Şi cine mai poate, o ia de la capăt.

— Vrei să pornim la drum cu o indigestie, Apolodor? glumi inginerul Cernat. Uiţi că tovarăşa Turcu nu vine cu noi?

— Cine vrea să renunţe la torta de ciocolată sau la ananas, nu are decât s'o facă, observă Apolodor Dincă, clipind şiret din ochi.

Matei Butaru ridică sticluţa-pahar în formă de biberon, care conţinea un vin de Cotnar, de culoarea aurului:

— Pentru succesul călătoriei noastre, prieteni! închină el cu căldură.

Ciocniră cu toţii sticluţele şi le goliră până la fund. Apoi începură să sugă prin tuburile aflate în faţa lor delicioasa supă de pasăre.

Dincă îi privea mulţumit. Puţin mai târziu, notă în Jurnalul de bord:

„Mâine ne despărţim pentru prima dată.

Le-am preparat o cină de gală, după toate regulile chimiei alimentare, şi par destul de mulţumiţi. A fost una din cele mai reuşite „experienţe de laborator“ din activitatea mea“.

TAINELE PLANETEI VENUS

19. *Racheta cu șenile*

Ca o săgeată strălucitoare de argint, racheta cu șenile spinteca nesfârșita beznă astrală. Prin ochiul lateral al navei se zărea asteroidul cu forma lui neregulată de castravete, micșorându-se din ce în ce mai mult. Construcțiile nu se mai distingeau. Doar o vagă sclipire indica unde se aflau sera și observatorul astronomic, ale căror învelișuri răsfrângeau razele Soarelui.

Deodată, deasupra planetei pitice, se iviră niște semnale luminoase : trei fulgere roșii, apoi unul albastru.

Era ultimul mesaj al celor rămași pe asteroid.

Câteva clipe mai târziu, Copernic pieri în noapte.

Ana Grigoraș rămăsese singură în fața ferestrei. In jurul părului ei blond și mătăsos, lumina tuburilor fluorescente se revărsa în șuvoaie bogate. Nava tocmai efectuase un viraj larg și tânăra cercetătoare nu se mai sătura privind cerul. In mijlocul panoramei se afla un astru deosebit de strălucitor.

— E Luna, se gândi, distrată, Ana. Dar astăzi parcă e mai mare, și mai luminoasă. E înconjurată de un văl alburiu și strălucitor ca zăpada.

Curând își dădu seama că nu putea fi Luna ; era planeta Venus, spre care se îndreptau.

Și gândurile fetei rătăciră spre Pământ, spre patria iubită. Ișî aminti de nopțile minunate ale vacanțelor, când privea cornul argintiu al Lunii, apărând peste creasta Ceahlăului.

Nu o mai zărise de aproape o săptămână, căci acum era la multe zeci de milioane de kilometri și lumina ei se confunda aproape cu cea a globului pământesc. Acesta din urmă se vedea în depărtări, ca o stea luminoasă.

O discuție între Matei și Scarlat o trezi din visare:

— Tovarășe profesor, în cât timp socoți că vom străbate cei 1 252 000 kilometri care ne despart de Venus? întrebă Butaru.

— Dacă totul va decurge normal, vom avea nevoie de 43 ore și 17 minute pământești. Insă... multe depind de rezistența pe care o va întâmpina racheta la trecerea ei prin atmosfera planetei Venus.

Automatul înregistrator-vorbitor indică o viteză de 17 kilometri pe secundă. Scarlat își notă cifra în graficul călătoriei și începu să socotească cu ajutorul integratorului electric de calculat.

Echipajul rachetei cu șenile se pregătea de aterizarea pe Venus.

In colțul său, profesorul Dobre muncea de zor. Părul alb îi acoperea fruntea, iar degetele sale scurte se mișcau cu repeziciune. Pulveriza într'o tolbă cu zeci de despărtituri, un lichid verzui. Acesta avea proprietatea să păstreze multă vreme proaspete plantele culese.

In dulapul de perete din fața mesei sale de lucru se aflau aparatul electromagnetic de pescuit, ierbarul, un insectar și zeci de sticluțe cu diferite substanțe.

Din când în când, profesorul privea cu grijă la niște recipiente de o formă neobișnuită, înșiruite în rafturi. Acestea erau destinate plantelor care urmau să fie aduse „vii".

In jurul lui se mai găseau acvarii, cuști pliante pentru animale, precum și diferite alte aparate și instrumente.

Dobre era sigur că va găsi pe Venus viață. Ultima înscriere pe care o făcuse în Jurnalul de bord confirmă acest lucru:

„Pe Pământ, viața apare și se menține deseori în condițiile cele mai grele: în peșteri, pe ghețari, la mii de metri în adâncul mărilor și oceanelor, la zeci de kilometri înălțime în atmosferă. Aceasta datorită marii puteri de adaptare a organismelor. De ce să nu existe și pe Venus plante și animale, adaptate mediului de acolo, așa cum a presupus încă la mijlocul veacului XX-lea savantul G. A.

Tihov? Planeta are atmosferă, iar temperatura e prielnică. Rămâne doar de văzut ce forme a luat viaţa acolo".

Şi ceilalţi astronauţi munceau de zor. Inginerul Cernat revizuia aparatele de filmat, armele cu raze şi instrumentajul fizic. Ana Grigoraş îşi prepara la rândul ei cele necesare noii etape, iar Butaru se adâncise din nou în calcule privind condiţiile aterizării.

Viteza navei, care ducea cu ea pe exploratorii planetei Venus, creştea vertiginos.

*

Călătoria dura de douăzeci de ore. Pe nesimţite, racheta aluneca prin spaţiul interplanetar, parcurgând zeci şi sute de mii de kilometri. Astronauţii începuseră să se simtă obosiţi.

— Să luăm masa, propuse Matei. Apoi ne vom odihni.

Se apropie de un panou care purta inscripţia „Bufet" şi apăsă pe câteva dintre butoane. Puţine clipe mai târziu, din perete se ivi un platou cu alimente concentrate.

După masă se cufundară cu toţii într'un somn adânc. Doar Cernat, care supraveghea mersul rachetei, scruta atent bezna astrală din faţa sa, aruncând din când în când o privire spre tabloul de comandă şi control.

Trecură încă vreo patru ore. Inginerul îşi aminti că trebuia stabilită legătura cu asteroidul. Se duse să-l trezească pe radiotelegrafist:

— Hai, tovarăşe Precup, scoală-te! Il scutură cu putere.

Andrei Precup se întinse şi începu să îngâne cuvinte fără înţeles.

— Scoală, Andrei! continuă Cernat să-l scuture.

Până la urmă, radiotelegrafistul deschise ochii. Işi frecă nasul şi căscă, apoi, desfăcându-şi curelele, coborî din pat.

Se îndreptă spre aparatul de transmisie şi-l puse în funcţiune. Peste câtva timp, pe ecran apăru imaginea postului de pe asteroid.

Faţa rotundă şi roşie a lui Dincă se desluşea atât de limpede, de parcă s'ar fi aflat în rachetă.

— Alo, Copernic, zborul nostru decurge normal. Ne apropiem de obiectiv. Cum se prezintă recepţia?

— Audiţia şi imaginea sunt perfecte, veni imediat răspunsul. Şi aici la noi totul este în ordine.

Racheta cu şenile se afla în a 42-a oră de zbor. Pilotul automat începu să frâneze mersul şi nava îşi pierdu treptat din viteză. Din ce în ce mai aproape veneau uriaşii nori strălucitori. De aici, din apropiere, culoarea lor bătea în galben. Erau atât de deşi, încât nici cel mai mic colţişor din suprafaţa planetei nu se zărea printre ei.

Scarlat cerceta atmosfera venusiană cu ajutorul unui spectrometru de mare sensibilitate.

— Exact cum era de prevăzut, observă el. Se confirmă cercetările anterioare: există mult bioxid de carbon. Oxigenul liber se găseşte în cantităţi extrem de reduse. De vapori de apă, nici urmă. E adevărat că ceea ce analizăm acum sunt straturile atmosferice aflate deasupra norilor.

Intre timp, călătorii făceau ultimele pregătiri pentru aterizare. In rachetă domnea o agitaţie neobişnuită. Fiecare se gândea cu emoţie că va pune piciorul pe planeta Venus, că în curând se va dezvălui misterul de care Luceafărul era de atâtea secole înconjurat.

Matei Butaru se duse spre postul de comandă. Controlă cu minuţiozitate aparatele complicate, cu zecile lor de cadrane, indicatoare, butoane şi pârghii.

— Mai sunt 900 kilometri! anunţă el. Să punem în funcţiune detectorul automat de gaze. Poate că am pătruns în învelişul gazos al planetei.

Inginerul urmă indicaţia lui Matei. Câteva secunde mai târziu, cerceta diagrama compoziţiei atmosferice.

— Ai avut dreptate, Matei. Iată rezultatul!

Butaru îi luă nerăbdător banda de vinoină din mână şi o parcurse în grabă. O întinse apoi radiotelegrafistului.

— Transmite, te rog, asta pe asteroid, tovarăşe Precup.

Radiotelegrafistul plecă, dar se întoarse peste câteva clipe năucit. Spuse şovăind:

— Tovarăşe Butaru, nu ştiu ce s'a întâmplat. Emisia şi recepţia au slăbit foarte mult. Abia am reuşit să disting răspunsul. Paraziţii sunt de o intensitate considerabilă, iar ecranul de televiziune prezintă întunecări periodice. Ce poate fi?

Butaru îl ascultă atent şi îi ceru apoi detalii, pe care şi le notă într'un carnet. După aceea se întoarse spre postul de comandă.

— Suntem la 600 kilometri de Venus. Virgile, oprește motoarele atomice, pune în funcțiune pe cele auxiliare și scoate aripile.

Din trupul „navei B" ieșiră două aripi îndreptate înapoi, cu ajutorul cărora racheta era adaptată zborului prin mediul gazos.

Profesorul Dobre privi amuzat prin geam cum nava se transformase într'un avion gigantic.

— Repede își mai schimbă înfățișarea! Ba-i rachetă, ba-i avion. Se poate târî pe șenile ca o șopârlă, iar la nevoie înoată în apă ca un pește. Și această minune a tehnicii nici nu are măcar un nume! Fiecare dintre noi îi zice altfel: „nava B", „racheta cu șenile", și așa mai departe. Dar un nume bun, potrivit, nimeni nu i-a găsit. Trebue să ne adresăm specialiștilor.

Profesorul aruncă o privire semnificativă înspre tânara geologă: Ana dragă, tu care te pricepi la treaba asta, ce zici, nu merită corabia noastră un nume?

— Merită, zău merită, râse fata și în ochii ei apărură luminițe jucăușe. Eu zic să-i spunem „Pescărușul". Acum, când plutește cu aripile larg întinse, seamănă leit cu un pescăruș.

Aprobară cu toții și Dobre se îndreptă spre Jurnalul de bord. Desfăcu stiloul pneumatic cu degetele lui groase și scrise:

„Ana a sugerat să-i dăm rachetei cu șenile numele „Pescărușul". Propunerea a fost adoptată în unanimitate."

Călătorii continuară să privească în marile luminatoare. La numai câțiva kilometri se întindea acum, ca o mare înspumată, pătura de nori.

Deodată, în cuirasă se auziră niște pocnituri, care deveneau din ce în ce mai puternice. Zgomotul se înteți. Semăna acum cu un pârâit continuu. O grindină deasă lovea parcă fără încetare „Pescărușul". Ingrijorați, astronauții priveau spre pereții rachetei.

Andrei Precup ieși din cabina sa și se uită cu ochii larg deschiși la ceilalți.

— Ce-i? Ce s'a întâmplat?

— Nu vă alarmați! Vocea lui Matei era calmă. Vom afla îndată despre ce este vorba. Virgile, vezi te rog, ce ne spune diagrama compoziției atmosferice.

Peste câteva minute, Cernat o descifră:

— Particule de praf și grăunțe de nisip plutesc în ocea-

nul gazos... Mulţi compuşi ai siliciului... Totul este puternic încărcat cu electricitate.

— Iată deci dezvăluit misterul norilor care înconjoară planeta Venus, spuse Matei. Ei nu sunt nicidecum formaţi din vapori de apă, ca cei pământeşti, aşa cum s-a presupus cu decenii în urmă. Pocniturile din cuirasă se datoresc tocmai particulelor solide din care se compun aceşti nori.

„Pescăruşul" era acum învăluit de o ceaţă deasă. Prin ferestre nu se mai vedea decât masa opacă a norilor galbeni. Aceştia nu mai lăsau să se zărească nicio stea, nicio planetă, niciun colţişor, cât de mic, din cer.

Precup se apropie din nou de aparatele sale, pentru a comunica celor de pe Copernic ultimele descoperiri. Aparatul de radioteleviziune intră în funcţiune. Lămpile se încălziră şi acele începură să oscileze pe cadranele lor.

— Atenţie Copernic! transmise Precup. Aici „Pescăruşul" ! Comunicăm poziţia noastră. Ne aflăm la o înălţime de 27 kilometri de suprafaţă. Străbatem pătura de nori care înconjoară planeta Venus. Temperatura este de + 57° C. Transmitem compoziţia atmosferei : 68% bioxid de carbon...

O voce, care de-abia se desluşea, îl întrerupse :

— Alo, „Pescăruşul"! Alo, „Pescăruşul"! Recepţia foarte defectuoasă ! Repetaţi !

Radiotelegrafistul învârti cu înfrigurare butoanele aparatului, întărind la maximum emisiunea. Apoi repetă, încet şi răspicat, textul comunicării.

Nu izbuti însă să se facă înţeles. Ecranul televizorului se întuneca treptat. Cuvintele se auzeau din ce în ce mai slab, până ce din difuzor nu mai răsună decât un hârâit, însoţit de pocnete. Neliniştea lui Precup creştea. Deodată se ridică. Mâinile îi atârnau grele de-a-lungul corpului.

— Tovarăşe Butaru, spuse el grav, aparatele noastre au încetat să funcţioneze !

Scarlat, care-şi terminase calculele, se apropie de ceilalţi şi, văzându-i nedumeriţi, le spuse :

— Nici nu-i de mirare. „Pescăruşul" se află în condiţii corespunzătoare celor mai puternice furtuni magnetice de pe Pământ. Trebue să ne resemnăm cu gândul că în timpul celor 28 de ore pe care le vom petrece pe Venus, comunicarea cu asteroidul va fi întreruptă.

Tot mai denşi erau norii pe care-i spinteca „Pescăru-

şul" cu trupul său zvelt. Un puternic curent de nisip şi gaze se freca neîncetat de pereţii săi exteriori, dar învelişul, construit dintr'un aliaj având la bază un izotop ultradur al beriliului, rezista cu succes.

Temperatura carcasei exterioare atinse curând 185°. În interiorul navei însă, instalaţia de climă artificială nu lăsa să se simtă dogoarea.

„Pescăruşul" îşi urma nestingherit drumul spre Venus.

21. *Viaţa în atmosfera planetei*

Când Dobre îl auzi pe Cernat anunţând că „Pescăruşul" se află la numai 10 kilometri de suprafaţa planetei, ceru imediat o probă de atmosferă. O cercetă cu mare grijă. Când o trecu prin microscopul special, îi scăpă un strigăt de bucurie :

— Veniţi încoace, Matei, Virgile şi voi ceilalţi ! Atmosfera lui Venus conţine bacterii ! Convingeţi-vă singuri, dacă nu mă credeţi !

Le făcu semn să se apropie, fără a-şi dezlipi însă ochiul dela ocularul instrumentului. Apoi continuă, ca şi cum aceştia ar fi urmărit, împreună cu el, neobişnuitul spectacol :

— Vedeţi, aici, la stânga, o colonie de bacterii şi dincolo, spre centru, alta ? Vă daţi seama ce dovedeşte asta ?

Aurelian Dobre se ridică şi, îndreptându-şi trupul, arătă spre microscop :

— Aceste bacterii înseamnă viaţă ! Deci pe planeta Venus există viaţă. Deocamdată ne-am întâlnit cu forme inferioare, singurele posibile la această înălţime.

Privind prin microscop, se convinseră cu toţii că Aurelian Dobre avea dreptate.

— Ei vedeţi, spuse mulţumit profesorul, ochii bătrânului Dobre n'au slăbit încă ! Ce zici, tovarăşe Scarlat ?

Se apropie din nou de instrument şi, cuplându-l cu aparatul de microfilmat, fixă pe peliculă minusculii locuitori ai planetei necunoscute.

Aparatele de bord înregistrară curând şi primele urme de vapori de apă, ce e drept cu mult mai rare decât în atmosfera pământească.

— Atenţie, tovarăşi, ajungem la limita inferioară a învelişului de nori, strigă deodată Cernat.

Se apropiară nerăbdători de ferestrele rachetei. Prin ceață se deslușea din ce în ce mai limpede suprafața planetei Venus.

Solul peste care zburau avea o culoare cenușie. Din loc în loc, în acest peisaj monoton apăreau pete portocalii și galbene. Câteva cursuri de apă înguste șerpuiau prin văi roșiatice. In depărtare se profilau munți cu aspect vulcanic.

Cercetau de câteva minute această priveliște interesantă, când o observație a Anei Grigoraș îi făcu să-și întoarcă capul:

— Tovarășe Butaru, știam că pe Venus, care are o masă și un volum asemănătoare cu globul terestru, nu vom cântări mai mult decât pe Pământ. Ba chiar ceva mai puțin, dacă-mi amintesc bine. Și cu toate acestea, acum când nu ne mai despart decât câteva mii de metri de suprafața planetei, mă simt cu mult mai grea decât pe globul pământesc. Care o fi pricina?

— Intr'adevăr, avem senzația că suntem mai grei decât pe Pământ, deși în realitate suntem ceva mai ușori. Iată și explicația, Ana: ne-am dezadaptat pe Copernic. Asta este! Ne-am obișnuit cu atracția foarte mică de pe asteroid și acum ne este greu să revenim la condiții asemănătoare cu cele de pe Pământ. O să vedeți că aci nu ne va veni deloc ușor să umblăm și să depunem eforturi, care pe Pământ sunt obișnuite. A fost o greșală că nu am făcut exerciții speciale înainte de a părăsi asteroidul!

22. *Aterizarea*

— Atenție, aterizăm! anunță Matei Butaru.

Inginerul Cernat înclină și mai mult botul „Pescărușului". Racheta ajunse la câțiva zeci de metri de sol și descrise câteva cercuri concentrice. Terenul era favorabil aterizării.

Fără să mai aștepte, Virgil Cernat trase de o pârghie și racheta începu să coboare vertical. Inimile tuturor băteau mai puternic. Urmăreau emoționați mișcările calme și sigure ale pilotului.

Se simți o ușoară zdruncinătură și în aceeași clipă șenilele elastice luară contact cu solul. „Pescărușul" aterizase pe Venus.

Astronauţii se îngrămădiră în faţa ochiului lateral al navei, căutând să cuprindă cât mai mult din tabloul care li se oferea.

— Am aterizat la limita nordică a marelui pustiu cenuşiu, constată Matei. Spre orizont se vede întinderea galbenă a stepei.

Nu mai era timp de pierdut. Işi îmbrăcară în grabă costumele de protecţie, luară armele şi aparatajul ştiinţific.

Datorită faptului că atmosfera venusiană, săracă în oxigen liber, nu era respirabilă pentru oameni, fură siliţi să utilizeze rezervoarele de oxigen şi globurile străvezii. In ce priveşte aparatele de radio, deşi sunetele se transmiteau foarte bine pe Venus, erau nevoiţi să le ia, ca să asigure comunicaţia la distanţă.

Dobre căuta să vâre cât mai multe într'o raniţă imensă. După ce în ea nu mai încăpu nici măcar un ac, îşi prinse şi tolba de brâu. Apoi agăţă de curelele acesteia diferite obiecte, de care spunea că are neapărată nevoie. Erau curse pentru animale, bidoane, cutii de metal, undiţe şi tot felul de instrumente, a căror destinaţie o cunoştea în cele mai multe cazuri numai el. Semăna cu un brad împodobit de Anul Nou.

Observând că ceilalţi îl privesc zâmbind pe furiş, Dobre se înfurie:

— Râdeţi de mine? N'aveţi decât! Eu tot voi lua acest minim necesar! Nimic nu este inutil! Această cutie, de pildă...

Profesorul avea poftă să continue, să demonstreze utilitatea fiecărui lucru în parte, dar Matei Butaru o şi pornise spre camera-ecluză. Tot grupul îl urmă, cu excepţia radiotelegrafistului, care avea să rămână în rachetă.

Câteva clipe mai târziu se aflau în faţa trapei de ieşire.

Bătrânul biolog, luând-o înaintea lui Matei, puse primul piciorul pe solul planetei, urmat la mică distanţă de ceilalţi. Cizmele i se afundară adânc în nisip.

— După ce că abia ridic picioarele din cauza dezadaptării, de parcă aş avea plumb în ele, murmură el supărat, mă mai şi scufund în masa asta cenuşie!

Dar necazul nu-i fu de lungă durată. Inainta cu greu, însă faptul că se afla pe planeta de atâta vreme visată,

îl făcu să-şi uite necazul. Sub casca străvezie, faţa lui avea o expresie plină de entuziasm. Urcă pe un dâmb care domina împrejurimile şi făcu semn celorlalţi să-l asculte.

— In asemenea împrejurări s'ar fi cuvenit, zise el solemn, să se ţină un discurs. Cum nu mă pricep însă la cuvântări, o să spun doar câteva cuvinte: Cuceririle minunate ale astronomiei şi tehnicii ne-au dat posibilitatea să păşim într'o lume nouă. Să fim demni de această izbândă. Să folosim la maximum puţinul timp pe care îl vom petrece aci, pentru a deschide noi orizonturi învăţaţilor, pentru a îmbogăţi ştiinţa cu descoperiri importante. Să nu uităm că miliarde de oameni urmăresc clipă de clipă activitatea noastră!

— Ura! răsunară strigătele înflăcărate ale călătorilor, în difuzoarele aparatelor portative de radio.

— Şi acum, la drum! îi îndemnă Matei.

Micul grup se puse în mişcare.

Un vânt intens, ale cărui rafale băteau cu putere, stârnea valuri de praf cenuşiu şi reducea mult vizibilitatea.

Deasupra capetelor astronauţilor se întindea, apăsător de aproape, cerul galben al norilor venusieni. Lumina zilei, gălbuie şi uniformă, era difuză. Niciun obiect nu arunca umbre.

Virgil Cernat scruta bolta în căutarea vreunei raze de Soare.

Surprinzându-i privirea, Matei Butaru începu să râdă:

— Cauţi Soarele? Degeaba! E undeva îndărătul acestor nori. Nicio fiinţă de pe această planetă nu l-a zărit vreodată. Pare de necrezut, dar să ştii că niciodată nu s'a văzut de pe Venus un răsărit sau un apus de Soare, sclipirea vreunei stele. In plină zi, lumina nu este aci mai puternică decât aceea a unui amurg pământesc, datorită acestui strat prăfos, care înghite o mare parte din raze.

— Dar cât durează o zi, un an, pe această planetă? întrebă Cernat. Până într'acolo nu ajung cunoştinţele mele de astronomie...

— O zi — durează cam cât o lună pământească, iar un an — de vreo şapte ori mai mult. Cu alte cuvinte, Venus

are nevoie de treizeci de zile pentru a se roti în jurul propriei sale axe şi de şase luni pentru a înconjura Soarele.

Scarlat, care se îndepărtase de grupul exploratorilor şi privea prin binoclu, le atrase atenţia asupra celor observate :

— La aproximativ 10 kilometri de aici se vede cursul unei ape, care se varsă într'un mic lac. E râul pe care l-am văzut şi de pe Copernic, stabilindu-l ca punct de reper pentru aterizare. Propun să ne îndreptăm într'acolo.

După ce înaintară timp de câteva minute, târîndu-şi cu greu paşii prin nisip, Cernat ridică mâna, făcându-le semn să se oprească.

— Ce s'a întâmplat ? Ce este ?

— Cum, nu simţiţi ?

Inginerul îngenunchie şi-şi apropie urechea de o stâncă. Ana îi urmă pilda.

— Solul se cutremură, constată ea.

Instală în grabă seismograful portativ. Nu trecură decât câteva secunde şi observaţia Anei fu pe deplin confirmată :

— Intr'adevăr, tovarăşi, scoarţa lui Venus vibrează neîncetat, spuse şi Matei. Dar ia ascultaţi !

De departe se auzeau bubuituri puternice, ca nişte tunete.

— Sunt, desigur, stânci care se prăbuşesc, spuse Ana Grigoraş. Trebue să fim cu mare băgare de seamă. Aici ne pândesc cu totul alte pericole decât pe Copernic.

— Am impresia, interveni Cernat, că deşi purtăm coifurile, zgomotele se aud aci mai puternic decât pe Pământ.

— Aşa şi este, confirmă Scarlat. Atmosfera e mai densă şi sunetele se transmit mai bine.

Mergeau încet, încovoiaţi. Muşchii, deveniţi leneşi pe Copernic, se obişnuiau cu greu să lucreze normal. Inaintau cu atât mai anevoios, cu cât vântul continua să sufle cu putere. Işi simţeau ochii obosiţi, datorită reflexelor galbene pe care le aveau aci toate corpurile, dela stâncile deşertului şi până la costumele lor.

Deodată însă, scânteieri multicolore, din ce în ce mai vii, prinseră să joace pe suprafaţa obiectelor. Nisipul cenuşiu deveni subit oglinda unui curcubeu imens.

— Cerul e o mare de flărări! exclamă uimit inginerul Cernat.

Sub norii galbeni, care atârnau grei din înaltul cerului, se aprinsese un gigantic foc de artificii. O imensă văpaie se întindea și se strângea acolo, aidoma unei jerbe de foc. Din ea se desprindeau torente de scântei de toate culorile, care alergau și se încolăceau ca niște panglici, în toate sensurile. Din când în când, un fulger imens cobora din această masă și se unea zgomotos cu suprafața planetei. Nenumărate globuri luminoase se roteau prin aer, ca niște baloane colorate.

Peisajul era acum scăldat într'un ocean de lumini, iar lucrurile îmbrăcau nuanțe care le făceau de nerecunoscut.

— Electrizarea atmosferei a sporit și mai mult, anunță Scarlat. Ceea ce vedem este o adevărată „auroră venusiană"!

— Acul busolei se învârtește de parcă ar fi înnebunit, completă Cernat. Electromagnetismul atmosferei joacă, desigur, un rol considerabil în producerea acestui fenomen grandios.

După numai câteva secunde, lumina se stinse, de parcă nici nu ar fi existat. Totul se cufundă din nou în obișnuita nuanță galbenă-difuză.

23. *Spre lacul mic*

In dreapta şi în stânga se ridicau stânci înalte. Deşertul nisipos se transforma treptat în stepă şi Aurelian Dobre avu prilejul să culeagă primele ierburi, care aveau o culoare portocalie. Ceva mai departe erau nişte plante albe, cu frunzele dispuse strâns pe tulpină, ceea ce le evita pierderile excesive de apă prin evaporare.

Căldura de 68°, mult mai mică decât cea obişnuită pe asteroid în timpul zilei, putea fi suportată cu uşurinţă, datorită costumelor de protecţie.

— Ia priviţi, ce-o mai fi şi asta? Ana Grigoraş zărise în stepă câteva obiecte de un galben strălucitor, având forma unor butoiaşe. Atârnau de un trunchi nu prea înalt.

Aurelian Dobre ajunse primul în apropierea lor. Deşi încărcat cu raniţa, cu tolba şi cu fel de fel de instrumente, biologul alerga sprinten, ca un tinerel, pe picioarele lui scurte.

Scoase o lupă cât o farfurie şi începu să cerceteze suprafaţa frunzelor cilindrice, acoperite cu un fel de ceară lucitoare.

De emoţie, bătrânul începu să vorbească repede, pe nerăsuflate:

— Iată primele plante mai dezvoltate pe care le întâlnim! In loc de frunze, au aceste butoiaşe, acoperite cu peri mărunţi, roşii. Dacă nu mă înşel, sunt umplute cu un suc care merită să fie cercetat îndeaproape.

Dintr'o mişcare, scoase cuţitul dela brâu şi făcu o crestătură adâncă într'unul din butoiaşe. Din tăietură începu să picure un lichid vâscos, incolor.

— Interesant, foarte interesant. Vâscozitatea lichidului se datoreşte fără îndoială marii concentraţii a sucului celular. Aceasta este o condiţie a rezistenţei la secetă, căci reduce transpiraţia plantei şi face posibilă absorbţia rapidă a apei. Dacă n'ar fi blestemăţia asta pe care o port pe cap şi de care nu mă pot lipsi, aş putea gusta chiar acum din suc. Trebue să fie o băutură răcoritoare.

— Nu te-aş sfătui, profesore, râse Butaru. Sucul poate fi otrăvitor. Ia mai bine o probă, pe care o vom analiza la întoarcere.

Neavând încotro, Dobre se supuse. In câteva minute, o eprubetă fu umplută cu sucul plantei şi Aurelian Dobre o vârî într'una dintre nenumăratele despărţituri ale raniţei sale. Puse apoi în funcţiune mica foreză botanică şi dezgropă o parte din rădăcină. Luând şi din aceasta o probă, înscrise câteva cuvinte într'un carnet.

Porniră mai departe. După o jumătate de oră ajunseră la un mic pârâiaş, din care se ridica un fum alburiu. Izvora la vreo 200 metri depărtare de râul pe care-l observase Scarlat prin binoclu.

Ana Grigoraş ajunse prima în dreptul lui.

— Apa aceasta fierbe! exclamă ea, uimită.

Termometrul dovedi că pârâiaşul avea peste 130^{0}, căci, la presiunea atmosferică ridicată de pe Venus, temperatura de fierbere a apei era mai înaltă decât pe Pământ. Fumul pe care îl văzuseră nu era altceva decât aburul produs de clocot. Râuleţul pornea dintr'o mică baltă, pe marginile căreia gâlgâiau câteva izvoare termale.

Intr'un ochi de apă, Dobre descoperi alge de culoare aproape roşie.

Un strigăt al lui Matei acoperi deodată vuietul apei:

— Ana, fereşte-te!

Stând în genunchi, tânăra cercetătoare studia tocmai fundul unui pârâiaş fierbinte. In spatele ei, de sub o

stâncă, răsărise trupul unui animal uriaş, care semăna în acelaşi timp cu un miriapod şi cu un crustaceu. Avea corpul format din zeci de inele, acoperite cu plăci galbene. Cele posterioare purtau fiecare câte o pereche de picioare, iar cele anterioare câte două braţe, terminate cu cleşti. Capul era prevăzut cu maxilare, mandibule puternice şi cu două perechi de antene. Doi ochi mari şi proeminenţi dădeau animalului un aspect şi mai fioros.

Ana se întoarse şi rămase înlemnită de spaimă.

Surprinşi de apariţia neaşteptată a animalului, astronauţii nu schiţară timp de câteva clipe niciun gest.

Apoi, fata se dezmetici. Incepu să se dea înapoi, încet, fără să piardă din ochi fiara înspăimântătoare.

Aceasta simţi că prada ameninţă să-i scape. Cu o mişcare fulgerătoare, împinse cleştii înainte.

Matei văzu pericolul în care se afla Ana. Intre ea şi braţele miriapodului nu mai erau decât vreo doi metri. Dintr'o săritură, se aruncă între ei. Ridică arma şi-o repezi spre cleştii fiarei. Aceasta scoase un răcnet şi se trase înapoi. Atâta aşteptase Matei. Duse carabina la ochi, ţinti capul animalului şi apăsă pe trăgaci.

Cu un sgomot surd, trupul greoi se prăbuşi şi rămase nemişcat.

Ana era salvată.

— Bravo, Matei, strigă Dobre, bătându-l pe umăr. Iţi admir calmul şi prezenţa de spirit!

Dar să-i dăm adversarului tău un nume, ca să ştii cu cine te-ai luptat. Să-l botezăm „Acanterbirgus enormus“! Ce zici?

Studiară conformaţia trupului fiarei răpuse şi făcură câteva fotografii. Apoi îşi continuară drumul de-a-lungul râului. Filmau neîncetat. De multe ori, când vântul slăbea, în liniştea care domnea nu se auzeau decât paşii călătorilor şi zumzetul aproape imperceptibil al aparatului.

După două ore de mers ajunseră la marginea lacului. Datorită dezadaptării la forţa de atracţie, simţeau o oboseală cumplită în toate mădularele. Dar tot ce vedeau era atât de pasionant, încât nimeni nu se gândea la aceste suferinţe mărunte.

Cu ajutorul telemetrului, Cernat stabili că întinderea de apă nu avea mai mult decât câteva sute de metri lăţime.

Matei duse binoclul la ochi şi privi câtva timp.

— Acesta nu poate fi lacul cel mare pe care l-am văzut de pe Copernic. Probabil că la rândul lui se varsă în alt lac, mai întins. Dar, deocamdată, avem şi aici destul de lucru.

Pe mal creştea o vegetaţie luxuriantă: ierburi înalte, ferigi gigantice şi tufe cu frunze de formă cilindrică, galbene sau portocalii. Nici animalele nu lipseau în această adevărată oază.

Dobre era agitat. Nu ştia unde să privească şi ce să facă mai întâi. Fugea de colo până colo, uitându-se prin lupă, urmărind vreo insectă cu aspiratorul de fluturi şi poticnindu-se mereu de tulpini şi de plante târâtoare. Părul lui argintiu îi acoperea fruntea şi, împiedicat de globul de cuarţ, nu putea să şi-l potrivească. Dădea mereu enervat din cap, ceea ce producea o impresie deosebit de hazlie.

— Ia uitaţi-vă cum se scutură, ai crede că vrea să se debaraseze de coif, râse Ana Grigoraş.

Matei îl chemă de repetate ori înapoi, cerându-i să nu se îndepărteze de grup. Aurelian Dobre se supuse bombănind.

Inaintară mai departe de-a-lungul malului. Deasupra capetelor astronauţilor zburau, făcând un zgomot asurzitor, roiuri de insecte mari cât păsările.

— Ia te uită, strigă naturalistul, ce mărime nemaipomenită. Cu aripile întinse măsoară peste un metru. Trebuie să găsesc nume noi, o sumedenie de nume. Să le zicem ăstora „Chrysopa venusiana", căci seamănă întrucâtva cu libelulele de pe Pământ.

Profesorul îşi notă fără întârziere numele în carnetul său. Apoi roti aspiratorul conic, fixat pe o ţeavă subţire de aluminiu şi încercă să prindă una dintre insecte. Dar acest lucru nu era atât de uşor. Libelulele uriaşe executau cu mare viteză viraje şi loopinguri savante, ferindu-se din calea aparatului.

Urmărindu-le, Dobre se îndepărtă tot mai mult. Butaru şi ceilalţi îl strigau zadarnic. Alerga, fluturând aspiratorul ca un steag. Deodată, Matei constată cu îngrijorare că Dobre dispăruse după nişte tufe dese.

*

In fața biologului se afla un roi de „Chrysopa venusiana“. Indreptă aspiratorul spre acesta, îl puse în funcțiune și îl așeză apoi binișor pe sol. După aceea îngenunchie.

— Sper că e plin! murmură el, privind prin ferestruica ovală. Prinsese trei exemplare de toată frumusețea. De-alungul nervurilor aripilor membranoase se întindeau tuburi având un conținut gazos, care pornea dela un rezervor central, aflat pe spate. Aceste tuburi înlesneau ascensiunea.

Aurelian Dobre se ridică și privi în jur. Tovarășii săi nu mai erau lângă el. Vru să-i cheme prin aparatul portativ de radio, când deodată ochii i se opriră asupra unui tufiș. Dintre crengile dese îl priveau trei ochi mari și rotunzi, de un roșu aprins.

Dobre se dădu înapoi. Prin desișul tufișului se arătă un chip triunghiular, de o hidoșenie de neimaginat. Era un cap de șopârlă, cu doi ochi laterali și unul în frunte. Dintr'o gură enormă ieșeau niște colți lungi și ascuțiți, ca niște pumnale încovoiate.

Treptat, se ivi și trupul animalului. Inainta târîndu-se. Era lung de peste cincisprezece metri și avea patru picioare scurte, în formă de lopeți, cu ajutorul cărora putea să înoate și totodată să înainteze fără să se afunde în nisip sau în noroiul mlaștinilor. Spatele îi era acoperit cu solzi cornoși, de culoare roșiatică.

— Imi amintește întrucâtva de două animale din era terțiară, „Mosasaurus“ și „Clidastes“, se gândi savantul, copleșit de interesul științific.

Apoi, dându-și seama de pericol, se mai retrase cu un pas. Nu avea nicio armă la el, căci preferase să ducă cât mai multe instrumente. Roti ochii împrejur, dar nu găsi nimic care ar fi putut să-i slujească pentru apărare. Simți o sudoare rece prelingîndu-i-se pe frunte. Scoase cuțitul dela brâu, dar înțelese îndată că acesta nu putea fi folosit ca armă împotriva animalului gigantic, cu pielea acoperită de solzi groși. Doar capul monstrului părea vulnerabil. Profesorul ridică cuțitul și-l azvârli cu toată puterea, țintindu-i fruntea. Deși nu o nimerise, șopârla uriașă se retrase cu vreun metru.

Incurajat de acest succes, Dobre continuă să bombardeze fiara cu tot felul de obiecte. Scoase din buzunarele raniței sticle, cutii de tablă, cuști, borcane și le repezi în

capul inamicului, care continuă să dea înapoi. Deodată însă, animalul scoase un urlet prelung şi se repezi spre profesor.

Aurelian Dobre simţi că-şi pierde răsuflarea. Incercă să se dea la o parte din calea sălbăticiunii, dar piciorul i se prinse într'o rădăcină. Căzu la pământ. Mai văzu deasupra capului gura înfiorătoare a animalului, larg deschisă, dinţii lungi, albaştri, şi spuma albicioasă care se prelingea din belşug printre ei.

— Asta-i sfârşitul, păcat... şopti el şi închise ochii.

Nu trecuse decât o frântură de secundă şi în spatele profesorului se auzi un pocnet abia perceptibil.

Dobre deschise încet ochii. La numai doi metri de el, uriaşa şopârlă zăcea nemişcată la pământ. Intoarse capul şi văzu chipul încordat al lui Matei Butaru. Conducătorul expediţiei îşi atârnă arma cu raze de brâu şi îi făcu cu degetul un semn dojenitor.

— Matei dragă, ai venit tocmai la timp. Mi-ai salvat viaţa, băiete! Era cât p'aci să fiu prefăcut în tocătură.

Savantul începu să-şi adune instrumentele răsfirate şi, după ce termină, îi strânse mâna tânărului astronom, zicându-i :

— Ştiinţa astrobiologică îţi va rămâne pe veci recunoscătoare.

Ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic deosebit, Aurelian Dobre începu să fotografieze animalul în diferite poziţii. Apoi se apucă să studieze vegetaţia. Nu vru să plece, până ce nu veniră cu toţii să-l cheme.

Pe drum începu să explice pe larg astronauţilor că nuanţele galbene şi portocalii ale majorităţii plantelor se datorau climei toride.

— Plantele vor să scape de radiaţiile calde. De aceea resping, adică reflectă aceste raze, ceea ce le dă culoarea pe care o au. Aceasta nu înseamnă că sunt lipsite de clorofilă, a cărei culoare specifică este verdele. Clorofila este însă mascată de pigmenţi roşii, portocalii şi galbeni, cum sunt xantofila, carotenul şi antocianul.

Inainte de a pleca din preajma lacului mic, biologul mai reuşi să fotografieze un grup de vieţuitoare care ieşiseră din apă şi se plimbau pe uscat, fără să se sperie de astronauţi. Erau animale amfibii. Păreau nişte broaşte gigantice, cu coadă lungă şi cu un cap ţuguiat, care aducea cu acela al unui cal.

— Seamănă întrucâtva cu „Amfibia eriops“, o vietate din perioada carboniferă, remarcă Dobre. Le voi boteza „Amfibia Apolodoris“, în cinstea simpaticului nostru laborant. ca răsplată pentru meritele sale incontestabile.

Peste câteva ore erau din nou în interiorul „Pescărușului“. Luară în grabă o gustare și coborîră canapelele din pereți. Sleiți de oboseală, se cufundară îndată într'un somn adânc.

24. *Aurelian Dobre din nou în pericol*

După odihnă, călătorii se hotărîră să pornească iar la drum.

— Tovarăși, în urma experienței noastre de ieri, sunt de părere să luăm motocicletele cu șenile, zise Matei Butaru. Vom înainta astfel cu mult mai repede. Fiecare va avea asupra lui câte o armă cu raze, căci v'ați convins, cred, ce pericole ne pândesc la fiecare pas. De data aceasta, în rachetă rămâne Cernat, care va încerca să comunice cu asteroidul. Ceilalți, după mine! Ana, Scarlat, Precup, dar... unde-i Dobre? Cine l-a văzut pe profesor?

Se uitară nedumeriți unul la altul. Căutară prin toate ungherele rachetei, fără să dea de el.

— O fi plecat pe când dormeam, spuse Ana îngrijorată, punându-și coiful.

Ieșiră din navă.

Afară, același cer galben se întindea peste deșertul monoton. La câțiva metri de „Pescăruș“, pe nisipul cenușiu, Scarlat zări ceva lucind. Se aplecă și ridică unul dintre borcanele lui Dobre.

— Profesorul a trecut pe aici, spuse el. Cine știe ce a văzut, ce i-a trezit interesul și... dus a fost! Ce facem, tovarășe Butaru?

Cutele, care apăruseră între sprâncenele lui Matei, îi trădau supărarea. In loc să-și întrebuințeze timpul în mod rațional, erau siliți să-l urmărească mereu pe bătrânul savant, să-l caute, să-l ferească de pericole.

— In sfârșit, nu avem de ales, zise el cu enervare în glas. Probabil că nu și-a terminat cercetările și s'a îndreptat spre locul unde a fost atacat de șopârlă. Eu zic s'o pornim într'acolo.

Urcară pe motociclete. In aparatele portative de recepţie se auziră deodată nişte zgomote. O voce sugrumată, ce părea că vine de departe, strigă :

— Ajutor ! Ajutor ! O cara...

Apoi nu se mai auzi nimic.

— Repede, repede, prieteni ! Bătrânul e în pericol.

Motocicletele cu şenile porniră. Stârneau nori mari de praf cenuşiu, care se înălţa spre cerul ca de sulf.

Aurelian Dobre se trezi din somn.

Privi împrejur. Intinşi în paturile lor, ceilalţi dormeau. Andrei Precup şi Scarlat se zvârcoleau agitaţi. Ana Grigoraş era cufundată într'un somn liniştit, iar pe buze i se ivise un zâmbet ca de copil. Matei părea frământat — chiar şi în vis — de zeci de gânduri.

Profesorul se ridică încet din pat şi se aşeză pe margine, bălăbănindu-şi picioarele. Se uită împrejur. Ochii i se opriră asupra raftului cu borcane şi un gând îi fulgeră prin minte : Insectele ! Nu le luase cu el ! Le uitase acolo, cu aspirator cu tot, când Matei îl salvase de şopârla aceea îngrozitoare !

— Trebue să le iau, neapărat, chiar acum ! îşi spuse savantul ! Până se trezesc ceilalţi, peste un ceas-două sunt de o sută de ori înapoi.

Se îmbrăcă repede, îşi puse coiful străveziu, luă de data aceasta o armă cu raze şi porni la drum. Nimeni nu-l văzu şi nimeni nu-l auzi ieşind din „Pescăruş".

Regăsi cu uşurinţă drumul şi peste vreo oră ajunse la luminişul unde lăsase cadavrul şopârlei. Acesta dispăruse ca prin minune. In locul lui se ridica acum un morman de oase sfărâmate, amestecate cu solzi însângeraţi. In schimb, aspiratorul de fluturi sclipea printre ierburile dese, la rădăcina tufişului. Savantul îl strânse şi îl vârî în raniţă. Işi dădu seama că ar fi mai prudent să se întoarcă în rachetă, dar setea de a vedea cât mai multe îl făcu să-şi uite bunele intenţii.

— Incă puţin mai zăbovesc pe aici, murmură el.

In faţa lui se deschidea, îmbietoare, o cărare. O mărgineau numeroşi arbuşti cu frunze portocalii, care aminteau de ciorchinii unor struguri, şi cu flori mari care aveau petale trandafirii. Insecte multicolore zumzăiau jucăuşe printre crengile înflorate ale tufelor.

Profesorul hotărî să urmeze cărarea, atras de tainele acestei lumi la care astrobiologii visau de atâtea decenii.

Tocmai urmărea cu privirea o insectă roşie, care semăna cu un bastonaş rotitor, când în desişul tufelor înalte se auzi un urlet sfâşietor.

Dobre se opri în loc şi duse arma la ochi.

Dintr'un crâng aflat la vreo 15 metri de el ieşi, însoţit de trosnetul crengilor rupte, un animal de înălţimea unui elefant, cu o înfăţişare înspăimântătoare. Avea un cap de hienă şi trupul îi era acoperit de ţepi lungi, ca de arici. Fără să-l observe pe profesor, trecu în goană pe lângă el. Intorcea din când în când capul, de parcă s'ar fi temut de ceva. Peste câteva clipe, Dobre îşi dădu seama de pricina spaimei animalului. Hiena-arici era urmărită de un şarpe lung de peste 30 metri, cu trupul acoperit de solzi verzi, lucioşi.

Dintr'o singură smucitură a muşchilor, şarpele îşi ajunse prada. Se încolăci în jurul gâtului ei. Oasele pârâiră, se auzi un nou urlet şi animalul se prăbuşi la pământ. Câteva zvârcoliri deznădăjduite şi hiena rămase nemişcată.

Şarpele desfăcu strânsoarea şi începu să rupă cu dinţii săi ascuţiţi bucăţi din trupul duşmanului răpus.

Aurelian Dobre rămase înlemnit. Simţea cum sângele îi zvâcneşte în tâmple. Vru să ceară ajutor, dar se răzgândi repede.

— O să-mi tragă un perdaf straşnic, de data asta pe drept cuvânt!

Acum se convinsese că asemenea pericole nu trebuia să le înfrunte singur. Făcu stânga împrejur şi o luă tiptil în direcţia rachetei.

Inainta cu arma în mână, privind încordat în jur. Ar fi vrut să se vadă cât mai curând în „Pescăruş“, alături de ceilalţi. Incepu să vorbească singur, mustrându-se:

— N'au dreptate să te certe mereu? Numai încurcături faci, de parcă ai fi un tinerel fără minte!

Stepa nu se vedea încă. Solul era acoperit cu ierburi galbene, înalte, iar pe cer apăruseră din nou sute de scânteieri. Trecând de un tufiş, Dobre văzu în mijlocul unei poiene o movilă cenuşie, de vreo trei metri înălţime.

— Mă urc aici, să văd mai bine pe unde s-o apuc.

Ajuns sus pe ridicătură, simţi cu spaimă că aceasta se clatină sub picioarele sale.

— La naiba cu solul ăsta mişcător, se enervă el. Avea dreptate Ana. Aici pământul se cutremură neîntrerupt. Mai rău ca în insula Java, unde...

N'avu răgaz să termine. Stânca începu să se mişte de-a-binelea şi Aurelian Dobre fu ridicat în sus.

Căută cu disperare să-şi menţină echilibrul, dar nu reuşi. Scăpă arma şi, rotind mâinile prin aer, căzu la pământ. „Ridicătura" o luase din loc.

Era un animal care semăna cu o caracatiţă uriaşă, cu nenumărate braţe. Doi ochi verzi, mari cât nişte mingi de fotbal, erau pironiţi asupra savantului care zăcea printre ierburi.

— Dacă voi scăpa cu viaţă, îl voi boteza „Eledone Aureliani", se mai gândi el.

Simţi tentaculele, ca nişte benzi de oţel, încolăcindu-se în jurul trupului său. Incercă să se smulgă din strânsoare, zbătându-se, căutând să-şi desprindă trupul din această îmbrăţişare, care devenea tot mai puternică, mai sufocantă. Deşi conştient că rezistenţa sa nu va avea sorţi de izbândă, continuă lupta inegală, până ce forţele îl părăsiră.

Curând îşi dădu seama că animalul o pornise printre tufişuri, ducându-l cu el. Mai reuşi să strige în microfon: „Ajutor! O caracatiţă!" apoi vederea i se întunecă şi îşi pierdu cunoştinţa.

25. *Semnalul*

Cernat rămase singur în navă. Primul lui gând fu să controleze aparatele instalate pe solul planetei. Ieşi din rachetă. Barometrul arăta o presiune atmosferică de 1 010 milimetri, mult mai mare decât cea obişnuită pe Pământ. Banda termometrului înregistrase temperaturi între 60° şi 75°. Umiditatea aerului era extrem de scăzută, iar un vânt uscat şi fierbinte bătea aproape neîntrerupt. Seismograful înregistra tot timpul oscilaţii, mergând până la tăria unor cutremure de gradul şapte şi opt.

— Periculoasă planetă, îşi spuse Cernat, plimbându-şi ochii peste întinderea cenuşie a pustiului. N'ar fi de mirare să crape deodată solul şi să mă înghită pentru totdeauna, cu „Pescăruşul" cu tot.

Mai cercetă aparatul de filmat, care prindea tocmai pe peliculă jerba portocalie a unei aurore venusiene ce se

aprinsese pe cer, şi reintră în racheta cu şenile. După ce verifică amănunţit toată instalaţia interioară, se hotărî să încerce restabilirea legăturii cu cei rămaşi pe Copernic. Cum emisiunea radiofonică era întreruptă, se gândi la posibilitatea utilizării semnalelor luminoase. Ştia însă că nici lumina celei mai puternice explozii pe bază de fosfor nu va fi în stare să străbată oceanul de nori.

Se învârti prin magazia „Pescăruşului" şi dădu de micile rachete radioghidate. care puteau fi folosite pe distanţe limitate. Câteva dintre ele fuseseră întrebuinţate după aterizarea pe Venus. Se înălţaseră la mari înălţimi în atmosfera planetei, sub supravegherea lui Precup. luaseră probe din învelişul ei gazos şi din diferite tipuri de nori. Efectuaseră deasemenea excelente fotografii destinate cartografierii. Două dintre ele realizaseră înconjurul complet al lui Venus, obţinând sferofotograme de o deosebită valoare ştiinţifică.

— Stai, frate, îşi spuse inginerul, poate că voi mi-aţi putea fi de folos. Ce-ar fi dacă aş încărca o astfel de rachetă cu doza maximă de combustibil lichid, introducând apoi în ea o mică cantitate de exploziv atomic de semnalizare ?

Reflectă câteva clipe, apoi se hotărî. Se apucă îndată de lucru. Peste un ceas, totul era gata. Cernat porni motorul rachetei minuscule şi o lansă. Mica navă porni spre cer si în scurt timp fu înghiţită de masa norilor galbeni. Urmărită şi teleghidată continuu, racheta trecu prin norii denşi, străbătu straturile atmosferice aflate deasupra acestora şi îşi continuă drumul în spaţiul interplanetar. Când ajunse la o înălţime de 2 500 kilometri, Virgil apăsă un buton aflat pe tabloul de radioghidaj şi racheta sări în aer.

Telescoapele de pe Copernic şi Hepta recepţionară semnalul luminos, prima veste de la exploratorii planetei.

26. *Expediţia de salvare*

Motocicletele cu şenile înaintau repede pe solul arid al stepei. Din când în când, felurite animale fugeau grăbite din calea lor, speriate de această apariţie neobişnuită. Nimeni nu le lua însă în seamă.

— Mai repede! Mai repede! se auzea din când în când vocea lui Matei în difuzoarele aparatelor de radio-recepţie.

In curând ajunseră la marginea oazei. Descălecară şi-şi lăsară vehiculele într'un luminiş. Apoi îşi continuară drumul pe jos, printre tufele dese. Solul devenea din ce în ce mai umed.

— Suntem în imediata apropiere a lacului mic, observă Scarlat, cercetând atent ferigile înalte pe lângă care treceau.

— Veniţi încoace! îi chemă deodată Ana Grigoraş, arătând spre un obiect strălucitor, ascuns pe jumătate printre ierburi.

Era carabina lui Dobre. Matei o cercetă în tăcere.

— Dobre nu a tras niciun foc, constată el după un timp.

Continuară să caute prin ierburile dese şi înalte. Din loc în loc, firele erau pătate de o materie vâscoasă, care se întărise, acoperindu-le cu un fel de pojghiţă albicioasă. Scarlat rupse câteva din ele, le cercetă îndelung şi dădu nedumerit din cap.

Tot căutând, Ana se îndepărtase de ceilalţi apropiindu-se de o potecă care se deschidea între două tufişe. Ingenunchie şi-şi trecu degetele prin iarba înaltă şi grasă. Pe alocuri, aceasta era îndoită sau smulsă.

— Pe aici a fost târît ceva, spuse ea celorlalţi, când aceştia o ajunseră din urmă.

Se repeziră cu toţii spre potecă. După câţiva paşi, descoperiră o cuşcă pliantă, care îi aparţinuse tot lui Dobre.

Inaintau în tăcere, privind mereu solul, pe care urmele se vedeau acum tot mai limpede.

— Bănuiesc că animalul care a trecut pe aici lasă sucul acesta lipicios, remarcă Scarlat.

După câteva sute de metri, poteca luă sfârşit. Ajunseseră în apropierea lacului. Urmele dispărură subit, căci acum solul devenise pietros. Reflexele galbene ale apei apăreau mohorîte. La marginea lacului creştea o sumedenie de plante, purtând flori mari albe, cu petale încovoiate.

Pe mal regăsiră urmele. Iarba era culcată la pământ şi, pe nişte frunze în formă de cupe de un verde pal, care

ieşeau din solul noroios, se vedea limpede pojghiţa ciudată. După câteva sute de metri, terenul începu din nou să se întărească. Smocurile de iarbă alternau cu pietre cenuşii. Ajunseră în dreptul unor stânci impunătoare, care formau malul lacului. Flori şi ierburi răzleţe se strecurau printre crăpăturile acestora.

Cotiră spre dreapta şi se văzură într'o râpă, mărginită de pereţi înalţi din piatră verzuie. O deschizătură largă, care semăna cu intrarea unei grote, se căsca între două stânci.

Matei cercetă din nou solul, apoi îi chemă pe ceilalţi :

— Nu încape îndoială că profesorul a fost târît pe aici. Făcu o pauză, apoi continuă : — Trebue să ne grăbim, dacă vrem să-l mai găsim în viaţă !

Scarlat nu se putu abţine :

— Plătim scump aceste escale ! exclamă el.

Ana Grigoraş îi aruncă o privire aspră :

— Să lăsăm discuţiile inutile, şi să ne continuăm cercetările !

Tânăra fată aprinse farul electric şi intră hotărîtă în grotă. Ceilalţi o urmară de aproape.

Se văzură într'un gang lung, nu prea înalt, cu pereţi sticloşi, din vitrofir, pe care apa şiroia din belşug.

După câtva timp, drumul începu să coboare.

— Cred că ne aflăm acum sub lac, remarcă Ana, privind tavanul scund al peşterii. Din acesta se desprindeau din timp în timp picături de apă.

Poteca cobora tot mai abrupt. Pe măsură ce înaintau, creştea şi umezeala. Stâncile subterane scânteiau în zeci de culori. După vreo 50 de paşi, coridorul începu să se lărgească brusc. Trecură alte câteva minute şi grota se mări într'atâta, încât lumina albă a farurilor abia mai ajungea până la pereţii ei. Se opriră.

— Şi acum, ce-i de făcut ? întrebă Scarlat. Încotro s'o apucăm ?

Radiotelegrafistul Precup îşi plimbă ochii mici prin bezna dimprejur şi şopti :

— Greu de răspuns ! Parcă poţi să ştii până unde se întinde iadul ăsta ?

Savantul îi aruncă o privire nimicitoare :

— Nu aşa, tinere ! De n'ar fi decât unu la mie şanse s"-l găsim viu, suntem datori să-l căutăm.

— Să ne împărţim în două grupe, hotărî Matei. Prima Scarlat cu Ana, a doua Precup cu mine. Voi veţi înainta vreo 500 de paşi spre dreapta, iar noi — aceeaşi distanţă spre stânga. Apoi semnalizăm.

Se despărţiră şi în curând noaptea îi înghiţi. Farurile se vedeau doar ca nişte luminiţe mici, care se mişcau tremurând prin întuneric.

27. *Grota misterioasă*

Butaru şi Precup înaintau cu grijă pe malul unui râu subteran. Reflectorul electric îi juca radiotelegrafistului în mână şi cercul de lumină, pe care îl arunca, făcea salturi curioase pe pietrele de pe sol. Deodată, Precup se opri şi-l apucă pe Matei de braţ.

— Tovarăşe Butaru, nu simţi nimic?

— Ce să simt?

— Nu tremură pământul sub noi? Zău, mi se pare că se mişcă!

Tânărul astronom îl privi mirat:

— Şi ce-i dacă tremură? Asta am simţit-o doar de când am aterizat. Dar ce ai? Am impresia că nu prea eşti în apele tale.

— Credeţi cumva că mi-e frică? Dac'aţi şti prin câte pericole am trecut în viaţa mea! Căută să-şi înece într'un torent de vorbărie fiorii care îl străbăteau: Am fost radiotelegrafist pe racheta intercontinentală R. I. 16. Intr'o zi, pe când treceam deasupra vulcanului Etna, la o înălţime de numai câteva mii de metri, o vână uriaşă de foc...

— Lasă poveştile astea, Andrei. Ascultă mai bine atent. Nu ţi se pare că se aude ceva?

De undeva, din dreapta, venea într'adevăr un vuiet surd.

In ciuda globului pe care îl purtau astronauţii, densitatea atmosferei venusiene făcea cu putinţă perceperea unor zgomote foarte slabe. Butaru îşi îndreptă fără zăbavă farul electric într'acolo. Nu zări însă nimic.

— Haide, Andrei, să căutăm în direcţia aceea!

Radiotelegrafistul îl urmă pe conducătorul expediţiei cu paşi nesiguri. Zgomotul devenea din ce în ce mai puternic. După câtva timp ajunseră în faţa unui perete masiv

de stâncă. Şiroaie de apă se prelingeau printre crăpături, formând izvorul apei subterane pe marginea căreia înaintaseră. O luară de-a-lungul peretelui. Deodată, Butaru întrebă nedumerit :

— Ce să mai fie şi asta ?

Zărise printr'o deschizătură cavitatea unei alte grote, din care răzbătea o lumină slabă, galbenă-cenuşie.

Mai făcu câţiva paşi, apoi urmă :

— E fără îndoială o altă peşteră. Ia s'o privim mai de aproape !

Dâra de lumină a reflectorului îşi schimbă brusc direcţia. Ceea ce văzură îi făcu să se oprească înmărmuriţi. Grota mică era scăldată într'o lumină difuză. Vuietul pe care îl auziseră provenea dela o cascadă înaltă de peste 15 metri, care-şi revărsa apele învolburate într'un lac subteran. Şuvoaiele pătrundeau printr'o spărtură aflată în peretele superior al peşterii, de unde venea şi lumina.

— Acum e limpede, zise Matei. In fundul stâncos al lacului există o crăpătură, prin care pătrunde apa şi, odată cu ea, lumina zilei. Nimic înfricoşător, tovarăşe Precup.

Curios, Andrei Precup îşi băgă capul în crăpătura dintre stânci şi privi împrejur. Prinsese curaj la gândul că va putea povesti pe Pământ o aventură atât de palpitantă, când deodată i se păru că jos, lângă malul lacului subteran, se mişcă ceva.

— Tovarăşe Butaru, strigă el. Acolo... se vede un om... şi nişte... animale uriaşe ! Priviţi !

Astronomul se repezi spre deschizătură, când, deodată, solul se zgudui cu tărie. Prin peşteră răsună un bubuit asurzitor, pe care zeci de ecouri îl amplificară şi mai mult. De sus, din tavan, începură să se desprindă bolovani imenşi, care se prăbuşeau cu un zgomot de avalanşă.

Astronauţii săriră înapoi. Tunetele continuară timp de câteva minute. Apoi, totul se linişti. Intrarea în grotă nu se mai vedea. Fusese astupată de stâncile prăvălite.

Butaru nu-şi pierdu cumpătul. Puse în funcţiune aparatul portativ de radioemisie şi strigă :

— Atenţie ! Scarlat şi Ana ! Veniţi imediat încoace. Cred că l-am găsit ! Semnalizez cu farul.

Incepu să rotească reflectorul în jurul capului, descriind cercuri mari de lumină în bezna adâncă a peşterii.

Nu trecu decât puţin timp şi ceilalţi sosiră. Matei le povesti cele întâmplate.

— Trebue să pătrundem neapărat în această grotă, încheie el.

Se străduiră să dea la o parte cu mâinile grămezile de bolovani. După un timp se opriră, epuizaţi.

— Nu merge aşa, spuse Matei Butaru. Trebue aruncată în aer stavila aceasta nedorită.

— Riscăm să provocăm o nouă prăbuşire, observă Precup.

— Bine, să folosim atunci perforatorul portativ. Va merge într'adevăr mai încet, dar altă soluţie nu există.

Puseră aparatul în funcţiune, şi acesta începu să muşte din rocă, stârnind nori deşi de praf.

După un timp, printr'o mică deschizătură ce se ivise, răzbătu o dâră de lumină gălbuie.

Lucrând într'o grabă febrilă, continuară să-şi facă loc printre dărâmături. Matei muncea cu o repeziciune uimitoare. Pe fruntea sa înaltă, vinele se umflaseră de încordare. Se folosea de arma sa cu raze ca de o rangă, cu care dădea pietrele la o parte. Ceilalţi le cărau mai încolo, lărgind din ce în ce mai mult deschizătura.

Când gaura ajunse suficient de mare, tânărul savant privi prin ea. Ceea ce văzu îl făcu să rămână mut de uimire.

28. *Aventura profesorului*

Dobre se trezi şi deschise ochii. Îl dureau toate mădularele. Ţeasta îi fusese parcă strivită. Încercă să se ridice, dar nu putu. Înălţându-şi încet capul, se uită împrejur.

— Mi se pare că visez! Sau, cine ştie, poate nici nu mai trăiesc! Aşa o fi moartea pe Venus! Se ciupi de câteva ori de braţ: Nu, n'am murit. Uite şi raniţa mea, dar... văd că-mi lipsesc nişte recipiente. Acum să stabilesc cum stau cu oscioarele mele.

Începu să-şi mişte binişor mâinile şi picioarele.

— Funcţionează... dar mă dor de nu mai pot!...

Făcând o sforţare, se ridică în picioare, sprijinindu-se de o stâncă. Îşi roti iar ochii, privind cu atenţie tavanul înalt, de bazalt sticlos.

Cascada, cu apa ei spumoasă, şi lacul subteran, scăldate într'o lumină gălbuie, scânteiau ca presărate de mii de nestemate.

— Un lac deosebit de interesant, murmură savantul. Trebue să aibă o faună acvatică neobişnuită. O adevărată comoară pentru hidrobiologie!

Aducându-şi aminte de situaţia în care se afla, primul său gând fu să transmită un mesaj prin radio. Aparatul nu mai funcţiona însă.

— S'a stricat drăcovenia asta! se necăji el.

Făcând stânga împrejur, începu să cerceteze din nou grota.

— Ia uită-te unde m'a dus dihania! Cum s'o fi întâmplat că m'a lăsat în viaţă? Să nu fi avut poftă de mâncare?

Un fâlfâit puternic îl făcu să-şi întoarcă privirea. La vreo treizeci de metri de el, caracatiţa îşi încolăcise braţele în jurul unui animal de culoare albă-cenuşie. Era un fel de reptilă zburătoare, cu ochii mici, specifici vietăţilor din caverne.

Dobre îşi reveni treptat din prima spaimă.

— Când voi ieşi de aici, se gândi el, îi dau numele de „Rhamphorhynchus Cavernicolus".

Dar ceea ce văzu era mult prea impresionant ca să-i mai dea răgaz să-şi noteze această idee. Caracatiţa prinsese pasărea-reptilă şi o strângea cu toată puterea. Şopârla cu aripi se apăra, lovind-o furioasă cu cei doi colţi mari, care îi ieşeau din gură. Folosindu-se de ghiare, smulgea bucăţi din carnea vânătă a caracatiţei. Pe sol începuseră să se formeze băltoace de sânge negru.

Lupta era îndârjită. Animalele se încleştaseră într'o strânsoare sălbatică. Oasele reptilei zburătoare trosneau, iar mişcările ei deveneau din ce în ce mai slabe. Cu o sforţare extraordinară, caracatiţa reuşi să prindă, cu o tentaculă, gâtul duşmanului.

Se auzi din nou un zgomot de mădulare zdrobite. Şopârla scoase un strigăt ascuţit, mai dădu de câteva ori din aripi, apoi rămase nemişcată.

Unul după altul, caracatiţa îşi desfăcu braţele vâscoase. După ce se ospătă cu carnea vrăjmaşului răpus, rămase nemişcată.

Dobre o privi îngrijorat:

— De aceea m'ai lepădat pe mine, balaurule! Ca să te lupţi cu dihania aceea! Acum te pomeneşti că ai de gând să-ţi încerci puterea asupra mea...

Intr'adevăr, caracatiţa îl zări pe profesor şi începu să se târască încet spre el.

Dobre se dădu înapoi, până ce atinse cu spatele peretele de stâncă.

— Acu e acu! Să nu creadă pocitania că Aurelian Dobre se lasă cu una cu două. Se aplecă, ridică o piatră colţuroasă şi o repezi cu toată puterea în trupul lipicios al caracatiţei.

Fără să se sinchisească, animalul îşi urmă drumul. Venea tot mai aproape. Bătrânul savant continua bombardamentul, dar fără rezultat.

Acum, caracatiţa nu mai era decât la vreo zece metri.

— Las'că-ţi arăt eu ţie!

Apucând cu amândouă mâinile un bolovan, îl azvârli cu putere. Atunci se întâmplă un lucru neaşteptat, care de altfel nu avea nici o legătură cu pietroiul aruncat. Pereţii stâncoşi începură să se năruie. Un zgomot infernal acoperi până şi vuietul cascadei. Dobre se retrase instinctiv şi nimeri într'o nişă scundă. Când ploaia de piatră slăbi, scoase încetişor capul.

Primul lucru pe care-l văzu fu cadavrul inamicului său, zdrobit sub grămezile de bolovani ascuţiţi. Doar câteva dintre braţele caracatiţei mai rămăseseră afară, biciuind aerul din jur. In spasmele morţii, unul dintre acestea îl lovi pe Dobre, aruncându-l cât colo, spre malul lacului. Aceasta îi fu salvarea, căci peste câteva secunde, spre nişa în care se ascunsese, se prăvăli o nouă grindină ucigătoare.

Când zgomotele se liniştiră cu totul, profesorul se ridică, buimăcit. Inchise şi deschise de câteva ori ochii, ca pentru a-şi recăpăta limpezimea gândurilor.

— Caracatiţa a pierit şi eu sunt în viaţă, îşi spuse el.

Apoi porni, şchiopătând, spre unul dintre braţele monstrului şi începu să cerceteze cu migală ţesutul din care era alcătuit.

Ceea ce zări conducătorul expediţiei prin spărtură era de-a-dreptul uluitor. Aproape de malul lacului subteran, Dobre era aşezat pe un bolovan şi lucra tacticos, cu instrumentele sale.

— Tovarăşe Dobre! Tovarăşe Dobre! In sfârşit am dat de dumneata. Ce faci? Eşti nevătămat? Spune... răspunde!

Cufundat în activitatea lui, profesorul nici nu ridică capul. Ii făcu numai un semn cu mâna, continuând să introducă într'un receptacul cu formol, bucăţi groase de epidermă violetă.

Călătorii lărgiră deschizătura şi se strecurară prin ea. In câteva clipe se aflau lângă Dobre. Cu spatele la cascada care cădea urlând din înălţimea grotei, printre pietre şi dărâmături de stâncă, bătrânul profesor ţinea pe genunchi unul dintre braţele caracatiţei. Era atât de ocupat, încât nici nu găsi timp să răspundă la întrebări. Abia după ce termină operaţia, îşi ridică ochii. Un zâmbet nevinovat îi lumină faţa.

— Aha, voi sunteţi? Ce bine îmi pare că vă văd. Să ştiţi că am găsit aici lucruri deosebit de interesante.

— Tovarăşe Dobre, strigă Matei îngrijorat, ce-i cu dumneata? N'ai păţit nimic?

— Nu, dragii mei, îmi cam vâjâie capul, dar altfel sunt sănătos. Am avut un mic conflict cu blestemata asta de caracatiţă, care a ţinut să mă strângă în braţe. Dar după cum vedeţi, nu i-a mers cu mine. Acum i-am disecat tentacula şi mi-am făcut câteva preparate. Asta-i totul. Restul vă voi istorisi mai târziu.

Altceva nu mai putură să scoată dela el.

Inainte de plecare îşi umplu un borcan cu apa lacului subteran, în care mişunau păianjenii acvatici, larve şi alte vietăţi mărunte.

O luară înapoi spre „Pescăruş". Tot timpul drumului, bătrânul profesor bombăni ceva despre borcane şi cuşti pierdute. In realitate însă, era foarte mulţumit, căci sacul şi tolba îi erau pline, iar aparatul fotografic scăpase ca prin minune nevătămat.

29. *Noi cercetări şi descoperiri*

Motoarele auxiliare acţionau şenilele elastice şi „Pescăruşul" înainta acum cu 70 kilometri pe oră.

Trecuseră de pustiul cenuşiu şi pătrunseseră în stepă. Ocoliră oaza care se întindea în jurul lacului mic şi porniră mai departe. După 10 kilometri de drum, stepa se

transformă din nou în deşert. Era o regiune deluroasă, plină de nisip, pietriş şi argilă.

Un vânt fierbinte ridica până departe nori de praf. Cutremure neîncetate, tot mai puternice, se făceau simţite chiar şi în interiorul navei. Vegetaţia era foarte săracă.

In faţa călătorilor se produceau din timp în timp deplasări de teren. Porţiuni întregi ale solului se năruiau cu zgomot, provocând trombe de nisip.

Formaţiunile pietroase care apăreau aci în drumul lor erau dintre cele mai curioase. Sferele şi mesele eolice, dăltuite de vânturi puternice, dădeau impresia unor construcţii făurite de mâna unor fiinţe superioare. Se sprijineau pe câte un trunchi subţire, ca nişte ciuperci.

Ana Grigoraş coborî şi le studie cu luare aminte. Cu ciocanul geologic reuşi să desprindă din fiecare rocă mici probe, pe care le examină prin lupă.

— Apariţia acestor forme ciudate se explică destul de uşor, spuse ea, dacă ţinem seama că umflătura sau platforma, pe de-o parte, şi coloana de susţinere, pe de altă parte, sunt formate din roce de duritate diferită. Straturile superioare, mai tari, sunt mai rezistente la dezagregarea ce rezultă din acţiunea vântului. Cele inferioare sunt mult mai afânate. Particulele de cuarţ purtate de vânt muşcă adânc din ele. Aşa iau naştere aceste ciudăţenii ale naturii.

Câţiva kilometri mai departe dădură de alte forme de relief, la fel de interesante. Erau turnuri şi ziduri înalte de zeci de metri, alcătuite din gresii moi şi argile, coloane de cuarţ tare, stânci de formă piramidală, în care se căscau nişe şi grote adânci. Privindu-le din depărtare, dădeau impresia unui oraş străvechi, în ruine.

„Pescăruşul“ îşi făcea însă cu prisosinţă datoria, trecând cu uşurinţă printre ele, iar la nevoie zburând deasupra lor. Din când în când, racheta cu şenile se oprea şi călătorii coborau. Materialul adunat era din ce în ce mai variat.

Treptat, dealurile pustiului se micşorară, până ce pieriră cu totul. Locul lor îl luară dunele de nisip, care se ridicau uneori până la înălţimi de 40-50 metri. Pe ele creşteau tufe scunde de culoare albă, care semănau ca formă cu tamarixul terestru.

Cernat fixa neîncetat pe peliculă felurite imagini ale

planetei, mai ales animale şi plante mari, care nu puteau fi depozitate în rachetă.

Butaru desfăşură o mică hartă schematică, întocmită pe baza fotografiilor luate din rachetele radioghidate.

— Aici, îi explică el inginerului, este micul lac pe care l-am cercetat în prima fază a expediţiei noastre pe Venus. Dela el pleacă un râu care se scurge, pe un drum ocolit, spre un lac mai mare. Intre cele două întinderi de apă este pustiul pe care-l străbatem acum. Pe aici, prin apropiere, trebue să fie o pădure şi mai încolo lacul mare, care are o suprafaţă de vreo sută de kilometri pătraţi.

Precup, care privea pe fereastră, scoase un strigăt de alarmă:

— Atenţie! Un vârtej de nisip!

In imediata apropiere a rachetei se văzu înălţându-se spre cer o coloană înaltă, de culoare galben-închis. Se rotea cu o viteză ameţitoare. Vârtejul se apropia vertiginos de „Pescăruş". In jurul navei se zăreau acum animale, care, înnebunite de spaimă, îşi căutau un refugiu. Unele se vârîră adânc în crăpăturile solului, altele, mai favorizate de natură, se închideau în carapacea lor sau se acopereau cu un fel de apărătoare, aidoma unui cort, pe care o scoteau de sub pântece.

Până şi unele plante încercau să se adăpostească, închizându-şi petalele florilor sau strângându-şi sul frunzele, pentru a opune o rezistenţă mai mică vântului.

Tromba de nisip nu era acum decât la 50 metri de rachetă. Un şuierat asurzitor se auzi şi, într'o clipă, „Pescăruşul" fu cuprins de vâltoarea furtunii de nisip. Nori groşi de praf învăluiră racheta şi călătorii nu mai văzură prin ferestre decât o masă galbenă, care lovea într'un iureş înspăimântător pereţii ei, făcând-o să se încline când într'o parte, când într'alta.

Totul nu dură decât câteva secunde. Apoi, şuieratul se îndepărtă. Afară se făcuse linişte. Geamurile însă rămăseseră acoperite de o masă brună, nisipoasă, prin care lumina zilei nu mai pătrundea.

Ingrijorat, Matei Butaru trecu prin coridorul-ecluză şi încercă să deschidă uşa, dar constată că era blocată.

— Furtuna de nisip ne-a îngropat racheta, spuse el, înapoindu-se în cabină. Trebue să acţionăm fără întâr-

ziere. Virgile, porneşte imediat motoarele care acţionează şenilele !

După ce Cernat învârti o manivelă, şenilele prinseră să se mişte încet, scârţâind. „Pescăruşul“ se opinti ca un armăsar strâns de frâul călăreţului. Nu se urni însă din loc. Valurile de nisip, care acopereau racheta, formau o povară considerabilă şi o ţintuiau de sol.

— Nu merge, Matei, zise inginerul decepţionat. Ce-i de făcut ?

Matei chibzui încordat. Faţa lui, cu trăsături energice, părea acum dăltuită în piatră.

— Vă propun următoarea soluţie, spuse el după o vreme. Cred că e singura. Să pornim motoarele atomice. E adevărat că acest lucru prezintă pericole. Nu avem însă încotro. Ce spuneţi, tovarăşi ?

— Să încercăm, Matei, zise Ana. Şi eu sunt de părere că nu există altă posibilitate de a scoate racheta din nisip.

După o scurtă consfătuire, toată lumea se declară de acord.

Butaru se îndreptă spre cabina pilotului. La uşă se întoarse pentru a da ultimele instrucţiuni :

— Legaţi-vă de scaune. Atenţie ! Fiţi gata ! Cernat... acum !

Motoarele atomice porniră. Se auzi un zgomot asurzitor şi, ca un bolid împins de o forţă colosală, „Pescăruşul“ ţâşni înainte, despicând temniţa de nisip.

— Gata, stai ! strigă Butaru.

Inginerul opri motoarele. Racheta mai înaintă câteva sute de metri, datorită inerţiei, apoi căzu brusc pe sol. Şocul fusese extrem de puternic, dar nava nu suferise nicio deteriorare. „Pescăruşul“ era acum liber şi putea să-şi continue nestingherit drumul.

30. *Erupţia*

De departe se vedea marginea pădurii, ca o linie dreaptă ce se confunda aproape cu masa uniformă a norilor galbeni de pe cerul planetei Venus.

In spatele arborilor, spre Nord-Vest, terenul devenea muntos. Un masiv înalt, format din roce vulcanice, se ridica semeţ spre cer. Deasupra vârfului său plutea

stingher un nor alb, asemănător celor care împestriţează cerul pe Pământ, într'o zi frumoasă de primăvară.

In apropierea pădurii coborîră din rachetă. Vegetaţia era îmbelşugată. Izvoare subterane răzbăteau prin solul acoperit de muşchi, revărsându-se în şiroaie subţiri şi formând ochiuri de apă. Pe alocuri, pământul devenise mlăştinos. Copaci uriaşi, cu rămurişul des şi cu frunze de forme rotunde, pătrate sau hexagonale, se ridicau până la zeci de metri înălţime. Fructele, de forme conice şi sferice, atârnau grele prin frunziş. Liane încolăcite, de culoare vişinie, cu flori roşii şi galbene, urcau până sus, spre vârful trunchiurilor semeţe. Liniştea era întreruptă de zumzetul surd al insectelor şi de ţipetele ascuţite ale păsărilor.

Călătorii culegeau plante şi le puneau la adăpost în recipiente şi cutii. Ana reuşise să determine o serie de roce interesante.

Cu cât înaintau mai departe, pădurea se făcea mai deasă. In faţa lor, arborii şi lianele formau un zid de netrecut. Telemetrul lui Cernat stabili că acest perete viu atingea pe alocuri o înălţime de peste 200 metri.

Hotărîră să facă cale întoarsă, cu atât mai mult cu cât strânseseră o recoltă bogată.

Străbătând un luminiş larg, care se deschidea în pădure, văzură din nou muntele. Nouraşul alb mai stăruia deasupra piscului. Se opriră câteva clipe să se odihnească. Solul tremura mereu, dar altfel totul părea liniştit.

— Cât mai avem până la „Pescăruş“ ? întrebă Dobre, care transpirase din greu sub povara cu care se încărcase.

— Nu mai mult de o oră, observă Ana Grigoraş. Pot să vă ajut, dacă vreţi. Rocele mele nu sunt prea grele. Fata arătă spre geanta de piele atârnată de umăr, în care erau câteva zeci de săculeţe cu felurite probe.

— Nu, nu, mulţumesc, răspunse Dobre. Dar... ce se aude ?

De departe, dinspre vârful muntelui, se auzea un vuiet greu, însoţit de bubuituri. Solul începu să se cutremure din ce în ce mai tare.

Pe alocuri, terenul se despica, formând crăpături adânci, prin care începură să se înalţe aburi fierbinţi. Seismograful înregistră un cutremur de gradul nouă.

Norul de peste vârful muntelui fusese spulberat de o țâșnitură de gaze cenușii-negricioase, care se întindea din ce în ce mai mult, acoperind o bună parte a cerului.

Ana Grigoraș înțelese îndată despre ce era vorba. Făptura ei gingașă devenise dârză și hotărîtă în fața pericolului. Ii chemă în grabă pe ceilalți.

— Tovarăși, vulcanul acesta poate erupe din clipă în clipă. Trebue să ne grăbim!

Porniră repede înspre locul unde fusese lăsată racheta. In spatele lor, zgomotul creștea. Cerul era aproape negru, și de jur împrejur se făcuse întuneric. Solul vibra, de parcă ar fi fost gata să se năruie.

— Trebue să fugim! strigă Matei.

Incepură să alerge printre copacii pădurii, încărcați cu poverile lor prețioase. Erau siliți să ocolească crăpăturile adânci prin care năvăleau aburii dogoritori. Zgomotul se înteți. De sus începu să cadă o ploaie deasă de cenușă. Un vânt năpraznic se stârni dintr'odată. Se auzi o nouă bubuitură, atât de puternică, încât părea că tot cerul se năruie. Apoi, de sus, se revărsa o adevărată grindină de pietre. Bolovani cât pumnul cădeau printre vârfurile înalte ale copacilor.

Scarlat încercă să se facă auzit prin zgomotul infernal:

— Dacă nu ne-am afla în pădure, acest bombardament ar fi fatal pentru noi!

Cerul continua să fie acoperit de o ceață deasă și zguduiturile solului deveneau tot mai puternice. Vântul, care se transformase

într'o adevărată vijelie, le îngreuna înaintarea.

Din nou se auzi un zgomot prelung, format dintr'un şir de tunete de o intensitate extraordinară. Erau acum într'o poiană. Se întoarseră şi priviră spre vârful vulcanului. In jurul crestei se aprinsese parcă o aureolă strălucitoare, de un galben-portocaliu, ca aurul topit. Dintr'o mare de aburi cenuşii, lava ţâşnea până la sute de metri înălţime şi se scurgea apoi în jos, de-a-lungul poalelor, spre marginea pădurii.

31. *Alpinişti fără voie*

Terenul prin care înaintau devenea tot mai accidentat. Muşchiul şi ierburile erau pe alocuri presărate cu bolovani şi sfărâmături de stâncă. Arborii se răreau treptat, iar până la urmă dispărură cu totul.

Ajunseră în apropierea unui munte nu prea înalt, format din stânci netede de culoare cenuşie.

Matei Butaru se opri şi aruncă o privire fugară asupra hărţii.

— Intr'acolo, prieteni! Acest munte e salvarea noastră! Dacă reuşim să-l trecem, scurtăm drumul cu o bucată bună. De partea cealaltă cred că nu vor mai fi decât 2-300 metri până la rachetă!

Suiră timp de câteva minute. In urma lor, lava incan-

descentă ajunsese la marginea pădurii. Se auzeau trosnituri înfricoşătoare. Arbori uriaşi se prăbuşeau ca frânţi de ghioaga unui gigant. Văzură limbi de foc ridicându-se peste desişul copacilor. Pădurea se aprinsese.

— Mai repede, tovarăşi, mai repede, îi îndemna Matei.

Astronauţii suiau, gâfâind din greu. Deodată, la o cotitură, se ivi gura unui defileu.

— Pe-aici, pe-aici ! strigă Matei. Poate că nu va mai fi nevoie să trecem peste munte!

Se repezi înainte şi ajunse primul la despicătura dintre stânci, care nu era mai lată de câţiva metri.

— Acest drum a fost săpat de şuvoiul unui pârâu cu secole în urmă, observă Ana, care îl ajunsese. Apa a secat de mult. Sunt convinsă că urmându-l vom străbate muntele până în partea cealaltă.

Curând erau în fundul unei adevănate prăpăstii, cu pereţi înalţi şi netezi. Aci zgomotele erupţiei păreau să vină dela mare depărtare. Inaintau însă din ce în ce mai greu prin căldarea strâmtă. Aveau impresia că picioarele li se lipesc de solul pietros, dar niciunul nu voia să mărturisească acest lucru, punându-l pe seama oboselii.

— Ce aveţi? se enervă Matei la un moment dat. Haideţi mai repede. Nu e exclus ca lava să ajungă în scurt timp la gura defileului.

Nimeni nu-i răspunse. Puţin mai târziu simţi şi el o oboseală cumplită. Fiecare gest, fiecare mişcare îi cereau eforturi considerabile, de parcă ar fi avut plumb în picioare.

— Suntem oare istoviţi de pe urma eforturilor? Curios, văd că ne aflăm cu toţii în aceeaşi stare. Nici noi, cei tineri, nu rezistăm mai bine. Virgil, Ana şi cu mine înaintăm la fel de greu ca Scarlat şi Dobre. Nu! Altceva trebue să fie la mijloc...

Scarlat se opri. Scoase din buzunar termometrul metalic. Deodată rămase înmărmurit, privindu-şi mâna goală. Instrumentul, pe care cu câteva clipe înainte îl mai ţinuse în palmă, dispăruse. O putere nevăzută i-l smulsese dintre degete şi-l lipise de peretele de stâncă.

— Nemaipomenit ! exclamă el. Ce se întâmplă aici ? Ia să mai încerc...

Trase cuţitul din teacă, ţinându-l suspendat cu vârful îndreptat în jos. Intr'o clipită, mânerul îi alunecă printre degete, atras de solul stâncos. Cu mare efort reuşi să desprindă cele două obiecte de pe peretele stâncos. Tot

mai mirat, profesorul consultă unul dintre aparatele sale. O singură privire îi fu suficientă.

— Un fenomen de magnetism, de o intensitate excepţională. Ne aflăm în defileul unui munte magnetic!

Matei Butaru cercetă şi el cadranele aparatelor.

— Aşa e! Stâncile acestea sunt formate din roce puternic magnetizate şi cu cât înaintăm, fenomenul devine mai accentuat. Corpurile metalice din costumele şi bagajele noastre sunt acelea care ne-au făcut înaintarea atât de anevoioasă.

Tânărul astronom privi împrejur, ca pentru a căuta o ieşire din această capcană stranie. Incepu să analizeze cu voce tare situaţia.

— In primul rând, s'ar impune să renunţăm la tot ce este din metal, ceea ce, după cum ştiţi, nu este decât parţial realizabil. Putem arunca unele aparate şi obiecte metalice. Dar metal mai există şi în costumele noastre, în aparatajul strict necesar, în rezervoarele de oxigen. Să ne întoarcem, iar nu se poate. Lava înaintează repede şi, după socoteala mea, a ajuns de-acum la intrarea în defileu. Nu ne rămâne decât...

— Să escaladăm pereţii stâncoşi, îi completă gândul Ana Grigoraş.

Astronauţii se uitară miraţi unul la altul şi apoi îşi ridicară privirile în sus, spre fâşia de cer galben, care se zărea între stânci.

— Să nu credeţi că e o treabă imposibilă, continuă cercetătoarea, deşi aceşti pereţi abrupţi — înalţi de peste 150 metri — te fac să te cutremuri când îi vezi. Eu am făcut alpinism şi pot să vă confirm că o ascensiune ca aceasta e pe deplin realizabilă.

— E bună ideea Anei, interveni Dobre, foarte bună chiar. Mă ofer să fiu „cap de coardă". M'am căţărat şi eu pe stânci în tinereţe.

— Eu, se amestecă şi Andrei Precup, sunt un as al escaladărilor. Cu vreo patru ani în urmă mă aflam într'o plimbare pe Himalaia. Mă urcam tocmai printr'un horn înalt de peste 3 500 metri. Pe la mijlocul drumului, ce credeţi că se întâmplă? Coarda se rupe! Cu prezenţă de spirit am întins fulgerător mâinile şi picioarele, sprijinindu-mă cu ele de

pereţii stâncoşi şi am rămas suspendat între cer şi pământ. Tocmai atunci...

Matei Butaru îl privi drept în ochi şi radiotelegrafistul se opri.

— Ascultă, Andrei, crezi că acum e timpul pentru istorisirea isprăvilor tale? Dacă te pricepi la alpinism, poftim, condu tu operaţiile.

— Eu? Precup deschise ochii mari, ca şi când i s'ar fi făcut cine ştie ce propunere năzdrăvană. Tocmai eu?... Deodată îi veni ideea salvatoare: Dar, zise el cu îndrăzneală, n'aţi putea să-mi spuneţi şi mie cum veţi întreprinde treaba asta? De unde coarde, pitoni, bocanci cu colţari, de unde carabiniere, piolet?...

— Intr'adevăr, recunoscu deschis conducătorul expediţiei, nu avem material pentru alpinism.

— Cum nu? îl contrazise râzând Ana. Avem tot ce ne trebue! Nicicând vreun alpinist nu a avut condiţii atât de bune!

O priviră uimiţi.

— Da, urmă tânăra fată, nu ne lipseşte nimic. Avem o sumedenie de obiecte de metal: cuţite, dălţi, ciocane, anumite aparate, cutiile tovarăşului Dobre şi câte şi mai câte. Stânca pe care vrem să ne urcăm e magnetică. N'avem decât să „lipim" de ea aceste obiecte şi vom avea cele mai comode şi mai sigure puncte de sprijin.

— Grozavă idee! strigă Dobre, plin de admiraţie. Ano, eşti o fată şi jumătate! Ce mai aşteptaţi, hai să începem!

Dobre apropie de stânca cenuşie o cutie de metal, care se lipi imediat. Se lăsă pe ea cu toată greutatea, ca să încerce rezistenţa treptei. Aceasta nu cedă.

— Iată începutul, spuse vesel biologul. N'avem decât să continuăm.

Pentru a fi mai uşori, aruncară toate lucrurile de care puteau să se lipsească. Apoi făcură din curele o coardă lungă de vreo 15 metri şi se legară cu ea.

Matei Butaru puse primul piciorul pe scara improvizată... De jos, Dobre îi întinse o altă cutie, pe care astronomul o lipi cu vreo jumătate de metru mai sus. Când ajunse la a şasea treaptă, începură să se caţere şi ceilalţi. Coarda se întinse. După Matei venea Ana, apoi Dobre, Precup şi Scarlat. Puneau picioarele pe treptele inferioa-

re şi se ţineau de cele superioare. Cernat încheia micul grup şi demonta treptele pe care trecea, pentru a fi folosite în continuare.

Incet, călcând cu grijă, ajunseră la mijlocul drumului. Erau extenuaţi şi broboane mari de sudoare le alunecau peste frunte. Matei le strigă să se oprească câteva minute. Rămaseră pe loc, lipiţi de peretele abrupt, fără a îndrăzni să privească în jos, apoi îşi continuară urcuşul. Se mai suiră încă douăzeci de metri, când radiotelegrafistul scoase un ţipăt de groază. Din nebăgare de seamă călcase în gol, pierzându-şi echilibrul.

— Opriţi-vă şi ţineţi-vă bine! strigă Matei.

Işi încleştară mâinile de punctele de sprijin. Agăţat de coardă, Precup rămase suspendat deasupra prăpastiei. Instinctiv privi în jos, dar ceea ce văzu îl făcu să-şi strângă în grabă pleoapele.

Sub el se desena fâşia îngustă a defileului, cu stâncile ei ascuţite învăluite în penumbră. Vâlvătaia lavei incandescente, care se rostogolea vertiginos prin pădure, ajunsese la gura strâmtorii, scăldând rocele din jur într'o lumină portocalie.

Simţi un gol în stomac şi pe piept i se pusese parcă o greutate insuportabilă. Urechile îi vâjâiau. Işi roti braţele împrejur, căutând să apuce un colţ de stâncă, dar nu izbuti. Incercările sale îl făcură să se legene pe coardă ca limba unui pendul, ceea ce îl îndepărtă şi mai mult de peretele defileului.

Intr'un târziu, ajutat de ceilalţi, reuşi să se urce din nou pe una dintre cutii.

Escaladarea continuă. Incordându-şi ultimele forţe, se apropiau de creastă. Incă cinci metri... patru... trei... Mâinile lui Matei ajunseră la marginea superioară a stâncii. Se prinse de ea cu toată puterea şi se trase în sus.

— In sfârşit! răsuflă el uşurat. Apoi începu să tragă de coardă, pentru a uşura celorlalţi ultimii metri de urcuş.

In curând, se aflau toţi pe vârful muntelui. Jos, la picioarele lor, se căsca prăpastia adâncă, ca o gură de fiară flămândă.

Se aşezară câteva clipe, pentru a prinde puteri. Dela poalele muntelui, dinspre pădurea prin care veniseră, văzură limbi de foc şi nori negri de fum ridicându-se spre cer.

— Racheta! Uitaţi, e colo! strigă deodată plină de bucurie Ana Grigoraş, privind în direcţia opusă.

La vreo 200 metri în faţa lor se zărea sclipind printre copaci trupul argintiu al „Pescăruşului".

Incepură coborîşul. Cu cât înaintau, magnetismul rocelor scădea şi puteau merge mai uşor. Ajunşi la poale, începură să alerge şi trecură în goană prin fâşia de pădure care îi despărţea de navă. Focul nu mai era decât la vreo optzeci de metri de ei când ajunseră la ultimii pomi. Se repeziră spre rachetă şi se adăpostiră. Frânţi de oboseală, căzură pe canapelele pliante. Doar Matei şi Cernat se târîră cu o ultimă sforţare spre postul de comandă.

Flăcările cuprinseseră vegetaţia dimprejur. In imediata apropiere a navei, ba chiar sub ea, se auzeau trosnind ierburile mistuite de foc.

Inginerul porni motoarele. „Pescăruşul" se desprinse de sol şi trecu fulgerător peste marea de flăcări şi jăratec. Erupţia vulcanului atinsese punctul culminant. Din gura lui izvorau vâlvătăi mistuitoare, care coborau în şuvoaie late pe povârnişul muntelui. Deasupra lavei rătăceau zeci de fulgere şi jerbe de toate culorile, înălţându-se departe, spre cer. Sus se uneau cu aurora venusiană care se ivise de câteva secunde, cu vălurile şi torentele ei scânteietoare.

Racheta însăşi, care plutea în mijlocul acestui ocean de foc, era scăldată în lumina fulgerelor şi scânteilor de diferite nuanţe. Departe, în zare, se vedea un alt vulcan, care începuse şi el să erupă.

Sub nava cosmică lucea acum oglinda gălbuie a lacului mare.

Cu aripile larg întinse şi botul uşor aplecat, „Pescăruşul" începu să coboare.

Racheta ateriză la marginea lacului mare. Patru plutitoare ieşiră din trupul ei. Apoi „Pescăruşul" pătrunse în apele galbene, spintecându-le cu vârful său ascuţit.

Călătorii studiau cu grijă fauna acvatică şi Dobre se dovedi un pescar neîntrecut. Cu ajutorul năvoadelor sale electrice prinse o sumedenie de peşti şi crustacee, pe care le depozită în interiorul rachetei.

Ceilalţi erau ocupaţi cu sortarea materialului strâns în pădure. Matei Butaru, Scarlat şi inginerul Cernat dis-

cutau cu aprindere decolarea „Pescăruşului" de pe Venus, care urma să aibă loc în scurt timp.

— Să nu credeţi că problema va fi uşor de rezolvat, spuse gânditor Scarlat. Atracţia acestei planete e considerabilă şi „Pescăruşul" nostru va fi nevoit să facă eforturi mari ca să scape de ea.

32. *Bariera invizibilă*

De îndată ce şenilele luară din nou locul plutitoarelor, racheta se îndepărtă de malul lacului, căutând un loc potrivit pentru decolare.

Departe, pe celălalt mal, cerul de pucioasă era şi acum acoperit de un fum negricios.

— Ar trebui să plecăm, tovarăşe Butaru, îi spuse Precup conducătorului expediţiei. Cei de pe Copernic vor fi îngrijoraţi, neavând de atâta vreme veşti dela noi. Aşa că tovarăşe Butaru...

Matei îl privi cu un zâmbet în colţul buzelor.

— Fii fără grijă, Andrei, plecăm numaidecât. Timpul stabilit pentru şederea noastră pe Venus a trecut.

Călătorii scoaseră din depozit piesele pistei demontabile de decolare, care fusese concepută şi realizată de inginerul Cernat încă pe Pământ şi începură să le monteze. Din barele extensibile, care încăpuseră în două lăzi de mărime obişnuită, se năştea cu repeziciune pista oblică, lungă de peste 70 metri.

Andrei Precup se învârtea în jurul schelei din beriliu extrauşor, privind-o cu neîncredere.

— Tovarăşe Cernat, spune-mi te rog, eşti convins că vom reuşi să pornim? Nu e oare pista prea scurtă? Mă gândesc la lungimea celei care a fost necesară la decolarea de pe Pământ.

— 74 metri sunt absolut suficienţi. Nu uita că „Pescăruşul" e mult mai uşor decât „Cutezătorul".

— Despre învingerea atracţiei planetei ce părere ai, tovarăşe inginer? întrebă Ana Grigoraş, apropiindu-se şi ea.

— Calculele pe care le-a efectuat tovarăşul Scarlat încă pe Pământ ne vor fi de mare ajutor în stabilirea vitezei iniţiale, răspunse acesta. Din punct de vedere strict tehnic, eu văd o singură problemă: nu cunosc greutatea ac-

tuală a „Pescăruşului". Materialul pe care noi l-am strâns pe această planetă a sporit-o considerabil.

Matei Butaru era pretutindeni. Supraveghea montarea schelelor, ajuta la depozitarea materialului ştiinţific în navă, verifica împreună cu Cernat aparatele postului de comandă, motoarele atomice şi cele auxiliare.

Dobre îşi pusese primul la adăpost colecţiile sale, aşezându-le în locurile cele mai ferite de zdruncinături. Deodată îi veni o idee:

— Matei, ce-ar fi să lăsăm un mesaj celor ce vor veni după noi pe această planetă?

Butaru se declară imediat de acord.

Zis şi făcut; bătrânul savant alese din magazia rachetei o sferă de oţel rezistent şi inoxidabil. Se aşeză apoi la masă şi scrise următoarele rânduri:

„Către toţi cei ce vor ateriza pe Venus!

Noi, membrii expediţiei ştiinţifice interplanetare, condusă de Matei Butaru, am explorat sumar această planetă. Ne întoarcem astăzi cu un bogat material documentar pe asteroidul Copernic, pentru a ne continua, cu ajutorul acestuia, drumul nostru.

Urăm succes tuturor celor ce vor mai cerceta planeta Venus!"

După ce acest mesaj fu semnat de toţi membrii expediţiei, notară pe el data exactă. Dobre îl introduse în sfera de oţel şi se căţără cu ea pe o stâncă de granit din preajma punctului de decolare, unde o fixă.

Tocmai voia să coboare, când zări într'o adâncitură aflată la vreo 200 metri de malul lacului oglinda unei bălţi cu aspect neobişnuit.

O chemă repede pe Ana Grigoraş şi porniră într'acolo.

O pasăre se lăsase pe mlaştina cafenie. Curând o văzură dând deznădăjduită din aripi. Nu mai reuşea să se desprindă de suprafaţă. Se împotmolise în mlaştina care o trăgea în jos. In câteva secunde animalul se scufundă cu totul în masa vâscoasă.

— Un lac de asfalt! exclamă Ana, care ajunsese prima în apropierea mlaştinii.

Pe fundul depresiunii era un zăcământ de asfalt, la suprafaţa căruia lucea un lichid cafeniu-închis. Lacul era o uriaşă capcană pentru animalele venusiene, care veneau să se adape aci. Se vedeau ieşind din asfalt membre sau capete de animele moarte şi părţi de schelete.

— Ce comoară nepreţuită! exclamă Dobre. Iţi dai seama, tovarăşă Grigoraş, ce reprezintă pentru ştiinţă acest cimitir de animale?

— Ceea ce vedem la suprafaţă nu este de altfel totul, observă tânăra cercetătoare. Dacă am da la o parte straturile superioare, am găsi cu certitudine — perfect conservate — scheletele animalelor care au trăit cu multe mii de ani în urmă pe această planetă.

Butaru venise şi el, neliniştit de întârzierea celor doi. Dobre căută să-l înduplece să amâne cu câteva ore decolarea, ca să poată cerceta îndeaproape lacul de asfalt, dar Matei îl convinse că nicio zăbavă nu mai era posibilă.

— Atunci să ne notăm cel puţin pe hartă locul exact, insistă savantul, căci voi cere ca viitoarea expediţie să vină în primul rând aici.

O luară înapoi spre rachetă. Dela aterizare trecuseră 26 de ore.

Matei Butaru îi zori:

— Tovarăşi, îmbarcarea!

Se suiră şi închiseră trapa de intrare.

Câteva clipe mai târziu, „Pescăruşul" lunecă asemenea unei săgeţi de-a-lungul pistei, cu botul ascuţit îndreptat spre învelişul de nori galbeni ai planetei. In urma lui rămase o dâră de fum roşiatic.

Astronauţii simţiră cum o forţă extraordinară îi apăsa în pernele fotoliilor, care li se păreau tari ca oţelul. Şocul era atât de puternic, încât respiraţia li se opri pentru câteva clipe.

Norii se apropiau din ce în ce mai mult.

Precup îi privi neliniştit şi se întoarse spre Scarlat:

— Tovarăşe profesor, ce credeţi, vom putea trece prin pătura de nori? Le-aţi calculat rezistenţa?

— Da... într'o oarecare măsură. Compoziţia acestor nori nu am cunoscut-o pe Pământ şi de aceea nu am putut face decât simple presupuneri. Insă... s'ar mai putea ivi, pe lângă aceasta, şi alte complicaţii...

Cernat conducea racheta cu multă siguranţă, astfel că Matei avu acum primul răgaz, după mai bine de o zi de muncă încordată. Se apropie de Jurnalul de bord. Răsfoindu-i paginile, pe care mai toţi astronauţii îşi notaseră impresiile, se gândea fără voie la întreaga călătorie.

Incepu şi el să-şi aştearnă gândurile:

„Imi închipui cum ar arăta cerul, dacă l-am putea vedea prin norii ăştia de nepătruns. Soarele ar apărea de două ori mai mare ca pe Pământ, Mercur de trei ori mai luminos. In schimb, Marte ar străluci de două ori şi jumătate mai slab decât atunci când e privit de pe globul terestru.

Constelaţiile însă, mult mai depărtate decât planetele, ar arăta la fel ca şi atunci când le contemplăm de pe Pământ.

Am vedea şi două strălucitoare astre gemene: Pământul şi Luna. Doi fraţi, unul mai mare şi altul mai mic, care nu se despart niciodată".

Tânărul astronom puse tocul la loc în suport, căci Cernat îl striga:

— Atenţie, Matei, viteza scade rapid, deşi motoarele atomice lucrează cu toată puterea. Mi-e teamă că nu vom putea menţine viteza necesară pentru a contracara forţa de atracţie a planetei.

Scarlat, care ascultase cuvintele inginerului, se ridică şi veni lângă ei.

— Iată dificultăţile la care mă aşteptam. Degeaba am calculat eu pe Pământ viteza iniţială necesară învingerii atracţiei venusiene, dacă nu am cunoscut, şi nu puteam cunoaşte, condiţiile specifice ale atmosferei. Cred că furtuna magnetică, care a întrerupt legătura radiofonică cu asteroidul, frânează funcţionarea motoarelor atomice. Barierei vizibile a norilor prăfoşi i se adaugă astfel bariera invizibilă a oscilaţiilor electromagnetice, cu mult mai periculoasă.

— Aveţi dreptate, Tovarăşe Scarlat, interveni Matei, dar trebue să trecem neapărat!... E adevărat că deocamdată nu rămâne nimic altceva de făcut decît să ne întoarcem şi să căutăm să reducem pe cât posibil greutatea rachetei. Nu mi-aş fi închipuit că vom revedea atât de curând pista de decolare şi că va fi folosită pentru a doua oară.

„Pescăruşul" făcu cale întoarsă şi ateriză din nou pe Venus, în apropierea locului de unde decolaseră. Se adunară la sfat.

După ce făcu calcule detailate, Scarlat arătă că singura soluţie era uşurarea rachetei cu cel puţin o tonă şi punerea în funcţie, simultan, atât a motoarelor atomice, cât şi a celor auxiliare.

— Propunerile acestea sunt pe deplin juste, observă Matei. Ştiu că ne doare pe toţi în aceeaşi măsură faptul că trebue să ne despărţim de unele lucruri adunate cu atâta trudă, dar suntem nevoiţi s'o facem.

Incepură prin demontarea câtorva aparate care aveau dubluri pe asteroid. Apoi trecură la scoaterea şenilelor.

— Pierderea lor nu trebue să vă îngrijoreze, spuse Matei. Pe Copernic, Virgil va construi cu uşurinţă altele.

Aruncară apoi o mare parte a rezervei de apă şi de oxigen lichid, precum şi diferite obiecte mai puţin importante. Greutatea rachetei continua însă să fie prea mare.

Atunci, Ana Grigoraş scoase din navă lăzile conţinând rocele mai voluminoase adunate de ea în timpul şederii pe Venus. Nu o făcea cu inimă uşoară. Cu câtă dragoste le strânsese, le împachetase în săculeţe de bumbac, le etichetase şi le aşezase în cutiile de metal! O mare parte dintre probele de minereuri metalifere găsite pe planetă fură şi ele jertfite. Ana păstra din fiecare doar o probă minusculă, atât cât ar fi încăput într'un degetar.

Aurelian Dobre privea îmbufnat la activitatea celorlalţi. Nimeni nu îndrăznea să-i spună nimic şi el se făcea că nu înţelege privirile care i se aruncau din când în când.

Cernat se hotărî să facă o încercare.

— Tovarăşe, dumneata ce sacrifici?

Profesorul îi aruncă o privire indignată:

— Ia nu-mi veni cu d'astea, te rog! Dumneata nu ştii decât de motoare şi telecomenzi. Ai fi în stare să te lepezi, una-două, de minunatele exemplare şi preparate din fauna şi flora acestei planete, strânse cu atâtea strădanii? Noroc că Aurelian Dobre e şi el în „Pescăruş".

— Nu te amărî degeaba, tovarăşe profesor, interveni ironic Scarlat. S'ar putea ca nici noi, nici achiziţiile dumitale biologice să nu poată părăsi planeta.

După o întârziere de şapte ore, „Pescăruşul" îşi luă zborul pentru a doua oară. In inimile călătorilor se strecurase îndoiala, dar erau hotărîţi să facă totul pentru a izbândi.

Matei Butaru ghici neliniştea lor. Inţelese şi mai bine răspunderea pe care o avea. Faţa îi deveni mai dârză, mai hotărîtă.

Făcu semn lui Cernat şi acesta puse în funcţiune motoarele.

„Pescăruşul" nu ajunsese încă la învelişul de nori, când dinspre camera de ecluzare se auziră zgomote.

Călătorii îşi întoarseră miraţi privirile într'acolo. Prin geamul rotund al uşii îl văzură pe Dobre, îmbrăcat în costumul său de protecţie. Ieşise pe nesimţite din cabină, cărând cu el acvarii, cuşti cu animale, recipiente cu plante şi eprubete cu preparate.

Cu trupul gârbovit, cu capul aplecat înainte, cu părul alb în dezordine, bătrânul savant arunca prin trapă rodul muncii sale de cercetare.

Dezlănţuindu-şi întreaga forţă a motoarelor, „Pescăruşul" străpunse pătura de nori.

— La ce înălţime suntem, Virgile? întreabă Matei.

— 212 kilometri dela suprafaţa lui Venus.

— Şi viteza rachetei?

— 16 kilometri pe secundă. Viteza maximă pe care am atins-o la 20 kilometri a fost de 17,1 kilometri pe secundă. De atunci scăderea cauzată mai ales de electromagnetism e mică, dar constantă.

— Bine, Virgile, pune acum în funcţiune şi bateria de celule fotoelectrice care formează a treia serie de motoare. Suntem doar mult deasupra norilor şi razele solare ne pot ajuta.

Prin luminatorul superior începură să se vadă curând jerbe de scântei violete, iar în rachetă răzbătea un şuierat întrerupt de pocnituri.

— Tovarăşe Scarlat, i se adresă Matei învăţatului, cât evaluezi că va mai scădea viteza până la ieşirea din atmosferă?

Scarlat rămase câtva timp pe gânduri. Apoi manevră rigla rotundă de calcul pe care o ţinea în mână.

— Acolo nu vom mai avea decât o viteză de 8 până la 8,5 kilometri pe secundă. Viteza minimă pe care ar trebui s'o desfăşurăm pentru a învinge atracţia lui Venus este de 10,6 kilometri pe secundă. Riscăm deci să recădem pe planetă sau să ne transformăm într'un satelit permanent al ei.

— Diferenţa între 8,5 şi 10,6 kilometri pe secundă nu e atât de mare, conchise Matei. In consecinţă, mai trebue să uşurăm racheta!

Aruncară cea mai mare parte a proviziei de apă şi alimente, apoi armele şi numeroase aparate şi instrumente. Smulseră scaunele, canapelele, mesele şi sertarele din su-

porturile lor. Câteva clipe mai târziu, costumele de protecție luară și ele calea spre Venus.

— Mare lucru! murmură Scarlat. Cel mult 100 kilograme!

Ajunseseră la 580 kilometri înălțime. Viteza nu mai era decât de 12 kilometri pe secundă. Ingrijorarea astronauților creștea. Se frământau pentru a găsi soluția salvatoare.

— Cum de nu ne-am gândit! spuse deodată Ana Grigoraș, al cărei chip se înseninase. Plutitoarele și aripile metalice! Să ne descotorosim și de ele!

Propunerea fu de îndată acceptată. De data aceasta, „Pescărușul" fusese ușurat cu peste 350 kilograme.

Așteptau cu inimile strânse.

La 826 kilometri altitudine, Cernat anunță:

— Viteza 10,9 kilometri pe secundă. De zece secunde, acul indicatorului e imobil. Electromagnetismul e în scădere... Acum viteza a început chiar să crească. Priviți, 11,1 kilometri pe secundă!

Vocea inginerului trăda o bucurie nestăpânită.

— Am învins, prieteni, am învins!

Prin luminatorul superior apăruse cerul astral în toată splendoarea lui, presărat cu mii de lumini scânteietoare. Părea un simbol măreț al victoriei lor.

33. *Revederea*

Pe Copernic, Sabina Turcu și Apolodor Dincă ședeau abătuți în camera de cercetare.

— Sunt 37 ore de când am primit semnalul luminos, spuse laborantul. Prin radio, niciun semn. Nu știu ce să mai cred. Să li se fi defectat aparatul de radioteleviziune? Să existe condiții atmosferice nefavorabile transmisiei? Sau, cine știe, li s'o fi întâmplat ceva...

— Să nu fim pesimiști, tovarășe Dincă. Intârzierea nu este atât de însemnată; sunt doar câteva ore...

— Uitați un lucru important: în fiecare minut care trece asteroidul se îndepărtează de Venus cu 1 800 kilometri!

Apolodor Dincă stătea cu ochii închiși. Deodată, îi veni o idee, care i se păru atât de năstrușnică, încât sări în picioare și își apucă capul între mâini:

— Dar dacă „Pescărușul" nu mai poate să ne ajungă? Dacă am înaintat prea mult și viteza corabiei cosmice nu este suficient de mare ca să ne prindă din urmă?

Dincă scoase din sertar o riglă de calcul şi se apucă să socotească.

— Deocamdată, pericolul nu este iminent, spuse el mai liniştit, ne mai pot ajunge! Dar dacă mai întârzie...

In încăpere răsună câtva timp doar tic-tacul cronometrului.

Deodată, din cabina radiotelegrafistului se auzi un scurt semnal sonor.

— Aparatul! strigă Dincă. Suntem chemaţi!

Intr'o clipă era acolo, învârtind înfrigurat butoanele. Ecranul televizorului se lumină. Pe el apăru limpede chipul lui Precup.

— In sfârşit! Dincă scoase un suspin de uşurare. Ce bine îmi pare că te văd, că primesc, în sfârşit, o veste dela voi. Dar ce s'a întâmplat, aţi păţit ceva?

— Era cât p'aci să nu ne mai vedeţi! răspunse radiotelegrafistul.

Faţa lui ascuţită era slăbită, iar ochii adânciţi în orbite. Paloarea i se accentuase.

In televizor apăru chipul lui Butaru. Şi el avea faţa trasă. Cearcăne mari îi înconjurau ochii.

— Alo, Dincă, suntem în drum spre Copernic. Recuperăm întârzierea. Mai avem 62 ore de zbor. Cu apa stăm prost, foarte prost chiar. Totuşi vom răzbi, sunt convins de asta. Să n'aveţi nicio grijă. Comunicaţi aceasta şi celor de pe Hepta. Aduceţi-ne la aterizare costumele de rezervă. Nu le mai avem pe ale noastre.

Emisiunea se închise.

— Ai văzut, tovarăşe Dincă? spuse triumfătoare doctoriţa. Trăiesc şi sunt în drum spre noi. Ei, acum pregăteşte-te să le arăţi surprizele.

Laborantul era în culmea fericirii.

— Surprizele mai târziu! Acum trebue să mă ocup de bucătărie... Sărmanii de ei, au flămînzit, desigur, căci, între noi fie vorba, cele câteva bagatèle ale bufetului automat din rachetă nu pot sătura pe un om în toată firea. Aşa-i dacă nu sunt eu cu ei! In frigiderul electric îi aşteaptă o masă cum nu s'a mai pomenit pe asteroid. Şi ciorbă, şi salate, şi friptură, şi un pui cu smântână, şi nişte fructe, şi torturi, şi câte şi mai câte! Va fi un prânz de 5 000, ba nu, de 6 000... sau chiar de 12 000 calorii. Să mănânce, să mai prindă puteri!

*

Cei doi locuitori ai asteroidului își petrecură restul timpului pregătindu-se pentru primirea curajoșilor exploratori. Comunicau din două în două ceasuri cu cei de pe „Pescăruș“. Matei Butaru îi anunță că drumul decurge în bune condiții. Sufereau cumplit de sete și erau sleiți de puteri, dar aveau convingerea fermă că vor rezista până la aterizare.

Mult timp înainte de ora la care era așteptată racheta, Dincă era instalat în fața telescopului, sfredelind cu privirea cerul. Nu-și dezlipea ochii de pe ocular. In cele din urmă, răbdarea îi fu răsplătită. Zări deodată un punct, care devenea din ce în ce mai mare.

— Tovarășă Turcu, vin !

Iși puseră iute costumele de protecție și ieșiră la suprafața asteroidului, ca să-i întâmpine.

Pasărea de oțel se vedea acum cu ochiul liber. Curând ajunse deasupra lui Copernic, se roti de câteva ori, cu o viteză din ce în ce mai mică, apoi coborî vertical și se așeză încet cu pântecele metalic pe solul stâncos.

Prin trapă, Dincă introduse costumele de rezervă și un bidon cu apă în camera-ecluză a navei astrale.

Peste câteva minute, ușa „Pescărușului“ se deschise larg. Astronauții ieșiră. Fețele lor, care se zăreau prin coifurile străvezii, erau supte și istovite. Se cunoștea că avuseseră mult de suferit în ultimele ore. După ce se îmbrățișară, pășiră împreună spre intrarea adăpostului.

In fața acestuia, Apolodor Dincă le făcu semn să se oprească. Scoase dintr'un buzunar un șorț alb și, legându-l în jurul costumului său de protecție, le strigă prin microfonul aparatului portativ de radio :

— Și acum, tovarăși, înainte de toate, poftiți la masă. 15000 calorii pentru fiecare. Vă urez tuturor poftă bună !

IN JURUL SOARELUI

34. *Din nou pe Copernic*

— Un, doi, trei, patru şi... unu, doi, trei, patru, răsuna comanda doctoriţei prin sala de gimnastică de pe Copernic, pe care Dincă o amenajase în lipsa celorlalţi.

Călătorii stăteau aliniaţi şi executau conştiincios mişcările de gimnastică pe care le recomandase Sabina Turcu.

— Aşa tovarăşi, dar mai repede, mai cu foc, îi îndemna ea. Muşchii noştri lâncezesc, datorită „vioiciunii moderate" care ne-a fost impusă, în condiţiile forţei infime de atracţie de pe asteroid. Aţi văzut ce aţi păţit pe Venus, din cauza dezadaptării. Acum, vă rog să treceţi la aparate !

Aici, pe Copernic, tuturor le reuşeau exerciţiile cele mai complicate. Ridicau greutăţi care pe Pământ ar fi cântărit zeci de tone şi făceau la bară figurile cele mai dificile.

Puteai să-l vezi pe Apolodor Dincă, cu volumul lui considerabil, executând „roata mare" sau mergând în mâini. Vârsta şi suferinţele îndurate pe Venus nu-l împiedicară pe profesorul Dobre să realizeze un triplu salt mortal. Mai mult decât atât: exerciţiile păreau să-i producă o deosebită plăcere. Mai târziu, aşternură saltelele pneumatice pe care se desfăşurau luptele clasice. Organizaseră un „campionat asteroidal", pe care Cernat îl câştigă, învingându-şi cu uşurinţă adversarii.

Cel mai folositor exerciţiu era însă întinderea arcurilor metalice; muşchii erau supuşi unor eforturi similare celor de pe Pământ, în ciuda condiţiilor gravitaţionale diferite.

După ce îşi termină exerciţiile, profesorul Dobre se duse la noua seră pe care i-o construise Dincă. Prin bolta stră-

vezie se vedeau plantele galbene, albe şi portocalii aduse de pe Venus, care tocmai înfloriseră.

— Bun băiat, Dincă ăsta, îşi spuse bătrânul profesor. Mi-a făcut o surpriză plăcută şi s'a gândit la toate. Storul acesta, un adevărat filtru complex, lasă să treacă mult mai puţină lumină, dar mult mai multă căldură decât storul serei cu plante de pe Pământ. Astfel, plantele de pe Venus se simt „ca acasă". Mai mult decât atât, mi-a potrivit chiar şi compoziţia solului, bazându-se pe comunicările pe care i le-am trimis în cursul întoarcerii rachetei spre asteroid.

Biologul intră apoi în laboratorul său şi începu să selecţioneze seminţe, pregătindu-le pentru viitoarea cultură. Le trata cu diferite substanţe şi radiaţii, mai ales ultrasunete, pentru a îmbunătăţi condiţiile de germinaţie.

Se apropie apoi de aparatajul special, bazat pe utilizarea atomilor marcaţi, adică a unor atomi înzestraţi cu proprietăţi radioactive. Cu ajutorul acestora urmărea nutriţia şi metabolismul diferitelor plante venusiene, transformările îngrăşămintelor pe care le introdusese în solul serei, ca şi mecanismul transmiterii lor în frunze şi fructe.

Reintră în seră şi se apropie de un grup de plante venusiene mai înalte decât celelalte, dar pe cale de veştejire.

— Hotărît, experienţa n'a reuşit! exclamă biologul nemulţumit.

Injectase în rădăcini cicloauxina, substanţă folosită pe Pământ în mod curent pentru accelerarea dezvoltării culturilor, dar rezultatul nu fusese cel aşteptat.

— Voi căuta o altă substanţă, special adaptată. Trebue să studiez mai temeinic trăsăturile specifice ale vegetaţiei acestei planete.

Se întoarse în laborator şi se cufundă din nou în cercetări.

Ceilalţi astronauţi se îndeletniceau fie cu sortarea preparatelor aduse de pe Venus, fie cu studiul rezultatelor obţinute.

In laboratorul ei, Ana Grigoraş discuta cu Dincă structura geologică venusiană. Colecţionase numeroase roce eruptive şi altele rezultate din descompunerea acestora.

In biroul său, Scarlat era ocupat cu întocmirea unei mari hărţi. Pe o coală de vinoină milimetrică desena o orbită imensă, reprezentând calea lui Copernic.

Pe masa lui de lucru domnea o ordine exemplară. Fiecare obiect îşi avea locul său. Fişele cu însemnări erau puse

una lângă alta, într'o clasificare riguroasă și vârfurile creioanelor se iveau ca niște ace perfect ascuțite din tuburile cilindrice de celuloid.

Savantul părea extrem de nervos. Nu răspundea la întrebări, clătina mereu din cap și își ștergea, din când în când, fruntea înaltă cu batista. Urmărind linia roșie de pe hartă, murmură printre dinți:

— Ce de surprize ne mai așteaptă! Ce de surprize!

Apoi se cufundă în consultarea unor tabele de calcul.

Matei Butaru, Virgil Cernat și radiotelegrafistul discutau reparațiile de care avea nevoie „Pescărușul" pentru viitoarea escală.

— Deci ne-am înțeles! spuse în încheiere Matei. Va trebui să facem alte șenile, să ne completăm stocul de bărci pneumatice și să construim din nou instrumentele și aparatele pe care am fost obligați să le părăsim pe Venus. Această sarcină ne va fi cu mult ușurată, căci în lipsa noastră tovarășul Dincă a captat energia radioactivă din interiorul lui Copernic, îndrumând-o spre mica noastră uzină. E mult de făcut. Vom mobiliza colectivul nostru, până când totul va fi gata. Nu ne mai despart decât trei luni de noua escală și trebue să ne grăbim, căci în zona din imediata apropiere a Soarelui nu cred că vom putea munci.

Se auzi sunetul unui gong și apoi vocea adâncă a bucătarului, care îi chema la masă.

Bucatele pe care le pregătise Apolodor Dincă erau deosebit de gustoase și călătorii le mâncară cu mare poftă. Folosise pentru prima dată bulbii comestibili ai unor plante aduse de pe Venus, cultivate în seră.

— Bravo, tovarășe Dincă, îl lăudă Matei. Trebue să recunosc că reușești să ne faci viața tot mai plăcută. Pe lângă aceasta, ești incontestabil un adevărat inovator!

Il aclamară cu toții și profesorul Dobre închină în cinstea lui.

Doar Andrei Precup stătea la o parte și privea oarecum înciudat scena.

Pe jumătate în glumă, pe jumătate serios, zise:

— Il lăudați și-l ridicați în slava cerului pe acest... alchimist! In definitiv, ce face Dincă-Budincă? De laboratorul lui aproape c'a uitat; gătește și-și umple burta! Mare lucru să arunci câteva legume într'o oală, să le pui pe soba asta cu radiații infraroșii, care aproape că gătește singură, și să aștepți să fie gata! O clipă se opri ca să răsufle, apoi

continuă, declamator: In schimb, o adevărată meserie, o meserie de înaltă calificare, ca aceea a unui radiotelegrafist specializat în transmisii de mare distanţă, nu e deloc apreciată...

Se întoarse şi vru să părăsească încăperea.

— Stai, Andrei, îl strigă din urmă Butaru. Nu ştiu prea bine dacă glumeşti sau vorbeşti serios. Dar ţin să-ţi spun că orice profesiune îşi are importanţa ei. Faptul că tovarăşul Dincă a fost lăudat, nu înseamnă că munca ta nu e luată în seamă.

Andrei Precup îşi reluă locul la masă, mormăind ceva neînţeles.

Laborantul nu spuse nimic. Faţa sa devenise însă stacojie. Il privi fix pe radiotelegrafist şi spuse printre dinţi:

— Am eu o reţetă pentru asemenea glume proaste!

Din câţiva paşi mari ajunse la uşă şi ieşi.

Reveni însă curând, ducând pe o tavă nişte castroane, în care se afla o tocană cu un sos gros de roşii.

Incepură să mănânce cu poftă. Radiotelegrafistul îşi lăsă câtva timp farfuria neatinsă. Apoi, îndemnat de aburii îmbietori ai mâncării, luă o îmbucătură zdravănă. In aceeaşi clipă sări în picioare ca ars. Faţa i se înroşi, ochii i se bulbucară şi se umplură de lacrimi mari, care i se prelingeau peste obraji. Izbucni într'o tuse violentă, care nu mai lua sfârşit.

Apolodor Dincă râdea cu hohote. Trupul său mare se zguduia fără întrerupere. Işi pierduse orice stăpânire, tot pufnind şi chicotind. Mult timp nu reuşi să-şi înfrâneze accesul de veselie.

— Reacţia şi efectul ei, sau, cu alte cuvinte, faptă şi răsplată, spuse el, după ce se linişti. Dacă Andrei susţine că nu-i cine ştie ce să fii bucătar, iacă... să guste mâncarea preparată de un bucătar prost! Căci unui bucătar prost i se întâmplă să-i scape piperul în mâncare, să nu ţină socoteala la sare, să i se răstoarne sticla cu oţet tocmai când pune bucatele în farfurii şi s'o mai dreagă cu o cantitate triplă de muştar. Cam aşa s'au petrecut lucrurile în acest caz. Vezi, tovarăşe Precup? Iacă ce păţeşti când bucătarul nu se pricepe!

— V'aţi cam întrecut cu glumele, interveni Matei Butaru. Ar fi fost cazul să le lăsaţi pentru altădată, când vom avea mai puţine lucruri importante de făcut.

Apolodor Dincă plecă îmbufnat spre laboratorul său.

Pe drum, trecu prin camera de cercetare. Pe una din mese era o sticluţă cu sucul incolor pe care Dobre îl extrăsese pe Venus dintr'o plantă de pustiu. Luă sticla în mână, o învârti şi parcurse rândurile de pe eticheta completată de Dobre cu indicaţia : „Suc de Opuntia vulgaris venusiana".

Pe o fişă pusă sub sticlă se putea citi : „Bun la gust. Constitue un excelent răcoritor, însă..."

Fraza nu era terminată, dar Apolodor nu dădu atenţie acestui lucru.

— Tocmai ce-mi trebue, se bucură el. M'am înfierbântat ca un arc voltaic cu puşlamaua aceea de Andrei.

Apropie sticla de nas şi o mirosi cu vădită plăcere. Apoi o duse la gură şi, trăgând o duşcă bună, scoase un oftat de mulţumire. Băutura era într'adevăr gustoasă.

Deodată, în spatele său se auziră voci. Puse grăbit sticla la loc şi dispăru.

Dacă ar mai fi zăbovit, l-ar fi auzit pe Dobre, spunându-i lui Matei :

— In ceea ce priveşte sucul cactusului, i-am făcut analiza. E dulce şi răcoritor, dar mai are o proprietate : provoacă o hiperaciditate gastrică pronunţată. Dar ce văd ? Ridică sticla şi o privi la lumină. Lipseşte aproape jumătate !

Amândoi râseră cu poftă.

— Acela care s'a înfruptat va primi o pedeapsă binemeritată. Nu-i aşa, Matei ?

In ziua următoare, doctoriţa fu nevoită să jertfească o bună parte din rezerva de bicarbonat, pentru a calma suferinţele lui Dincă.

Zilele şi nopţile asteroidale treceau una după alta. Copernic îşi urma drumul său prin oceanul interplanetar.

Intr'o seară, pe când toţi ceilalţi dormeau, Matei Butaru se apropie de Jurnalul de bord şi începu să scrie :

„Astăzi am primit prin radiotelevizor veşti interesante. A început construcţia marii rachete cosmice sovietice. Aceasta va avea o lungime de 160 metri şi 35 metri înălţime. In interior urmează să fie amenajată o cabină rotitoare de dimensiuni excepţionale, cu cinci etaje suprapuse. Nava va pleca la drum însoţită de 18 rachete mai mici.

Arunian ne mai comunică de pe Hepta că ştirile şi ma-

terialul ştiinţific trimis de noi sunt publicate zilnic, la loc de frunte, în presa din lumea întreagă. La cinematografe se proiectează filmele lui Cernat, pe care le-am transmis prin televizor.

Omenirea cunoaşte roadele muncii noastre, descoperirile noastre, la puţin timp după ce au fost făcute. Aceasta ne dă curaj şi constituie pentru noi un imbold şi mai puternic."

Butaru puse tocul pneumatic la o parte, hotărît să se culce şi el.

In curând, în adăpostul subteran de pe Copernic nu se mai auzi decât respiraţia liniştită a celor ce dormeau.

35. *Astrul vieţii*

— Treziţi-vă! Deşteptarea! E ora pentru exerciţiile de înviorare! strigă doctoriţa.

Trecură în sala de gimnastică.

După ce programul luă sfârşit, se aşezară la masă, pentru gustarea de dimineaţă.

Precup sosi ultimul. Se apropie de Butaru şi îi întinse o foaie de vinoină. Conducătorul expediţiei o parcurse în grabă, apoi se adresă celorlalţi:

— O veste de pe Hepta. Savanţii insulei zburătoare au descoperit doi asteroizi, cu diametrul de 405 şi 607 kilometri. Nu au putut fi văzuţi până acum, în ciuda dimensiunilor relativ mari, datorită puterii slabe de reflectare a suprafeţelor lor. Nu ştiu în ce măsură această chestiune are o importanţă practică pentru expediţia noastră, dar am ţinut să v'o comunic.

George Scarlat tresări şi duse mâna la gulerul cămăşii, de parcă acesta i-ar fi devenit deodată prea strâmt.

— Aşa? Deosebit de interesant! Tovarăşe Butaru, te rog insistent să ceri cât mai multe date suplimentare. Asteroizii aceştia pot avea o însemnătate deosebită pentru noi.

— In ce sens, tovarăşe Scarlat? Butaru părea surprins.

— Este o problemă care mă preocupă mult, dar pe care nu am lămurit-o încă deplin, răspunse savantul în doi peri.

Matei nu reuşi să-i smulgă nicio altă explicaţie. Avea de altfel atât de mult de lucru, încât uită curând de cuvintele lui Scarlat.

Dela întoarcerea expediţiei de pe Venus trecuse aproape o lună. 58 000 000 kilometri îi mai despărţeau de soare. Copernic întretăia tocmai orbita lui Mercur, care era acum departe. Aveau să-l zărească din apropiere abia după ocolirea astrului vieţii, la întretăierea următoare a orbitei.

Discul luminos al Soarelui apărea de aici de şase ori mai mare decât de pe Pământ, iar temperatura creştea neîncetat. Atinsese 268^0 în timpul zilei asteroidale.

Călătorii erau într'o activitate febrilă. Urmau să se apropie la numai 22 000 000 kilometri de Soare şi de aceea trebuiau luate urgente măsuri de protecţie.

Atelierul lui Cernat funcţiona fără întrerupere. Se montau plăcii izolatoare între adăpostul din peşteră şi suprafaţa asteroidului. Acoperişurile străvezii ale serelor fură acoperite cu vată de sticlă îmbibată cu substanţe care aveau proprietatea să absoarbă radiaţiile dăunătoare. De acum înainte urmau să trăiască exclusiv în grotă, ieşind la suprafaţă numai noaptea.

In acelaşi timp însă, nici cercetările nu erau neglijate. Instrumentele observatorului astronomic erau toate îndreptate spre uriaşul astru, care părea un gigantic glob de jăratec. Bineînţeles că aparatele optice, mai ales telescoapele speciale, aveau în faţa obiectivelor filtre groase, înnegrite. Treptat se puseră în funcţie şi alte aparate, cu ajutorul cărora se studia coroana Soarelui, spectrele diferitelor regiuni solare, se stabilea strălucirea şi temperatura diferitelor puncte de pe suprafaţa lui.

Radiotelescopul lucra fără încetare. Acest aparat semăna cu un telescop obişnuit, numai că oglinda parabolică era înlocuită printr'o reţea de fire, care aveau un rol asemănător antenelor de radio.

Inregistrările tuturor acestor aparate erau comunicate automat centrului de cercetări din adăpost, de unde era condusă activitatea ştiinţifică. Aici se imprimau benzi magnetonice, pentru a fi apoi transmise staţiei de urmărire de pe Hepta.

— Ştii Matei, se adresă într'o zi inginerul Cernat tânărului astronom, vorbim mereu de Soare, dar eu n'am reuşit încă să mă lămuresc cum arată suprafaţa lui.

Am văzut, e adevărat, fotografii, dar aş vrea să-l privesc odată prin telescop...

— Nu e un lucru atât de complicat. Haide să mergem în camera de observaţie.

Străbătură culoarul subteran şi ajunseră în încăperea plină de aparate şi de instrumente astronomice, unde găsiră şi pe alţi membri ai expediţiei.

Matei se aşeză şi răsuci un comutator. Pe ecranul principal apăru imaginea Soarelui, aşa cum se vedea dela distanţa de 31 000 000 kilometri.

Priveau cu atenţia încordată.

Pe imensul disc al marelui astru se aprindeau şi se stingeau sute de puncte strălucitoare, ca într'un gigantic foc de artificii. Erau granulele, care păreau diamante presărate pe un fond întunecat. Cele câteva zeci de pete solare, de forme extrem de variate, care se vedeau pe ici, pe colo, erau înconjurate de vine albe, incandescente. Totul era într'o mişcare neîntreruptă.

Matei Butaru învârti de o manivelă şi în dreptul suprafeţei solare se puse un disc întunecat. In jurul Soarelui începu acum să se vadă vag o masă difuză, care se agita neîntrerupt, în penumbră. O altă manevră a lui Butaru, şi filtrul fu înlocuit cu altul, mai subţire. Masa gazoasă din jurul discului negru se lumină dintr'odată şi atmosfera solară apăru în toată splendoarea ei.

Nori de gaze formate din atomii diferitelor elemente alergau fără încetare dintr'un punct într'altul. Era un joc necurmat de forme şi culori.

Din pătura intens colorată a cromosferei, protuberanţele se înălţau până la depărtări ce depăşeau distanţa dintre Pământ şi Lună. Semănau cu nişte limbi de foc, care îşi modificau mereu înfăţişarea. Dincolo de ele, până la multe milioane de kilometri, se întindea, maiestuoasă, mantia aurie a caravanei Solare.

Admirau de mai bine de o jumătate de ceas priveliştea aceasta, unică prin măreţia ei, când Matei Butaru întrerupse tăcerea.

— Astrul pe care îl vedeţi este o imensă sferă gazoasă, incandescentă. Energia pe care o radiază în Univers e atât de uriaşă, încât, dacă am aşterne în jurul suprafeţei lui un strat de ghiaţă de 15 metri grosime, s'ar topi în numai un minut.

— Dar cum ia naştere toată această energie, care încălzeşte şi luminează atât de puternic? întrebă doctoriţa.

Radiotelegrafistul, care de curând intrase în odaie, nerăbdător să-şi arate cunoştinţele, se amestecă şi el:

— Eu cred că Soarele este un glob de foc. Acolo totul fierbe! E ca un cazan care clocoteşte neîntrerupt. De aceea îi simţi până departe dogoarea. Aşa că...

— Nu-i chiar aşa, Andrei, deşi s'ar părea la prima vedere că ai dreptate, îi răspunse Matei. Căldura, lumina şi celelalte forme de energie emise de Soare nu provin din arderi. De altfel, acolo e şi prea cald ca să ardă ceva. Un corp solid — de pildă un meteorit — care cade pe Soare, se transformă în gaz într'o fracţiune de secundă.

La suprafaţa Soarelui domneşte o temperatură de 6 000^0, iar în adâncul lui căldura ajunge la 20 000 000^0. Ca să vă daţi seama ce reprezintă 20 000 000^0, trebue să ştiţi că gămălia unui ac, încălzită la această temperatură, ar preface în scrum, prin dogoarea ei, tot ce s'ar afla la 1 500 kilometri distanţă.

Sub influenţa uriaşei temperaturi şi presiuni se produc — în miezul Soarelui— transformări adânci ale materiei. Dintre toate procesele care au loc aci, cel mai important este acela prin care hidrogenul se preface în heliu. S'a calculat că transformarea unui singur gram de hidrogen în heliu produce aceeaşi cantitate de energie ca arderea a 15 tone de benzină. Energia atomică gigantică, pe care o produce „fabrica de heliu" din străfundurile Soarelui, răzbeşte până la suprafaţă, trece prin atmosfera solară şi se revarsă în toate direcţiile. De aceea, în fiecare 24 de ore, Soarele pierde prin radiaţie 360 miliarde de tone din masa lui.

Andrei Precup îl privi uimit pe Matei Butaru. Faţa lui galbenă şi ascuţită vădea o oarecare îngrijorare.

— Şi asta de mult se întâmplă, tovarăşe Butaru? Mai că-mi vine să cred că rămânem într-un an-doi fără Soare.

— Nu te gândi la asta! Soarele e atât de mare, încât abia peste 46 milioane de ani se va micşora cu o masă egală cu cea a Pământului, adică va pierde a 332 000-a parte din greutatea lui.

Dacă acest astru ar fi din cărbune de cea mai bună calitate, de pildă din antracit, s'ar consuma în numai câteva mii de ani. In realitate, el dăinuie şi emite torentele sale de energie de multe miliarde de ani, şi alte miliarde de ani de existenţă îi stau în faţă.

— Dar hidrogenul, care serveşte ca materie primă pentru producerea energiei, este oare suficient în Soare?

— Nici în privinţa asta nu trebue să fii îngrijorat. 50 la sută din masa Soarelui este formată din acest gaz.

— In cazul acesta sunt cu adevărat liniştit! Ce ne-am face pe Pământ fără lumina şi căldura Soarelui, cufundaţi într'un ger năprasnic şi un întuneric veşnic? Viaţa ar fi cu neputinţă!

Profesorul Dobre intră acum şi el în vorbă.

— Ai spus un mare adevăr, tovarăşe Precup. Soarele dă putinţă plantelor să extragă din aer substanţele de care au nevoie. Prin cerealele şi legumele pe care le mănâncă, oamenii primesc în realitate energia solară acumulată de acestea. Orice aliment, vegetal sau animal, este un adevărat depozit de energie solară.

Pe drept cuvânt spunea marele savant Timiriazev: „De rezerva de energie solară asimilată de plantă se serveşte nu numai planta singură, dar şi tot regnul animal şi omul".

Imensul circuit al apei în natură — evaporarea apei oceanelor, norii, ploaia, formarea râurilor şi fluviilor, vărsarea acestora în mări şi oceane — poate fi înţeles numai pe baza acţiunii Soarelui.

Astfel, deşi datorită marii depărtări la care ne aflăm de Soare, nu primim decât a doua miliarda parte din energia emisă de el, îl putem numi cu adevărat „astrul vieţii".

— Din nenorocire, constată Cernat, nici nu am putea să visăm la o călătorie în Soare. Nu-i aşa, Matei?

— Nu din nenorocire, ci din fericire. Dacă am ajunge acolo, „Pescăruşul" nostru s'ar transforma, datorită căldurii, în gaze, împreună cu pasagerii lui. Dacă, prin absurd, am presupune însă că s'ar putea staţiona câtva timp pe Soare, vă avertizez că am cântări fiecare vreo două tone, de 28 de ori mai mult decât pe Pământ. Am fi, cu alte cuvinte... striviţi de propria noastră greutate. Apoi întoarcerea ar fi fără îndoială imposibilă, căci pentru a scăpa de puterea uriaşă de atracţie a Soarelui, am avea nevoie, la pornire, de o viteză de 610 kilometri pe secundă.

— Mai bine stăm aici, pe Copernic, unde cântărim cât un fulg, conchise Dincă, a cărui faţă se schimonosise la gândul unor asemenea perspective întunecate.

— Asta cam aşa-i! spuse Matei Butaru zâmbind.

Inchise aparatele şi călătorii părăsiră centrul subteran de observaţie.

36. *Cel mai mare magnet artificial din lume*

Peste câteva zile asteroidale, în viaţa celor de pe Copernic apărură unele fenomene îngrijorătoare.

Acele busolelor prezentară semnele unei agitaţii neobişnuite. Acest lucru părea cu atât mai curios, cu cât în condiţiile normale pe asteroid se găseau în echilibru indiferent.

Andrei Precup umbla mâhnit de colo până colo, căci legăturile radiofonice se întrerupseseră. Nici semnale luminoase nu puteau fi transmise. Pentru cei de pe Pământ, Copernic se afla în imediata apropiere a discului solar, care îl învăluia în strălucirea sa.

Dincă constată cu prilejul developării filmelor şi plăcilor fotografice că peliculele folosite recent erau toate umbrite.

Şi, ceea ce era mai grav, călătorii se simţiră din ce în ce mai rău. Aveau greţuri, vărsături şi durerile de cap ajunseră curând de nesuportat. Radiaţiile calmante, aplicate în asemenea împrejurări la centrele nervoase afectate, deveniseră ineficiente. Doctoriţa constată la toţi o anemie pronunţată.

Peste alte câteva zile, starea deveni şi mai gravă. Incepură să aibă ameţeli, să leşine. Pe corp le ieşiră erupţii şi apoi ulceraţii roşcate. Oscilograful catodic indica turburări grave în funcţionarea diferitelor organe, hărţile de variaţii ondulatorii prezentând devieri din ce în ce mai mari de la forma normală.

Deşi Dincă se străduia să le prepare mâncăruri gustoase şi hrănitoare, slăbeau din zi în zi. In mai puţin de o săptămână îşi pierdură aproape un sfert din greutate. Epuizaţi, se târau cu greu prin încăperile peşterii subterane.

Cu ajutorul aparatelor automate erau înregistrate neîntrerupt şi imprimate pe benzi magnetonice fenomenele din apropierea Soarelui. Astronauţii însă nu mai erau în stare să le studieze.

Sabina Turcu, deşi suferindă şi ea, întreprinse tot ce-i sta în putinţă ca să amelioreze starea sănătăţii călătorilor. Incercă diferite tratamente, bazate mai ales pe administrarea de polivitamine, vitamina C în cantităţi mari, preparate cu fier şi hormoni.

La început se păru că survine o uşoară ameliorare, apoi starea pacienţilor continuă să se înrăutăţească.

Doctorița își dăduse de mult seama că are de-a face cu un pronunțat rău de raze. Aproape în fiecare zi discuta cu Matei Butaru, căutând o soluție. Până la urmă, ajunseră la concluzia că nu există decât o singură cale: înlăturarea cauzei răului.

După una dintre aceste convorbiri, Matei — deși extrem de slăbit — se hotărî să inspecteze instalațiile de pe Copernic.

Primul lucru pe care îl cercetă fu sera lui Dobre. Plantele aduse de pe Pământ se ofiliseră. Frunzele, până nu de mult de un verde strălucitor, se îngălbeniseră și atârnau veștede și lipsite de vlagă de-a-lungul crengilor încovoiate. Plantele de pe Venus, mai obișnuite cu temperaturile ridicate, rezistau ceva mai bine.

Intrând în laborator, îl găsi pe Apolodor Dincă foarte amărît. Fața sa, de obicei rumenă și surâzătoare, era acum întunecată.

— Ce-i, Dincă? Ce s'a întâmplat?

— Tovarăşe Matei, puii... Au murit cu toții, niciunul n'a rămas în viață. Ce ne facem acum?

Butaru îi spuse câteva cuvinte de consolare și păși încet mai departe.

Trecând pe lângă Scarlat, care zăcea întins pe o canapea, îl văzu manevrând magnetograful portativ. Proiecta pe un ecran imaginea unor turnuri metalice înalte, în formă de spirală.

Îl întrebă de rostul lor, dar învățatul îi răspunse doar atât:

— Mă gândesc și eu la ceva. Sunt niște scheme pe care le-am imprimat recent pe banda magnetonică. Este încă prematur să discutăm.

In camera de cercetări dădu de Dobre și de Cernat.. Secătuiți de vlagă, erau întinși pe fotolii pliante.

— Voiam să venim la tine, Matei, spuse inginerul. Radiodetectorul nostru indică prezența unui complex de radiații extrem de pătrunzătoare și periculoase.

— N'ar fi imposibil să se repete întâmplarea din zilele aterizării pe asteroid, observă conducătorul expediției. Să nu se fi ivit vreo fisură în căptușeala de plumb și grafit a adăpostului. S'ar putea ca pe acolo să pătrundă din nou radiațiile radioactive din interiorul asteroidului. Sau cine știe... poate instalația de captare a energiei radioactive, construită de Dincă, nu este etanșă.

— Cred mai degrabă, interveni Dobre, că de data asta radiaţiile provin din exterior. Dar, pentru mai multă siguranţă, să punem în funcţiune defectoscopul ultrasonic.

— Bine, să vedem! încuviinţă Matei.

Luară aparatul şi-l plimbară de-a-lungul pereţilor şi podelelor adăpostului. Nu găsiră nicio fisură, niciun punct de neetanşeitate.

— Am discutat de altfel şi cu Ana, spuse Cernat, punând defectoscopul la o parte. Ea ne-a promis...

Uşa se deschise şi tânăra cercetătoare intră grăbită în încăpere. Matei o privi. Avea faţa suptă, iar pielea-i părea aproape străvezie. Privirea îi era însă ca întotdeauna, hotărîtă şi plină de energie.

— Cred că putem stabili cu uşurinţă de unde provin razele, spuse ea. Uitaţi-vă aici!

Intinse pe masă o schiţă. Aceasta reprezenta un proiect de perfecţionare a detectorului de radiaţii, pe baza căruia aparatul putea să indice nu numai prezenţa razelor, ci şi direcţia din care veneau.

Se hotărîră să pună în aplicare propunerea.

A doua zi, dispozitivul era gata. Chiar după prima experienţă reieşi limpede că radiaţiile dăunătoare veneau de sus, din exterior. Sursa lor nu putea fi decât Soarele, de care se apropiaseră considerabil.

Această importantă descoperire le dădu astronauţilor puteri noi. Matei Butaru le ceru tuturor părerea asupra celor ce aveau de făcut.

Profesorul Dobre veni cu o primă propunere.

— Ce-ar fi să izolăm întreaga suprafaţă a solului deasupra peşterii cu plăci de plumb?

— Nu e posibil, tovarăşe profesor, îl contrazise pe loc inginerul. Pentru a opri complet radiaţiile, ar fi nevoie de un strat gros de 20 metri, pe o suprafaţă de 200 metri patraţi. Chiar dacă am avea mijloacele tehnice ca să realizăm aceasta, nu dispunem de rezerve de plumb atât de mari. De altfel, în acest caz, serele ar trebui sacrificate.

La auzul acestor cuvinte, pe faţa profesorului Dobre apăru o umbră de mâhnire.

Sabina Turcu, care stătea lângă Matei, se aplecă spre acesta:

— Tovarăşe Butaru, priveşte-l pe Scarlat. Pare adânc frământat de problema pe care o dezbatem.

Savantul tocmai apăsase pe magnetograful său electronic şi pe ecran apăruse schema turnurilor pe care Matei o mai văzuse odată. Incepu să vorbească încet, alegându-şi cu grijă cuvintele:

— Vreau să vă fac şi eu o propunere...

Ochii tuturor se întoarseră spre el.

George Scarlat îşi potrivi batista fină din buzunarul de sus al hainei — căci nici cele mai grele clipe ale existenţei pe asteroid nu-l putuseră determina să-şi lepede îmbrăcămintea elegantă — îşi îndreptă cravata şi continuă:

— Vă sugerez un sistem de triplă protecţie. În primul rând sunt de părere să-l transformăm pe Copernic într'un imens magnet, creând în mod artificial, la cele două extremităţi, câte un pol electromagnetic. Vom obţine astfel o imitaţie, la scară redusă, a uriaşului magnet pământesc, un adevărat paratrăsnet antiradiant. Am şi făcut o schemă provizorie a instalaţiilor necesare... In felul acesta, majoritatea radiaţiilor dăunătoare vor fi deviate spre poli, aşa cum se întâmplă pe Pământ cu unele dintre razele care vin din spaţiul astral.

Propun, în al doilea rând, o izolare suplimentară a peşterii noastre. Un strat gros de 20 centimetri de ozon foarte concentrat, plasat între două plăci subţiri de plumb, ne poate aduce foloase însemnate. Trebue să învăţăm mereu dela Pământ, continuă savantul. Şi acolo ozonul, aflat în stratosferă, opreşte cea mai mare parte a radiaţiilor ultraviolete.

In al treilea rând, cred că nişte câmpuri electromagnetice radiante ne-ar fi de mare folos. Construite peste locuinţa asteroidală, ele vor constitui o adevărată oglindă electromagnetică, care va reflecta radiaţiile externe. Trei asemenea bariere vor fi mai puternice decât forţa de penetraţie a duşmanilor noştri nevăzuţi, încheie el.

Toată lumea primi aceste propuneri cu bucurie. Matei şi Dobre îl felicitară pe Scarlat, mulţumindu-i în numele astronauţilor.

Deşi suferinzi, călătorii se apucară îndată de lucru. In atelierul mecanic era o forfotă neobişnuită. Se aduceau aliaje de beriliu, cupru şi nichel, folosindu-se toate rezervele existente pe asteroid. Acestea erau transformate în bare, ţevi şi sârmă, din care urmau să se construiască polii magnetici.

Munceau numai noaptea, căci ziua temperatura ajunsese să depăşească 390⁰.

Peste câteva zile, la cele două extremităţi ale planetei pitice se înălţau nişte construcţii conice în spirală. Semănau întrucâtva cu două antene de televiziune şi erau alimentate cu ajutorul curentului electric generat de uzina din peşteră.

Imediat după aceea fu instalată pătura protectoare de ozon, care se întindea ca un covor la o adâncime de un metru de suprafaţă. Gazul necesar era fabricat prin descărcări electrice într'un curent de oxigen. La urmă puseră la punct şi instalaţia care producea câmpurile electromagnetice protectoare.

Munceau din greu. In fruntea tuturor era mereu Matei Butaru. Cu o energie de-a-dreptul uluitoare, tânărul savant alerga dela un şantier la celălalt, se căţăra pe stâlpii metalici montând sau sudând, se târa prin şanţurile săpate de combină, aşezând plăcile protectoare.

Avea mereu un cuvânt de îndemn sau o glumă pentru ceilalţi.

De multe ori, membrii expediţiei trebuiau să-l silească să se odihnească o jumătate de oră, căci abia se mai ţinea pe picioare.

La sfârşitul acestei munci istovitoare erau cu toţii epuizaţi. Butaru propuse un repaos complet de două zile asteroidale şi călătorii fură bucuroşi să-l asculte.

Doctoriţa, deşi bolnavă şi ea, continua cu dârzenie tratamentul. Pe lângă medicaţia obişnuită, pacienţii făcură băi, în care fusese dizolvat un complex de săruri active, şi inhalaţii cu vapori de „Actival", o substanţă întăritoare.

Starea sănătăţii astronauţilor nu se îmbunătăţea însă. Detectorul arăta că radiaţiile dăunătoare fuseseră complet înlăturate, dar urmările lor persistau. Sabina Turcu îi comunică lui Matei îngrijorarea ei.

— Tovarăşe Butaru, bolnavilor noştri le merge şi mai rău. La boala lor s'a adăugat acum şi efectul efortului excesiv depus pentru amenajarea instalaţiilor. Faptul că au muncit afară i-a expus şi mai mult radiaţiilor.

In adăpost, priveliştea era descurajatoare. Călătorii nu mai suportau decât alimente concentrate şi-şi petreceau trei sferturi din zi dormind. Niciunul nu era în stare să muncească. Doar Matei, inginerul Cernat şi doctoriţa se mai ţineau pe picioare.

Atmosfera era apăsătoare. Oamenii vorbeau foarte rar şi se zvârcoleau agitaţi în paturile lor.

Andrei Precup nu-şi ascundea neliniştea:

— Mi-e teamă că nu mai scăpăm! Ne-a fost dat să murim aici, la zeci de milioane de kilometri de Pământ, în acest sicriu de beriliu şi plumb. Măcar de m'aş fi gândit mai bine înainte de a porni în această călătorie atât de riscantă!

Intr'una din zile, se sculă din pat şi se apropie târîş de Jurnalul de bord. Cu mâini nesigure, începu să scrie:

„Medicamentele doctoriţei nu-şi fac efectul. Soluţia propusă de Scarlat era menită doar să ne amăgească. Istovindu-ne la construirea acestor antene ridicule, ne-am grăbit singuri sfârşitul".

Apoi, radiotelegrafistul se întoarse spre patul său şi se culcă.

— Acum nu mai am decât să aştept desnodământul, fu ultimul său gând. Căzu apoi într'un somn adânc.

Scarlat stătea cu ochii închişi. Buzele sale subţiri deveniseră aproape albe.

Din când în când, ceilalţi îl auzeau şoptind:

— S'a terminat, totul s'a terminat! Soluţia a fost găsită prea târziu!

Matei Butaru şi Ana Grigoraş se îndreptară cu eforturi supraomeneşti spre camera de observaţie. Controlară funcţionarea aparatelor înregistratoare.

— Ana, spuse Matei, situaţia noastră este mai grea ca oricând. S'ar putea... să nu mai rezistăm mult, deşi sunt ferm convins că soluţia propusă de Scarlat a fost justă... Sper totuşi că până la urmă vom birui!

— Matei, n'ai dreptul să „speri" numai în reuşită, ci trebue să crezi în ea cu toată fiinţa ta. Să nu ne pierdem nicio clipă curajul!

— Nu voi descuraja, Ana, asta ţi-o făgăduiesc. Cuvintele sale răsunau ferme, ca un legământ.

Dobre se trezise din somn. Deşi slăbit peste măsură, bătrânul savant reuşea, prin glumele sale, să răspândească un oarecare optimism. Când văzu intrând pe Matei şi pe Ana, îi întâmpină cu voioşie:

— Ei, tinereilor, ce mai spuneţi? Arătaţi parcă v'aţi fi întors dela mare! Sau, mai exact, sunteţi bronzaţi ca nişte africani!

Intr'adevăr, sub influenţa radiaţiilor, pielea călătorilor prinsese o culoare cafenie.

— Ia priviţi şi voi ce de mutre plouate în jurul meu, continuă el. Când mă uit la ele, îmi vine să-mi iau câmpii. Mai ales Precup se tot tânguie, de parcă ar fi de acum pe lumea cealaltă. Vă închipuiţi voi că ne lasă „Castravetele" nostru? Nici gând! Vocea sa deveni duioasă. Drăguţul de el, nu cred să-i placă să-şi continue călătoria în calitate de... astrodric.

Membrii expediţiei izbucniră în râs. Până şi Scarlat, care ţinea aproape tot timpul ochii închişi, întoarse capul şi surâse.

Din această clipă, de parcă bătrânul savant ar fi schimbat cu glumele sale cursul evenimentelor, începură să apară semne încurajatoare. Doctoriţa constată la prima vizită simptome clinice bune. De altfel şi după propria ei stare îşi putea da seama că intervenise o ameliorare. Ulceraţiile şi eczemele începură să dea înapoi. Numărul hematiilor — al globulelor roşii din sânge — arăta o uşoară creştere, iar hărţile de oscilaţii indicau o normalizare treptată a proceselor fiziologice.

— Vedeţi, spunea Sabina Turcu, măsurile de protecţie ale tovarăşului Scarlat, completate de tratamentul meu, îşi fac efectul!

Deşi încă slăbită, doctoriţa dădea o luptă titanică pentru a ajuta organismelor să-şi recapete forţa şi vigoarea.

Două săptămâni mai târziu, călătorii se simţiră în putere să părăsească pentru prima dată adăpostul subteran. Ieşiră, bineînţeles, în cursul nopţii.

Se plimbară timp de o oră pe suprafaţa asteroidului, controlând toate instalaţiile.

Reîntors în camera cea mare a adăpostului, Matei notă în Jurnalul de bord:

„Am trecut recent prin punctul cel mai apropiat de Soare. Ieşim treptat de sub influenţa radiaţiilor dăunătoare. Suntem cu toţii în viaţă şi aproape complet restabiliţi. Drumul continuă şi ne îndepărtăm tot mai mult de astrul central al sistemului nostru planetar".

Aurelian Dobre, care se apropiase de conducătorul expediţiei, citise cuvintele scrise de acesta.

— Ştii, Matei — bătrânul profesor părea deosebit de vesel — nu am scăpat numai noi cu viaţă. Am reuşit să salvez şi câteva dintre plantele mele. Am pus la punct o auxină pentru accelerarea creşterii plantelor venusiene. Îi voi spune „Venuxină“ !

Era atât de fericit, încât obrazul său înnegrit de radiaţiile solare, părea că întinerise.

Puţin mai târziu, biologul zări cum Andrei Precup căuta să se apropie pe nesimţite de Jurnal. Radiotelegrafistul privea în dreapta şi în stânga. Crezându-se neobservat, începu să răsfoiască febril filele. Intrigat, profesorul se apropie de el.

Precup încerca tocmai să desprindă binişor o foaie.

— Stai ! strigă Dobre, cu voce tunătoare. Ce faci acolo ? Infuriat, îi trase mâna la o parte. Citi pagina pe care Precup voise s'o smulgă şi spuse :

— Fila aceasta rămâne ! Face parte din istoricul călătoriei. S'o citească toţi aceia ce vor dori să-şi dea seama ce a simţit şi la ce s'a gândit fiecare dintre noi !

37. *Cel mai mic dintre fraţii Pământului*

Copernic îşi urma nestingherit drumul de-a-lungul orbitei sale.

In curând, polii artificiali fură demontaţi şi viaţa asteroidală îşi reluă cursul obişnuit. Soarele se găsea acum la o depărtare de peste 50 000 000 kilometri. Tot mai impunător se zărea discul lui Mercur, planeta cea mai mică din sistemul nostru şi cea mai apropiată de Soare.

Munca de cercetare fu reluată : studiau acum intens corpul ceresc spre care se îndreptau. Rezultatele erau transmise zilnic spre Hepta, cu care legătura radiofonică fusese restabilită.

George Scarlat îşi împărţea activitatea între studiul planetei Mercur şi cel al traiectoriei lui Copernic. Acesta din urmă îi lua o mare parte din vreme. Savantul devenise şi mai tăcut, mai ales de când primise de pe satelitul artificial noi date privind caracteristicile orbitelor celor doi asteroizi recent descoperiţi.

Ceilalţi crezură un timp că redevenise acelaşi om ursuz ca la începutul călătoriei, dar îşi dădură repede seama că e frământat de probleme extrem de importante pentru desfăşurarea viitoare a expediţiei.

La întrebările lor, George Scarlat fie că răspundea neprecis, fie că tăcea, refuzând să dea explicaţii.

Alte zile asteroidale trecură şi Copernic îşi vedea liniştit de drumul său. Nimic important nu se petrecu în acest răstimp, iar convalescenţa astronauţilor decurgea în bune condiţii.

Intr'o noapte fură treziţi de o zguduitură puternică. Se sculară buimăciţi.

— Trebue să fie un meteorit! spuse Matei. Işi îmbrăcă îndată costumul de protecţie şi ieşi la suprafaţă. Cernat îl urmă.

Noaptea era întunecoasă şi aştrii străluceau ca nişte cristale de ghiaţă pe bolta cerească.

Nu se zărea nici urmă de meteorit. In schimb, la 200 metri de construcţiile expediţiei se ivise o crăpătură adâncă în rocele asteroidului. Zgomotul pe care-l auziseră fusese provocat de o prăbuşire a solului, datorită încălzirilor şi răcirilor, dilatărilor şi contractărilor succesive din săptămânile în care asteroidul fusese în imediata apropiere a Soarelui.

Odată cu aceasta, un nor de nisip şi de praf se ridicase spre cer. Luminat de razele stelelor, părea o spumă cenuşie care plutea deasupra insulei zburătoare, făcându-se din ce în ce mai mic, până pieri pentru totdeauna în spaţiul infinit. Pe cer se văzu atunci, nespus de măreaţă, planeta Mercur. Trei sferturi din discul ei era scăldat într'o lumină vie, iar restul se ascundea într'o beznă de nepătruns.

Virgil Cernat nu-şi dezlipea privirea dela această imagine fără seamăn.

— Parcă ar fi Luna! Aceleaşi contururi dure, încremenite!

— Nu greşeşti deloc. Această planetă e doar cu puţin mai mare ca satelitul natural al Pământului şi, ca şi acesta, lipsită de orice înveliş gazos. Mercur se învârteşte în jurul propriei sale axe în exact acelaşi timp în care se roteşte în jurul Soarelui -- adică într'o perioadă ce durează 88 de zile pământeşti — aşa cum Luna se roteşte în jurul axei ei în acelaşi interval în care ocoleşte Pământul. De aceea, Mercur arată Soarelui — ca şi Luna Pământului — mereu aceeaşi faţă. Pentru Mercur, acest fapt este extrem de important. Intr'adevăr, pe partea îndreptată mereu spre Soare, lume a zilei veşnice, temperatura se men-

ţine constant la peste 300°. Pe partea întunecată, gerul este aproape de zero absolut.

Datorită acestor condiţii, precum şi masei reduse a planetei, Mercur a rămas fără atmosferă. Pe partea încinsă, gazele s'au evaporat şi s'au risipit în spaţiul interplanetar, iar pe partea geroasă au îngheţat, depunându-se pe suprafaţă. Dacă pe Mercur a existat vreodată apă, cu ea s'a întâmplat exact acelaşi lucru ca şi cu gazele.

— Cred că îţi dai seama, Virgile, că în aceste condiţii nicio formă de viaţă nu este cu putinţă acolo!

— Intr'adevăr, aşa e!

Mai priviră câtva timp cerul înstelat şi pe urmă se întoarseră în adăpost.

Dela postul de radioteleviziune se auzea vocea lui Scarlat, care transmitea rezultatele calculelor sale staţiei de urmărire de pe Hepta:

— ... deci, repet, tovarăşe Arunian, excentricitatea orbitei 0, 206 753; înclinaţia ei pe ecliptică 7°11' 34"; greutatea specifică 3,81672 grame pe centimetru cub... Vom reveni cu transmiterea datelor peste 12 ore. Inchidem emisiunea.

După ce Precup opri aparatul, Scarlat intră cu Matei în camera de cercetări. Aici îl găsiră pe Apolodor Dincă. Acesta înregistrase pe o bandă magnetonică o mare hartă a planetei Mercur, recent terminată şi o proiecta acum, cu ajutorul magnetografului, pe un ecran.

Pe pânză se vedeau desluşit caracteristicile solului, cu variaţiile de relief.

— In ultimele zile, tovarăşul Dincă m'a ajutat mult, observă Scarlat. Această hartă ne va fi de mare folos.

Incepu să verifice nişte calcule cu ajutorul integratorului electric, apoi alese una dintre astrofotografiile care slujiseră la cartografiere şi o proiectă pe ecran.

— Am terminat tocmai un calcul interesant, explică el. Pe baza lungimii umbrei unui pisc din această fotografie, am reuşit să stabilesc înălţimea celui mai falnic munte de pe partea luminată a lui Mercur. Are doar 968 metri. Destul de puţin, dacă ne gândim că în Lună, care e ceva mai mică, există piscuri ce depăşesc 8 kilometri în altitudine.

— Nu are însă de suportat decât o temperatură maximă cu mult mai scăzută decât aceea de pe Mercur, completă Matei.

— Intr'adevăr, aşa este, încuviinţă profesorul Scarlat. Cea mai mare parte a emisferei încinse a lui Mercur este desigur acoperită de nisip şi de diferite roce devenite plastice sub influenţa arşiţei ; pe alocuri trebue să fie adevărate bălţi păstoase. In ceea ce priveşte munţii, majoritatea lor s'au sfărâmat, datorită condiţiilor de temperatură.

Văzându-l pe Scarlat mai vorbăreţ, Matei încercă să afle motivele comportării ciudate pe care acesta o avusese în ultima vreme.

— Imi pare bine că ai părăsit tăcerea. De un timp încoace ne cam neliniştisem... Nu vrei să ne spui deschis ce te frământă ?

Savantul tresări, apoi îl fixă câtva timp pe Matei cu o privire plină de îndoială. Părea nehotărît dacă să vorbească sau nu. In sfârşit, se decise :

— Să-ţi arăt ceva, tovarăşe Butaru.

Apăsă pe un buton al magnetografului electronic şi pe ecran apăru, în locul cartogramei lui Mercur, o hartă astrală, pe care o linie roşie înfăţişa calea lui Copernic.

— După cum ştii, spuse Scarlat, Copernic este un asteroid recent descoperit. La plecarea noastră de pe Pămînt i se cunoştea — în linii generale — orbita... în linii generale, subliniez ! Savanţii de pe Hepta au calculat cu aproximaţie şi modificările pe care le suferă calea eliptică a lui Copernic sub influenţa forţei de atracţie a diferitelor planete. Dela aterizarea noastră pe asteroid am reuşit să precizez rezultatele calculelor. Ceva însă nu-mi ieşea la socoteală şi nu înţelegeam de ce. Acum cunosc, în sfârşit, pricina. Imprevizibilul, de care vă vorbeam şi-a arătat colţii. Asteroizii recent descoperiţi trec anul acesta la mai puţin de 8 500 kilometri de Copernic, ceea ce înseamnă că...

— Ei şi ? îl întrerupse Matei. Nu văd ce te nelinişteşte. După părerea mea nu există nici un pericol de ciocnire. 8 500 kilometri e o distanţă apreciabilă.

— ... ceea ce înseamnă, urmă Scarlat pe un ton mai apăsat, fără a da atenţie intervenţiei lui Butaru, că în prima lună a anului pământesc viitor, două săptămâni după apropierea noastră maximă de planeta Marte, vom trece prin cel mai dens roi de meteoriţi ai sistemului nostru solar. Aceasta, fiindcă asteroizii despre care ne-a înştiinţat tovarăşul Arunian, având o masă ce depăşeşte de multe mii de ori pe aceea a lui Copernic, îi vor modifica uşor drumul spre acest roi.

Ştiţi ca şi mine că în ultimele decenii s'a dovedit că roiurile dense conţin pe kilometrul cub o concentraţie de meteoriţi de 2-300 ori mai mare decât cea presupusă de învăţaţi în prima jumătate a secolului al XX-lea.

Cred că nu sunt prea pesimist dacă susţin că ne aflăm în faţa unei mari primejdii...

Matei Butaru nu răspunse îndată. Cuvintele lui George Scarlat făcuseră asupra lui o impresie puternică. După un timp, spuse gânditor:

— Inseamnă că va fi necesar să luăm toate măsurile ce se impun. Nu este prima şi nu va fi nici ultima greutate de care ne vom izbi... şi pe care va trebui s'o învingem.

P L A N E T A M A R T E

38. *Amintiri dintr'o expediție astrobiologică*

Trecuseră mai multe luni. După socoteala calendarului pământesc, erau în 15 Noembrie.

Asteroidul continua să înainteze pe orbita lui, îndepărtându-se de Soare. Sistematizarea și interpretarea observațiilor științifice din cursul călătoriei, mai aleș a importantelor descoperiri de pe Venus, făcuseră mari progrese. Totodată pregătirile pentru noua escală ajunseseră într'un stadiu înaintat.

In seara aceea, în camera cea mare a locuinței subterane, astronauții se adunaseră în jurul profesorului Dobre. Așa cum se întâmpla deseori, acesta avea chef de vorbă.

Chipurile bronzate ale tuturor erau îndreptate, cu un vizibil interes, spre el. Doar Scarlat, într'un colț al odăii, se prefăcea că studiază magnetograma proiectată pe ecranul său portativ. Din felul distrat în care manevra butoanele, se ghicea însă că urmărește și el cu atenție povestirea bătrânului învățat, a cărui voce plăcută umplea întreaga încăpere.

— Și acum să vă istorisesc o altă amintire. Este deosebit de interesantă pentru niște exploratori cosmici care își propun să pună piciorul pe Marte peste câteva săptămâni.

Să fi fost cu vreo treizeci și cinci de ani în urmă. Tocmai terminasem Facultatea de biologie. Lucrarea pe care o prezentasem la Examenul de Stat, „Despre flora subal-

pină din țara noastră“, bazată pe studiile mele din Munții Rodnei, Făgărașului și Bucegi, stârnise discuții vii.

Indrăznisem cam mult pentru un tinerel care abia făcea primii pași în lumea cercetărilor. Mă încumetasem să trag chiar unele concluzii generale asupra plantelor care trăiesc în condițiile unei atmosfere rarefiate și a unei temperaturi scăzute. Câțiva savanți consacrați, care țineau mai mult la renumele lor decât la progresul științei, începuseră să-mi disece lucrarea. Mai-mai să mă facă fărâme, folosindu-se de unele slăbiciuni ale ei.

Tocmai eram pe cale să pregătesc un răspuns documentat, când îmi veni o veste mare, care mă făcu să uit de toate acestea. Un grup de savanți, desemnați de Uniunea Astronomică Internațională, mă invitau într'o expediție pe care se pregăteau să o întreprindă în regiunile subarctice ale Peninsulei Cola și în munții din Nordul Norvegiei. Era vorba de studierea florei din Marte.

Bineînțeles că am primit cu entuziasm și peste câteva zile eram instalat în cabina confortabilă a stratoreactorului, care...

Inginerul Cernat, în ochii căruia se vedea o mirare cu greu stăpânită, interveni:

— Poate că am înțeles greșit cele ce ați spus. Dar nu pricep cum se poate studia flora din Marte în Peninsula Cola sau în Norvegia...

Profesorul Dobre îi aruncă o privire supărată:

— Știi că nu-mi place să fiu întrerupt! Așteaptă și vei înțelege... Cum vă spuneam, se întoarse el către ceilalți, un stratoreactor m'a dus în Nordul îndepărtat. In fața expediției stăteau sarcini de mare răspundere. Era vorba de studierea vegetației din Marte.

Cu multe decenii în urmă, o serie de învățați, printre care marele astronom sovietic G. A. Tihov, descoperiseră în Marte existența unor pete albastre-verzui și susținuseră că această culoare provine dela vegetația de acolo. Se iveau însă trei dificultăți însemnate în calea acceptării acestei ipoteze îndrăznețe, dificultățile așa ziselor „enigme optice“.

Mai întâi, era vorba de fotografiile prin filtre care lasă să treacă doar radiațiile infraroșii, oprind pe celelalte. Incercați să fotografiați într'o zi de vară, prin asemenea filtre, vegetația de pe Pământ. Plantele vor arăta ca acoperite de zăpadă; tot ce este în realitate verde apare pe placă

alb, strălucitor. Dacă însă fotografiem petele albastre-verzui de pe Marte prin astfel de filtre, ele se prezintă întunecate.

Acum, a doua enigmă: în spectrul luminii reflectate de vegetaţia pământească obişnuită pot fi uşor distinse benzile specifice clorofilei. Analiza spectrală a regiunilor albastre-verzui de pe Marte nu relevă însă prezenţa acestor benzi şi scepticii s'au grăbit să conchidă că pe această planetă nu există clorofilă, deci nici plante.

In al treilea rând, cele mai puternice telescoape au confirmat că presupusa vegetaţie de pe Marte nu are o culoare verde, ca cea de pe pământ, ci mai curând albastră sau violetă.

— Şi cum se explică toate acestea? întrebă Cernat, pe care problema părea să-l intereseze în mod deosebit.

— A durat multă vreme până ce tainele au fost complet dezlegate.

In timp ce plantele regiunilor mai calde îşi pot permite să reflecte razele infraroşii, care sunt radiaţii termice, purtătoare de căldură, plantele ţinuturilor reci, care au nevoie de toată căldura solară, le absorb cu aviditate. Desigur că aşa fac şi plantele de pe Marte, unde temperatura este şi mai scăzută.

— Foarte interesant, observă inginerul Cernat, dar de ce lipseşte banda clorofilei din spectru? Plantele din Marte sunt oare lipsite de clorofilă?

— Nicidecum! S'a stabilit că şi în spectrul plantelor pământene subarctice banda principală de absorbţie a clorofilei este mult mai slabă decât la plantele zonelor mai călduroase.

Aceste concluzii au dat cheia pentru rezolvarea celei de a treia enigme a vegetaţiei marţiene: culoarea ei. Datorită slabei reflectări a radiaţiilor roşii, portocalii, galbene şi verzi, care sunt absorbite de vegetaţia avidă de căldură a planetei Marte, plantele de acolo reflectă mai ales radiaţiile reci ale spectrului — albastru, indigo şi violet. Acestea devin astfel culorile dominante.

Minunatele descoperiri ale expediţiei m'au hotărît, încă de tânăr, să consacru o mare parte a activităţii mele ştiinţifice studiului vieţii pe alte planete.

Profesorul Dobre privi mulţumit în jur:

— Probabil că acum ştiţi atât de multe despre flora şi fauna de pe Marte, îi aruncă ironic Scarlat, încât nici

nu mai e cazul să întreprindem escala plănuită pe această planetă.

Dobre îşi stăpâni cu greu enervarea:

— Să ştii, tovarăşe Scarlat, că dacă n'aş fi acum în preajma celor mai însemnate descoperiri ştiinţifice din existenţa mea de cercetător, m'aş certa definitiv cu dumneata... şi ai merita-o! Auzi vorbă! Sigur că ştiu mai mult decât cunoşteau învăţaţii acum jumătate de secol despre viaţa de pe Marte. De pildă, ştiu că pe Marte există arbori sau arbuşti cu frunze căzătoare, fiindcă o parte din petele care devin primăvara albastre, capătă toamna o culoare cafenie, asemenea pădurilor noastre când li se ofilesc frunzele. Mai ştiu că există acolo şi plante sau arbuşti de felul coniferelor, a căror frunză nu cade iarna; aceasta, deoarece unele pete albăstrii îşi păstrează iarna culoarea.

Am ajuns la concluzii interesante asupra înălţimii probabile a plantelor şi animalelor, asupra vieţuitoarelor care populează întinsele deşerturi şi aşa mai departe. S'au stabilit o sumedenie de lucruri. Mai sunt însă şi multe presupuneri, teze, teorii. Dar astea toate nu dau decât un cadru general. Abia acolo vom putea afla ce forme a luat viaţa în condiţiile specifice ale mediului marţian. Te rog să mă crezi, tovarăşe Scarlat, că, deşi sunt mândru de cuceririle astrobiologiei, am toate motivele să fiu curios.

— O mică întrebare, tovarăşe profesor. Fiinţe raţionale crezi că vom întâlni? Ştiinţa dumneavoastră, care pretinde că a studiat brazii din Marte în Norvegia şi ienuperii marţieni în Pamir, are ceva de spus în această privinţă?

Profesorul Dobre se frământa pe scaunul lui, enervat la culme de tonul sarcastic al lui Scarlat. Stăpânindu-se, îi răspunse:

— Ca astrobiolog nu pot încă să dau un răspuns precis la această problemă, deşi este, fără îndoială, cea mai importantă dintre toate. Cred însă că au avut condiţii să existe, dacă nu acum, cel puţin în trecut. Canalele de pe această planetă sunt opera unei uriaşe activităţi constructive. Cine ar fi putut-o întreprinde?

Scarlat se sculase în picioare:

— Iată unde a putut să vă ducă fantezia astrobiologică! Aţi uitat că, datorită depărtării ei, Marte nu primeşte pe un metru patrat decât 40 la sută din energia solară care ajunge pe Pământ, că în atmosferă nu există decât o con-

centrație infimă de oxigen liber și vapori de apă, că învelișul ei gazos este la fel de rar ca aerul la 15 kilometri înălțime — în plină stratosferă deci — că rezerva de apă a planetei e foarte redusă, că temperatura scade deseori până la —100° și că rar crește peste +14°, că...

Profesorul Dobre se apropie de adversarul său și se opri la un pas de el:

— Dumneata neglijezi cu totul imensa putere de adaptare a organismelor. Știi doar la ce geruri rezistă animalele din ținuturile polare. Nu cred că ai uitat de experiențele fizicianului francez Becquerel, care a arătat că sporii dezhidratați ai bacteriilor, algelor, ciupercilor, mușchiului și ferigilor rezistă la — 271°, temperatura heliului lichid. Cunoști deasemeni cercetările lui S. N. Vinogradschi, care au demonstrat posibilitatea vieții într'un mediu pur mineral; știi și de ciupercile care trăiesc în soluțiile saturate de salpetru și de infuzorii care rezistă până și în soluții concentrate de sublimat corosiv. Mai ales cred că n'ai uitat de studiile spectrografice ale lui Tihov în legătură cu existența unor forme de viață pe Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun.

Scarlat parcă nici nu ascultase cele spuse de Dobre.

— Aberații, nimic altceva decât aberații! Este absurd ca în condiții atât de nefavorabile ca cele de pe Marte, să se presupună că există altceva decât cel mult bacterii și alte vietăți inferioare. Iar pe planetele mai îndepărtate, nimic, nimic și iar nimic!

Scarlat bătu de trei ori cu creionul în cutia magnetografului, ca pentru a sublinia ultimele cuvinte. Făcu o pauză, își aranjă cravata și continuă:

— Auzi, să presupunem existența unor ființe raționale pe o planetă pustie! Dar să fim logici. Planeta Marte este, după părerea celor mai mulți învățați, mai bătrână decât Pământul. Deci, dacă prin absurd am considera că s'au putut dezvolta ființe raționale, acestea au apărut cu mult înaintea oamenilor și au putut atinge un grad de civilizație mai înalt. Atunci cum se explică, tovarășe profesor, că noi suntem primii care am trimis radiosemnale în Marte și deasemenea primii care o vizităm? Cu atât mai mult cu cât, pentru a părăsi această planetă, un vehicul interplanetar are nevoie de o viteză inițială mult mai mică decât aceea pe care trebue să o dezvolte

o navă astrală pentru a părăsi Pământul, datorită forței de atracție mai reduse a lui Marte.

Profesorul Dobre îi răspunse scurt:

— Nicio grijă, tovarăşe Scarlat, peste câteva săptămâni toate acestea vor fi lămurite.

— Frumos răspuns, când argumentele lipsesc!

Citind pe fața tuturor dezaprobarea pentru tonul pe care îl imprimase discuției, Scarlat fixă cu un gest nervos magnetograful de masă și ieşi din încăpere.

Timp de câteva minute nimeni nu spuse nimic. Apoi biologul, care își recăpătase buna dispoziție, i se adresă lui Matei!

— Dar comandantul nostru ce spune? Cum stăm cu pregătirile pentru escala pe Marte? Abia aştept să văd mutra lui Scarlat după ce vom face cunoştință cu primele făpturi marțiene.

— Suntem aproape gata, tovarăşe Dobre. Am comunicat ieri și stației de pe Hepta stadiul în care ne aflăm. „Pescăruşul" a fost reparat, şenilele refăcute, bărcile pneumatice și celelalte instalații abandonate pe Venus au fost construite din nou.

— Aşa... foarte bine, aprobă profesorul. Eu mi-am pus la punct tot aparatajul pentru noile cercetări astrobiologice. O să vadă tovarăşul Scarlat cine are dreptate. Spune-mi, Matei, proorocirea lui despre întâlnirea cu roiul extradens de meteoriți, aflat dincolo de orbita lui Marte, n'o fi vreo drăcovenie scornită ca să ne înspăimânte?

— Din păcate nu. Observatorul principal de pe satelitul artificial îi confirmă calculele. Ne mai anunță, de altfel, că în luna Martie va trece la câteva zeci de mii de kilometri de Copernic o cometă.

— Deci la o distanță nepericuloasă, observă Precup.

— In ce priveşte cometa, ai dreptate. Roiul meteoric însă îl vom străbate din plin. Tocmai de aceea am grăbit terminarea pregătirilor pentru etapa marțiană. Vom avea timp îndeajuns să studiem măsurile ce trebuesc luate. Am cerut prin Hepta și avizul unor institute de cercetări de pe Pământ. Curând îl vom avea.

— Păcat de seră! se întristă profesorul Dobre.

— Păcat de salatele orientale, ghiveciurile naționale şi sarmalele noastre, completă abătut şi Dincă.

Pe neaşteptate, în plafon se aprinse o lumină verde. Se auzi un semnal sonor. Andrei Precup se uită la ceas

şi sări ca ars. Mişcarea efectuată fu atât de bruscă, încât se lovi cu capul de tavan. Era un bun radiotelegrafist şi nu uitase niciodată ora comunicării periodice cu satelitul artificial al Pământului. De data aceasta, însă, se lăsase furat de controversa dintre Dobre şi Scarlat, care îi pasionase pe toţi.

Când ajunse în faţa postului şi porni aparatul, profesorul Arunian îi făcu de pe ecran un semn dojenitor cu degetul :

— Tovarăşe Precup, să ştii că am fost neliniştiţi. Credeam că iar s'a întrerupt legătura. Vă transmit acum avizul Institutului de Construcţii din Leningrad, secţia construcţii extraterestre, privitor la trecerea lui Copernic prin roiul meteoric...

39. *Phobos*

„Pescăruşul" se găsea în drum spre Marte. Plecaseră cu el Matei Butaru, Scarlat, Dobre, Ana Grigoraş şi Cernat. Precup rămăsese pe asteroid, împreună cu Dincă şi doctoriţa.

Călătoria decurgea în cele mai bune condiţii. Racheta parcursese o parte însemnată a drumului.

— Ne apropiem acum de cel de al doilea satelit al planetei, de Phobos, anunţă Cernat, care pilota.

— Ce idee stupidă a avut astronomul care a botezat cei doi sateliţi ai lui Marte, Phobos şi Deimos, adică „Spaima" şi „Groaza", observă profesorul Dobre. Vasăzică rămâne hotărît ? Ne oprim câteva ore pe Phobos ?

Matei era absorbit de efectuarea unor calcule. Răspunse abia după câtva timp :

— Da, tovarăşe Dobre. Ştiu că eşti nerăbdător să fotografiezi sau chiar să pui în tolbă primele vietăţi de pe Marte. Dar mai trebue să zăboveşti câteva ore. Vom rămâne pe satelit exact 7 ore şi 30 de minute, în care timp acesta va face un înconjur complet al lui Marte, dându-ne prilejul să realizăm o sferofotogramă excelentă, dela mai puţin de 11 000 kilometri distanţă. Nu trebue să pierdem acest prilej, cu adevărat unic !

— Păcat, oftă profesorul necăjit şi se apropie de un geam lateral al „Pescăruşului".

In faţa lui se zărea globul uriaş al planetei Marte, iar în dreptul acestuia, cu mult mai mic, Phobos.

Era o priveliște impresionantă, un joc minunat de culori. La cei doi poli, planeta purta niște „căciuli albe“. două calote din zăpadă și ghiață, care sclipeau puternic, în ciuda ceții care le învăluia. Calota sudică se întindea pe aproape o cincime din emisfera inferioară. Cea din jurul Polului Nord era cu mult mai mică. Aceasta se datora faptului că în jumătatea nordică a lui Marte tocmai începuse vara, în timp ce emisfera sudică intra în iarnă.

Dela învelișul de ghiață al Polului Nord porneau numeroase linii întunecate, albăstrii, care se ramificau în zeci și zeci de brațe. Din loc în loc, liniile se reuneau, formând mari pete întunecate. Dela acestea pornea păienjenișul altor ramificații, care se întindeau până aproape de ecuatorul planetei. Privind atent aceste linii, a căror lățime putea fi evaluată la 100—300 kilometri, biologul constată că erau formate din nenumărate puncte întunecate, unite între ele doar printr'un fir albastru, subțire, ca niște mărgele înșirate pe o ață.

Dobre îl auzi pe Matei întrebându-l ceva pe Scarlat. Prinse numai ultimele cuvinte.

— ...la cât ați calculat viteza medie a scurgerii apei pe canale?

— Am reușit s'o stabilesc exact: 3,518 kilometri pe oră. Procesul de topire a calotei nordice a început cu câteva luni în urmă. De atunci, apa rezultată se scurge pe canale și udă zonele din imediata lor vecinătate. In emisfera de Sud, continuă Scarlat, lucrurile stau altfel. Acolo, cea mai mare parte a umezelii s'a evaporat. Canalele nu se mai văd deloc în zona ecuatorială, iar mai jos, spre Polul Sud, abia dacă le deosebești urmele palide, care peste câteva săptămâni vor dispărea cu totul. Văile din preajma lor, acum câteva luni albastre-verzui, au devenit cafenii, de culoarea ciocolatei, cu excepția câtorva pete albastre. Vine iarna...

Profesorul Dobre încetă să mai asculte. Toată ființa lui era cufundată în contemplarea planetei pe care de atâta vreme visase să o vadă de aproape.

Albul calotelor polare și albastrul văilor și canalelor nu ocupau decât mai puțin de un sfert din suprafață. Culoarea dominantă era aceea a pustiurilor cărămizii, care acopereau cea mai mare parte a lui Marte.

„Iată de unde vine culoarea sângerie a planetei“, se gândi profesorul, amintindu-și că această particularitate

îi făcuse pe Romani să dea astrului numele zeului războiului, veşnic avid de sânge.

Fiecare dintre cele trei culori principale ale planetei era alcătuită din zeci de nuanţe. Albul varia între strălucirea argintului şi cenuşiul ceţos, albastrul începea dela verde-albăstrui şi se termina în violet închis sau indigo, roşul alterna cu galben, portocaliu şi roz.

Prin vălul străveziu al atmosferei marţiene, care spre marginile discului părea ceva mai deasă, se zăreau lucind ca nişte diamante, sute de puncte scânteietoare.

Profesorul Dobre închise ochii şi strânse cu putere pleoapele. Voia să păstreze pentru cât mai mult timp în minte imaginea aceasta, ca pe o comoară de nepreţuit. Zăbovi aşa un timp îndelungat. Deodată, vocea inginerului Cernat îi aminti unde se afla.

— Atenţie, aterizăm pe Phobos !

Simţiră o mică zdruncinătură şi „Pescăruşul" se aşeză pe suprafaţa satelitului.

Işi puseră în grabă costumele de protecţie şi unseră cizmele cu substanţă adezivă. Trecură apoi prin camera de ecluzare şi ieşiră din rachetă.

Aterizaseră pe o înălţime a micului corp ceresc. Era noaptea adâncă şi fură nevoiţi să aprindă farurile. Nici Soarele, nici Marte nu se vedeau pe firmament.

Cernat puse detectorul de gaze în funcţiune. După câteva secunde, comunică:

— Nici urmă de atmosferă pe aici !

— Era şi de aşteptat, observă Matei. Ca orice alt corp ceresc mic, Phobos, care are un diametru de numai câţiva kilometri, nu a putut reţine cu forţa lui de atracţie redusă un înveliş gazos. Priviţi şi culoarea solului. Nu vezi nicio nuanţă de roşu care să indice vreun fenomen de oxidare a rocelor.

Ochii astronauţilor se acomodaseră cu întunericul. In lumina palidă a stelelor zăreau faţa aspră, colţuroasă, a planetei, cu mii de luciri metalice şi sclipiri cristaline.

— Un peisaj asemănător cu cel de pe Copernic, remarcă Ana Grigoraş, privind de jur împrejur.

Deodată, la orizontul satelitului, între două vârfuri de stânci, se ivi ceva care semăna cu o creastă argintie. Era partea superioară a unui glob uriaş, care creştea din secundă în secundă.

— Marte, răsare Marte ! strigă Dobre.

Aparatura de filmat a inginerului Cernat intră fără întârziere în funcţiune.

Puţin mai târziu, Marte strălucea sus, pe cer, în toată splendoarea. Ocupa o mare parte din boltă, având un diametru aparent de 90 ori mai mare decât acela al Lunii zărite de pe Pământ.

O lumină roşiatică, specifică suprafeţei planetei sângerii, inundă tot satelitul, schimbându-i întreaga înfăţişare.

— Oare şi Pământul pare atât de mare de pe Lună ca Marte de pe acest satelit al său ? întrebă Cernat.

— Să nu-ţi închipui aşa ceva ! spuse Matei. Luna e de 36 ori mai îndepărtată de planeta pe care o înconjoară, decât Phobos de Marte. Discul pământesc apare de pe Lună doar de 14 ori mai mare decât discul Lunii zărit de pe globul terestru.

Ana Grigoraş adună câteva probe de roce. Găsise unele deosebit de interesante. Erau mai ales metale şi aliaje metalice, săruri cristalizate în diferite forme şi cărbune amorf.

Intre timp, răsărise şi Soarele. Arăta cu mult mai mic, deşi incomparabil mai strălucitor decât Marte. In razele lui, unele dintre rocele de pe Phobos începură să strălucească orbitor.

Undeva, în vale, o formaţiune ciudată le atrase călătorilor atenţia.

Pe Phobos, unde navigatorii nu cântăreau decât câteva sute de grame, fură suficiente cinci-şase sărituri pentru a ajunge până la obiectul care le trezise interesul.

— Asta nu e o rocă ! exclamă Dobre.

In faţa lor se afla un triunghi aproape regulat, cu laturile de vreo 80-90 metri. Era alcătuit din trei bare aurii, fixate adânc în stâncă. Din loc în loc, barele aveau găuri, umflături şi alte deformaţii. In mijlocul triunghiului era o sferă cu un diametru de vreo 8 metri, tot de culoare aurie.

Ana cercetă cu luare aminte materialul din care erau alcătuite triunghiul şi sfera. Cu ajutorul instrumentajului portativ de analiză putu să-i stabilească în scurt timp compoziţia.

— E vorba de un aliaj de beriliu şi cupru. Are culoarea aurului, deci o mare putere de strălucire. Este însă ceva mai uşor.

— Forma e destul de regulată şi compoziţia nu pare să fie rodul unei întâmplări, observă Matei. Să fie o staţie

de semnalizare a marţienilor ? Cu un telescop puternic s'ar putea vedea de pe planetă.

Vocea lui Scarlat se auzi batjocoritoare în aparate:

— In orice caz, o „staţie" prost întreţinută, dacă judecăm după toate aceste semne de deteriorare. Oare nu ai văzut, tovarăşe Butaru, suficiente stânci de forme ciudate pe Pământ ? Sau meteoriţi cu înfăţişări parcă anume modelate ?

— Mă bucur că aud una dintre ultimele dumitale ironii cu privire la Marte ! interveni profesorul Dobre în discuţie. Curând nu vei mai avea ce să spui, căci nu mă îndoiesc că ne vom întâlni pe planetă cu autorii acestei construcţii.

Inginerul Cernat făcuse mai multe fotografii şi grupul de cercetători se înapoie la rachetă.

Soarele, care nu se ridicase decât câteva palme peste orizont, descriind un mic arc de cerc, apusese. Pe bolta înstelată strălucea, schimbându-şi repede fazele, discul gigantic al lui Marte. Avea acum înfăţişarea unui corn deschis în sus, spre regiunea bolţii, pe care se vedea scânteind constelaţia Ursei Mari.

După câtva timp, micul satelit al lui Marte nu mai prezentă un interes deosebit pentru astronauţi. Sferofotograma planetei era gata, iar solul sterp al lui Phobos fusese cercetat de-a-lungul şi de-a-latul.

Călătorii se hotărîră să părăsească pe micul însoţitor al lui Marte şi se îmbarcară din nou pe nava lor cosmică.

40. *Lupta pentru Soare şi apă*

— Nu cred să mai avem mult, remarcă Matei. Virgile, aş voi să ştiu exact la cât ai redus viteza şi ce distanţă ne mai desparte de suprafaţa lui Marte.

Inginerul apăsă pe un buton şi curând se auzi în cabină vocea monotonă a automatului vorbitor.

— Viteza... un kilometru... pe secundă... altitudine 185 kilometri...

— Detectorul de gaze ce indică ? se mai interesă Butaru.

— Inregistrările arată că ne aflăm în stratul cel mai înalt — deosebit de rarefiat — al atmosferei marţiene, explică Cernat. Nu se constată decât fenomene slabe de electrizare a gazelor. Cred că nu e cazul să scoatem aripile „Pescăruşului".

Coborîrea continua.

Pe ecranul din rachetă, Matei Butaru şi inginerul Cernat proiectaseră, cu ajutorul magnetografului electronic, harta în culori a planetei. Studiau încă odată itinerariul pe care îl stabiliseră de pe Copernic.

— Aterizăm deci aici, la 25° Nord de ecuator.

Matei Butaru arătă pe hartă un punct aflat într'o vastă zonă cărămizie.

— Da, acesta e locul. De acolo, şenilele rachetei noastre ne vor duce spre Răsărit, până la pata aceea violetă, pe care o vom străbate. Apoi vom porni mai departe, în direcţia Est, spre fâşia albastră în mijlocul căreia se află calea de apă. In total, un drum de 540 kilometri.

Astronauţii erau absorbiţi de pregătiri. De aceea, clinchetul metalic care întrerupse liniştea trecu aproape nebăgat în seamă. Nu mai aveau decât 20 kilometri până la suprafaţa lui Marte şi aripile fuseseră scoase. „Pescăruşul" cobora acum prin atmosfera marţiană cu o viteză de numai 1250 kilometri pe oră.

Peste câteva minute, nava astrală atinse cu şenilele solul planetei, parcurse câteva zeci de metri şi se opri.

Prima impresie după coborîre fu aceea că sunt cu mult mai uşori decât pe Pământ. Deşi pe Copernic se obişnuiseră să aibă o greutate de numai câteva zeci de grame, îşi puteau da seama de acest lucru, căci făcuseră numeroase exerciţii de readaptare la atracţia Pământului în camera rotativă de pe asteroid. Săltându-se uşor, puteau sări aici până la o înălţime de doi-trei metri. Cu un singur pas parcurgeau fără nicio dificultate distanţe însemnate.

Termometrele-brăţară arătau plus două grade.

In jurul astronauţilor se întindea pustiul, o suprafaţă nisipoasă cu nuanţe roşiatice. Pe alocuri, printre dunele joase, se înălţau formaţii de stâncă roză, de cinci-şase metri înălţime, care sclipeau deosebit de viu în bătaia primelor raze de Soare. Departe, spre orizont, se ridica un şir de munţi. Cel mai înalt dintre aceştia părea să aibă doar vreo 400-500 metri.

— Ia uitaţi-vă la cer ! le atrase atenţia Ana. Are de aci aspectul bolţii privite din zonele inferioare ale stratosferei pământeşti.

Intr'adevăr, aşa era. Sus, deasupra capetelor, cerul apărea, prin vălul subţire al atmosferei, violet închis. Cele

câteva stele care se zăreau în plină zi aveau o licărire de opal.

Barometrul arăta o presiune atmosferică de numai 150 milimetri coloană de mercur. Seismograful, pe care Ana îl fixase într'o stâncă, pentru a stabili eventuale oscilații, nu indica nici cea mai mică vibrație a scoarței planetei.

Matei Butaru strânse echipajul în jurul său şi, asistat de Scarlat, începu să verifice busola cu ajutorul poligonoidului sferic, instrument care înlocuia sextantul de altădată. Acul busolei arăta exact direcția Nord-Sud.

— Perfect ! Pe Marte ne vom putea deci orienta ca şi pe Pământ. Datorită busolei vom stabili cu precizie direcția, iar poziția noastră o vom putea determina în orice clipă cu ajutorul poligonoidului sferic, cronometrului şi hărții.

De nicăieri nu se arăta vreun semn care să dovedească că pe această planetă ar exista viață. După luarea unor probe de atmosferă, Dobre identifică doar câțiva spori de bacterii şi alge, forme de rezistență ale unor vietăți inferioare. Ii captă cu grijă, împreună cu mediul lor ambiant, în nişte mici balonaşe de mărimea unei nuci.

Scarlat arătă cu un gest larg întinderea deşertului.

— Nu prea pare să freamăte de viață planeta asta, tovarăşe Dobre.

— Incă nițel, încă nițel şi o să vedem noi cine a avut dreptate !

Un alt fapt deosebit le atrase atenția. Zgomotele paşilor, ca şi orice alte zgomote exterioare, se auzeau cu mult mai slab decât pe Pământ.

Cernat se amuza tocmai lovind două pietre una de alta, constatând cât de atenuat era efectul acustic, când Butaru se apropie de el.

— Rarefierea atmosferei marțiene e de vină, îi spuse astronomul. Aici sunetele se transmit mai greu. Pentru făpturile marțiene, acest lucru s'a rezolvat probabil prin aparatele auditive mai puternice cu care le-a înzestrat natura. Noi însă vom auzi totul în surdină...

După terminarea primei serii de observații se urcară în rachetă.

„Pescăruşul" porni duduind. Trecea cu mare viteză peste argilele şi nisipurile roşcate.

Anemometrul indica doar o adiere foarte slabă, care nu reuşea să stârnească praful mărunt al deşertului.

Deodată Dobre, care privea neîncetat prin geamul rotund de cuarț, îi făcu lui Cernat să oprească racheta.

— Priviți! Acolo se zărește ceva!

„Pescărușul" se opri.

In mijlocul întinderii cărămizii, nu departe de ei, era un obiect colorat într'un roșu cu mult mai aprins decât restul terenului.

Bătrânul savant sări primul din rachetă și se apropie în fugă de el.

— O plantă, prima plantă de pe Marte! exclamă el entuziasmat, după ce o cercetase în grabă. Ia uitați-vă ce interesantă este!

Ceilalți sosiră în urma lui.

Culoarea care le atrăsese atenția din rachetă venea dela niște flori de un roșu aprins, care răsăreau din mijlocul unei frunze rotunde, verzi, cu nuanțe violete. Această frunză era de forma unei farfurii, cu un diametru de peste jumătate de metru. Avea o grosime de câțiva centimetri și era aspră la pipăit, ca o piele de toval. Dedesubtul ei, îngropat aproape complet în sol, era un tubercul de culoare neagră, cu un diametru de vreo 25 centimetri. Dobre îl înțepă cu vârful cuțitului și din interior țâșni un lichid.

— Iată rezerva de apă a plantei! exclamă profesorul. Natura i-a creat o adevărată cisternă, de unde se aprovizionează când nu plouă.

— Ce înclinare ciudată are această frunză-farfurie! remarcă inginerul Cernat.

Dobre era acum pornit pe explicații:

— Acest lucru e ușor de înțeles. Suprafața este așezată în așa fel, încât să poată primi din plin razele Soarelui. Un fenomen de tropism, care aci, pe Marte, trebue să fie destul de frecvent. Frunza pe care o vedeți este mobilă. Se întoarce mereu spre Soare și de aceea nu primește niciodată pieziș razele lui.

După ce inginerul Cernat fotografie planta, Dobre scoase foreza botanică și începu să sape în jurul ei, pentru a-i cerceta rădăcina. Zgomotul abia se auzea. Săpa și săpa, fără să dea de capăt. Când ajunse la doi metri adâncime, renunță.

— Cu lipsa de apă care domnește aici era normal să fie așa, observă el. Planta este nevoită să-și înfigă rădăcina foarte adânc și s'o ramifice până departe, pentru a capta orice picătură de lichid.

După ce biologul luă câte o probă din rădăcina şi din frunzele plantei, „Pescăruşul“ porni mai departe.

Curând, vegetaţia se înmulţi într'atâta, încât tot deşertul părea înflorit. Distingeau nenumărate pete roşii şi galbene, care aminteau de minunatele flori ale regiunilor alpine terestre.

Aerul se menţinea destul de rece, deşi Soarele răsărise de vreo trei sferturi de oră. Priveau prin geamurile rachetei, silindu-se să nu scape nimic interesant. Dobre alerga necontenit prin încăpere, apropiindu-se ba de fereastră, ba de microscop, neştiind de ce să se ocupe mai întâi. In scurt timp putu să anunţe celorlalţi că descoperise în ţesuturile plantei clorofilă. Era tocmai cufundat în cercetarea imaginii pe care i-o oferea microscopul, când vocea Anei îl făcu să se întoarcă. Arătând spre un punct al întinderii, care devenise acum brună, tânăra fată strigă uimită:

— Ia veniţi încoace! Vedeţi sferele acelea întunecate, care seamănă cu nişte mingi? Ce-or mai fi şi astea?

In nisipul deşertului se zăreau mai multe obiecte rotunde, cu un diametru ce nu părea să treacă de 15-20 centimetri.

Cernat îndreptă „Pescăruşul“ în direcţia indicată şi călătorii coborîră.

Globurile pe care le văzuseră din rachetă se deosebeau cu greu de bolovanii cafenii care erau presăraţi pe sol. Invelişul lor amintea de elitrele cărăbuşilor.

Biologul lovi uşor cu mânerul cuţitului suprafaţa lucioasă a unei „mingi“.

Atunci se petrecu ceva cu totul neaşteptat. Partea superioară a globului se deschise şi din carapace ţâşni un animal straniu, care se puse în mişcare cu o viteză uluitoare. Avea corpul acoperit cu o lână groasă, albastră, şi înainta rostogolindu-se pe două benzi circulare de culoare violetă, care îi încingeau trupul ca nişte inele. Cât ai clipi din ochi, animalul dispăru printre pietre şi ierburi. Repetară experienţa şi cu alte „mingi“. Rezultatul fu acelaşi.

Bătrânul savant era în culmea fericirii. Ii arunca acum la rândul său lui Scarlat priviri triumfătoare.

După ce prinseră două animale, se înapoiară cu ele în „Pescăruş“, care îşi reluă curând drumul.

Entuziasmat de noua descoperire, Dobre începu să explice pe larg rostul învelişului în care erau adăpostite animalele:

— Să nu credeţi cumva că de teama altor vietăţi mai mari s'au ascuns în această carapace sferică. Motivul e altul. Invelişul serveşte pentru a le feri de frigul nopţii. Este o formă de hibernare. La noi, pe Pământ, o parte din animale hibernează în lunile de iarnă. Aici, toate sunt nevoite să hiberneze şi aceasta în fiecare noapte.

Inaintau acum printr'un defileu. Pe solul roşcat întâlneau din ce în ce mai multe plante. Printre valurile de nisip răsăreau scaieţi mici şi tufişuri de forma unor perniţe, de tipul lui „Astragalus", care se dezvoltă pe podişurile înalte de pe Pământ. Nenumărate plante se întindeau printre bolovani şi pietriş. Unele aveau frunzele asemănătoare cu ale brazilor, pinilor sau molizilor.

De sub pietre, din solul nisipos sau dintre tufele roşcate ieşeau animale acoperite cu blănuri de culoare închisă. Niciunul nu era mai înalt de jumătate de metru. Treceau prin faţa călătorilor arici cu ţepi ascuţiţi, cu ochi mari, bulbucaţi, şi botul încovoiat, vulpi cu două cocoaşe în spinare, cu trupul foarte lung şi blana bogată. Toate aceste făpturi înaintau mai mult sărind decât mergând. Unele îşi puteau retrage capul în cavitatea toracică şi în puţin timp erau acoperite de o carapace roşcată, încât abia le deosebeai de sol.

Ciocanul geologic al Anei rupea din stâncile de un roşu străveziu bucăţele mici, pe care cercetătoarea le înfăşura cu grijă în vată, înainte de a le pune în săculeţe. Nota pe fiecare dintre ele locul unde le găsise.

Ridicase tocmai un pumn din nisipul cafeniu care acoperea solul în apropierea unei stânci şi-l privea printr'o lupă puternică.

— Iată un lucru la care nu m'aş fi aşteptat! Ajung la concluzia că locul unde ne aflăm a fost cândva fund de mare!

— Dar acum n'a mai rămas din păcate nicio picătură de apă! observă inginerul Cernat. De unde deduci acest lucru?

— Foarte simplu. Nisipul conţine sfărâmături de scoici.

— Asta mă interesează şi pe mine, se amestecă Dobre. Ia arată-mi-le...

Profesorul trecu printre degete câteva din fragmentele de scoici şi le introduse apoi într'o despărţitură a tolbei sale.

Se urcară din nou în racheta pe care Cernat o porni,

accelerându-i treptat viteza. Curând ieşiră din defileu într'un platou vast.

După câteva ore de drum, călătorii văzură la orizont un fel de dig, atât de lung, încât ochiul nu-l putea cuprinde.

— Ce formaţie geologică curioasă ! exclamă Dobre.

— Nu cred să fie o creaţie a naturii, spuse Ana.

Cercetară stavila prin binoclu. Scarlat îşi ridică privirea dela integratorul electric şi spuse cu sarcasm :

— Văd că aţi început să visaţi ziduri chinezeşti în Marte !

Şenilele rachetei înaintau, strivind în calea lor tufişurile joase. Nava se apropia tot mai mult de marele dig. După vreo jumătate oră de drum, inginerul Cernat opri motorul.

In faţa „Pescăruşului“ se ridica — asemenea unei uriaşe bariere — un perete înalt de peste 40 metri, al cărui capăt nici nu se zărea. Din loc în loc, în acest obstacol ciudat se aflau mici găuri rotunde.

— Să trecem în zbor peste această piedică ! Altă soluţie nu văd, hotărî Matei.

Cernat trase maneta de înălţime şi „Pescăruşul“ se ridică, trecând cu uşurinţă peste zidul a cărui grosime trecea de 20 metri.

Ajunşi de partea cealaltă, se opriră pentru a-l cerceta. Vremea lăsase în această construcţie urme adânci. La picioarele ei se strânseseră bolovani şi pietre. Licheni şi alge albastre o acopereau în cea mai mare parte.

— Intr'adevăr, nu pare să fie vorba de o stavilă naturală, fu silit să recunoască Scarlat.

Dobre atâta aşteptase.

— E dela sine înţeles că acest dig nu a putut fi creat decât de nişte fiinţe raţionale. Dar ce rost să aibă ? Deocamdată nu putem răspunde la această întrebare.

Dincolo de marele zid, vegetaţia era mai bogată. Aci începea regiunea pe care din rachetă o văzuseră ca o „pată violetă“. Observară — printre altele — nişte plante asemănătoare ienuperului, cu ţepi lungi, violete. Se întindeau pe sol, aidoma unor crăci de conifere smulse de furtună şi aruncate pe pământ.

Cercetând ienuperii târîtori, biologul le atrase atenţia celorlaţi că niciuna dintre plantele pe care le întâlniseră până atunci nu avea ramuri suprapuse. Ţepii sau frunzele

erau astfel aşezate, încât fiecare dintre ele să primească căldura şi lumina Soarelui pe toată suprafaţa.

Forând la rădăcina extrem de adâncă a uneia dintre plante, savantul scoase la iveală nişte conuri cenuşii, asemănătoare unor morcovi, care conţineau lichidul de rezervă.

Descoperirea unor gândaci cât bobul de linte, a căror culoare se confunda cu aceea a vegetaţiei, îl entuziasmă în mod deosebit pe profesor. Strânse câţiva într'o fiolă ermetică, cu rezervor gazos, în nădejdea că-i va duce vii pe Copernic.

— Destul, tovarăşe Dobre, interveni Matei, care vedea cu îngrijorare cum biologul se îndepărta mereu de grupul lor. Mai avem multe de făcut şi trebue să plecăm neîntârziat!

Profesorul îi aruncă lui Butaru o privire nemulţumită şi bombăni ceva neînţeles.

Nava porni mai departe. Curând văzură în depărtare o adevărată pădure de stânci. Din sol se ridicau nişte colţi ascuţiţi, înalţi de 7-8 metri.

Opriră racheta şi coborîră. Matei Butaru le puse în vedere să nu zăbovească mai mult de câteva minute. Dobre şi Ana cercetară sumar rocele. Le fu uşor să-şi dea seama că aveau în faţa lor nişte urme de munţi calcaroşi, rămăşiţe neînsemnate ale unor ridicături înalte din trecutul îndepărtat al planetei.

Stâncile rămaseră în urmă. In locul lor apărură acum forme de vegetaţie de-a-dreptul uimitoare. Erau nişte arbuşti care nu aveau mai mult de doi metri înălţime. Frunzele semănau cu nişte tuburi cilindrice, un fel de bastonaşe, lungi de 20-30 centimetri.

Coroana acestor arbuşti avea, în totalitatea ei, forma unei oglinzi parabolice, care „strângea" razele Soarelui. Natura o făurise în aşa fel, încât nici un pic de căldură şi de lumină să nu se piardă.

Grosimea trunchiurilor pe care se sprijineau coroanele nu trecea de un centimetru. Astronauţii, obişnuiţi cu plantele de pe Pământ şi de pe Venus, aveau impresia că, din clipă în clipă, arbuştii se vor prăbuşi.

— E de presupus că trunchiurile sunt alcătuite dintr'un material deosebit de rezistent, din moment ce pot susţine o asemenea greutate, remarcă inginerul Cernat.

— Explicaţia este alta, interveni Dobre. Forţa de atracţie, care este aci cu mult mai redusă decât pe o planetă de mărimea Pământului, face ca aceste coroane să fie incomparabil mai uşoare decât pe globul terestru. De aceea, planta nu are nevoie decât de un trunchi foarte subţire, pentru a susţine crengile şi frunzişul.

Bătrânul savant făcu apoi o experienţă interesantă. Stropi cu apă concavitatea formată de bastonaşe. Indată, acestea se puseră în mişcare, lipindu-se unele de altele atât de strâns, încât nicio picătură din lichidul dătător de viaţă să nu se piardă. Apa se scurse repede în jos, de-a-lungul concavităţii, până ce fu înghiţită de un mic orificiu central, care se deschisese în fundul ei.

Aruncă apoi o bucată de pânză umedă în coroana plantei.

Acele începură să se agite spasmodic. Nu se scurseseră nici două minute şi pânza era complet uscată. Avidă de lichid, planta îl absorbise.

Porniră din nou la drum. După câţiva kilometri, vegetaţia începu să se rărească. Se făcuse miezul zilei şi temperatura atingea $+13^0$. „Pescăruşul" trecu pe lângă o mică baltă, formată din confluenţa câtorva izvoare. Cum o văzu, Dobre îi ceru lui Butaru să oprească racheta. Coborîră cu toţii.

Apa bălţii avea o culoare roşcată, datorită rocelor feruginoase care îi formau fundul şi malurile. Se vedeau ieşind din ea numeroase plante acvatice, care îşi întindeau frunzele enorme la suprafaţă.

Dobre culese câteva dintre ele şi le cercetă.

— Nu-mi explic un lucru, tovarăşe Dobre, i se adresă Ana, când se urcară din nou în rachetă. Aici temperatura scade noaptea până la $—80^0$. Balta aceasta, care nu are mai mult de doi-trei metri adâncime, îngheaţă probabil. Cum de rezistă plantele?

— Nu pot să-ţi dau încă un răspuns precis, dar îţi voi spune ce presupun. Pe platourile înalte de pe Pământ există unele plante care înghiaţă noaptea odată cu apa, iar ziua, când ghiaţa se topeşte, sunt nevătămate. Aceasta, desigur, datorită unor însuşiri speciale. Cred că aici avem de a face cu un fenomen asemănător.

41. *Misterul liniilor ondulate*

Mersul rachetei devenise acum mai lin. In fața „Pescărușului" se întindea o stepă vastă, pe care nu se vedeau decât stânci și ierburi mărunte, de culoare liliachie.

Cernat putu să sporească viteza rachetei până la 80 kilometri pe oră.

Dobre îi anunță pe ceilalți că, în urma studiului microscopic al unei probe de apă luate din baltă, descoperise bacterii feruginoase, asemănătoare cu Cernothrixul pământesc.

După patruzeci și cinci de minute de mers, nava intră din nou într'o regiune păduroasă. Aci pomii cu ace făcuseră loc celor cu frunze căzătoare. Nici această vegetație nu depășea o înălțime de un metru și jumătate.

Coborîră din nou, ca s'o cerceteze mai de aproape. Arborii erau așezați la asemenea distanțe, încât nu-și răpeau unul altuia razele de soare. Cu coroanele lor de forma unor umbrele, păreau niște ciuperci uriașe.

Frunzele, destul de groase și aspre, cu marginile ondulate, se îmbucau una într'alta. Trunchiul roșcat cu nuanțe de indigo era și la acești arbuști extrem de subțire.

Scarlat, care se îndepărtase de grupul cercetătorilor, văzu lucind ceva pe sol. Se aplecă și ridică un obiect lunguieț, dintr'un material cu luciu metalic. Avea un mâner scurt, dintr'o masă albastră, asemănătoare fildeșului, în care era prinsă o lamă tăioasă.

— Un cuțit! strigă el surprins. Ii chemă în grabă pe ceilalți.

Călătorii se apropiară și obiectul trecu din mână în mână.

— Intr'adevăr, zise Matei, pare să fie un cuțit. Aici, pe lamă, sunt încrustate niște cercuri și triunghiuri, străbătute de linii ondulate. Avem de-a face fie cu o ornamentație, fie cu o scriere. Un lucru însă e cert: pe Marte există ființe care sunt în stare să producă unelte. Trebue să ajungem la ele. Acest obiect nu a fost pierdut aici de multă vreme.

Cercetătorii porniră mai departe, înaintând precauți prin pădure.

Deodată auziră un sunet tânguitor, care se repetă de câteva ori.

— E parcă cineva care se vaită ! exclamă Dobre. Să ne îndreptăm într'acolo.

Grăbiră paşii. După vreo zece minute de mers ajunseră într'o poiană, care se deschidea în inima pădurii. In mijlocul ei era un bolovan mare, care stătea parcă pe nişte picioruşe, legănându-se uşor.

Se apropiară şi Scarlat izbucni într'un hohot de râs:

— Iată fiinţa voastră raţională, care „plânge" !

După o cercetare sumară, Ana Grigoraş constată că nu era nimic altceva decât o piatră-balansoar, care se mişca în bătaia vântului, producând zgomotele pe care le auziseră.

— Totuşi, observă Matei Butaru, cred că tovarăşul Scarlat nu va putea susţine că această piatră e aceea care a fabricat cuţitul.

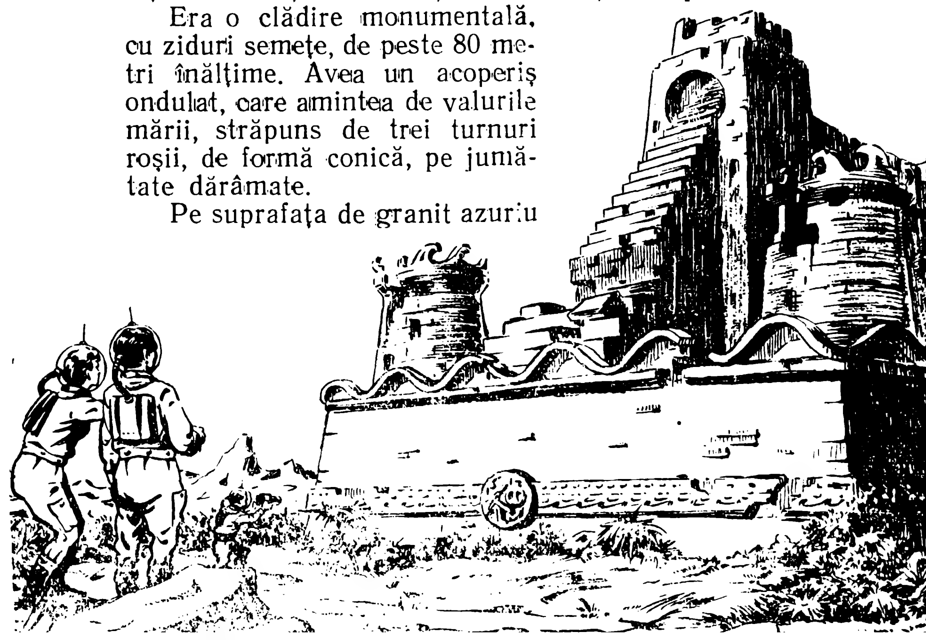
Ieşiră din poiană şi pătrunseră din nou în pădure.

Animale mici, acoperite cu o blană scurtă, violetă, ieşeau de după pomi, sărind până la înălţimi de câţiva metri. Provocau uimirea şi hazul astronauţilor care înaintau cu mare băgare de seamă. În jurul lor, frunzele groase, albastre şi liliachii, produceau zgomote stranii, scârţâind strident în bătaia unui vânt abia perceptibil. Solul era acoperit cu un fel de muşchi albăstrui, care înghiţea, asemenea unui covor gros şi moale, zgomotul paşilor.

După vreo două sute de metri, printre crengile copacilor se deschise dintr'odată o perspectivă neaşteptată. In faţa astronauţilor se înălţa o construcţie din piatră albastră.

Era o clădire monumentală, cu ziduri semeţe, de peste 80 metri înălţime. Avea un acoperiş ondulat, care amintea de valurile mării, străpuns de trei turnuri roşii, de formă conică, pe jumătate dărâmate.

Pe suprafaţa de granit azuriu

a zidului din faţă, la înălţimea de un metru şi jumătate, era o bandă orizontală îngustă, asemenea unei frize, cu elemente decorative în basorelief. La mijloc, marcând exact centrul clădirii, fâşia era întreruptă de o placă rotundă, mâncată de vreme, împodobită cu linii ondulate şi puncte, formând figuri geometrice bizare.

Nicăieri nu se vedea vreo deschizătură.

— Un adevărat palat! exclamă Dobre uimit. Nu văd însă nicio uşă sau fereastră. Şi totuşi, nu putem să ne continuăm drumul fără să-i vizităm interiorul.

Toată lumea fu de acord. Inconjurară palatul de granit, dar nu găsiră nicio poartă prin care să pătrundă înăuntru.

— E imposibil să nu existe o intrare, spuse inginerul Cernat. Trebue să căutăm sistematic, cu multă răbdare.

Se împărţiră în echipe şi cercetară zidul metru cu metru. Il loveau cu mânerele cuţitelor, îşi lipeau urechile de suprafaţa netedă de piatră şi ascultau cu încordare. Puseră în funcţie aparatele de detecţie, pentru a descoperi eventualele piese metalice. Incercară chiar să-l escaladeze, dar fără succes. Zidurile palatului albastru păreau de nepătruns.

Nu se descurajară însă. Continuau să cerceteze pereţii cu o minuţiozitate deosebită.

Virgil Cernat se desprinsese din grupul celorlalţi. După ce contemplase îndelung motivele decorative ale frizei cu basoreliefuri, se opri în faţa plăcii rotunde.

— Să iau cel puţin câteva fotografii de detaliu ale acestor ornamente.

Scoase aparatul şi montă un obiectiv special pentru obiecte apropiate. Apoi se apucă să fotografieze din diferite poziţii placa. Una după alta, liniile ciudate ale discului rotund se imprimară pe pelicula sensibilă.

Privea tocmai prin vizorul aparatului o linie curbă, lungă de vreo zece centimetri, mărginită de două bastonaşe în formă de săgeţi, când i se păru ceva deosebit:

— Parcă e mai netedă această porţiune a ornamentului...

Un observator mai puţin atent nu ar fi sezisat deosebirea. Ochiul ager al lui Cernat observase însă că o mică porţiune a liniei ondulate era lustruită, ca şi când ar fi fost atinsă de nenumărate ori.

Inginerul se simţi cuprins de un val de căldură.

— Să fie oare aici cheia misterului?

Cu mâna uşor tremurândă atinse ornamentul de piatră. Incercă să-l deplaseze din loc, împingându-l la stânga şi la dreapta, dar fără niciun succes. Când vru însă să-l dea în jos, acesta cedă şi începu să coboare singur. In aceeaşi clipă se auzi un uruit, urmat de un clinchet metalic.

Inginerul se dădu înapoi. In dreptul discului de piatră, la picioarele zidului, o porţiune a solului se deplasă, scoţând la iveală gura triunghiulară a unui tunel. Virgil Cernat îşi strigă tovarăşii, care sosiră în grabă.

— Ca şi la templele vechilor azteci din Mexic, remarcă George Scarlat, când auzi de cele întâmplate. După cum ştiţi, aceştia îşi ascundeau comorile de invadatorii lui Fernando Cortez în nişte construcţii cu uşi secrete, acţionate de mecanisme ascunse cu abilitate.

Fără să mai zăbovească, intrară în coridorul subteran. Intunericul îi învălui şi fură nevoiţi să aprindă reflectoarele. Drumul cobora, trecea pe sub zidul gros de granit şi apoi începea să suie. Undeva, la capătul lui, licărea o lumină. După câţiva paşi ajunseră la celălalt capăt al tunelului. Mergeau unul în spatele celuilalt, atenţi la orice mişcare, cu degetul pe trăgaciul armelor. Ieşind la suprafaţă, se văzură într'o curte interioară ovală, cu pereţi albaştri şi netezi. In fundul ei era o poartă mare, de culoare albă, bogat ornamentată.

Matei, care mergea înainte, călcase peste o lespede de piatră romboidală. Greutatea sa puse în mişcare un mecanism nevăzut şi poarta se deschise cu un şuierat prelung.

Trecură pe sub portalul arcuit şi intrară într'o sală rotundă. Deasupra capetelor lor era o cupolă înaltă, străvezie. Prin ea se revărsau bogat razele Soarelui. Lumina care venea de sus scălda întreaga încăpere în nuanţe albastre-aurii. Zidurile erau împodobite cu minunate desene, compoziţii bogate, în culori vii, reprezentând animale şi plante pe care astronauţii nu le văzuseră pe planetă. Imaginea unei flore şi faune luxuriante se oferea privirilor. Mereu revenea, sub nenumărate forme, linia ondulată. Din loc în loc, gravurile înfăţişau marea frământată de valuri, cascade spumoase, fluvii care îşi purtau undele leneşe spre lacuri întinse.

— Presupun că sunt aspecte din trecutul îndepărtat al planetei, observă Dobre. O să am ce povesti fiicei mele despre arta marţienilor.

Călătorii făcură înconjurul sălii şi se opriră apoi în mijlocul ei. Aici, pe un cub de marmoră albastră, brăzdată de vinişoare aurii, se înălţa — ţinut de trei ghiare metalice — un glob străveziu. In interiorul lui, un lichid incolor se agita la fiecare pas al astronauţilor.

Ana îl privi curioasă.

— Ar fi interesant să ştim ce conţine această sferă !

Fără să se consulte cu ceilalţi, ridică ciocanul geologic şi lovi uşor.

Nu voise să spargă învelişul, ci doar să determine conţinutul lui. Dar pereţii globului se dovediseră mai subţiri decât îşi închipuise. Se sparseră cu un clinchet uşor. Nu se produseră cioburi. Se ivi doar o mică deschizătură perfect rotundă, prin care lichidul ţâşni cu toată puterea, inundând lespezile. Analizorul chimic automat nu avu nevoie decât de câteva secunde pentru a stabili natura acestuia.

— Apă, nimic altceva decât apă !

— De-a-dreptul uimitor, observă profesorul Dobre. Pentru niţică apă atâta fast, un întreg palat cu intrări secrete !

Matei asistase cu îngrijorare la această scenă.

— Presupun că ne aflăm într'un templu al unei zeităţi marţiene, observă el, deşi nu înţeleg cum de a persistat o concepţie religioasă în condiţiile unei civilizaţii înaintate. Fără să se gândească bine şi fără mai ales să ne întrebe, tovarăşa Grigoraş a făcut o greşală gravă spărgând acest glob. Să sperăm că fapta ei nu ne va atrage vreo neplăcere.

— Uitaţi-vă acolo, lângă poartă ! se auzi pe neaşteptate vocea lui Scarlat în receptoarele aparatelor portative de radio.

Dar, în direcţia arătată, nimeni nu văzu nimic. Doar marea poartă, pe care, intrând, o lăsaseră deschisă, se închidea treptat. Inginerul Cernat alergă spre ea. Reuşi să introducă în deschizătură ţeava pistolului său cu raze. Un scrâşnet... şi acesta fu zdrobit, de parcă ar fi fost din carton.

Din nou se auzi şuieratul şi poarta se închise ermetic. Un fior îi străbătu :

— Suntem, vasăzică, prizonieri ! exclamă profesorul Dobre. Şi poarta asta nu-i o jucărie ; e dintr'un material foarte dur !

— Mai tare decât perforatorul meu nu este însă, spuse Cernat.

Scoase din trusă o unealtă ciudată, care părea o minia-

tură a braţului combinei autopropulsate T. 18, cu ajutorul căreia sfărâmaseră roca asteroidului Copernic, pentru a-şi făuri un adăpost subteran. Era un tub nu mai lung de 30 centimetri, având la un capăt un mic motoraş generator, iar la celălalt un suport în care inginerul montă un dispozitiv de forma unei mici oglinjoare.

Peste câteva secunde, perforatorul, care folosea curenţi de înaltă frecvenţă, intră în funcţiune cu forţa sa maximă. Zgomotul produs, care pe Pământ ar fi fost foarte intens, amintea aici de zumzăitul unui roi de bondari.

Curând, în marea poartă se căscă o gură prin care putea trece un om. Se strecurară pe rând prin ea, ajungând din nou în curtea interioară a palatului.

— Acum, spune-ne ce-ai văzut, i se adresă Matei lui Scarlat. Noi nu am zărit nimic deosebit în direcţia pe care ne-ai arătat-o, în afară de poarta care se închidea.

Scarlat era în mod vizibil turburat.

— Orice veţi spune, sunt absolut sigur că nu m'am înşelat. In apropierea uşii era o fiinţă scundă, de vreun metru înălţime. In locul capului avea ceva care semăna cu o bilă metalică...

Dobre nu se putu reţine să zâmbească.

— Dumneata râzi, strigă Scarlat mânios. Te îndoieşti, cu alte cuvinte, de spusele mele? Eu sunt absolut sigur de ceeace am văzut!

Dobre izbucni într'un hohot de râs.

— Tovarăşe Scarlat, veselia mea are cu totul alte cauze. Mă gândesc cât de zdruncinate sunt concepţiile dumitale. După ce ai susţinut cu tărie că nu vom găsi niciun fel de fiinţe raţionale pe Marte, tocmai dumneata ai fost acela care a descoperit cuţitul ornamentat. Şi acum, tot profesorul Scarlat e cel căruia i-a fost dat să zărească prima fiinţă de tip superior şi încearcă să-i convingă pe ceilalţi că nu s'a înşelat.

Pe urmă, am mai râs din alt motiv. Dumneata te înspăimânţi la gândul unei fiinţe cu o bilă metalică în loc de cap. Dar ce şi-o fi spunând fiinţa respectivă, văzându-te pe dumneata purtând un glob transparent?

Scarlat îşi muşcă buzele, dar nu mai spuse nimic.

In cadrul unei emisiuni speciale, astronauţii comunicară celor de pe asteroid toate întâmplările survenite dela aterizare.

„Pescăruşul“ se îndepărta tot mai mult de pădurea în care descoperiseră palatul albastru. Tufişurile alternau acum cu copaci scunzi, care purtau frunze lungi, albastre. Nicăieri nu se găsea însă vreo urmă de plante cultivate.

— Ciudate fiinţe raţionale mai sunt şi astea, observă Cernat. Au înălţat palate, dar nu cunosc încă agricultura!

Terenul începea să urce. Racheta pe şenile înainta acum mai încet, croindu-şi drum printre copacii pitici.

Cercetătorii priveau panorama prin geamurile „Pescăruşului“, iar aparatul de filmat funcţiona neîntrerupt.

— Nu mai avem mult şi va veni noaptea, spuse Matei, după ce îşi consultă cronometrul. Suntem de peste 11 ore pe Marte. O zi şi o noapte durează aici 24 ore şi 40 minute pământeşti, căci atâta ţine rotaţia planetei în jurul propriei ei axe.

Cu cât înaintau, vegetaţia devenea mai rară. După o jumătate oră de drum, racheta ajunse pe un platou, aflat la o altitudine de 470 metri, care domina împrejurimile.

— Aici vom poposi peste noapte, hotărî Matei.

Ii făcu semn lui Cernat şi acesta opri racheta.

Coborîră. In jurul lor domnea o linişte adâncă. Soarele, al cărui disc părea de două ori mai mic decât pe Pământ, se apropiase de orizont. Un norişor alb se ivise după o creastă învecinată, plutind spre Apus, de parcă s'ar fi grăbit să ajungă globul roşcat al Soarelui. Era primul nor pe care îl vedeau după un drum de sute de kilometri.

Se urcară pe o stâncă ce se înălţa în mijlocul platoului.

Spre Vest, în direcţia de unde veniseră cu nava, zăriră în primul plan suprafeţe galbene-verzui de stepă, care alternau cu zonele albastre şi violete ale pădurilor. Dincolo de acestea se întindea, nesfârşit, pustiul roşcat în care aterizaseră. Scânteia puternic în ultimele raze ale Soarelui.

Spre Răsărit, în imediata apropiere a platoului, se desfăşura o vale atât de largă, încât abia puteai s'o cuprinzi cu privirea. Prin mijlocul ei şerpuiau undele verzui ale unei ape. Dincolo de aceasta venea o nouă fâşie de stepă, iar apoi un pustiu de o culoare cărămizie intensă. Aproape de orizont se vedeau alte văi albastre străbătute de fire de apă.

Departe, la Nord, cursurile de apă se uneau, formând

un bazin uriaş, un rezervor de apă de culoare închisă, aproape violetă.

Liniştea serii era din când în când întreruptă de ţipetele animalelor şi de foşnetul difuz al frunzelor. Soarele apusese. Amurgul nu dură decât câteva secunde, datorită atmosferei extrem de rare. Apoi, subit, se lăsă noaptea.

Animalele se închiseră în carapace sau se ascunseră în vizuini. Plantele îşi strânseră frunzele de-a-lungul tulpinei şi începură să arunce sclipiri fosforescente.

In interiorul micii rachete se aprinseră automat luminile albe ale tuburilor fluorescente. Obosiţi de drum, călătorii se pregătiră de odihnă.

42. *Canalul*

Dimineaţa porniră la drum îndată după răsăritul Soarelui.

O jumătate de ceas mai târziu, „Pescăruşul" ajunse la marginea apei din vale. Malurile erau năpădite de buruieni şi nimic nu dădea de bănuit că această „cale de apă" fusese făurită de nişte fiinţe raţionale.

— Şi totuşi, remarcă Matei, acesta trebue să fie, după poziţia lui, unul dintre canalele marţiene ce se văd de pe Pământ. Să vedem în primul rând ce lăţime are.

Cu ajutorul telemetrului stabiliră lărgimea canalului. Avea aproape şapte kilometri. Ana cercetă compoziţia geologică a malului. Era format din blocuri masive de rocă extrem de dură, aşezate unele peste altele. Regularitatea lor o făcu să exclame :

— E imposibil ca natura să fi clădit un asemenea mal! Pentru mine nu există nicio îndoială că aceasta este opera unor fiinţe care au atins un grad superior de civilizaţie.

La un semn al lui Matei Butaru, şenilele fură retrase şi curând mica rachetă se legăna pe plutitoarele ei printre valurile albastre-verzui.

Pe maluri, vegetaţia era deosebit de bogată. Dealuri, văi şi păduri rămâneau în urma navei.

Din când în când, treceau pe lângă construcţii care semănau cu nişte conuri cu vârful retezat. Din apropierea lor porneau canale laterale, cele mai multe astupate de bolovani şi invadate de vegetaţie.

Clădirile erau roase de vreme și în mare parte dărâmate. Le acoperea un mușchi des, de culoare albastră.

— Acestea sunt probabil niște stații de pompare sau, mai exact, au fost stații de pompare, spuse Cernat. Dela ele se regla, desigur, trecerea apei în căile secundare.

Prin binoclu văzură două derivații ale canalului principal. Ele duceau la un fel de cascadă, în apropierea căreia se aflau câteva turnuri înalte, de formă cilindrică. Acum derivațiile erau astupate, iar turnurile, despre care se putea presupune că fuseseră altădată hidrocentrale, erau în ruine.

Totul avea un aspect de paragină. O lume care murea. Doar vegetația aducea o notă de vioiciune printre aceste dărâmături.

„Pescărușul" înainta grăbit, spintecând apa cu trupul său metalic. Astronauții scrutau neîncetat malurile prin binocluri, filmau și fotografiau. Poligonoidul sferic le era de mare folos pentru stabilirea poziției exacte.

Nava trecea tocmai pe lângă una dintre ruinele în formă de trunchi de con, când Aurelian Dobre, care o cercetase cu interes, scoase un strigăt :

— Atenție ! Acolo !

Iși îndreptară privirile în direcția indicată. In fața construcției stătea imobilă, de parcă ar fi fost de piatră, o făptură stranie, păroasă și scundă. Pe cap îi scânteia un coif rotund, argintiu. Simțindu-se observată, ființa începu să se miște și se învălui deodată într'un nor de fum des, care se ridică încet spre cer. Când norul se risipi, făptura dispăruse. Traseră „Pescărușul" la mal, dar, cu toate cercetările, nu reușiră s'o găsească.

— Acum cel puțin l-ați văzut cu toții, spuse Scarlat, când reveniră în navă. Tovarășe Dobre, ce zici ?

— Eu spun ceea ce am spus și până acum. Susțin și mai departe că pe Marte pot exista ființe raționale și iată că se dovedește că am avut dreptate ! In timp ce alții...

— Fiți fără grijă, ne vom lămuri în curând, interveni Matei.

După ce mai navigară câtăva vreme, se hotărîră să acosteze. „Pescărușul" se apropie de o porțiune a malului unde panta era lină. Aici, pereții de stâncă se năruiseră de mult, acoperind solul dimprejur cu bolovani și pietriș.

Plutitoarele fură retrase, nava își scoase din nou șeni-

lele şi porni spre un platou înalt, din apropierea cursului apei. Coborîră.

— Să cercetăm acum şi unul dintre braţele laterale, propuse Cernat, urmărind cu privirea un fir îngust de apă, care se pierdea printre tufişurile violete. Cu una din bărcile noastre pneumatice s'o pornim de-a-lungul acestui canal auxiliar. Ce părere aveţi ?

— Bună idee, i se asocie îndată Dobre, haideţi să scoatem barca.

— Nu vă grăbiţi, îi opri Butaru, mai sunt atâtea cercetări de făcut şi nici racheta nu putem s'o lăsăm singură.

— Matei dragă, insistă Ana, e vorba de o plimbare scurtă, dar care ne-ar putea aduce multe lucruri noi.

— Bine, dacă sunteţi cu toţii de aceeaşi părere, fie şi aşa. Eu însă rămân în rachetă să-mi continui observaţiile meteorologice şi astronomice.

Ceilalţi nici nu aşteptaseră bine ca Matei să-şi dea încuviinţarea şi se apucară de pregătiri.

Butaru se întoarse tăcut spre navă, pentru a-i ajuta. Barca pneumatică fu scoasă din corpul argintiu al „Pescăruşului". O apăsare pe un buton şi din rezervor ţâşni aerul comprimat.

Curând luntrea plutea, legănându-se pe valurile canalului. Incărcară aparatajul uşor de cercetare, câteva unelte şi armele cu raze. Apoi se instalară pe bănci.

Câteva minute mai târziu, barca, prevăzută cu un mic motor, dispăru bâzâind după o cotitură a canalului secundar.

*

Matei rămăsese singur. In jurul lui liniştea era întreruptă doar de murmurul apei. Se apucă de lucru, hotărîndu-se să verifice mai întâi cercetările întreprinse imediat după aterizarea pe Marte. Scoase seismograful ultrasensibil şi îl înfipse într'o stâncă, pentru a controla din nou oscilaţiile solului. Pe banda de hârtie apăru o linie dreaptă.

— Intr'adevăr, Marte e o planetă bătrână. Solul ei a încremenit parcă, se gândi el.

Barometrul indica o presiune atmosferică de 142 milimetri, ceva mai mică decât o constataseră la prima cercetare.

După ce îşi notă datele într'un bloc de vinoină, Matei se hotărî să examineze atmosfera. Cu ajutorul analizoru-

lui, stabili compoziţia ei exactă. Determină proporţiile azotului, oxigenului şi bioxidului de carbon, apoi măsură concentraţia prafului.

Rând pe rând, intrară în funcţiune şi celelalte aparate: anemometrul, reflectometrul special, termometrul cu arc, şi higrometrul. O serie de alte aparate începură să efectueze înregistrări automate pe benzi minuscule.

Pe la ora cinci după amiază, Matei Butaru luă o gustare şi apoi lucră mai departe.

Intreprinse cercetări cu privire la viteza de curgere a apei canalului şi analiză compoziţia ei. Prinse apoi câteva exemplare de animale acvatice pentru Dobre. După ce îşi făcu ultimele notiţe şi clasă benzile cu înregistrările aparatelor în fişierul anume pregătit, se aşeză obosit pe o ridicătură a solului.

Timpul trecea pe nesimţite şi o nouă seară marţiană se lăsa peste rămurişul copacilor.

Astronomul ridică ochii spre cer. Pământul se vedea ca o stea mare şi strălucitoare. Era un astru de dimineaţă şi de seară, ca şi Luceafărul pentru pământeni.

„Arată cam la fel de mare ca Jupiter văzut de pe globul terestru," gândi Butaru.

Ducând binoclul la ochi, deosebi limpede fazele unora dintre astrele care licăreau pe cerul marţian. Pământul şi Luna aveau forma unor seceri, iar Venus apărea ca o jumătate de disc minuscul.

— Unde să fie sateliţii lui Marte, Deimos şi Phobos?

Cu ochiul liber, aceştia nu se vedeau ca nişte discuri, aşa cum se zăreşte Luna de pe Pământ, ci doar ca două puncte luminoase.

Phobos strălucea mai puternic decât planeta Venus văzută de pe Pământ, în timp ce Deimos avea o lumină mai slabă, datorită depărtării mult mai mari.

Tânărul savant privi din nou prin binoclu. Sateliţii îi apărură de această dată ca nişte discuri. Urmărindu-i cu atenţie, reuşi să deosebească fazele lor. Intră în rachetă şi îndreptă telescopul „Pescăruşului" spre Phobos, satelitul pe care îl vizitaseră înainte de a ateriza pe Marte. Vedea acum din nou suprafaţa cunoscută, aspră şi sălbatică, a însoţitorului lui Marte. Curând putu deosebi şi triunghiul auriu, care scânteia într'o lumină vie.

Tot urmărind sateliţii, Matei remarcă un lucru deosebit de interesant. In timp ce Deimos se deplasa dela Răsărit

spre Apus, ca toţi ceilalţi aştri ai cerului marţian, Phobos făcea cale întoarsă, mişcându-se dela Apus spre Răsărit.

Explicaţia acestui fenomen îi era cunoscută. Phobos avea o viteză atât de mare, încât îl înconjura mai repede pe Marte decât se învârtea acesta în jurul propriei sale axe. Astfel, deşi se rotea în acelaşi sens ca şi Deimos, de aici părea că se învârteşte în sens opus.

Ce repede parcurgea acest satelit cerul! Intr'o singură oră, Phobos străbătea aproape o şesime a bolţii.

Matei Butaru părăsi telescopul şi ieşi din nou afară. Se apropie de marginea platoului şi privi spre canalul auxiliar. Era îngrijorat că prietenii săi nu reveniseră. Işi consultă ceasul.

— Sunt mai bine de două ore de când urmau să se întoarcă... Să se fi întâmplat ceva?

Acum începea să regrete că aprobase până la urmă planul lor.

Se făcuse noapte adâncă. Vegetaţia sclipea într'o lumină albăstruie, fosforescentă. Iarba, muşchii, tufişurile şi arborii de pe mal păreau acoperiţi de o poleială scânteietoare.

Deodată, tânărului savant i se păru că vede un abur uşor plutind deasupra apei. Işi spuse că este probabil o iluzie optică. Lumina pe care o răspândea vegetaţia era obositoare şi astronomul căscă repetat. Obosit, după o zi de muncă încordată, se aşeză pe o piatră şi închise ochii. Atunci se petrecu un lucru curios. Urechile începură să-i vâjâie şi în mădulare i se strecură o amorţeală împotriva căreia nu avu puterea să lupte. Mai reuşi să privească printre gene şi i se păru că totul se cufundă într'un nor verzui, prin care se întrezăreau doar sclipirile vegetaţiei fosforescente.

— Să fie un gaz toxic? se întrebă el.

Observă îngrijorat că, în grabă, nu-şi încheiase perfect mănuşile.

— Oare contactul mâinilor mele cu acest abur să-mi fi provocat somnul?

Vru să meargă, să facă câţiva paşi, dar toropeala îl ţinea nemişcat.

Peste câteva clipe căzu într'o aţipeală, în care somnul se amesteca cu conştiinţa că doarme şi că nu ar fi trebuit să doarmă. Avu un vis ciudat. Se făcea că era din nou în misterioasa clădire aflată în mijlocul pădurii. Din

sfera străvezie lichidul ţâşnea fără încetare, inundând lespezile. Căuta să-l oprească, apăsându-şi palmele peste mica spărtură. Dar apa se prelingea printre degete. Nu departe de el i se păru că aude un zgomot. Se întoarse brusc. Doi ochi portocalii îl fixau, urmărindu-i mişcările. Simţi un fior prin şira spinării şi se trezi dintr'odată.

Când se uită în jur, crezu câteva clipe că tot mai visează. La câţiva metri străjuiau două făpturi învăluite în aburul verde.

Matei sări în picioare.

Fiinţele ciudate începură să se mişte, făcând nişte salturi caraghioase.

Dinspre marginea platoului, dintre tufişurile dese, soseau ţopăind mereu alte umbre. Cele mai apropiate erau acum la numai zece paşi de el. Il înconjurau sărind şi învârtind deasupra capului braţe lungi şi subţiri ca nişte şerpi, care ieşeau din partea superioară a trupului.

Cu o încordare supremă, Matei reuşi să-şi învingă toropeala. Un gând îl străfulgeră: „Trebue să-mi manifest în mod vizibil intenţiile paşnice".

Ridică mâinile cu palmele îndreptate înainte, sperând că va putea astfel să le dea a înţelege că are gânduri prieteneşti.

Făpturile care îl înconjurau nici nu băgară în seamă gesturile sale. Inaintau mereu, dansând parcă.

Tot retrăgându-se, Matei ajunse la rachetă. Ridică arma cu raze pe care o purta la brâu, o potrivi la intensitatea medie şi, ducând-o fulgerător la ochi, trase.

Radiaţiile porniră fără zgomot şi câteva umbre căzură la pământ. Una dintre fiinţe ridică braţul şi aruncă ceva. Se auzi un pocnet uşor şi un fum dens învălui întreg platoul.

Butaru dădu drumul trăgaciului şi aşteptă. Peste câteva clipe fumul se risipise. Platoul era gol, iar fiinţele misterioase dispăruseră.

„Nu-mi vine să cred că a fost un vis. Şi totuşi, cât de straniu..."

Deodată observă două trupuri care zăceau nemişcate pe solul acoperit de muşchi dela marginea platoului. Se apropie cu precauţie, ţinând arma pregătită, şi aprinse brusc farul electric.

In faţa lui se aflau doi dintre atacanţi. Nu erau mai înalţi de un metru. Trupul lor era aproape cilindric şi sub

blana deasă, de culoare albastră, puteai ghici straturi groase de grăsime. Corpul se îngroşa treptat de jos în sus, atingând lăţimea maximă în regiunea plămânilor, desigur foarte puternici. Apoi se subţia subit şi se termina printr'un cap rotund şi păros, care semăna cu acela al unei maimuţe. Părul lipsea doar pe pometii obrajilor.

In jurul capului purtau un glob dintr'un metal argintiu, având în faţă un geam rotund. Din dreptul gurii pornea o ţeavă spre un rezervor sferic, atârnat în dreptul şoldului.

Aveau două braţe păroase, lungi şi subţiri, aşezate de o parte şi de alta a corpului. Trunchiul se continua jos cu un picior gros şi scurt, aşezat în faţă, şi un altul, mai subţire, în spatele primului, care amintea de o coadă de cangur.

„Aşa arată vasăzică picioarele, cu ajutorul cărora înaintează sărind!"

Imbrăcămintea marţienilor consta dintr'un şorţ scurt, legat în jurul mijlocului şi un fel de cizmă, trasă peste piciorul anterior.

Butaru se aplecă şi pipăi unul dintre trupuri. Carnea era moale şi muşchii păreau slab dezvoltaţi.

Apropiindu-şi urechea şi lipind-o de pieptul făpturii, auzi o bătaie slabă.

„Trăieşte deci, se bucură el. Poate că voi reuşi să mă înţeleg cu ei, după ce se vor trezi din leşin".

Făcu cale întoarsă spre rachetă.

Deodată însă, auzind nişte zgomote stridente, întoarse capul. Observă cu spaimă că fiinţele păroase reveniseră în număr şi mai mare. Işi pregăti arma şi rămase în aşteptare. Apoi se gândi că aceasta nu va fi poate suficientă. Intră în rachetă şi scoase mitraliera cu raze.

Făpturile misterioase erau tot acolo unde le văzuse cu câteva clipe mai înainte.

„Să încep eu atacul? chibzui el. Poate că reuşesc să le fac să priceapă că nu le sunt duşman".

Intinse din nou mâinile. Una dintre făpturile misterioase ridică atunci un obiect prelung deasupra capului.

„Am impresia că au înţeles. Cred că este un gest prietenesc."

Nu reuşi să-şi sfârşească gândul. Din tubul marţianului ţâşni ca fulgerul o bilă albastră. Inainte ca Matei să

poată declanşa mitraliera, simţi o durere puternică în piept.

Incercă să intre în „Pescăruş“, dar nu izbuti să se mişte din loc. Intinzând mâna, reuşi să apuce mecanismul trapei şi să-l împingă cu putere, închizând ermetic nava pe dinafară. Apoi, forţele îl părăsiră. Scăpă mitraliera din mână.

Câteva clipe i se păru că totul se învârteşte în jurul lui. Apoi se prăbuşi. Văzu ca prin vis nenumărate umbre albastre ţopăind în jur şi aplecându-şi capetele hidoase deasupra sa. Apoi îşi pierdu cunoştinţa.

43. *In adâncuri*

Barca pneumatică înainta cu mare viteză prin apele liniştite ale canalului lateral, lăsând în urmă malurile stâncoase. Fâşia de apă se îngusta din ce în ce mai mult. Cerul se menţinea senin, doar la Nord, spre orizont, se ivise de vreun sfert de oră un nor întunecat.

— Crezi că vine încoace, Ana? întrebă inginerul.

— Nici gând de aşa ceva, răspunse tânăra fată, dar s'ar putea să înceapă...

Nu ajunse să-şi termine gândul, când picături mari se porniră să cadă, oblic deasupra bărcii.

Se uitară uimiţi unul la celălalt. In dreptul lor, bolta se menţinea limpede. Doar norul acela îndepărtat ar fi putut constitui cauza acestui fenomen.

— O ploaie foarte piezişe, le explică Ana Grigoraş. Sub norul pe care îl vedem, nu plouă. In schimb, vântul poartă cu mare uşurinţă picăturile încoace. Forţa atracţiei planetare fiind mult mai redusă decât pe Pământ, curenţii de aer le duc până departe. Cu alte cuvinte, ploaia, deviată de vânt, cade sub un unghi care se îndepărtează considerabil de verticală.

Apa nu pătrundea prin costumele impermeabile ale astronauţilor. In schimb, începuse să umple barca pneumatică. Din fericire, aceasta dispunea de o mică pompă de evacuare, a cărei punere în funcţiune înlătură orice pericol.

După câtva timp ieşiră din zona ploii.

Cernat, care tot timpul nu lăsase binoclul dela ochi, spuse deodată:

— Canalul se termină brusc. Se opreşte într'o masă stâncoasă...

— Prostii, interveni Scarlat. Pe undeva trebue doar să se scurgă apa!

— Să mergem mai departe şi vom vedea, hotărî Virgil Cernat.

Câteva minute mai târziu ajunseră în faţa unui perete de piatră, în care se căsca o deschizătură înaltă de peste 12 metri. Era o gură de tunel, atât de întunecoasă, încât privirile nu reuşeau să-i străpungă bezna. Apa pătrundea aci, revărsându-se în adâncuri. Luntrea se opri o clipă în faţa intrării şi astronauţii se ţinură cu mâinile de marginile netede ale stâncii.

— Inainte, tovarăşi, să intrăm, îi îndemnă nerăbdătoare, Ana.

Zumzetul motorului, care contenise o clipă, începu să se audă din nou. O fiinţă păroasă, pe care astronauţii nu o observaseră şi care sta pitită după o stâncă din apropiere, văzând cum barca pneumatică se pierde în adâncul peşterii, apăsă pe butonul unui aparat portativ şi începu să ţopăie grăbită, până ce dispăru printr'o crăpătură a peretelui de piatră.

★

Canalul avea aici, în porţiunea lui subterană, o lăţime de numai doi metri. Curentul apei era extrem de repede. Barca înainta vertiginos, deşi opriseră de câteva minute motorul.

Inginerul, care stătea la cârmă, trebuia să fie tot timpul cu ochii în patru, pentru a evita o ciocnire cu pereţii laterali. Inaintau tot mai repede, sfredelind cu privirile întunericul din faţa lor. Timp de un sfert de oră nu zăriră decât undele de un verde închis şi bolta umedă, sclipitoare.

Deodată însă, calea de apă se lăţi. La lumina farurilor electrice se văzură într'o grotă de dimensiuni gigantice, în care apa canalului se vărsa într'un imens lac subteran.

Puseră din nou în funcţiune motorul şi barca îşi continuă drumul, spintecând oglinda apei. Undeva, în depărtare, licărea o luminiţă verzuie. Cernat cârmi într'acolo.

După câteva minute ajunseră în faţa unui zid de piatră, în care erau tăiate nişte trepte largi. Călătorii legară barca şi coborîră cu precauţie scările.

Scarlat le număra în tăcere. Deodată auziră un şuie-

rat, urmat de un zgomot surd. Se întoarseră alarmaţi şi în aceeaşi clipă Scarlat strigă :

— Inapoi ! Să fugim înapoi !

Era însă prea târziu. In spatele lor, calea era acum barată de o poartă imensă, care se lăsase pe neaşteptate din boltă.

Virgil Cernat îşi controlă arma cu raze.

— S'ar putea ca ceea ce s'a petrecut să nu fie un act duşmănos. Totuşi, e bine să fim pregătiţi, gata de apărare.

Continuau să coboare. Priveau mereu în jur, ţinând carabinele gata să tragă. Trecură câteva minute apăsătoare.

De jos, dela capătul scării, lucea tot mai puternic lumina cu reflexe verzui. Trecuseră de ultima treaptă, când se văzură într'o sală mare, săpată în stânca albastră. Pereţii netezi erau împodobiţi cu acelaşi gen de ornamente pe care le întâlniseră şi în palatul dela suprafaţa planetei. Linii albe formau aci figuri geometrice şi ondulaţiile albastre se întretăiau. Pe jos, lespezile erau acoperite cu un material galben, care forma o bandă lată de vreo cinci metri. Abia călcaseră pe această bandă, când se auzi un uruit şi aceasta se puse în mişcare.

— Un covor rulant ! strigă Ana. Locuitorii peşterii stăpânesc fără îndoială o tehnică înaintată ! Eu zic să ne lăsăm conduşi...

După ce consultă aparatul-brăţară, Scarlat le comunică un alt fapt interesant:

— Presiunea atmosferică a sporit aici la 308 milimetri. E dublă faţă de cea dela suprafaţă. Gazele sunt mai dense şi conţinutul de oxigen mai bogat. Desigur că şi sunetele se transmit mai bine.

— Păcat că nu-i deajuns oxigen ca să ne scoatem căştile, observă Dobre cu regret.

Banda mişcătoare îi transporta spre o nouă deschizătură din perete. De jur împrejur, astronauţii nu zăreau decât zidurile albastre, acoperite cu ornamente albe. Inaintau din ce în ce mai repede. Abia îşi puteau ţine echilibrul. Deodată, din înaltul bolţii năvăli un fum gros. Inginerului i se păru că zăreşte în apropiere nişte siluete agitându-se. Ridică arma cu raze, dar în aceeaşi clipă fu învăluit într'o pâclă deasă.

Lăsă arma jos. Nu îndrăznea să tragă, de teamă să nu-i nimerească pe prietenii săi.

Viteza benzii rulante creştea mereu, iar ceaţa care îi

învăluia se făcea din ce în ce mai compactă. Cu o smucitură bruscă, covorul se opri. Călătorii nu reuşiră să-şi menţină echilibrul. Căzură unii peste alţii, scăpând armele. Domnea un întuneric adânc. Nici farurile nu reuşeau să străbată vălul gazelor. Astronauţii întindeau braţele prin beznă, sperând că se vor putea apropia unul de celălalt.

Reuşiră să se scoale în picioare, dar se simţiră din nou trântiţi la pământ. Nişte funii puternice îi cuprindeau. Incercară să se apere, lovind în dreapta şi în stânga. Scarlat şi Cernat îşi găsiră armele pierdute, însă nu se încumetau să facă uz de ele.

Frânghiile se înmulţeau mereu. Se încolăceau în jurul trupurilor lor, ţintuindu-i la pământ. Unul câte unul fură imobilizaţi în acest păienjeniş, care ameninţa să-i sugrume.

Dobre continuă mult timp să se zbată. Lovea cu picioarele în toate direcţiile. La un moment dat, ceilalţi astronauţi îi auziră vocea furioasă :

— Lovesc, tot lovesc, îi dobor şi parcă tot mai mulţi vin ! Na şi aici ! Şi acolo ! Ţine şi tu !...

Dar în curând puterile îl părăsiră şi pe el.

Peste câteva minute, fumul se risipi. Călătorii văzură nişte făpturi păroase şi scunde, care îi înconjurau, ţopăind într'un picior.

— Să ştiţi că de data asta am păţit-o ! spuse Scarlat.

Între timp, agresorii formaseră un grup. Păreau să se sfătuiască. Vorbeau între ei, scoţând nişte sunete asemănătoare notelor muzicale.

— Aci nu poartă căştile sferice, ceea ce dovedeşte că pentru ei cantitatea de oxigen este suficientă, observă Scarlat. Plămânii lor sunt probabil mult mai dezvoltaţi decât ai noştri, şi aceasta explică bombarea extraordinară a pieptului.

— Aşa e, aprobă Dobre. Cred că în peşteră există fie o sursă naturală de oxigen, fie o fabrică care îl produce pe cale artificială.

Fără globul argintiu, făpturile erau şi mai hidoase. Ochii lor bulbucaţi, de culoare portocalie, aveau o privire plină de cruzime. Printre buzele cărnoase, întredeschise, ieşeau nişte dinţi puternici, lungi şi ascuţiţi, asemenea unor colţi.

Părea că grupul ajunsese la o înţelegere. Apropiindu-se din nou de astronauţi, îi apucară cu brutalitate de picioare şi începură să-i strângă, depunându-i în mijlocul covoru-

lui mobil. Se suiră apoi şi ei pe banda galbenă, care porni cu toată viteza.

Treceau prin coridoare întunecoase, prin săli de forme geometrice complicate, cu izvoare de lumină pe jumătate ascunse în perete. Apoi pătrunseră într'un culoar cu mult mai larg decât primul. In pereţii lui albaştri erau o mulţime de uşi, care la trecerea astronauţilor se dădeau fără zgomot la o parte, lăsând să iasă pâlcuri de marţieni care îi priveau curioşi.

Unii se apropiau de covorul rulant, încercând să-i atingă cu braţele lor păroase. Paznicii însă îi goneau şi banda mobilă continua să lunece prin mijlocul culoarului.

In sfârşit, se opriră. Călătorii fură înşfăcaţi, fiecare de către patru-cinci marţieni şi duşi spre o boltă rotundă, care se deschidea în fundul culoarului.

Aici se înălţa o poartă monumentală, plină de ornamente, cu mult mai impunătoare decât cele pe care le văzuseră până acum. Motivul central încrustat era un imens peşte de aur, care plutea în undele albastre ale unei ape.

Canaturile se dădură larg în lături. Se văzură într'o sală care se asemăna întrucâtva cu interiorul palatului descoperit în primele ore după aterizare. Aici însă totul era cu mult mai vast, mai grandios. Ornamentele de pe plafon, lucrate într'un metal argintiu, străluceau orbitor, iar zidurile albastre erau încrustate cu cristale sclipitoare.

Ca şi în templul dela suprafaţă, motivul dominant era acela al valurilor. Nenumăratele desene şi gravuri aveau ca subiect apa. Erau înfăţişaţi marţieni bând, spălându-se, pescuind.

In mijlocul sălii se afla o sferă străvezie, plină cu apă, la fel cu cea din palatul pe care îl vizitaseră. Aici însă, globul era cu mult mai mare. Avea un diametru de cel puţin 15 metri.

Paznicii îi duseră până în apropierea acestuia. Unul dintre ei se apropie de postamentul de marmoră albă care-l susţinea şi apăsă pe un resort mascat de ornamente. Marţienii săriră repede în lături.

Câteva clipe nu se întâmplă nimic. Apoi, fulgerător, lespedea pe care fuseseră aşezaţi călătorii se scufundă. Işi pierdură echilibrul şi căzură unii peste alţii. Se rostogoliră pe o pantă înclinată timp de câteva secunde. Apoi se izbiră de piatra goală. Scarlat se lovi atât de rău, încât îşi pierdu cunoştinţa.

Inginerul era şi el ameţit de căzătură. Reuşi însă să ridice capul şi deschise ochii. In jurul său întunericul era de nepătruns. O linişte de mormânt domnea în această temniţă subterană.

— Bine că nu ni s'au spart coifurile, se gândi el.

Căută apoi să comunice prin radio cu Matei. Dar încercările fură zadarnice. Conducătorul expediţiei nu răspundea.

Matei Butaru se trezi. Capul îi vâjâia puternic şi în piept simţea o durere ascuţită.

Bezna era atât de adâncă, încât nu reuşea să deosebească nimic în jurul lui.

Işi pipăi braţele şi picioarele, constatând cu bucurie că erau întregi. Incercă să pună în funcţiune aparatul de radio, pentru a vesti lui Virgil cele întâmplate, dar acesta — complet sfărâmat — nu funcţiona. In schimb, descoperi farul electric în bună stare. Il scoase la repezeală şi-l aprinse. O fâşie argintie de lumină despică întunericul.

Zări pereţii umezi ai închisorii sale, nişte ziduri formate din blocuri enorme de piatră. Nicăieri nu era vreo uşă sau fereastră.

„Pe unde am fost eu oare băgat aici ?“ se întrebă nedumerit astronomul. Sculându-se în picioare, făcu înconjurul temniţei : „Nici cea mai neînsemnată deschizătură în perete“, murmură el. Rămânea doar tavanul.

Indreptă lumina reflectorului în sus. Bolta era la o înălţime de cel puţin şapte metri: „E inexplicabil. Azvârlit dela această înălţime, n'aş fi ajuns nevătămat !“

Dar ceea ce urmă, reuşi să-i înlăture nedumeririle. In tavanul celulei, o piatră se dădu încetişor la o parte. O lumină vie pătrunse în interior. Prin deschizătură fu introdus un fel de burlan gros, care ajunse într'o clipă la picioarele astronomului. Se auzi un foşnet şi prin ţeavă începură să lunece câteva obiecte. Apoi tubul fu din nou retras, dispărând prin gaura din tavan. Blocul de piatră reveni la locul său.

Totul se petrecuse cu o repeziciune uimitoare. Dacă Matei n'ar fi văzut obiectele, ar fi fost înclinat să creadă că totul nu fusese decât un vis. Le cercetă cu cea mai mare atenţie. Mai întâi puse mâna pe un bidon de metal, care conţinea un lichid incolor. Ii era o sete cumplită.

„Fie ce-o fi, trebue să încerc. Dar ce mă fac cu respiraţia?"

Işi scoase pentru câteva clipe sfera străvezie şi, ţinându-şi răsuflarea, gustă. Era o apă rece, cu un gust excelent.

Incurajat de această primă încercare, desfăcu şi cutia hexagonală, plină de fructe marţiene de toată frumuseţea.

„Să le las neatinse tocmai pe acestea? Nu văd de ce mi le-ar fi trimis, decât ca să le mănânc. Aşa cum mă aflu în mâinile lor, nu cred că ar mai avea nevoie să-mi întindă curse sau să mă otrăvească."

Dar nu putea mânca ţinându-şi respiraţia. Se frământa tocmai pentru a găsi o soluţie, când îşi aminti că avea în buzunar câteva rezerve de oxigen.

„Incăperea pare etanşă. Pot deci să fac încercarea de a crea o atmosferă prielnică respiraţiei."

Destupă două dintre rezervoare şi gazul ţâşni cu putere. Curând putu să-şi scoată coiful şi începu să mănânce. Fructele erau minunate, zemoase şi totodată dulci şi aromate. Al treilea obiect era o cutioară ovală. In ea se afla un terci de culoare roşcată, care răspândea un miros îmbietor.

„O să am ce să-i povestesc lui Dincă, dacă mai reuşesc vreodată să scap de aici."

Incepu să mănânce cu poftă. Ii găsi un singur cusur: era extrem de grasă. Totuşi, nu lăsă nimic pe fundul cutiei.

Terminase tocmai ultima îmbucătură şi din darurile neaşteptate nu rămăseseră decât vasele goale, când nişte zgomote curioase îi atraseră atenţia. Sări în picioare şi ascultă cu înfrigurare. Păreau să vină dela numai câţiva metri. Se apropie de peretele din dreapta şi îşi lipi urechea. Auzi nişte ţipete curioase, asemenea stridenţelor unei orchestre dezacordate, apoi câteva zgomote produse de obiecte în cădere. Pe urmă se făcu din nou linişte.

„Desigur că Virgil şi ceilalţi vor începe neîntârziat să mă caute, când se vor reîntoarce la rachetă."

Trapa din tavan se deschise pe neaşteptate. Câteva clipe, oxigenul din temniţă se auzi scăpând afară. Tocmai când Butaru se pregătea să-şi fixeze casca străvezie, trapa se închise la loc. Putu astfel să rămână cu capul descoperit, căci în temniţă rămăsese oxigen suficient.

O funie subţire fu lăsată în jos şi un marţian coborî cu îndemânare.

Savantul se retrase spre perete, hotărît să se apere.

Vizitatorul nu părea însă să aibă intenţii ostile. Se opri în faţa lui şi îl privi cu multă curiozitate.

Semăna cu marţienii pe care îi mai văzuse şi totuşi ceva parcă îl deosebea de ei. Faţa lui deschisă, lipsită de globul metalic, era prietenoasă, iar ochii mari nu aveau privirea crudă a celorlalţi. Fruntea părea mai înaltă, iar bărbia mai puternic dezvoltată. Părul lipsea aproape cu totul de pe obraz.

Matei îi urmărea mişcările.

Marţianul scoase câteva sunete melodioase şi făcu semne care păreau a fi un salut. Se apropie apoi şi mai mult de el, sărind cu stângăcie pe piciorul său gros. Butaru îi văzuse pe ceilalţi marţieni executând sărituri înalte, pline de agilitate, pe când acesta nu reuşea decât anevoie să se mişte.

Noul venit îi ghicise parcă gândul. Duse unul dintre braţe spre picior şi făcu să zornăie un lanţ subţire. Apoi arătă spre piept, unde era tatuat un cerc rotund, întretăiat de un lanţ. Acest semn părea ars cu fierul roşu, pe o secţiune de piele care fusese despuiată de păr.

„Un prizonier sau un sclav, îşi zise astronomul, plin de uimire. Poate deveni un aliat preţios, dacă reuşesc să mă înţeleg cu el. Dar tocmai aci este greutatea."

Ridică mâinile ca şi prima dată, cu palmele desfăcute înainte, în semn de prietenie. Inţelegând, marţianul făcu acelaşi gest cu cele două braţe lungi şi subţiri. Pe buzele sale groase apăru ceva care aducea a zâmbet.

„Hotărît că nu are intenţii duşmănoase!" îşi zise Butaru.

Scoase stiloul pneumatic şi carnetul de notiţe. Desenă o schemă a sistemului nostru planetar. Punând degetul pe globul terestru, rosti limpede şi suficient de puternic cuvântul „Pământ". Apoi arătă spre sine. Marţianul dădu de câteva ori din cap în semn că a înţeles.

Matei îşi opri apoi degetul asupra Soarelui şi îl numi pe acesta.

Vizitatorul său îi luă stiloul din mână, îl îndreptă spre planeta Marte, scoase trei sunete melodioase şi arătă spre el.

Astronomului îi scăpă o exclamaţie de uimire.

Incepu să deseneze alte figuri, numindu-le în acelaşi timp. Apoi arătă spre cap, spre picioare, spre mâini, spunând cuvintele respective. Marţianul îi indica sunetele sau asociaţiile de sunete melodioase care formau cuvintele corespunzătoare ale limbii lui.

După câtva timp, își spuseră reciproc numele. Al marțianului era format din trei sunete. Acestea se asemănau oarecum cu Mi, Sol și Si din gama obișnuită pe Pământ.

Reușiră să lege o mică conversație, în care cuvintele erau completate prin gesturi și desene.

Mi-Sol-Si îl făcu să priceapă că el îi trimisese apa și alimentele.

Arătându-i zidul din dreapta, noul său prieten îl făcu să înțeleagă că dincolo mai erau alți cinci captivi pământeni.

— Ei sunt! strigă Butaru. Vasăzică au căzut în capcană, ca și mine!

Mi-Sol-Si îi povesti că pe Marte trăiau, în afară de marțienii sălbatici, un alt grup de locuitori. El fusese făcut prizonier de către sălbatici și silit să le fie rob.

Dicuția aceasta curioasă dura de multă vreme, când de sus se auziră zgomote. Marțianul se cutremură. Porni atât de repede, pe cât îi permitea lanțul, spre funia care atârna din tavan și începu să se cațere. Peste câteva clipe dispăru prin trapă. Aceasta se închise, cufundând din nou temnița în noapte.

Musafirul neașteptat mai reveni.

Pentru a întreține în grotă atmosfera necesară respirației, savantul fu nevoit să mai jertfească două rezervoare de oxigen, spre a compensa pierderile datorate deschiderii trapei.

Află dela Mi-Sol-Si lucruri deosebit de interesante despre locuitorii planetei Marte, căci ajunseseră să se înțeleagă din ce în ce mai ușor.

Il chinuia însă gândul că timpul trecea și că distanța între Marte și Copernic creștea cu fiecare ceas, cu fiecare minut.

Noul său prieten vorbea neîncetat. Povestea că, în marea peșteră, marțienii puteau respira fără cască, deoarece oxigenul, rezultat din emanații naturale, se găsea în cantități suficiente pentru plămânii lor puternici. Mi-Sol-Si îi spuse că el, ca sclav, nici nu avea coif și rezervă de oxigen și ca atare, fuga sa din cetatea subterană era cu neputință.

Lui Matei îi veni un gând năstrușnic. Il întrebă pe noul său prieten dacă nu cumva poate să-și procure o țeavă.

Marțianul plecă grăbit și reveni în curând cu un tub metalic ruginit, dar totuși utilizabil. Astronomul scoase una dintre buteliile sale de oxigen, fixă țeava de ea și o duse la

masul marţianului, legându-i-o strâns în jurul capului, cu o fâşie ruptă din cămaşă sa.

Marţianul înţelese.

Când Butaru îi propuse să evadeze împreună, el acceptă cu entuziasm. Cu ajutorul unei pile subţiri, pe care o găsi într'unul din buzunarele costumului său, Matei reuşi să-l scape de lanţuri.

Mi-Sol-Si plecă din nou, pentru a face o recunoaştere. Reveni în curând şi îi făcu semn noului său prieten că încercarea putea fi întreprinsă. Ii spuse că marţienii sălbatici se aflau în marea sală a templului subteran al apelor şi că se pregăteau să celebreze o ceremonie de sacrificiu. Jertfele, care de obicei erau alese dintre sclavi, aveau să fie de data aceasta prizonierii sosiţi în pasărea de oţel.

Pe Matei îl trecură fiori.

— Trebue să-i scăpăm, încerca el să explice marţianului.

Mi-Sol-Si nu pricepu un timp ce voia să spună savantul. Când se lămuri, îi dădu să înţeleagă că paznicii erau numeroşi. Ii explică apoi că există o singură soluţie. Să fugă cât mai repede şi să revină cu ajutoare.

Matei Butaru îşi dădu seama că prietenul său avea dreptate. Dar mai întâi trebuia să le transmită un mesaj, ca să nu-şi piardă nădejdea.

Se apropie de zidul dincolo de care erau tovarăşii săi şi lovi cu mânerul cuţitului în peretele de stâncă. Un timp domni o linişte deplină. Apoi se auziră drept răspuns nişte lovituri neregulate.

Incurajat, astronomul continuă să bată, formând din literele alfabetului Morse următorul mesaj:

„Aici Butaru. Incerc să scap cu sprijinul unui marţian care e de partea noastră. Dacă reuşesc, mă întorc curând cu ajutoare. Nu pierdeţi speranţa. Aţi priceput ?“

Răspunsul veni din nou, sub forma câtorva lovituri, care însă nu aveau niciun înţeles.

„De ce nu răspund oare şi ei prin semnele Morse ?“ se întrebă învăţatul neliniştit.

Voi să transmită încă un mesaj, dar Mi-Sol-Si îl trase nerăbdător de mână. Era târziu şi nu mai aveau timp de zăbovit.

Inainte de a se căţăra pe funie, marţianul îi dădu nişte bile străvezii. Ii explică că acestea conţin gazul cenuşiu, cu care se pot face invizibili. Butaru le luă şi îşi puse coiful.

Celula în care fusese ținut dădea într'o încăpere destinată preoților, vecină cu sala cea mare a templului. Aci era o masă scundă, de formă circulară, cu un singur picior. In jurul ei se aflau cinci taburete. Pe perete se zăreau mai multe butoane colorate, așezate pe un tablou negru. In fund, se deschidea o poartă, iar alături de ea un gemuleț, care dădea în sala templului. Aruncară prin el o privire fugară.

O mulțime de marțieni sălbatici înconjurau marele glob transparent, în care se vedea agitându-se ceva.

Mi-Sol-Si îl zori din nou pe Matei.

— Pe aici, îi făcu el semn. Repede!

Ieșiră pe o ușă mică, triunghiulară, și ajunseră în coridorul cel mare. Acesta era pustiu, căci marțienii sălbatici erau cu toții la rugăciune.

— Acum trebue să fugim, păreau să spună gesturile lui Mi-Sol-Si.

Nu îndrăzniră să folosească covorul mobil, ca să nu atragă atenția.

Trecură alergând prin coridor. Invățatul abia reușea să se țină după prietenul său, care înainta acum prin sărituri sprintene.

Peste un sfert de oră ajunseră la capătul gangului. Aci le apăru în cale o santinelă, barându-le ieșirea. Ținea într'unul din brațe o țeavă neagră, cu luciu metalic. O ridică repede, îndreptându-i deschizătura spre pieptul lui Matei.

Dintr'o mișcare, tânărul savant îi smulse arma și o aruncă cât colo.

Marțianul dezarmat nu se dădea însă bătut. Căută să-l cuprindă, încolăcindu-i brațele în jurul picioarelor, pentru a-l face să-și piardă echilibrul.

Pentru a putea interveni cu succes, Mi-Sol-Si căută pe jos arma pe care o scăpase santinela. Când o găsi, își dădu seama că intervenția lui nu mai era necesară. Matei Butaru fusese — în timpul studenției — campionul de box al facultății. Acum, nenumăratele antrenamente făcute în acea perioadă se dovediseră extrem de folositoare. Dintr'o încordare a mușchilor se desfăcuse din strânsoare. Apoi, strângându-și pumnii, se năpusti asupra adversarului. Brațul său se destinse ca un arc de oțel și o directă nimeri din plin falca marțianului. Acesta se muie dintr'odată și căzu greu pe lespezi.

— Cu ăsta am terminat! spuse savantul, aruncând o privire mulțumită spre Mi-Sol-Si.

Acesta făcu ochi mari. Nu înţelesese expresia, dar nici nu era timp de explicaţii. Ii făcu semn lui Matei să se grăbească şi o porni înainte, sărind de-a-lungul culoarului.

Deodată se opri. In faţa lui apăruseră ca din pământ patru marţieni neînarmaţi, atraşi probabil de zgomotele luptei.

Mi-Sol-Si încercă să arunce o bilă străvezie, dar unul dintre adversari îi răsuci braţul. In aceeaşi clipă şi ceilalţi trei tăbărîră asupra lui.

Matei Butaru nu ezită să intervină. Işi făcu vânt şi sări între marţienii sălbatici. O ploaie de pumni se abătu asupra lor. Adversarii nu opuseră o rezistenţă prea mare, căci aveau, ca toate fiinţele de pe Marte, o musculatură slab dezvoltată.

In câteva secunde doi adversari zăceau fără simţire, scoşi din luptă de lovituri straşnice de pumn.

Ceilalţi doi se luptau încă, punându-i piedici astronomului, căutând să-i cuprindă gâtul pentru a-l sugruma.

Butaru evită cu abilitate loviturile, apoi repezi un pumn bine ţintit în stomacul celui de al treilea paznic. Acesta icni odată şi căzu moale lângă ceilalţi. Al patrulea nu mai avu curajul să-l înfrunte şi dădu bir cu fugiţii.

Pentru a-şi acoperi retragerea, Mi-Sol-Si sparse câteva bile străvezii şi în spatele fugarilor se formă de îndată o perdea groasă de fum cenuşiu.

După câteva minute de drum auziră în spatele lor zgomotele ciudate provocate de săriturile marţienilor.

— Mai repede, mai repede!

Matei de-abia putea să-l urmeze pe prietenul său, care sărea cu o repeziciune extraordinară.

Tot mai limpede se auzeau paşii, însoţiţi acum de strigăte. Dar Butaru şi Mi-Sol-Si alergau pentru a-şi slava viaţa, şi acest lucru le dădea puteri nebănuite.

— Am ajuns! strigă deodată Mi-Sol-Si în limba sa.

Astronomul se opri şi ridică ochii. Se aflau în faţa marii porţi exterioare a peşterii subterane.

Marţianul apăsă pe un buton aflat în perete şi poarta se ridică în sus.

— Pe aici, pe aici! îi strigă el tânărului savant.

In faţa lor erau nişte scări. Le urcară în fugă şi în câteva minute ajunseră la marginea marelui lac subteran. Acolo se afla barca pneumatică a astronauţilor. Se suiră

repede şi Matei porni motorul. Peste câteva minute erau la suprafaţa planetei, navigând grăbiţi spre platoul pe care rămăsese „Pescăruşul".

Savantul găsi racheta aşa cum o lăsase. Uşa, zăvorîtă de un mecanism ingenios, nu putuse fi deschisă de marţienii sălbatici. Fără să piardă vremea, intră înăuntru şi scoase aripile rachetei.

Mi-Sol-Si nu se mai sătura admirând instalaţiile şi aparatele navei cosmice.

Trecuseră abia cinci minute dela sosirea lor şi „Pescăruşul" se ridică, spintecând aerul şi îndreptându-se, după indicaţiile marţianului, spre locurile populate de celălalt grup al locuitorilor planetei.

44. *Ceremonia*

Profesorul Aurelian Dobre încercă să străpungă cu privirea întunericul din jurul său de îndată ce-şi veni în fire. Zadarnic însă, căci bezna era atât de adâncă, încât nici nu-şi putea da seama dacă tovarăşii lui sunt pe aproape sau dacă este, dimpotrivă, singur.

— Tovarăşi, sunteţi prin apropiere?

— Eu da, se auzi vocea lui Cernat.

— Mă aflu chiar aici, lângă dumneata, comunică şi Ana prin aparatul de radio. Nu am păţit nimic, dar m'au legat atât de strâns, încât nu pot mişca nici măcar un deget.

— Dar ce crezi, eu nu sunt „pachet" ? glumi Dobre. Văd însă că tovarăşul Scarlat nu răspunde. Să fi păţit oare ceva ?

Intr'adevăr, George Scarlat nu dădea niciun semn de viaţă.

Rostogolindu-se ca un butoi, Dobre începu să cerceteze încăperea. Dădu de o mână care se dovedi a fi a Anei, apoi de un picior, care era al lui Virgil şi, în sfârşit, găsi un cap acoperit de glob, pe care îl izbise fără să vrea cu piciorul.

— Ce ţi-a venit, tovarăşe Dobre ? se răsti supărat Scarlat. Ai înnebunit de-a-binelea, că ai ajuns să dai în mine cu picioarele? Crezi că nu mă dor deajuns toate mădularele ?

— Ei, aici îmi erai ? Dar de ce n'ai răspuns până acum ?

— Asta-i treaba mea. Mai bine lasă-mă'n pace. Nu-i

destul că am căzut într'o capcană, din care nu vom ieşi decât pentru a fi sfâşiaţi de aceste bestii păroase, mai trebue...

— Linişte! le atrase atenţia inginerul. Ascultaţi!

In peretele de stâncă se auziră câteva bătăi regulate. Ana se rostogoli spre zid şi-şi lipi urechea de el. Lovi şi ea de câteva ori cu cizma, pe cât îi permiteau funiile care o imobilizau.

Câteva clipe fu linişte. Apoi răsunară din nou bătăile. Era mesajul lui Matei. Ana îl descifră cu uşurinţă, comunicându-l celorlalţi.

Deşi funiile cu care fusese legată îi întraseră adânc în carne, reuşi să mai izbească de câteva ori peretele, pentru ca Butaru să înţeleagă că erau acolo.

— Să nădăjduim că va reuşi să ne scoată de aici, căci, după socoteala mea, Copernic s'a depărtat considerabil de noi, spuse Cernat. Făcu o pauză, apoi urmă gânditor: Vom putea oare să-l mai ajungem din urmă? Din mesaj rezultă că pe această planetă există şi marţieni cu care te poţi înţelege şi care sunt dispuşi să ne ajute.

Vru să mai spună ceva, dar glasul îi fu acoperit de un zgomot puternic. Semăna cu acelea care se auzeau, cu multe decenii în urmă, în fabricile de pe Pământ lipsite de instalaţii pentru absorbirea sunetelor.

— Ne ridicăm! strigă turburată Ana. Podeaua se urcă şi noi împreună cu ea...

Intr'adevăr, lespezile pe care erau culcaţi se urniseră din loc şi începuseră să suie.

— Vor să ne strivească! exclamă furios Dobre.

Se înălţau mereu, metru cu metru. Bolta era tot mai aproape. Incercară încă odată să iasă din strânsoarea frânghiilor, dar fără niciun rezultat. Nu mai erau decât la 80 centimetri de tavan, când acesta se dădu la o parte atât de repede, încât nici nu-l văzură deplasându-se. O lumină orbitoare le luă vederea. Sclipiri multicolore, de o mare intensitate, îi făcură să închidă ochii, ameţiţi. Când se obişnuiră cu această iluminaţie, primul care-şi dădu seama de locul în care se aflau fu Scarlat.

— Suntem în sala cea mare, în uriaşul glob de sticlă, care a fost golit de apă. Ia uitaţi-vă... în jurul nostru s'au adunat sute de marţieni, care ne privesc...

Prin peretele transparent al sferei putură să vadă întreaga sală cu pereţii ei albaştri, împodobiţi cu ornamente.

Marţienii se uitau fascinaţi la marele glob, care strălucea în razele a zeci de lumini extrem de puternice.

Deodată răsună o muzică ciudată, plângătoare, însoţită de bătăile regulate ale unui gong. Privirile astronauţilor se întoarseră spre o poartă înaltă. In pragul ei apărură trei făpturi, îmbrăcate în halate lungi, de culoare violetă, împodobite cu fireturi argintii de forma valurilor. Pe cap purtau coifuri care aminteau de capul unui peşte cu gura larg deschisă.

— Asistăm desigur la o ceremonie religioasă, spuse Scarlat, iar obiectul adorat nu este altul decât apa.

Cei trei preoţi înaintau solemn, legănându-se. Cântau şi loveau neîncetat cu un bastonaş în nişte plăci rotunde dintr'un metal roşcat.

Ajunseseră în dreptul globului. Unul dintre preoţi făcu trei plecăciuni adânci, ridică braţele în semn de închinare şi atinse cu piciorul un ornament de pe podea.

Făpturile din sală se aruncară la pământ, fără însă a-şi desprinde privirile dela globul strălucitor. In interiorul acestuia se auzi un gâlgâit şi un şuvoi de apă porni.

— Vor să ne înece! Vocea lui Scarlat suna strident. Să ştiţi că ăsta ne e sfârşitul.

— Nu, nu ne va fi acesta sfârşitul, exclamă dârz profesorul Dobre şi încercă să spargă peretele străveziu cu piciorul. Dar efortul lui fu zadarnic. Invelişul, cu mult mai gros decât cel din palatul albastru, rezistă.

— Să ne ridicăm în picioare, propuse Virgil.

Proptindu-se unul de celălalt, reuşiră să facă acest lucru.

Nivelul apei, care creştea neîncetat, le ajunsese până la genunchi. De afară, din sală, se auzeau acum cântece care deveneau din ce în ce mai disonante, mai sălbatice.

— Ei, ce spui, tovarăşe Cernat, există vreo speranţă de salvare? întrebă Scarlat, căutând să-şi ascundă propria nelinişte. Peste cel mult zece minute, apa va fi deasupra capetelor noastre.

— Nu văd nimic grav în aceasta. Suntem doar apăraţi de costumele şi de coifurile noastre. Vom putea respira sub apă încă cel puţin două—trei ore, cât mai durează rezerva de oxigen. Alta este problema: va reuşi oare Matei să vină la timp? Eu sunt convins că va face tot ce-i stă în putinţă ca să ne salveze.

Apa le ajunsese până la gât. Creştea neîncetat, centi-

metru cu centimetru. Tot mai stridente se auzeau cântările, tot mai ascuţite strigătele fiinţelor păroase. Gongul răsuna neîncetat.

Când apa ajunse la coifurile străvezii, marţienii începură să ţopăie în jurul globului într'un dans frenetic, sărind până la trei-patru metri înălţime. Scoteau strigăte fioroase şi aruncau în ziduri mici ampule care, spărgându-se, produceau jerbe de scântei.

Apa trecuse de globurile de cuarţ. Sala le apărea acum astronauţilor turbure, iar obiectele sufereau deformări care le făceau şi mai ciudate.

„Pescăruşul" ateriză, după două ore de drum, în locul indicat de Mi-Sol-Si. Coborîră. Se aflau într'un ţinut acoperit de vegetaţie deasă.

Marţianul purta acum pe cap un coif străveziu, pe care astronomul i-l dăduse în rachetă. Se mişca în voie, făcând sărituri sprintene. Matei îl urma alergând.

Ajunseră peste puţin timp într'un loc care amintea de intrarea unei mine. Tunelul boltit era clădit din blocuri mari de stâncă albastră, ca şi multe alte construcţii de pe Marte.

Mi-Sol-Si pătrunse primul înăuntru. Intr'o nişă laterală era un mâner, de care marţianul trase uşor. Peste câteva secunde apărură vreo zece făpturi care semănau cu Mi-Sol-Si. Acum Butaru îşi dădu seama şi mai bine ce mult se deosebeau de marţienii sălbatici. Erau mai înalţi, aveau privirea inteligentă şi purtau peste trupul lor păros nişte haine largi, de culoare albă.

La vederea lui Mi-Sol-Si scoaseră strigăte de bucurie. Acesta le vorbi pe scurt în limba lui muzicală. Sunetele se succedau repede, ca într'un cântec vesel. Marţienii înţeleseră imediat. Unul dintre ei plecă în fugă şi se întoarse curând, încărcat cu diferite dispozitive, printre care nişte ţevi de culoare neagră, pe care le împărţi.

Se îngrămădiră în cabina „Pescăruşului" şi nava porni înapoi cu toată viteza motoarelor ei.

Trecuseră mai mult de două ore de când Virgil, Scarlat, Ana Grigoraş şi Dobre erau în interiorul sferei pline de apă. Comunicaţia radiofonică nu fusese întreruptă şi, din când în când, călătorii schimbau câte un cuvânt.

— După socoteala mea, nu mai avem oxigen decât pentru cincisprezece-douăzeci de minute, spuse Dobre. Ar fi timpul ca Matei să sosească.

— Respir din ce în ce mai greu, șopti Scarlat. Cred că oxigenul meu e pe sfârșite. Ce e de făcut, tovarășe Cernat?

— Ar fi bine să nu mai vorbim și să nu ne mai mișcăm. Trebue să economisim respirația.

Ii dădură cu toții dreptate.

Afară, în sala templului, dansul macabru continua. Unii dintre marțienii sălbatici căzuseră istoviți pe podea. Ceilalți însă săreau, întorcând capetele lor hidoase când într'o parte, când într'alta.

Respirația astronauților devenea din ce în ce mai anevoioasă. Rezervele de oxigen erau aproape epuizate și capul îi durea îngrozitor.

Aurelian Dobre simți cum un cerc de fier îi strângea tâmplele. Ochii îi ieșiră aproape din orbite. Deschise larg gura și aspiră horcăind ultimele rămășițe de oxigen. I se făcu negru înaintea ochilor. Avu impresia că se cufundă într'o prăpastie fără fund.

Scarlat și Ana Grigoraș rezistară mai mult. Reglându-și cu grijă respirația, reușiră să și-o prelungească cu încă jumătate de minut. Apoi își pierdură și ei cunoștința.

Virgil văzu cu spaimă fețele lor schimonosite și congestionate.

„Să fie oare ăsta sfârșitul? se întrebă el. Nu, nu se poate, salvarea trebue să vină! Trebue! O astfel de moarte, tocmai acum, când..."

Firul gândurilor i se rupse. Linii frânte, asemenea unor fulgere, îi jucau înaintea ochilor. Sunetele ascuțite ale cântecelor și loviturile gongului păreau că se depărtează din ce în ce mai mult. Pereții templului se transformară într'un fel de ceață albastră informă. Simți apoi cum totul începe să se întunece. Deodată însă, un zgomot violent îl făcu să tresară.

Văzu porțile sălii sărind în lături. In templul subteran pătrunsese Matei, în fruntea unui grup de făpturi îmbrăcate în niște haine de un alb strălucitor.

Marțienii sălbatici se dădură înfricoșați înapoi.

Noii veniți ridicară niște țevi negre, din care țâșniră fulgere galbene.

Sălbaticii, surprinși nepregătiți, cădeau ca muștele.

Fără să se sinchisească de lupta din jurul lui, Matei Butaru se repezi spre globul de sticlă, în care îşi zărise prietenii. Cu o lovitură puternică a patului armei reuşi să-i spargă învelişul, prin care apa începu să se scurgă cu repeziciune. Peste câteva clipe, Matei pătrunse înăuntru şi înlocui rezervoarele de oxigen epuizate cu altele pline, pe care le adusese cu el. Ajutat de Mi-Sol-Si şi de prietenii săi, începu să facă astronauţilor respiraţie artificială.

Unul câte unul, oamenii îşi reveniră şi deschiseră ochii. Cernat îi aruncă lui Matei o privire plină de recunoştinţă.

— Trăim, trăim cu toţii, şi asta datorită ţie!

— Iată-i pe adevăraţii voştri salvatori, îl contrazise conducătorul expediţiei, arătând cu mâna spre marţienii care îi înconjurau, privindu-i cu o nemărginită curiozitate.

45. *Cetatea marţienilor*

— Aici aterizăm, aici! Semnele pe care le făcea Mi-Sol-Si indicau un platou în mijlocul unei păduri dese, de un violet închis.

Ceilalţi marţieni cercetau instalaţiile rachetei şi priveau prin geamurile mari. Erau deosebit de bine dispuşi şi călătoria părea să le provoace o plăcere neasemuită.

Incepuseră să se înţeleagă cu astronauţii, mai prin semne, mai prin vorbe. Intrebările şi răspunsurile curgeau, iar carnetele membrilor expediţiei se umpleau cu însemnări.

Marţienii explicară cercetătorilor cât de mult regretau că nu luaseră dela început contact cu ei. Peste câţiva ani, pe Marte nu aveau să mai existe sălbatici, căci erau ferm hotărîţi să lichideze cu ei.

Aterizarea se desfăşură în bune condiţii şi „Pescăruşul" atinse curând solul cu şenilele.

Platoul pe care se aflau avea în mijloc un planşeu rotund, dintr'o materie cenuşie şi tare, asemănătoare cimentului.

Unul dintre marţieni puse în funcţiune un mecanism ascuns cu abilitate şi platforma se scufundă, împreună cu racheta, mai întâi încet, apoi tot mai repede. Acest ascensor uriaş era una dintre intrările care duceau în oraşul subteran. In faţa lor se deschideau zeci de trape orizon-

tale, care se deplasau fără zgomot. Coborîrea dură trei minute. Apoi mecanismul se opri.

Călătorii priviră uimiţi împrejur. Erau într'o peşteră de dimensiuni vaste, o adevărată cetate subterană.

„Pescăruşul" ajunsese acum pe acoperişul clădirii celei mai înalte, care domina imensa cavitate. De aici se putea vedea grota gigantică dela un capăt la celălalt.

Avea forma unui cerc cu un diametru de peste 10 kilometri. Inălţimea atingea câteva sute de metri. Clădirea, pe acoperişul căreia se oprise uriaşa platformă-ascensor, se găsea chiar în centrul grotei, în mijlocul unei pieţe împrejmuite de pomi fructiferi. In piaţă erau minunate fântâni arteziene, din care ţâşneau cascade de apă, strălucind în toate culorile curcubeului. Dela această piaţă porneau patru mari artere, legate între ele prin drumuri circulare.

Clădirile cele mai multe erau construite dintr'un material roz, neted, asemănător porţelanului. Ciudăţenia lor consta în faptul că baza pe care se sprijineau era în general mai îngustă decât partea superioară. Multe dintre ele aveau forma unui con cu vârful în jos, altele înfăţişarea unei sfere. Puterea de atracţie redusă de pe această planetă permitea construcţii cu mult mai îndrăzneţe decât pe Pământ.

Clădirile aveau ferestre mari, rotunde, şi acoperişuri translucide. De sus, din tavanul grotei, se revărsau şuvoaie de lumină artificială, care nu se deosebea cu nimic de lumina zilei. Strălucirea părea să izvorască în mod egal din toată suprafaţa albăstruie a plafonului uriaşei grote.

De îndată ce deschiseră uşa rachetei, un zgomot neobişnuit le atrase atenţia. Puteai să te crezi într'o sală de concert înainte de începerea programului. Un zumzet melodios îi înconjura pe călători, ca şi când un cor de mii de păsărele şi-ar fi început concertul matinal în mijlocul unei păduri.

Acoperişul clădirii mişuna de marţieni. Era o forfotă, un du-te-vino neîntrerupt în jurul „Pescăruşului".

Marţieni cu feţe zâmbitoare, care oglindeau o bucurie nemărginită, îmbrăcaţi în haine albe, îi înconjurau din toate părţile. Işi manifestau entuziasmul la primirea oaspeţilor ridicând braţele în sus. Erau fără cască, deoarece uzina din peşteră producea oxigen suficient pentru respiraţia lor.

— Ei, aşa primire mai zic şi eu, spuse Dobre. Păcat că-s aşa urîţi! Ia uită-te ce se mai bucură!

Inconjuraţi de marţieni, călătorii fură conduşi spre un ascensor, care îi coborî fulgerător spre primul etaj. Ajunseră într'o sală hexagonală, în mijlocul căreia se afla o masă rotundă, dintr'un material de culoare roşiatică. In jurul ei erau grupate nişte scaune triunghiulare.

Pereţii erau împodobiţi cu desene bogate, reprezentând diferite aspecte ale vieţii de pe Marte. Tavanul, de un albastru închis, aproape negru, avea ornamente în linii şi puncte, dăltuite dintr'un material care răspândea o lumină fosforescentă.

Călătorii fură invitaţi să ia loc. O uşă se dădu automat la o parte. Apărură trei marţieni, îmbrăcaţi şi ei în alb. Inaintau sărind încet, aproape solemn şi ajunseră în câteva clipe în faţa cercetătorilor. Mi-Sol-Si, care învăţase cel mai bine să se înţeleagă cu astronauţii, funcţiona ca interpret.

Le spuse că aveau în faţa lor pe conducătorii oraşului subteran, iar sunetele prin care le rosti numele îi amintiră lui Cernat de Do-Sol, Re-Fa-Sol şi La-Mi-Do, din gama pământească.

Matei înaintă şi se înclină.

Do-Sol îşi atinse pieptul cu unul dintre braţele sale şi îl duse apoi la frunte. Spuse câteva cuvinte în limba lui melodioasă.

Mi-Sol-Si le explică:

— Do-Sol spune: Fiţi bineveniţi în oraşul nostru subteran!

In curând reuşiră să înjghebe o discuţie în care semnele şi schiţele aşternute în grabă pe blocurile de vinoină completau cuvintele.

Do-Fa îi dărui lui Dobre două cărţi de dimensiuni minuscule, care nu puteau fi citite decât cu ajutorul unei lupe puternice. Când cercetă primele desene, biologul sări în sus de bucurie. Erau tratate care prezentau, în esenţă, fauna şi flora marţiană.

Matei Butaru povesti despre expediţie, despre asteroidul pe care se instalaseră şi despre planurile lor de viitor. Le spuse că se temea să nu fi întârziat. Ar fi trebuit să părăsească planeta Marte încă de câteva ore şi riscau să nu poată ajunge din urmă asteroidul.

Re-Fa-Sol se oferi să verifice poziţia. Ii invită să vină la observatorul astral. Işi urmară gazdele. După trecerea prin câteva săli şi coridoare urcară, cu un ascensor, direct într'o încăpere plină de aparate complexe.

Unul dintre marţieni le arătă că aparatajul era în legătură permanentă cu suprafaţa planetei, printr'un sistem ingenios de televiziune.

Se apropie de o hartă a cerului; care ocupa aproape în întregime un perete. In stânga ei se afla un tablou rotund de comandă. Din acesta se vedeau ieşind sute de sârme metalice, având la capătul lor câte o mică bilă albastră. Marţianul manevră câteva dintre acestea cu o dexteritate uimitoare.

Harta cerului se lumină dintr'odată şi pe ea apărură mii de puncte strălucitoare.

Re-Fa-Sol arătă spre unul dintre ele.

— Acesta e Copernic, explică el.

Se apropie apoi de o maşină automată de calculat şi o cuplă cu harta cosmică. Pe un mic geam străveziu apărură câteva ondulaţii şi puncte roşii.

Mi-Sol-Si schimbă câteva sunete cu Re-Fa-Sol, păru că face un calcul cu ajutorul unui alt aparat şi apoi spuse, încercând să se facă înţeles, că dacă puteau zbura cu 45 kilometri pe secundă, aveau să ajungă din urmă asteroidul în două zile, chiar rămând încă o oră pe Marte.

Matei Butaru făcu repede calculul şi constată că era exact.

— Bine, încuviinţă el, atunci să mai stăm. Vom putea cunoaşte într'un ceas mai mult decât au putut afla oamenii de ştiinţă despre Marte timp de decenii.

Părăsiră marea sală de cercetări astrale.

Do-Sol le spuse că palatul în care se aflau găzduieşte centrul de conducere al oraşului, institutele ştiinţifice, biblioteca centrală cu microfilme şi cărţi centimetrice.

Ascensorul fulger îi duse în câteva secunde dela cel de al 16-lea etaj, unde era observatorul, la parter.

Străbătură holul, ai cărui pereţi erau formaţi dintr'un material verzui. Trecură prin poarta monumentală a palatului şi ieşiră în piaţă.

Erau însoţiţi de Mi-Sol-Si, Do-Sol, şi alţi marţieni. Do-Sol îi invită să viziteze o casă de locuit.

Conduşi de gazdele lor, se suiră pe unul din trotuarele rulante, care străbăteau cu viteză toate arterele oraşului.

Ținându-se de barele laterale, priveau tabloul străzii marțiene, lată de vreo 25 metri. In dreapta și în stânga avea câte un trotuar mobil de trei metri lățime. In mijlocul arterei era o bandă de transport, pe care înaintau într'un ritm rapid tot felul de mărfuri.

Din loc în loc stătea un marțian care supraveghea circulația.

Mi-Sol-Si le spuse că dirijarea însăși era reglată de o centrală unică, complet automatizată. Dela marea bandă rulantă, obiectele erau îndreptate spre mici benzi laterale, care pătrundeau în diferitele clădiri.

Trotuarele înaintau în direcții contrare, unul în susul și celălalt în josul străzii. Erau populate de marțieni. Aceștia intrau și ieșeau din case cu ajutorul unor scări rulante înguste. De pe un trotuar spre celălalt puteai trece prin ganguri subterane, înzestrate și ele cu trepte rulante.

Unii marțieni, mai grăbiți, se așezau pe un fel de scaune micuțe și zburau deasupra construcțiilor. Manevrau comutatoarele aflate pe un tablou de dirijare. Do-Sol le explică mecanismul acestor aparate. Se bazau pe niște uriași generatori de curenți de înaltă frecvență, aflați în bolta și pereții grotei, care puneau în mișcare motoarele scaunelor zburătoare. Propulsia era asigurată printr'un sistem de electromagneți, care intrau în acțiune de atragere-respingere cu diferite repere fixe.

— Să intrăm într'una din case, propuse Do-Sol. Trebue să știți că aici sunt numai casele de locuit, sălile de spectacole, bibliotecile, parcurile. Uzinele noastre automate și marile sere se află mai jos, la cel de al doilea nivel. La al treilea nivel este marea uzină martotermică, principala noastră generatoare de energie, pe care o veți vizita.

Părăsiră banda rulantă și o scară automată îi duse spre intrarea unei clădiri trapezoidale. Poarta se dădu automat în lături și pătrunseră în interior.

Stăpânul casei, al cărui nume le sugeră notele La-Do, era conducătorul uzinei martotermice. Se arătă încântat de cinstea de a primi oaspeții de pe Pământ. Ii conduse mai întâi prin casă.

— După cum vedeți, explică La-Do, servindu-se de Mi-Sol-Si ca traducător, plafonul este translucid, astfel că în casele noastre nu e nevoie de surse speciale de lumină.

La noi nu există noapte, căci luminatorul artificial din peşteră funcţionează permanent. Temperatura este de 14^0 şi se menţine constantă. E distribuită de uzina martotermică în întreaga grotă subterană.

— Dar când dormiţi, nu aveţi nevoie de întuneric? întrebă Dobre.

— Desigur, răspunse La-Do, dar aceasta este o chestiune simplă.

Apăsă pe un buton alb şi plafonul străveziu se acoperi de îndată cu o brumă cenuşie-verzuie. In curând, în interiorul clădirii începu să domnească un semiîntuneric odihnitor, un amurg cu nuanţe pale de smarald.

— Aşa este noaptea aici, continuă marţianul. De altfel, casele au şi alte instalaţii care v'ar putea interesa.

Le arătă pe rând televizorul în formă de sferă, instalaţia de reglare a climei artificiale, combina pentru spălarea şi călcarea automată a îmbrăcămintii, dictafonul care transforma direct sunetele rostite în semne scrise sau invers, semnele scrise în sunete.

O altă instalaţie, înzestrată cu nenumărate manivele şi butoane de manipulare, avea o formă ovoidă. Ca să le demonstreze cum funcţiona, stăpânul casei roti o manivelă. O trapă se deschise şi în câteva minute sosiră pe o bandă rulantă mâncăruri gata preparate. Pe această cale puteau fi comandate din oraş medicamente, alimente, îmbrăcăminte, publicaţii şi alte numeroase lucruri.

Un aparat complex, aflat într'un colţ, le atrase atenţia: era muzicofonul. Nu era nevoie decât să apeşi pe unul dintre sutele lui de butoane, pentru a asculta opera muzicală dorită.

Biblioteca îi uimi prin bogăţia ei. Sub formă de microcărţi şi microfilme se găseau aci 28 000 de lucrări. Toate erau înregistrate cu semne de dimensiuni microscopice pe un tablou-registru, cu raza de 30 centimetri. Cu ajutorul unui microscop mobil puteai cerceta tabloul şi identifica lucrările. Dacă aveai nevoie de vreuna, apăsai pe o pedală fixată în perete. Un fascicol subţire de raze se îndrepta asupra semnelor corespunzătoare acesteia, punând în funcţiune, datorită unei celule fotoelectrice, un mecanism nevăzut. In mai puţin de 15 secunde, cartea era scoasă din raft de braţul unei mici macarale şi depusă pe masa din mijlocul încăperii.

La-Do le dărui astronauţilor sute de volume, care încăpură fără greutate în buzunarele lor.

Cercetară în amănunt toată locuinţa, uimiţi de confortul şi frumuseţea ei. Apoi li se propuse să viziteze uzina martotermică.

Aşezându-se fiecare pe câte un scaun zburător, decolară de pe terasa locuinţei. După cinci minute, în care nu se mai săturau privind şi fotografiind clădirile şi parcurile, aterizară pe o nouă platformă-ascensor. Aceasta îi coborî în grota plantaţiilor şi a uzinelor automate, printre care cea producătoare de oxigen, iar de acolo şi mai jos, în peştera unde se afla marea uzină martotermică.

Aici, la al treilea nivel subteran, în faţa vizitatorilor apăru o construcţie scundă, de culoare roşie. Avea forma unui trunchi de piramidă cu partea mai îngustă îngropată în sol. De aici porneau spre tavan zeci de cabluri, groase cât braţul unui om. Era uzina.

Curând se lăsară pe covorul rulant din faţa porţii. Marţienii le făcură semn să nu se scoale de pe scaunele zburătoare. Banda îi duse în interiorul uzinei, în nişte hale imense, unde se aflau numeroase maşini puternice, de formă cilindrică. Remarcară tavanele joase, lipsa totală a ferestrelor şi numeroasele tablouri de control, pe care se vedeau cerculeţe şi triunghiuri, linii ondulate şi pătrate de toate culorile. Totul sclipea de curăţenie. Nicăieri nu se zărea ţipenie de marţian.

La-Do le dădu să înţeleagă că uzina era teledirijată dela centrala uzinelor automate, aflată la o distanţă de un kilometru. De doi ani marţieni, nimeni în afară de el nu o controlase şi trecuseră mai bine de trei decenii de când nu se înregistrase nici cea mai mică defecţiune în funcţionarea ei.

Apoi le explică principiul de lucru al uzinei. In planeta Marte existau, la mari adâncimi, zone cu temperatură ridicată. La 7 kilometri depărtare începea un puţ oblic, care pătrundea până la o adâncime de 126 kilometri, terminându-se exact sub uzină. Apele unui canal subteran erau dirijate spre acest tunel înclinat. La capătul lui inferior temperatura era de 165°—180°. Astfel apa, care ajungea acolo, se transforma rapid în aburi. Aceştia se ridicau în sus, de data aceasta printr'un puţ vertical, care dădea în uzină. Puterea aburilor ascendenţi punea în miş-

care turbinele, care transformau energia mecanică în energie electrică.

Matei se uită îngrijorat la ceas.

— In zece minute trebue să fim plecaţi de pe Marte, dacă vrem să mai ajungem pe Copernic!

Câteva clipe mai târziu, scaunele zburătoare îi duceau spre marele ascensor de pe acoperişul clădirii principale...

Racheta înainta cu 47 kilometri pe secundă prin spaţiul interastral. Nimeni în afară de Cernat nu se preocupa însă de mersul ei.

Legaţi cu ajutorul curelelor de stabilitate de scaunele lor, astronauţii priveau cu uimire crescândă ecranul, pe care se desfăşura cel mai interesant film pe care îl văzuseră vreodată. Se prezenta în imagini şi sunete, istoria vieţii pe planeta Marte. Acest film, împreună cu un aparat de proiecţie, le fuseseră dăruite la plecare de marţieni.

Curând pătrunseră — vizionându-l — în tainele acestei planete vecine Pământului.

Fusese cândva o lume bogată şi înfloritoare.

Plantele şi animalele mişunau pe toată suprafaţa ei. Marţienii atinseseră un grad înalt de civilizaţie. Cuceriseră electricitatea, învăţaseră să folosească energia atomică, reuşiseră chiar să întreprindă zboruri cosmice. Pământul, de pildă, îl vizitaseră într'o vreme când oamenii nu existau încă pe el.

Dar, în decursul unei lungi perioade, condiţiile de viaţă se înrăutăţiseră. Atmosfera se rarefiase treptat şi, datorită presiunii reduse a acesteia, o mare parte din apă se evaporase, pierzându-se în spaţiul interplanetar. Boli cumplite începură să bântuie printre vietăţi, care mureau pe capete.

Traiul era tot mai greu, datorită insuficienţei apei şi oxigenului. Marţienii construiră atunci uriaşe canale şi bazine de apă pentru irigaţii, mari diguri pentru oprirea vânturilor secetoase, perdele de păduri protectoare. Periodic li se făceau tratamente cu oxigen.

Cu timpul, oxigenul şi apa se împuţinaseră însă şi mai mult. Animalele care nu pieriseră — mai ales vietăţile inferioare — se adaptaseră noilor condiţii. Pentru marţieni însă, atmosfera devenise treptat nerespirabilă, iar apa din canale, împuţinându-se, nu mai reuşea să irige toată planeta.

Din pricina acestei imense catastrofe, între marţieni se iviră mari dezbinări. Câţiva propuseră ca locuitorii să se retragă în acele peşteri care erau alimentate prin emanaţii naturale de oxigen sau în grote, unde să se construiască uzine de fabricare a oxigenului. Acolo ar fi fost loc pentru toţi, dar era nevoie de câţiva ani pentru amenajarea lor.

In film se arăta cum un grup restrâns de marţieni, care nu voia să aştepte, hotărî să distrugă pe ceilalţi locuitori ai planetei. Scopul urmărit de ei era să ocupe imediat cele câteva grote care fuseseră încă mai de mult amenajate în vederea extragerii de minereuri şi unde existau emanaţii naturale de oxigen. Folosind armele deosebit de puternice descoperite de unul dintre ei, începură un groaznic măcel, reuşind să ocupe grotele cu emanaţii.

Doar câteva sute de marţieni au putut scăpa de furia asasinilor. Ei s'au instalat într'o grotă pe care, în cursul a câţiva ani, au înzestrat-o cu o uzină producătoare de oxigen.

Marţienii ucigaşi, în număr de câteva zeci de mii, au decăzut treptat. Canalele, digurile, oraşele dela suprafaţă, au fost lăsate în paragină. Din agricultori, locuitorii subteranelor au devenit culegători, adunând dela suprafaţa planetei fructele şi vegetalele comestibile. O serie de cuceriri valoroase ale ştiinţei, ca de pildă metodele de producere a energiei atomice, au fost date uitării. Cu timpul s'au sălbăticit. Au căzut în idolatrie, adorând zeul apelor. Pentru întreţinerea instalaţiilor tehnice au prins câteva zeci de supravieţuitori ai măcelului, pe care i-au transformat în sclavi.

Mai departe, filmul arăta cum micul grup al celor scăpaţi de furia războinicilor au reuşit, printr'o activitate creatoare, să-şi realizeze condiţii de viaţă tot mai bune, continuând tradiţiile civilizaţiei de altădată.

In decursul a mii de ani, ei s'au înmulţit considerabil, au realizat progrese tehnice însemnate şi au pus la punct condiţiile pentru cultivarea subterană a plantelor alimentare. In acest timp, marţienii sălbatici s'au împuţinat şi acum nu mai formau decât un grup restrâns, ocupând o singură peşteră subterană. In câţiva ani, acesta urma să fie complet lichidat şi cei care îl alcătuiau aveau să fie reeducaţi.

Filmul se termina prezentând perspectivele dezvoltării

vieţii pe Marte şi planurile de viitor ale marţienilor civilizaţi.

Se proiectă la urmă un fel de jurnal sonor de actualităţi al marţienilor. Acesta fu o adevărată surpriză: reprezenta sosirea astronauţilor în oraşul subteran şi primirea lor entuziastă.

*

Călătorii nu se mai săturau cercetând documentele primite dela marţieni: erau hărţi ale planetei cu reţeaua de peşteri subpământene, tablouri cu tipurile de roce, scheme tehnice ale diferitelor instalaţii, precum şi aparate, microcărţi şi microfilme din cele mai diferite domenii. Căpătaseră şi un mic dicţionar ilustrat. In dreptul multor cuvinte era o imagine care le uşura înţelegerea, iar dedesubt un mic rotocol din celuloid, pe care erau imprimate sunetele corespunzătoare. Pentru audierea acestora, trebuia utilizat un aparat similar celor folosite de cinematografia sonoră pământeană.

Deodată Dobre izbucni într'un râs zgomotos. Descifra împreună cu Ana Grigoraş o gazetă din oraşul subteran. Era un ziar microfilm, nu mai mare decât un degetar. Se citea prin proiectarea succesivă a filelor cu ajutorul unei instalaţii care avea ataşat un mic ecran oval.

— Cu ce vă distraţi acolo? întrebă Matei.

Când Dobre reuşi să se oprească din râs, le lămuri pricina.

— Tot ziarul e plin de articole şi fotografii înfăţişând venirea noastră. Iată câteva titluri: „Locuitorii planetei învecinate sunt printre noi“; „Un eveniment important“; „Cum arată şi cum trăiesc vecinii noştri“; „Suntem siguri că în viitorii ani ne vor ajuta“.

— Până aici, nimic de râs! observă Cernat, scoţând capul prin uşa cabinei de comandă.

Dobre îi aruncă o privire mustrătoare:

— Iar mă întrerupeţi! Să vă citesc acum alt titlu. „Nu vă speriaţi de ei“. E scris de unul dintre marţienii care ne-au salvat din mâinile sălbaticilor.

— Şi ce cuprinde articolul? întrebă Scarlat interesat.

— Ascultaţi ce spune, zise Ana şi începu să traducă cu ajutorul vocabularului pe care şi-l întocmiseră în timpul şederii lor pe planetă: „Locuitorii planetei învecinate sunt extrem de urîţi. Pur şi simplu te cutremuri la vederea lor.

Noi, grupul celor care i-am scăpat de marţienii sălbatici, credeam la început că asemenea pocitanii decolorate, greoaie şi slabe ca o scândură, lipsite aproape complet de podoaba părului, cu o voce care scârţâie parcă, nu pot fi decât nişte monştri. Dar cu timpul ne-am obişnuit cu ei.

Să nu cădem în greşală de a le judeca intenţiile după înfăţişare sau după lipsa totală de muzicalitate. Suntem convinşi că ne vor ajuta."

— Dar când au avut timpul să tipărească ziarul? întrebă inginerul Cernat, după ce Ana termină.

— E un fel de „ediţie specială", îl lămuri Dobre şi a fost dictată direct în dictafonul care transformă sunetele în semne tipărite.

„Pescăruşul" străbătea acum spaţiul astral cu o viteză de 52 kilometri pe secundă, zburând cu toată forţa de care erau capabile motoarele sale.

PITICI, GIGANȚI, AȘTRI CU COADĂ

46. *Bombardamentul meteoric*

— In sfârșit, din nou acasă! spuse Matei Butaru, coborînd din racheta cu șenile.

Scarlat, Dobre, Ana și Cernat îl urmau de aproape. Sabina Turcu, Dincă și radiotelegrafistul îi înconjurară, ținând în brațe flori cultivate în serele asteroidului. Se îmbrățișară cu căldură. Andrei Precup, fluturând un buchet uriaș de trandafiri roșii, făcu semn celorlalți să tacă. Apoi scoase din buzunar un teanc de foi acoperite cu un scris mărunt.

— Dragi prieteni, iubiți tovarăși, eroi ai științei! începu el. Din adâncul inimii mele s'a născut dorința fierbinte de a-mi înveștmânta gândurile în cuvinte, de a vă primi cu toate onorurile cuvenite, ca pe niște mari cercetători cu faimă... interastrală.

Ați zburat ca niște zmei printre astrele scânteietoare, ați înfruntat frigul nopților astrale, ați... ați...

Se împotmoli, tuși de câteva ori stingherit și, neputând descifra cele scrise, începu să improvizeze.

— Curajul vostru e demn de a fi trecut în istorie. El se poate compara doar cu cel al marilor conducători de oști Cezar, Hanibal, Alexandru Macedon, Napoleon Bonaparte, Cutuzov și Suvorov. Și eu am dat dovadă în anumite cazuri de această minunată calitate a bărbăției. Când eram radiotelegrafist pe racheta de transport R.T.28, într'o bună zi, trecând fulgerător deasupra arhipelagului...

Laborantul, care ascultase cu dezaprobare frazele bombastice ale lui Precup, se apropie de acesta și-i șopti:

— Iar o iei razna, băiete! Dacă nu termini, să ştii că ai de furcă cu mine!

Trupul masiv al lui Apolodor devenise parcă şi mai înalt, iar ochii săi îl măsurau pe radiotelegrafistul pirpiriu cu priviri ameninţătoare. Neliniştit, acesta se grăbi să-şi încheie cuvântarea.

— In concluzie, tovarăşi, pentru iubiţii noştri prieteni: Ura! Ura! Ura!

Aplauze, care se distingeau doar prin gesturile palmelor lovite, dar care nu provocau niciun fel de zgomot, îl răsplătiră pe vorbitor.

— Ce-am făcut noi pe Marte, ştiţi din comunicările noastre; povestiţi-ne însă voi cum v'aţi petrecut timpul în lipsa noastră, spuse Matei Butaru.

— Cu plăcere, răspunse Dincă, poftiţi în adăpost, ca să vedeţi ce-am realizat. Am îndeplinit întocmai instrucţiunile pe care ni le-aţi lăsat în legătură cu apropierea roiului meteoric.

O porniră spre intrarea locuinţei subterane.

Deasupra peşterii centrale văzură un bloc format din plăci protectoare de oţel. Dincă le povesti că reuşise să monteze trei rânduri de asemenea plăci cu o grosime de jumătate metru fiecare. Pentru „Cutezătorul" şi „Pescăruşul" se construiseră două adăposturi noi, la o adâncime de 14 metri.

Cele trei sere — se mai instalase una pentru plantele ce urmau să fie aduse de pe Marte — fuseseră evacuate şi transportate în încăperi subterane. Montaseră, după planurile elaborate de Cernat, Dincă şi Dobre, surse de radiaţii artificiale, cu proprietăţi similare celor ale Soarelui. Un mecanism făcea posibilă mărirea şi micşorarea intensităţii acestora, după nevoile plantelor care se aflau aci. Observatorul astronomic exterior fusese aproape complet demontat şi era în curs de evacuare.

Matei controlă totul cu deosebită grijă.

După ce se odihniră câteva ore, între savanţi începu o discuţie lungă şi aprinsă.

— Dragii mei, conchise Matei Butaru, constat că s'a lucrat bine în lipsa noastră. Poziţiile au fost fortificate ca să putem face faţă bombardamentului meteoric care ne aşteaptă. Şi totuşi, prieteni, să ne gîndim bine dacă ceea ce

s-a făcut e suficient. Roiul dens de meteoriţi, prin care vom trece în curând, constituie un pericol serios.

— Tovarăşe Butaru, spuse după un timp Scarlat, şi eu sunt convins că amenajările executate în ultimul timp ne vor fi de folos. Dar, oricâte calcule am face, nu putem stabili dinainte intensitatea loviturilor pe care asteroidul va avea să le suporte. Intr'un roi există, de pildă, şi bolizi mari, aproape cât planeta pitică pe care ne aflăm. Dacă ne-am ciocni cu un asemenea corp ceresc...

Matei îl întrerupse:

— Tovarăşe Scarlat, ceea ce era posibil cu mijloacele noastre, s'a făcut. Am reuşit până acum s'o scoatem la capăt şi să învingem pericole considerabile. Vom izbuti şi de data aceasta!

Mai discutară câtva timp, apoi se despărţiră.

Trecuseră câteva zile dela întoarcerea expediţiei de pe Marte. Munca de cercetare se intensificase. Clasarea şi interpretarea materialului brut adus se îmbina cu studiul minuţios al cerului, pe care începuseră să apară tot mai mulţi asteroizi.

Copernic se afla în zona dintre Marte şi Jupiter, în „lumea planetelor pitice".

Cu trei zile în urmă trecuseră la o distanţă relativ mică de Ceres, cel mai mare dintre asteroizii cunoscuţi. Cu toate că diametrul lui nu trecea de 770 kilometri, le apăruse — din cauza apropierii — mult mai mare şi mai strălucitor decât Luna zărită de pe Pământ.

Pe niciunul dintre aceste corpuri cereşti nu descoperiseră atmosferă. Culoarea celor mai multe era cenuşie, dar din când în când se ivea un asteroid cu nuanţe roşiatice sau albastre.

Infăţişarea planetelor pitice era foarte diversă. Varia dela o formă rotundă sau prelungă, asemenea unei ţigări de foi, până la aceea a unei stânci cu contururi neregulate.

Oricât se adânceau astronauţii în munca lor, neliniştea în legătură cu trecerea prin roiul de meteoriţi nu îi părăsea.

Intr'o noapte, Matei rămăsese mai mult decât ceilalţi în încăperea de cercetare. Recitea un studiu recent despre

fluxurile meteorice, transmis prin ondogramă de pe satelitul artificial.

Intr'un târziu, se hotărî să se ducă la culcare. Nu reuşi însă să adoarmă. Se sculă din nou, îşi puse costumul de protecţie şi cizmele unse cu substanţă adezivă, şi se îndreptă spre ieşirea adăpostului. Simţea nevoia să rămână singur.

După ce făcu câţiva paşi, privind spre bolta cu miile ei de luminiţe argintii, se aşeză pe marginea unei stânci. Privi îndelung imaginea veşnic nouă a cerului cosmic.

Nu rămase însă mult timp singur cu gândurile sale, căci uşa peşterii se deschise. Scarlat, urmat de Dobre şi Cernat, îşi făcură apariţia. Nici ei nu izbutiseră să adoarmă. Se opriră pe creasta unei stânci şi contemplară la rândul lor panorama astrală.

Scarlat le atrase atenţia asupra unui corp ceresc care scânteia puternic în depărtare:

— E Vladilena, un asteroid descoperit de astronomii sovietici şi denumit astfel în cinstea marelui Vladimir Ilici.

Savantul descrise cu mâna un arc pe firmamentul întunecat, arătându-le şi alte câteva puncte şi discuri luminoase, mai apropiate sau mai îndepărtate.

— S'au înmulţit asteroizii în ultimul timp. Pot să vă anunţ că am descoperit în trei zile — George Scarlat se opri câteva secunde, pentru a răsfoi filele unui carnet — 196 de noi asteroizi. Deşi, în general, diametrul lor nu depăşeşte 60-70 kilometri, aparatele noastre astronomice de precizie i-au înregistrat pe pelicula fotografică.

Se întoarseră în adăpostul din peşteră. Matei mai rămase câteva clipe singur, scrutând cu privirea lumea feerică a aştrilor pitici. Apoi intră şi el în grotă.

Copernic, micuţa planetă cenuşie şi stearpă, îşi urma nestingherită drumul prin spaţiul interplanetar, împreună cu bravii ei călători.

Când se iviră zorile, vârfurile ascuţite ale stâncilor erau scăldate într'o mare de lumină argintie. Domnea o nemişcare şi o tăcere adâncă — aproape ireală — neîntreruptă de nicio adiere.

Apolodor Dincă, care tocmai ieşise la suprafaţa asteroidului ca să-l caute pe Matei, rămase uimit când privi

bolta. Pe ea se ivise un astru deosebit de strălucitor, care răspândea o lumină puternică.

— Parcă-i Soarele! exclamă el. E incandescent, îți ia ochii cu văpaia lui, numai că... arată ceva mai mic! Tovarăşe Butaru, ce-o fi? Ai spune că s'a rupt o bucată din Soare şi a luat-o razna printre planete!

— Nu-i Soarele şi nici măcar o bucățică din el, răspunse Matei, râzând. Ai în fața ta un asteroid ca şi acela pe care ne aflăm noi, un corp solid, lipsit de lumină proprie, care nu face decât să răsfrângă razele astrului zilei. Dar puterea de reflectare a acestei planete pitice este colosală, datorită culorii ei deschise. In fața ta se află „Vesta“, un asteroid cu un diametru de aproape 300 kilometri.

Mai discutară câtva timp, apoi laborantul porni spre atelierul mecanic, în timp ce Butaru coborî în peşteră şi se cufundă în cercetări şi calcule. Pe cadranul luminos al integratorului electric, care rezolva în puține secunde ecuații complicate, apăreau mereu alte cifre.

— Ei, ce spui, Matei, când ne întâlnim cu meteoriții? întrebă profesorul Dobre, care intrase şi el în încăpere.

— Exact peste trei zile asteroidale. Acum sunt convins că s'au luat toate măsurile necesare. Nu ne rămâne altceva de făcut decât să aşteptăm.

Douăzeci şi patru de ore mai târziu începură să se arate primele simptome ale bombardamentului meteoric. Solul se cutremura la intervale scurte şi zguduirile deveneau din ce în ce mai puternice.

Uneori, astronauții aveau impresia că podeaua le fuge de sub picioare, iar alteori vedeau cum pereții metalici se înclină într'o parte sau într'alta.

Matei studia tocmai ultimele concluzii ale lui Scarlat asupra roiului, când Cernat intră agitat în încăpere:

— Seismograful nostru s'a defectat. N'a suportat zdruncinăturile. Şi tovarăşului Dincă i s'au stricat câteva aparate de laborator.

Matei Butaru făcu ocolul încăperilor peşterii subterane. O găsi pe Ana strângându-şi probele de roce, care căzuseră din policioare.

In laboratorul-bucătărie domnea o dezordine de nedescris. Diferite aparate şi instrumente erau răspândite pe

podea, iar cratițele zburau prin aer dintr'un colț într'altul. Dincă, aprins la față, alerga după ele, când aplecându-se, când făcând salturi mari.

— Dar ce e? Ce-ai pățit?

— Nu vezi, tovarășe Butaru? Toate au luat-o razna. Ce-ar fi fost dacă erau de sticlă? Noroc că sunt dintr'un material incasabil, căci altfel, zău, nu știu ce m'aș fi făcut.

Și doar erau bine fixate, căci aici — pe Copernic — nu poți lăsa nici măcar o eprubetă pe o poliță, fără să o prinzi cu un cârlig sau o curelușă!

In această clipă se simți o zguduitură mult mai intensă decât cele de până atunci. In toate încăperile peșterii, astronauții fură aruncați cu putere în sus. Se loviră cu capetele de tavan. Diferite obiecte se rupseră din suporturile lor și fură proiectate în spațiu.

După câteva secunde, când totul se liniști, doctorița pansă micile leziuni ale astronauților.

Nu trecuseră decât cinci minute de când terminase cu ultimul pacient, când Cernat dădu buzna în camera unde se afla conducătorul expediției.

— Matei, ce-i de făcut? Vocea inginerului trăda o îngrijorare puțin obișnuită. In podeaua metalică a încăperii de locuit s'a ivit o crăpătură lată de o palmă și mai bine. Trebue să luăm măsuri grabnice pentru ca radiațiile radioactive din adâncul asteroidului să nu provoace perturbări. Asta ne mai lipsea!

Butaru nici nu mai ascultă ultimele cuvinte. Se și repezise spre locul accidentului.

Dădu câteva indicații și, împreună cu inginerul și cu laborantul, începură să topească într'un cuptor electric o cantitate însemnată de aliaj metalic.

Lucrau cu mare repeziciune. Aliajul fu turnat în crăpătură, din care nu rămase în curând nicio urmă.

Astronomul răsuflă ușurat. Se uită la cronometru și spuse vesel:

— Să știți că am acționat într'un timp record. Dela sosirea ta la mine, Virgile, și până acum, n'au trecut decât vreo șase minute.

Intre timp, la suprafața lui Copernic bombardamentul meteoric continua. Zdruncinăturile se întețiseră, provocând o trepidație continuă a rocelor.

Planeta pitică rezista însă curajoasă uriaşului roi al meteoriţilor dezlănţuiţi. Asemenea unei corăbii care înfruntă talazurile gigantice stârnite de o furtună, asteroidul îşi urma nestingherit calea prin imensitatea spaţiului cosmic.

Călătorii stăteau ghemuiţi în adăpostul lor.

Toate obiectele fuseseră „prinse", introduse în dulapurile din pereţi, sau încuiate în sertarele rămase întregi.

Andrei Precup avea faţa sumbră, ca şi când zguduiturile i-ar fi provocat o suferinţă fizică. La fiecare şoc mai puternic mormăia înciudat:

— Blestemăţiile astea... parcă nu ne-am fi putut lipsi de meteoriţi în călătoria noastră.

Apolodor Dincă, în schimb, dădea dovadă de mult curaj. Ii răspunse pe loc:

— Noi ne-am fi putut lipsi, desigur, de ei. Dar nu sistemul nostru planetar, care fără asemenea „pietre cereşti" nici n'ar fi apărut.

Presupun că doar starea de-acum te face să uiţi însemnătatea lor. Cu multe miliarde de ani în urmă, când planetele nu existau, Soarele nostru era înconjurat de un imens nor format din gaze, praf cosmic mărunt şi pietricele. Din ciocnirea şi unirea părticelelor mărunte ale acestui uriaş roi s'au format meteoriţii şi asteroizii, planetele şi cometele, corpurile cereşti care se rotesc astăzi în jurul Soarelui. Sute şi sute de milioane de ani, volumul planetelor s'a mărit datorită căderii pe suprafaţa lor a unui imens număr de meteoriţi. Acum aceştia sunt cu mult mai puţini, căci cei mai mulţi au căzut pe Soare şi pe planete, prinşi de puterea de atracţie a acestora. Pământul, de pildă, a crescut, cu multă vreme în urmă, datorită unui bombardament meteoric asemănător celui pe care-l suferim noi acum.

— Bine că pe atunci nu existau încă oameni, remarcă Precup, încercând să schiţeze un surâs.

— Intr'adevăr, spuse Dincă, în acele timpuri îndepărtate, Pământul era la fel de lipsit de orice vietate cum sunt astăzi cuştile mele de păsări.

Radiotelegrafistul se adresă conducătorului expediţiei.

— Spuneţi-mi, tovarăşe Butaru, ce-s roiurile meteorice din vremea noastră?

— Acestea sunt resturile, urmaşii corpurilor meteo-

rice atât de numeroase de altădată. Mai trebue să ştii că unele roiuri, e adevărat cu mult mai puţine, provin din destrămarea unor corpuri cereşti, de pildă a cometelor. Şi Pământul nostru trece, în anumite perioade ale anului, prin asemenea aglomerări de meteoriţi. Atunci se produc aşa-zisele „ploi de stele".

Poate că te întrebi de ce pe Pământ n'ai simţit niciodată asemenea zguduiri. Să-ţi explic. In primul rând, majoritatea meteoriţilor se încing atât de tare în călătoria lor prin atmosfera terestră, datorită frecării cu aerul, încât se aprind şi se prefac în gaze cu mult înainte de a ajunge pe Pământ. Şi chiar dacă aterizează pe suprafaţa globului terestru, ceea ce se întâmplă uneori cu meteoriţii mai mari, volumul lor, faţă de cel al Pământului, e atât de neînsemnat, încât efectele sunt neglijabile. Copernic este însă lipsit de protecţia atmosferei. Cu volumul lui atât de redus e expus din plin loviturilor bombelor meteorice, încheie conducătorul expediţiei.

De afară se auzeau zgomotele produse de pietrele cereşti care cădeau pe suprafaţa planetei pitice, dar bubuiturile deveniseră mai rare şi mai slabe. Ieşiseră din zona centrală a roiului.

— Ce ciudat e să auzi aici zgomote, remarcă Dincă. Ne obişnuisem cu liniştea aceasta deplină.

— Intr'adevăr, spuse Scarlat. Acum însă solul asteroidului vibrează puternic şi atmosfera din interiorul adăpostului propagă sunetele provenite din izbituri.

— Peştera noastră a devenit, cu alte cuvinte, o adevărată cutie de rezonanţă! observă Dincă, gânditor.

— Dacă am fi afară, la suprafaţa lui Copernic, continuă Scarlat, lucrurile ar sta cu totul altfel. Am vedea bolovani de dimensiuni apreciabile căzând din înaltul cerului, am zări stânci prăvălindu-se, solul despicându-se — şi totul fără niciun fel de zgomot — într'o tăcere absolută. Ar fi cu adevărat un tablou fascinant.

— Totuşi nu v'aş sfătui să vă aventuraţi afară din adăpost, observă Apolodor Dincă. Rămâneţi mai bine aici. Eu însă trebue să plec în laborator. Mă cheamă datoria.

Şi chimistul, eliberându-se din legăturile care-l ţintuiau de scaunul pliant, se îndreptă cu precauţie, căutând, asemenea unui dansator pe sârmă, să-şi menţină echilibrul, spre laboratorul său.

*

Bombardamentul meteoric continuă să slăbească, iar după patru zile asteroidale încetă cu totul.

Matei Butaru hotărî să iasă la suprafaţă, împreună cu Scarlat şi Cernat. Nerăbdători, astronauţii îşi îmbrăcară costumele de protecţie şi porniră spre camera de ecluzare.

Matei, care mergea înaintea tovarăşilor săi, răsuci un comutator. Dar, spre surprinderea lor, uşa nu se urni din loc. Incercară zadarnic să o deschidă.

— Trebue să fie blocată de dărâmături, spuse tânărul astronom.

După un scurt schimb de păreri, ajunseră la concluzia că uşa trebuia sacrificată. Cernat se întoarse în adăpost şi reveni cu un perforator mecanic. In câteva minute perforă o porţiune circulară, suficient de mare pentru ca să treacă prin ea. Aerul din peşteră ţâşni cu putere înăuntru şi, la lumina unui far, văzură ridicându-se nori deşi de praf.

Călătorii pătrunseră în coridorul-ecluză. Era plin de bolovani şi pietriş. Urcară spre uşa exterioară, croindu-şi drum printre grămezile de pietre. Ajunşi acolo, Cernat vru să declanşeze mecanismul. Matei însă îl opri. Ii atrase atenţia că deschiderea uşii exterioare ar fi provocat scurgerea aerului din peşteră.

Inginerul tresări şi îşi retrase mâna de pe comutator.

— Am uitat că uşa interioară a fost perforată. Mai întâi trebue să astupăm deschizătura, chiar dacă această măsură nu va fi decât provizorie.

Nu trecu mult şi un plasture mare de cauciuc închise ermetic gaura. Incercară acum să deschidă poarta exterioară. Dar nici aceasta nu funcţiona. Şi aici fu nevoie de perforator.

In sfârşit, reuşiră să iasă afară.

— Ca după un uragan! strigă Cernat, văzând dezastrul din jurul lui.

Trecerea prin roiul de meteoriţi lăsase urme adânci. Pe sol erau răspândiţi meteoriţi de diferite dimensiuni, unii având 12-15 metri diametru. Câteva cratere adânci indicau locurile unde asteroidul suferise cele mai dure izbituri. Plasa metalică era ciuruită. Observatorul şi serele dela suprafaţă fuseseră lovite din plin.

Cele mai grave stricăciuni le suferiseră însă atelierul mecanic şi adăpostul celor două rachete. Un bolid de dimensiuni considerabile, cu un diametru de peste 15 metri, căzuse acolo, provocând o spărtură de mare adâncime. „Cutezătorul“ şi „Pescăruşul“ erau grav avariate.

Matei Butaru înconjură terenul şi îşi notă toate distrugerile provocate de roiul de meteoriţi. Apoi se întoarse, urmat de ceilalţi, în adăpost. Aci fu elaborat planul reparaţiilor celor mai urgente. Tânărul savant stabili sarcini precise pentru fiecare membru al expediţiei. Pe urmă se retraseră, pentru a se odihni.

A doua zi, asteroidul semăna din nou cu un şantier. Combina intrase în funcţiune. Scoteau din fundul peşterii tot felul de materiale şi le trasportau spre locurile atinse de bombardamentul meteoric. O săptămână mai târziu, reparaţiile erau în mare parte terminate. Viaţa pe Copernic îşi reluă cursul obişnuit.

Matei Butaru şi George Scarlat stăteau de mai multe ore în încăperea cea mare a adăpostului.

Pe masa din faţa lor era un ecran pe care Scarlat proiecta tocmai o magnetogramă cu zeci de scheme complicate. Matei apăsa nervos pe butoanele aparatului, pentru a trece dela o imagine la alta. Părea obosit. O şuviţă din părul lui castaniu îi căzuse pe frunte. Urmărea cu atenţie ultima schemă apărută. Aceasta reprezenta viitoarea cale a asteroidului. Scarlat lovea nervos cu vârful creionului tăblia mesei.

— Recunoşti, sper, tovarăşe Butaru, că aceste calcule sunt riguros exacte. Le-ai comparat, dealtfel, cu recentele comunicări primite de pe Hepta şi ai văzut că nu există nicio discordanţă. Eu ţin însă să-ţi spun că nu sunt nicidecum sigur de ele.

— Totuşi un lucru mi se pare cert: cometa despre care-mi vorbeşti va trece destul de departe de asteroidul nostru.

— Intr'adevăr, aşa s'ar putea presupune. Dar nu trebue neglijat faptul că aştrii cu coadă sunt cam capricioşi. Ştii la fel de bine ca şi mine că uneori se destramă pe neaşteptate, alteori, datorită masei lor extrem de mici, suferă influenţa unor corpuri cereşti masive.

Matei chibzui din nou, privind încordat magnetograma proiectată. După câteva secunde se ridică.

— Tovarăşe Scarlat, poate că ai dreptate. Eu am subapreciat uneori în călătoria noastră pericolele. Şi era cât p'aci să o păţim. De data aceasta, vom întreprinde din timp tot ce este necesar.

— Asta şi trebue să facem, tovarăşe Butaru.

Rămaseră câteva clipe tăcuţi, cu gândul la cele discutate. Privirile lor se întâlniră. Şi Matei văzu în ochii lui Scarlat o licărire plină de căldură, pe care nu o cunoştea.

După ce se despărţiră, conducătorul expediţiei ieşi pe suprafaţa lui Copernic.

Pe întinderea nemărginită a cerului, Jupiter începuse să se vadă din ce în ce mai strălucitor.

47. *Dincolo de norii de ghiaţă*

La suprafaţa asteroidului gerul devenise şi mai aprig. Noaptea, temperatura scădea până la —240°, iar ziua nu mai trecea de 0°. Serele, reconstruite parţial, trebuiau acum încălzite artificial şi aceasta nu numai noaptea, ci şi ziua.

Pe cerul cosmic apărea tot mai mare, tot mai impunătoare, planeta-uriaş. Ajunseseră în punctul cel mai apropiat de Jupiter şi cel mai îndepărtat de Soare, al orbitei lui Copernic.

Astronauţii erau într'o aşteptare febrilă. O rachetă-sondă, fără pasageri, radioghidată de pe asteroid, pornise de câteva zile spre această planetă. Inzestrată cu un motor puternic şi cu zeci de aparate perfecţionate de filmat, fotografiat, analizat şi măsurat, nava, construită după planurile inginerului Alexandru Prodan, înainta cu o viteză uriaşă prin spaţiul interplanetar, transmiţând fără încetare înregistrările făcute. Până acum recepţionaseră câteva excelente fotografii în culori ale discului planetei, realizate dela o distanţă de numai 9 000 000 kilometri de Jupiter.

Dar acesta nu era decât începutul, căci astronauţii aşteptau dela mica navă radioghidată cu mult mai mult. Peste mai puţin de două zile asteroidale, ea urma să străpungă norii lui Jupiter, dincolo de care nici cele mai perfecţionate radiotelescoape nu reuşiseră să privească.

Astronauţii erau adunaţi în încăperea de cercetări şi urmăreau covârşiţi de emoţie înregistrările aparatelor automate.

Deodată Dobre întrerupse tăcerea :

— O adevărată minune a tehnicii, această rachetă radioghidată ! Ne comunică dela atâtea milioane de kilometri tot ce vede, aude şi simte în drum. In timp ce noi ne îndepărtăm de Jupiter, împreună cu asteroidul nostru, ea va ajunge curând pe suprafaţa acestuia, de care se apropie tot mai mult.

De când visez să scriu un studiu despre „Bacteriile anaerobe ale planetelor transmarţiene". Călătoria asta îmi împlineşte toate dorinţele şi spulberă îndoielile tovarăşului Scarlat. Da, da ! Sunt convins că şi pe Jupiter vom întâlni forme de viaţă, în ciuda atmosferei îmbâcsite cu gaze toxice, care nu poate fi respirată de fiinţe pământene.

Gândiţi-vă că, peste mai puţin de o zi pământească, vom şti cum arată suprafaţa acestei planete şi ce vietăţi trăiesc pe ea, iar peste o săptămână, racheta radioghidată va fi înapoi, plină cu adevărate comori pentru tezaurul ştiinţei mondiale. Ei, ce spui, tovarăşe Scarlat ? In cinstea dumitale voi boteza prima vietate identificată „Scarlat victus", adică „Scarlat cel învins"... Ce zici ? De acord ?

Biologul izbucni într'un râs zgomotos.

Scarlat nu avea însă chef de vorbă. Privea, împreună cu Butaru şi Cernat, imaginea în culori a lui Jupiter, care apăruse pe ecranul televizorului.

Pe discul imens al planetei, care acoperea aproape un sfert din geamul lăptos, se desfăşura un minunat joc de forme şi culori. Paralel cu ecuatorul jupiterian se întindeau dungi orizontale de zeci de mii de kilometri lungime. Erau fâşii luminoase, de un galben deschis, şi zone întunecate, de culoare cafenie. Acestea nu erau de altfel singurele nuanţe care se deosebeau pe faţa agitată a planetei. In dungile luminoase se vedeau, de pildă, mari umbre cenuşii, iar în zonele cafenii-roşcate erau vizibile nişte pete albe, strălucitoare, a căror formă aducea deseori cu aceea a unor ouă. Toate acestea făceau parte din atmosfera jupiteriană, mascând privirilor înfăţişarea suprafeţei.

— Ce bine se deosebeşte rotirea planetei ! exclamă Cernat.

Intr'adevăr, era suficient să priveşti câteva minute discul, pentru a-ţi da seama de mişcarea lui Jupiter în jurul

axei sale. Dungile şi petele se deplasau dela Apus spre Răsărit, unde piereau treptat, dispărând din câmpul vizual.

— Probabil că se învârteşte extrem de repede, mai observă Cernat.

— Şi încă ce repede! încuviinţă Matei. Deşi ecuatorul lui Jupiter este de 11 ori mai mare decât cel pământesc, planeta se roteşte în jurul axei sale în mai puţin de zece ore. Aceasta înseamnă că are o viteză de rotaţie de 26 de ori mai mare. Să-ţi mai spun un lucru interesant: Jupiter nu se învârteşte ca un corp solid. Regiunile ecuatoriale înaintează mai repede, cele polare mai încet.

— Cum se poate acest lucru? întrebă Dincă, care se apropiase şi el de grupul cercetătorilor. Oare Jupiter este o sferă gazoasă?

— Nu-i o sferă gazoasă, dar este înconjurat de o atmosferă înaltă şi densă, în care plutesc nori imenşi. Noi nu putem vedea deocamdată decât acest înveliş gazos, care ne tăinuieşte înfăţişarea adevărată a suprafeţei.

Aparatul de filmat, cuplat cu televizorul, funcţiona neîntrerupt, înregistrând imaginile transmise de mica rachetă. Deşi nu mai aveau decât câteva mii de metri de peliculă, hotărîseră să nu piardă nimic din priveliştea care li se oferea.

— Ştii ce observ? spuse inginerul Cernat după un timp. In afară de deplasarea dungilor şi petelor dela Apus spre Răsărit, care se datoreşte rotirii planetei, sunt vizibile şi alte mişcări, dintre care unele destul de rapide, mai ales în zonele centrale. Vedeţi, în centrul ecranului, pata aceea cărămizie din mijlocul marii dungi întunecate? S'a lăţit şi a devenit mai ştearsă în ultimele ceasuri. Imi amintesc că acum zece ore, la rotaţia anterioară, am zărit o serie de pete şi fâşii pe care acum nu le mai văd. In schimb au apărut altele.

— Aşa-i, confirmă Matei. Şi acest lucru este foarte important. Unii astronomi spun că o asemenea mişcare neîntreruptă a maselor gazoase nu se poate împăca în niciun caz cu ideea frigului veşnic, despre care se credea în trecut că domneşte la suprafaţa acestei planete. Frigul înseamnă nemişcare, încremenire.

Chiar în timpul când astronauţii discutau, ochii lor rămâneau aţintiţi pe ecranul televizorului. Cu cât racheta radiodirijată se apropia de Jupiter, imaginea planetei apărea mai mare şi frământările atmosferei se deosebeau mai limpede.

— Soarele nu poate în niciun caz să dea căldura necesară acestei agitaţii neîntrerupte, observă Cernat. Ce părere ai, Matei?

— Aşa este! Tocmai aici voiam să ajung. Priviţi!

Roti o manivelă minusculă şi Jupiter dispăru de pe ecranul rotund. In locul lui se ivi o parte a cerului cosmic, aşa cum se zărea din punctul în care se afla nava radioghidată.

— Iată Soarele! continuă tânărul savant. Discul lui se vede de 25 ori mai mic decât pe cerul pământesc. Şi nu e de mirare. Jupiter se află de 5 ori mai departe de Soare decât globul terestru şi primeşte cu mult mai puţină căldură şi lumină decât el.

— Atunci de unde provine, după părerea ta, energia care pune în mişcare masele gigantice ale norilor jupiterieni?

— Asta nu ştim încă. In anul 1878, savantul rus F. A. Bredihin a zărit pe discul planetei o pată roşie, având o lungime de două ori mai mare decât diametrul Pământului. In deceniile următoare, pata a devenit spălăcită, încât abia se mai deosebea. S'a presupus că este vorba de un torent de lavă şi gaze incandescente, expulzate din interiorul planetei, care s'a răcit apoi treptat. Asemenea fenomene s'au mai descoperit de atunci încoace.

Butaru roti manivela şi imaginea lui Jupiter apăru iar pe ecran. Pe partea inferioară a discului se ivise acum o mică pată neagră, rotundă. Era umbra aruncată de unul dintre sateliţii marii planete pe suprafaţa norilor.

Mica rachetă radioghidată, care se afla acum la 2 456 000 kilometri de planeta-gigant, trecuse cu mult de sateliţii ei cei mai îndepărtaţi. Din punctul în care era acum nava se zăreau limpede, ca nişte mici discuri strălucitoare, cei patru sateliţi mari: Jo, Europa, Ganymed şi Callisto. Spre deosebire de ceilalţi însoţitori ai lui Jupiter, care aveau dimensiuni relativ reduse, ei erau cu mult mai voluminoşi, având un diametru de 3 000—5 000 kilometri.

Strălucirea lui Ganymed îţi lua ochii atunci când primea din plin, aşa cum se întâmpla acum, razele Soarelui.

— Ganymed, povesti Butaru, numit de astronomi şi „satelitul numărul trei“, este acoperit de un strat de bioxid de carbon îngheţat, alb ca zăpada. De aceea străluceşte atât de orbitor!

Umbra aruncată de satelit parcursese o mică distanţă pe discul jupiterian.

— Uriaşul acesta, observă Ana, are o întreagă „familie". Un tată cu 12 copii !

Ceasurile treceau pe nesimţite şi, fascinaţi de tabloul care li se înfăţişa, călătorii uitaseră de oboseală. Apolodor Dincă le aduse în încăperea de cercetare o gustare, pe care o luară în grabă. Apoi îşi continuară observaţiile.

Racheta se găsea acum la o distanţă relativ mică de satelitul numărul cinci, cel mai apropiat de suprafaţa planetei. Acesta se rotea în jurul lui Jupiter în 11 ore şi 57 minute.

Suprafaţa lui nu prezenta o privelişte nouă pentru astronauţi : aceleaşi contururi dure şi colţuroase, aceeaşi încremenire, pe care o întâlniseră pe atâtea alte corpuri cereşti lipsite de învelişul atmosferic. Jupiter se vedea din dreptul satelitului numărul cinci ca un disc enorm. Avea un diametru aparent de 100 de ori mai mare decât Luna zărită de pe Pământ şi strălucea doar de 6—7 ori mai slab decât Soarele.

Curând, satelitul dispăru din câmpul vizual al televizorului, cedând din nou locul discului jupiterian. Acesta era acum atât de mare, încât ecranul nu mai reuşea să-l cuprindă în întregime.

Cu cât o priveau mai de aproape, planeta-gigant le oferea o privelişte mai interesantă. O asemenea mişcare continuă a maselor gazoase, astfel de schimbări rapide de culori, dela galben la cafeniu, dela cenuşiu la roşu aprins, nu zăriseră decât pe Soare. Fâşiile orizontale întunecate şi luminoase, care păreau nemişcate, erau doar fondul pe care se desfăşura o bătălie neîntreruptă a formelor şi nuanţelor.

— Curând vom şti cine pune în mişcare acest ocean atmosferic, spuse Matei Butaru. Vedeţi norul acela cenuşiu cu reflexe albastre, care se deplasează cu mare repeziciune peste marea dungă galbenă ? Lăţimea lui depăşeşte raza Pământului !

Incetiniră treptat, prin telecomandă, viteza rachetei.

— Voi dirija nava radioghidată astfel ca să străpungă atmosfera în dreptul acestei pete albe strălucitoare, care se contureză pe fâşia cafenie ecuatorială, continuă tânărul savant.

Minutele treceau. Atracţia lui Jupiter exercita o forţă

suficientă pentru a asigura înaintarea rachetei, iar mecanismul ei de propulsie lucra acum în sens opus, pentru a frâna căderea. Acul cadranului de viteză de pe tabloul de comandă arăta 1 700 kilometri pe oră.

Coborîrea, urmărită pe ecran cu înfrigurare de astronauţi, continua.

— Racheta radioghidată se află acum la 25 000 kilometri de suprafaţa lui Jupiter, anunţă Matei Butaru.

Dedesubtul ei se vedeau tot mai limpede sclipirile imensei „pete albe". Era o regiune mai liniştită. La Nord şi la Sud de ea fugeau nori uriaşi, bruni şi cărămizii, care se ridicau uneori atât de sus, încât păreau că vor să învăluie mica rachetă.

Spre Vest se ivise tocmai o pată cenuşie în masa cafenie a dungii, semănînd la început cu o umbră. Apoi culoarea ei se schimbase într'un cenuşiu închis, aproape negru, lăţindu-se în toate direcţiile. Dar, în imediata apropiere a petei, ceva care semăna cu o picătură de sânge izbucni din adâncul oceanului atmosferic, inundând totul în jur şi aprinzând norul fumuriu, abia format, cu nenumărate scântei roşcate.

Curenţi repezi, compuşi din mase transparente de diferite culori, alergau cu mare viteză dintr'un loc într'altul.

— Iată un spectacol demn de Jupiter ! exclamă entuziasmat Dobre. Nu degeaba masa lui depăşeşte pe aceea a tuturor celorlalte planete la un loc. Reuşeşte cu adevărat să fie şi cel mai măreţ dintre fiii Soarelui !

Acum totul părea că pluteşte într'o ceaţă uşoară, străvezie.

— 10 700 kilometri deasupra suprafeţei planetare, spuse Matei, citind indicaţiile de pe tabloul de comandă.

Acţionă o manetă şi analizorul fizico-chimic al rachetei teledirijate intră în acţiune. Datele asupra compoziţiei gazelor şi stării lor fizice se imprimau pe o bandă asemănătoare celor ale vechilor telegrafe. Scarlat o cercetă cu grijă.

— Metan, amoniac în formă gazoasă, solidă şi de picături... Ii dictă lui Precup o întreagă listă, pentru ca acesta să o transmită imediat staţiei de urmărire de pe satelitul artificial.

Profesorul Dobre îi luă lui Scarlat banda din mână.

— Aţi neglijat un lucru esenţial ! strigă el. Din înregistrările spectrografice rezultă limpede că metanul şi amoniacul sunt de origină organică. Provin desigur din descom-

punerea unor microorganisme moarte, după cum au presupus încă cu multă vreme în urmă astrobiologii sovietici.

— Intr'adevăr, așa este, recunoscu Scarlat. Apoi îi dădu radiotelegrafistului câteva date asupra puternicei electrizări a gazelor, asupra densității lor și altor caracteristici.

— O clipă, Andrei, nu pleca. Să vedem temperatura. De altfel, de acum înainte termometrul automat trebue să funcționeze permanent.

Scarlat apăsă pe un buton. Intr'un tub montat pe tabloul de comandă începu să se miște fără astâmpăr o minusculă bilă verde. După câteva clipe se opri.

— 138^0 sub zero, anunță Scarlat. Aceasta este temperatura care domnește deci în zona superioară a învelișului atmosferic.

Precup plecă spre cabina lui, ca să transmită inginerului Arunian importantul mesaj.

Pe ecran, Jupiter se vedea acum printr'un văl de gaze. Racheta nu mai avea mult până să pătrundă în pata albă spre care se îndrepta.

Butaru anunțase tocmai că între racheta radioghidată și suprafața lui Jupiter nu mai erau decât 9 500 kilometri, când acul de pe cadranul de viteză începu să coboare vertiginos. Deodată se auzi un zgomot puternic în difuzorul aparatului și ecranul se întunecă brusc. Pe cadranul de viteză, acul se oprise la zero. Motoarele continuau să funcționeze, dar nava comandată dela distanță nu se clintea din loc.

Analizorul arătă curând pricina. Se înfipsese într'un nor de ghiață.

— Acesta este, vasăzică, misterul petelor albe, spuse Scarlat. Numai să nu se oprească aci călătoria emisarului nostru.

Butaru manevra însă cu abilitate manetele și butoanele tabloului de comandă. Din mica rachetă se degajă o cantitate de căldură suficientă pentru a topi ghiața din jur. Reuși să o întoarcă în golul format și s'o facă să țâșnească afară din închisoarea ei.

Câteva clipe mai târziu era din nou deasupra petei albe. Căutară alt punct de traversare a atmosferei.

— Mecanismele de telecomandă ale lui Alexandru Prodan au trecut un examen greu la această manevră de degajare, observă Matei.

Peste un sfert de oră, radiosonda începu din nou să coboare.

In jurul ei se iscau şi se stingeau mii de scântei multicolore, datorate intensei electrizări atmosferice. Recepţia în televizor slăbise întrucâtva în urma acestui fenomen.

— Incă 4 850 kilometri şi racheta va ateriza, anunţă Butaru.

In atmosfera densă circulau tot felul de corpuri ciudate. Se vedeau ridicându-se şi coborînd torente gazoase şi lichide de diferite culori. Temperatura era în creştere. Nava teledirijată străbătuse la un moment dat un curent gazos ascendent, unde termometrul înregistrase + 48°. Altfel temperatura oscila între — 35° şi + 1°. Analizorul chimic nu indica nicio urmă de oxigen liber.

Deodată văzură pe ecranul televizorului o masă albastră, care se apropia cu mare viteză. Butaru încercă să schimbe direcţia, dar era prea târziu. Ecranul se coloră într'un albastru intens şi apoi se întunecă complet. Analizorul şi alte aparate le indicară că racheta radioghidată era prinsă într'un torent lichid, care cobora spre suprafaţa planetei.

— Bravo, torentul ăsta o ajută să ajungă mai curând la ţintă! exclamă Dobre vesel.

— Chiar prea repede! observă Scarlat.

Când se uitară la cadranul de viteză, înţeleseră ce voia să spună. Acul indicator urca vertiginos: 2 500... 3 000... 4 000... 5 500 kilometri pe oră.

— Dacă continuă să cadă cu această repeziciune, spuse şi Cernat, se va zdrobi cu certitudine de sol.

Matei Butaru încercă totul pentru a frâna prăbuşirea şi a smulge racheta din torent. Viteza ei însă, continuând să crească, ajunse la 8 500 kilometri pe oră.

Peste câteva secunde nava reuşi să se degajeze şi ecranul se lumină din nou. Ajunsese dedesubtul norilor şi nu mai avea decât câţiva zeci de kilometri până la sol. Acolo, în penumbra răscolită la intervale scurte de lumina orbitoare a fulgerelor, cercetătorii găsiră o privelişte stranie.

Printre munţi şi văi de un albastru strălucitor se vedeau ridicându-se fumuri de diferite culori. Torente puternice ţâşneau din adâncimile solului şi se pierdeau departe în înaltul norilor cenuşii sau roşii. Avalanşe de bolovani se prăvăleau din cer cu un zgomot infernal. Vulcani scunzi revărsau continuu lavă şi cenuşă incandescentă.

Se zăreau câteva lacuri întinse, peste care pluteau aburi. Când masele de lavă ajungeau la marginea lor, se produceau explozii formidabile şi nori groşi se ridicau până la sute de metri înălţime.

Bubuituri asurzitoare răsunau în difuzorul televizorului, însoţind fulgerele.

Aveau impresia că racheta radioghidată se află într'o lume a cataclismelor neîntrerupte.

Nava se aşeză pe culmea unui munte de vreo 500 metri înălţime, într'un loc mai puţin agitat. Matei Butaru începu să învârte butonul care dirija aparatul optic, pentru ca astronauţii să poată contempla prin televizor spectacolul din jurul ei.

— Parcă s'ar găsi pe fundul unui castron! exclamă Apolodor, uimit.

Intr'adevăr, aceasta era impresia pe care o aveau. Orizontul jupitenian se vedea cu mult mai „sus" decât cel pământesc.

— Din acest loc, ca şi din orice alt punct al lui Jupiter, zise Scarlat, se vede aproape întreaga suprafaţă a planetei. Aceasta se datoreşte unui fenomen de reflecţie a razelor luminoase. Ele se lovesc de straturile dense ale învelişului gazos şi se întorc înapoi. E un fel de „Fata Morgana" generalizată.

Comparaţia lui Dincă este foarte bună. Parcă suntem pe fundul unui ceaun, al unei ceşti gigantice. Dacă norii nu ar împiedeca să se zărească Soarele, aţi vedea că, din acelaşi motiv, acesta nu apune niciodată. Până şi la miezul nopţii străluceşte pe cer.

— Pe Jupiter nu domneşte deci niciodată întunericul nopţii, tovarăşe Scarlat? întrebă Precup.

— Nu, niciodată, dar ziua aceasta veşnică nu este prea luminoasă, datorită îndepărtării mari a Soarelui şi stratului des de nori.

Barometrul arăta o presiune de cinci ori mai mare decât cea de pe Pământ.

— Cam cât ar cântări un om pe această planetă? întrebă Cernat.

— De vreo două ori şi jumătate cât pe globul terestru. Pentru a merge comod pe suprafaţa lui Jupiter, bineînţeles într'o regiune mai puţin agitată, ar trebui ca exploratorii să-şi ataşeze baloane de hidrogen. Astfel, ei ar putea să se simtă chiar mai uşori decât pe Pământ. Fără eforturi deo-

sebite, ar sări până la patru — cinci metri înălţime şi nu le-ar fi greu să înainteze cu paşi de uriaş.

Matei Butaru deschise — trăgând o manetă a tabloului de radioghidaj — supapa rachetei şi absorbi o mică cantitate de sol mărunt jupiterian. Apoi cuplă microscopul automat la televizor şi curând apăru pe ecran o imagine interesantă. Printre firicele mărunte de praf se vedeau mişcându-se nişte vietăţi albastre, de formă prelungă.

— Primele fiinţe! exclamă Dobre. Le numesc „Scarlat victus". Regret, tovarăşe Scarlat, că nu aveţi cinstea să vă daţi numele unor vietăţi mai impunătoare... Matei, te rog, îndreaptă radiosonda spre vale. Acolo vom găsi poate o floră mai bogată.

Astronomul fu de acord, mai cu seamă că de câteva secunde începuse o ploaie care se transforma treptat în aversă, reducând mult vizibilitatea.

Racheta teledirijată se ridică la câteva sute de metri peste culmea muntelui, reuşi să iasă din zona ploii şi începu să coboare într'un defileu.

Inaintă astfel câtva timp, până ce astronauţii observară că termometrul indica o creştere surprinzătoare a temperaturii. Peisajul se vedea pe ecran printr'un văl roşiatic.

— Racheta este cuprinsă de un abur fierbinte ascendent, spuse îngrijorat Scarlat. Trebue să o scoatem cu orice preţ din el, căci...

Nu ajunse să termine. In difuzor se auzi un vâjâit, care devenea tot mai puternic. Ecranul televizorului se coloră într'un roşu aprins, iar temperatura spori în câteva secunde la 560°.

O bubuitură de o intensitate excepţională făcu să plesnească ţesătura difuzorului. Săriră cu toţii în picioare. Indicatoarele tabloului de comandă încremeniseră. In locul vâlvătăii roşii de pe ecran apăru sticla albă, imaculată.

Transmisia era întreruptă.

La milioane de kilometri de asteroidul pe care se aflau astronauţii, pe Jupiter, racheta radioghidată explodase.

48. *Astrul păros*

Trecuseră şapte zile asteroidale de când Copernic atinsese punctul cel mai îndepărtat de Soare al căii sale, care fusese în acelaşi timp punctul de apropiere maximă de Ju-

piter. Cu fiecare zi care trecea, astronauţii se apropiau tot mai mult de Pământ. Munca ştiinţifică se desfăşura neîntrerupt, iar legătura prin radioteleviziune cu Hepta era excelentă.

Obţinuseră o serie de astrofotografii admirabile ale marii planete cu inel — Saturn — aflată dincolo de Jupiter. De aci se putea observa cu mult mai bine decât de pe Pământ. Reuşiseră să determine cu precizie compoziţia inelului şi să stabilească caracteristicile interesante ale rotirii corpusculelor din care este format. Instrumentele confirmaseră că unul dintre sateliţii lui Saturn — Titan — are atmosferă şi precizaseră chiar conţinutul acesteia în metan și amoniac.

O deosebită atenţie dădeau cercetătorii studiului cometei, care se apropia acum de Jupiter, venind dinspre regiunile periferice ale sistemului planetar. Era o cometă de mărime mijlocie. Capul ei luminos avea un volum de două ori mai mare decât Pământul, iar coada, dublă şi încovoiată, se întindea pe o distanţă de aproximativ 95 000 kilometri. Masa astrului era însă de miliarde de ori mai mică decât a globului terestru.

Intr'o seară erau adunaţi cu toţii în încăperea de locuit. Profesorul Scarlat le arăta celorlalţi astrofotografiile cometei și ultimele înregistrări privind natura ei fizică și chimică. Andrei Precup urmărea, pe o planşă prinsă de perete, schema orbitei descrise de cometă în sistemul planetar.

— Ce se întâmplă dacă un astfel de corp ceresc se ciocnește cu o planetă ? întrebă el, după ce privise îndelung.

— Nimic deosebit, îi explică Scarlat. Nici măcar o cometă uriaşă — și există unele al căror cap este mai mare decât Soarele şi a căror coadă depăşeşte distanţa dintre Marte şi Soare — nu ar putea să producă vreo perturbare în mersul planetelor. Aceasta, fiindcă gazele şi praful care formează capul şi coada sunt foarte, foarte rare. Adevărate „nimicuri vizibile", cum le-au numit pe drept cuvânt primii astronomi care au descoperit fenomenul. Bioxidul de carbon şi cianogenul, care le alcătuiesc în cea mai mare parte, sunt mai rare decât resturile de aer dintr'un bec electric. Cât despre nucleul cometei — partea centrală a capului — acesta se compune dintr'un bolovăniş care nu depăşeşte ca diametru câteva sute de metri sau cel mult câţiva kilometri.

In trecutul îndepărtat, oamenii se temeau că ciocnirea cu o cometă va însemna sfârşitul vieţii pe Pământ. In realitate, chiar dacă am presupune că ciocnirea s'ar produce

cu nucleul cometei, adică cu partea cea mai densă a acesteia, de pe globul terestru nu am vedea nimic altceva decât o „ploaie de stele". Pietrele din care este format micul nucleu s'ar încinge în contact cu atmosfera, asemenea meteoriţilor, iar majoritatea lor nici nu ar ajunge pe sol, gazificându-se în aer.

— Dar gazele din care sunt formate capul şi coada nu sunt toxice? întrebă radiotelegrafistul, bănuitor.

— Nici acestea nu constituie un pericol pentru pământeni. Nobilii care s'au ascuns în Evul Mediu în pivniţe „bine parfumate", pentru a scăpa de „otrăvirea aerului" pe care o prevestiseră călugării catolici la apropierea cometelor, au fost nişte neghiobi. Gazele cometei sunt într'adevăr toxice, dat atât de rare, încât nu pot pătrunde în învelişul gazos, incomparabil mai dens, al atmosferei pământeşti.

— Atunci îmi vine inima la loc, răsuflă uşurat Andrei Precup.

— De altfel, completă Matei, trebue să ştiţi că s'a observat în două rânduri, în anii 1861 şi 1910, că Pământul a trecut prin coada unor comete. Şi nu a survenit nimic deosebit.

Un timp domni liniştea. Apoi Virgil Cernat îl întrebă pe Scarlat ce efecte ar avea o ciocnire a unei comete cu un asteroid, de pildă cu Copernic.

Scarlat nu răspunse imediat. Frământa între degete stiloul său. Fără să vrea, îl scăpă şi acesta porni lent spre podea. Cu toţii îi urmăreau căderea, cu gândul la întrebarea inginerului. Până la urmă, savantul se decise să vorbească:

— Pentru nişte astronauţi aflaţi pe un asteroid de felul lui Copernic, cu mult mai mic decât Pământul şi lipsit de stratul protector al atmosferei, ciocnirea cu o cometă, sau mai exact cu nucleul solid al acesteia, ar fi neîndoielnic foarte periculoasă!

Se lăsă din nou o tăcere apăsătoare. Ana Grigoraş se hotărî s'o curme:

— Pe noi însă aceasta nu ne priveşte decât din punct de vedere teoretic. Calculele arată doar că astrul acesta cu două cozi va trece destul de departe de asteroid. Nu-i aşa, tovarăşe Scarlat?

Savantul făcu un gest care exprima îndoiala.

— Intr'o oarecare măsură ai dreptate, tovarăşă Grigoraş. Calculele efectuate pe Hepta şi verificate de mine arată că astrul cu coadă se va apropia la cel mult 8 500

kilometri de noi. Există însă o problemă... Cometa trece de data aceasta relativ aproape de Jupiter, mai exact la 2 855 000 kilometri de el. Şi-ar putea schimba drumul, datorită atracţiei masei imense a acestei planete. De aceea...

— Altă treabă decât să dea peste noi crezi că n'are? îl întrerupse Dobre.

Scarlat nu dădu atenţie celor spuse de biolog şi continuă:

— Orice aţi spune, posibilitatea există... De altfel, peste câteva zile pământeşti vom şti cum stăm, căci cometa va fi ieşit atunci din raza imediată a influenţei lui Jupiter.

Alte trei zile trecură ca în zbor. Deşi nu credea în probabilitatea unei ciocniri cu cometa, Matei Butaru luase toate măsurile de precauţie. In cadrul colectivului fu decretată o „stare excepţională". Pentru preîntâmpinarea pericolului, mobilizaseră toate forţele.

Conducătorul expediţiei îi împărţi pe astronauţi în echipe. Acestea urmau să lucreze în schimburi, zi şi noapte. Folosindu-se de experienţa dobândită cu prilejul bombardamentului meteoric, puseră la adăpost obiectele din peşteră. Instrumentele fură învelite în vată şi în fâşii de pânză.

Dincă reuşi să producă în laboratorul său o masă plastică deosebit de moale şi elastică. Cu ajutorul acesteia, căptuşiră pereţii încăperii de locuit, unde urmau să se adăpostească în timpul apropierii maxime. Confecţionară şi o mare plasă din acelaşi material, pe care hotărîră s'o întindă ca pe un năvod în interiorul camerei, pentru a suporta eventualul şoc dinăuntrul ei.

Aurelian Dobre bombănea neîncetat, acuzându-l pe Scarlat că „vede lucrurile în negru".

— Tovarăşe Scarlat, constat că ne-ai pus la muncă. Ştii că eu nu mă feresc de treabă. Fac orice când e nevoie. Dar sunt convins că de data asta ne agităm degeaba.

— S'ar putea să fie aşa cum spui dumneata, tovarăşe Dobre. Aş fi chiar fericit să ai dreptate. Şi eu sper că nu vom avea de suferit de pe urma apropierii de cometă, dar... cine ştie? Spune, nu eşti de părere că o măsură de precauţie în plus nu strică? De altfel, vino cu mine. Vreau să fac chiar în clipa asta, în faţa dumitale, câteva calcule. Nu e

exclus să se poată determina de pe acum traiectoria exactă a cometei.

Trecură în camera de cercetări. După ce Scarlat privi un astrofilm realizat cu ajutorul marelui telescop, începu să opereze la integratorul electric de calculat. Şiruri nesfârşite de cifre apărură pe cadranul luminos.

Mai mult de două ore efectuă calcule.

Dobre nu se clinti de lângă el. Il privea atent, urmărindu-i fiecare mişcare.

Scarlat devenea tot mai nervos. Muşchii feţei lui aspre tresăreau. Se oprea din ce în ce mai des, pentru a-şi şterge cu batista fruntea năduşită. Mâinile îi tremurau uşor.

Dobre se nelinişti şi el, dar nu îndrăzni să-l întrerupă.

După un timp, Scarlat se opri. Apoi începu să mânuiască iar — cu şi mai multă nervozitate — butoanele aparatului. Voia să verifice calculul. Din nou apărură aceleaşi şiruri lungi de cifre. In sfârşit, se ridică în picioare. Ochii săi luceau ca şi când ar fi avut febră. Apropiindu-se de naturalist, şopti cu vocea răguşită:

— Tovarăşe Dobre, ce n'aş da să mă înşel, dar am verificat calculul de două ori. Nu mai există nicio îndoială: traiectoria cometei a fost deviată de Jupiter. S'a întâmplat deseori ca o cometă să păţească aşa ceva. Acum se îndreaptă cu capul — poate chiar cu nucleul ei — direct spre Copernic. Peste 14 ore se va produce ciocnirea!

— Nu se poate... E cu neputinţă! Dobre îl apucase pe Scarlat de umeri şi-l scutura cu putere. Spune, n'ai greşit cumva, nu s'a strecurat vreo eroare? Iţi dai seama ce spui? Ar fi nemaipomenit de stupid ca acesta să ne fie sfârşitul!

Bătrânul biolog se făcuse stacojiu şi părul îi căzuse peste ochi.

Printr'un efort vizibil, Scarlat reuşi să-şi recapete calmul. Trăsăturile sale exprimau o tristeţe adâncă, tristeţea omului care s'a resemnat cu ceea ce este inevitabil şi nu se simte în stare să lupte.

— Nu, tovarăşe Dobre, spuse el abătut, nu m'am înşelat. Soarta noastră este, din nenorocire, pecetluită. Ne vom ciocni cu cometa. Dacă vom scăpa sau nu cu viaţă, asta rămâne de văzut.

Incepu să lovească cu rigla de calcul integratorul electric, de parcă ar fi marcat ritmul unei melodii.

— Aşa, vasăzică aşa... spuse Dobre.

Firea lui optimistă îl ajută și de data aceasta să-şi recapete liniştea şi combativitatea tinerească.

— Cu adevărat? Ne vom ciocni? Bine... atunci să ne ciocnim! strigă el cu voce tunătoare. Ştii ce o să se întâmple? Iţi spun eu. Noi nu vom păţi nimic, iar cometa... pe ea o s'o facem praf! Ascultă-mă pe mine. Cine se leagă de noi, o păţeşte. Şi dumneata nu mai face mutra asta plouată, că doar n'ai murit încă. Haide, vino la Matei, să-i spunem şi lui.

Butaru, deşi conştient de gravitatea situaţiei, nu-şi pierdu cumpătul.

— Temerile dumitale s'au adeverit deci, tovarăşe Scarlat. Să mergem la postul de televiziune. Vom comunica observaţiile noastre staţiei de urmărire.

Peste câteva secunde erau în faţa televizorului. Radiotelegrafistul stabili legătura. Pe ecran apăru încăperea rotundă de pe satelitul artificial al Pământului. Câteva clipe mai târziu, inginerul Arunian se apropie de aparat. Chipul lui vădea îngrijorare.

Matei înţelese pricina.

— Tocmai voiam să vă chem, zise savantul sovietic. Vocea lui suna de parcă i-ar fi venit greu să spună ceea ce avea de spus. Vă aşteaptă clipe grele, prieteni! Cometa a fost deviată de Jupiter şi se îndreaptă spre voi. Luaţi măsuri, pregătiţi-vă pentru o eventuală ciocnire. Am discutat aici pe larg situaţia voastră. Sfatul nostru, al celor de pe Hepta, este să vă îmbarcaţi în rachetă şi să zburaţi un timp prin spaţiu. Asta până după ciocnire.

Acum, nu-mi mai rămâne decât să vă doresc, din toată inima, să reuşiţi. Suntem alături de voi, în fiece oră, în fiece clipă, atât noi, cei de pe satelit, cât şi milioanele de oameni de pe Pământ, care urmăresc expediţia voastră.

Chipul lui Arunian dispăru şi ecranul se lumină. In cabina radiotelegrafistului nu se auzi nicio suflare. Scarlat rămăsese cu privirea pironită pe ecranul televizorului. In colţul buzelor i se ivi un zâmbet amar. Justeţea calculelor sale fusese confirmată. Totuşi nu triumfa. Rămase tăcut, cu ochii plecaţi în jos.

Astronauţii se strânseră la sfat în camera de locuit, pentru a discuta noua situaţie.

— Fără îndoială, observă Matei, că propunerea inginerului Arunian ar fi fost cea mai bună. Din păcate, nu o putem pune în aplicare. Nici „Cutezătorul“ şi nici „Pes-

cărușul" nu pot decola, din cauza avariilor suferite. Să ne spună Virgil cum stăm cu reparațiile.

Inginerul dădu câteva amănunte tehnice cu privire la starea celor două rachete. Apoi încheie:

— Intr'adevăr, e așa cum spune tovarășul Butaru. Inainte de două săptămâni nici nu poate fi vorba să punem navele în stare de zbor.

— Și atunci, ce ne facem? întrebă Precup.

— Nu există oare nicio scăpare? interveni și doctorița Sabina Turcu.

Ochii tuturor se îndreptară cu neliniște spre conducătorul expediției.

— Salvarea noastră este această încăpere, spuse hotărît Matei Butaru. Măsurile luate vor atenua mult șocul. Vom controla din nou toate amenajările făcute în vederea ciocnirii.

După ce consfătuirea luă sfârșit, Matei ieși la suprafață, însoțit de Cernat și de Dobre. Cometa se vedea ca o uriașă sferă incandescentă, învelită într'o masă gazoasă, sclipitoare. In lumina ei, rocile metalice și cristaline de pe asteroid scânteiau în zeci de nuanțe stranii.

— Drept spre noi vine, drept spre mica noastră planetă! exclamă Dobre furios. Altă cale nu putea să-și aleagă... Matei, plantele mele, exemplarele unice de pe Venus și Marte, se vor prăpădi toate!

Butaru nu răspunse imediat. Abia când se reîntoarseră în adăpost se hotărî să vorbească:

— Cu serele nu mai e, din nenorocire, nimic de făcut. Pentru evacuarea lor nu avem timp. Nici observatorul exterior nu-l putem salva. Vom strânge însă, în încăperea de locuit, obiectele cele mai importante — probe de roce de dimensiuni reduse, câteva dintre plantele cele mai reprezentative, semințe, unele aparate, alimente concentrate, astrofilme și astrofotografii, colecția de benzi magnetonice, precum și tot restul materialului documentar strâns de noi în decursul expediției. Apoi ne vom retrage aici și vom aștepta. Sunteți de acord, tovarăși?

Calmul lui Butaru îi îmbărbătă pe toți.

La rândul lui, Aurelian Dobre reuși din nou — prin optimismul său nedezmințit — să ridice moralul astronauților.

— Ei, dragii mei, să-l așteptăm deci pe musafirul nostru nepoftit! Ce credeți voi că poate face o biată cometă

împotriva noastră? Iacă, v'o spun eu: nimic, nimic şi iar nimic!

Matei Butaru reciti ultimele rânduri pe care le aşternuse în Jurnalul de bord:

„Asteroidul se află de două ceasuri în masa gazoasă a capului cometei. Până acum nu s'a întâmplat nimic deosebit. Aşteptăm desfăşurarea evenimentelor."

După sfatul lui Cernat, îşi îmbrăcaseră costumele speciale şi căştile străvezii. Totodată, pregătiseră un mare număr de rezervoare cu oxigen lichid, într'o lădiţă. Voiau astfel să preîntâmpine asfixia, în cazul când aerul s'ar fi scurs din peşteră în urma unei eventuale deteriorări a pereţilor. Intinseră reţeaua elastică şi acum se legănau în ea.

— Parcă am fi nişte peşti într'o plasă, glumi Dobre. Nădăjduiesc că o să ne servească la ceva drăcia asta!

Toţi urmăreau cu răsuflarea întretăiată limbile marelui cronometru fixat în perete.

Niciodată nu li se păruse că orele, minutele, secundele trec atât de repede. Nu puteau izgoni cu totul gândul că trăiau poate ultimele momente din viaţa lor. Şi clipele fugeau vertiginos. Deocamdată însă, totul era liniştit. Cu inimile încleştate, astronauţii aşteptau.

Deodată vocea lui Scarlat răsună rar şi răspicat printre zidurile metalice ale adăpostului:

— Peste cel mult un minut...

Nu reuşi să termine.

Dezastrul se dezlănţui din senin. Se auzi o bubuitură năprasnică, însoţită de o rafală de tunete violente. Urmară vuiete şi trosnete. Un freamăt gigantic cuprinsese întregul asteroid. Aveau impresia că planeta pitică va fi ruptă în bucăţi.

Pereţii masivi de metal începură să duduie. Se înclinau când într'o parte, când într'alta, de parcă ar fi fost construiţi din carton. Apoi începură să se ivească crăpături adânci. Căptuşeala de materie plastică fu sfâşiată în mai multe locuri de aşchiile din plăci de beriliu ale pereţilor.

Diferite obiecte erau aruncate de colo până colo. Astronauţii, zvârliţi şi ei în toate direcţiile, pluteau în poziţii groteşti prin încăpere, lovindu-se între ei şi ciocnindu-se

de lăzile, baloturile, cutiile, sticlele, aparatele şi instrumentele care rătăceau prin cameră, într'un talmeş-balmeş de neînchipuit. „Năvodul“ în care se aflau, le era însă de mare folos, ferindu-i să se izbească de pereţi.

Bombardamentul meteoric fusese o nimica toată pe lângă ceea ce se întâmpla acum.

In tavan se ivi o crăpătură de jumătate metru lăţime. Auziră cum aerul încăperii ieşea şuierând. In cameră ploua cu bolovani şi pietriş. O piatră de un sfert de metru diametru lovi aparatul de radioteleviziune, care asigura legătura cu Hepta, sfărâmându-l. Bobine, cioburi de lămpi electronice, butoane şi plăci de condensator se răspândiră prin spaţiu.

Trepidaţiile erau acum de o intensitate nemaipomenită. Intregul asteroid devenise parcă o jucărie în mâinile unui gigant, care căuta să-l strivească. Plasa elastică fusese sfâşiată în numeroase locuri şi nu-i mai apăra decât în mică măsură. Trupurile astronauţilor, îmbrăcate în costumele de protecţie, se înălţau şi coborau, porneau ba spre dreapta, ba spre stânga. Păreau nişte mase inerte, fără viaţă.

Când şi ultimul tub fluorescent se sfărâmă, în încăpere se lăsă un întuneric adânc.

Deodată se auzi un lanţ de pârâituri de o intensitate colosală, de parcă asteroidul s'ar fi despicat în două. Prin crăpăturile pereţilor metalici pătrunseră bucăţi mari de rocă. Un praf des umplu încăperea. Apoi zdruncinăturile conteniră.

Totul nu ţinuse decât jumătate de minut.

Obiectele şi trupurile începură să se lase încet spre podeaua acoperită de dărâmături. Astronauţii căzură în poziţii ciudate. Lăzile şi baloturile se prăbuşiră peste ei, acoperindu-i. Niciunul nu mişca. O încremenire şi o tăcere de mormânt cuprinsese adăpostul în ruine.

Matei Butaru se trezi primul din leşin. In jurul său era întuneric beznă. Indepărtă dărâmăturile care-l acopereau şi pipăi în jur. Dădu de pietre colţuroase, de marginile netede ale lăzilor, de trupurile tovarăşilor săi. Apoi începu să caute cu înfrigurare prin buzunarele costumului de protecţie.

In sfârşit, nimeri farul electric. Apăsă nerăbdător pe buton şi, spre marea lui bucurie, becul se aprinse.

La lumina lui, Matei putu să-şi dea seama de proporţiile dezastrului. Camera de locuit ajunsese de nerecunoscut. Totul era răsturnat, dărâmat, distrus. Se ridică în picioare şi roti reflectorul de jur împrejur. Deodată o văzu pe Ana Grigoraş. Fata zăcea într'un colţ al încăperii, nemişcată şi cu ochii închişi.

Se apropie de ea şi îngenunchie. Indepărtă cu uşurinţă lăzile a căror greutate era aici neînsemnată şi care căzuseră peste trupul ei. Ii privi faţa prin casca străvezie. Era galbenă ca ceara. Un firicel de sânge i se prelingea printre buze.

— Ana, de ce nu răspunzi?

Incercă s'o ridice. Atunci îşi dădu seama cu spaimă că în rezervorul ei de oxigen era o spărtură.

— Cine ştie dacă mai trăieşte... Desigur că oxigenul s'a scurs.

Incepu să caute lădiţa cu butelii de rezervă, dar nu o găsi. Era, fără îndoială, îngropată pe undeva, printre dărâmături.

— Nu mai e timp de pierdut! se hotărî el atunci. Cu un gest energic, îşi smulse propriul său rezervor şi îl montă la aparatul Anei.

Apoi rămase cu ochii aţintiţi spre figura ei palidă.

Treptat, obrajii prinseră culoare, pieptul se ridică şi se scobori, la început abia perceptibil, apoi din ce în ce mai repede. Peste câteva clipe o văzu deschizând ochii.

Matei însă respira tot mai greu. O pânză cenuşie cobora între el şi lumea înconjurătoare. Simţea cum i se învârte capul şi o greutate ameninţa parcă să-i zdrobească pieptul.

O mai zări pe tânăra fată încercând să se ridice, apoi un cerc de fier îi cuprinse tâmplele. In jurul lui se făcu întuneric.

Işi pierdu pentru a doua oară cunoştinţa.

Când îşi reveni, doctoriţa era aplecată deasupra lui. Nu mai purta costumul de protecţie şi globul străveziu. Respira aerul încăperii.

„Instalaţia generatoare de oxigen a reintrat în funcţiune“, se gândi Matei şi acest lucru îi dădu speranţe.

Sabina Turcu îi făcuse o şedinţă de radiaţii întăritoare şi-l privea atent, luându-i în acelaşi timp pulsul.

— In sfârşit! exclamă ea mulţumită. Cine ştie cât ai stat fără rezervorul cu oxigen. Dacă laborantul nostru n'ar fi găsit printre sfărâmături o butelie de rezervă, nu ştiu ce s'ar fi întâmplat cu dumneata.

Matei îşi roti ochii împrejur. Câţiva dintre călători erau ocupaţi cu strângerea dărâmăturilor, ceilalţi astupau ultimele crăpături din pereţi.

In încăperea devastată ardea un felinar electric, care răspândea o lumină galbenă, tremurătoare. O parte dintre lăzi fusese degajate şi se înălţau în stivă spre boltă.

— Unde-i Ana? şopti Matei cu greutate.

— Aici sunt. Fata se aplecă deasupra lui şi îi zâmbi.

— Trăim cu toţii, şi o bună parte a materialului a fost salvată. Să-ţi fac o scurtă dare de seamă: Tu, Matei, n'ai nicio leziune serioasă şi în cel mult două zile vei fi pe picioare, cu condiţia să nu te oboseşti prea mult. Virgil are braţul stâng luxat şi tovarăşa Turcu i-a dat toate îngrijirile. Profesorul Dobre şi radiotelegrafistul au câteva sgârieturi fără însemnătate. Doctoriţa, Dincă şi cu mine n'am păţit nimic, dar absolut nimic, în afară de nişte vânătăi. In plus, eu mi-am muşcat limba când am fost proiectată în aer, glumi Ana.

Se opri apoi, nehotărîtă dacă să continuie sau nu.

— Dar cu Scarlat ce-i? întrebă îngrijorat Matei.

— Scarlat a suferit serioase traumatisme interne. Până acum nu şi-a revenit încă.

Curând sosi şi Aurelian Dobre. Fusese în camera de cercetări, care nu mai era decât o grămadă de moloz. Le povesti că dezgropase săculeţele cu seminţe, pe care le depozitase acolo.

— Ai văzut, Matei, spuse el mulţumit. Am scăpat cu toţii. Iar cometa, cu nucleul ei, cu coada misterioasă, lungă cât zece zile de post, s'a dus şi dusă a fost. Sunt sigur că astrul ăsta „păros“ n'a ieşit nevătămat. Şi dacă vrei să ştii, mi-am salvat aproape întreaga colecţie de seminţe.

Asta e! Şi sunt gata să mă cert zdravăn cu Scarlat, de îndată ce se va simţi mai bine!

Matei îl privi grav:

— Numai să-l putem scăpa pe Scarlat, căci după cum spune tovarăşa Turcu, în ultima jumătate de oră starea lui s'a înrăutăţit.

— Cum aşa? Ii merge mai rău? Faţa lui Dobre se aprinse şi mai tare.

— Trebue să-l salvăm. Tovarăşă Turcu, Scarlat trebue salvat. Nu! Asta nu-i îngăduit! Toţi să trăim şi doar el...

— Voi face tot ce este posibil cu mijloacele de care mai dispun, răspunse doctoriţa.

Sprijinindu-se de obiectele din jur, Matei reuşi să se ridice şi să se apropie de patul profesorului. Apoi, susţinut de Dincă, trecu din încăpere în încăpere. In camera de locuit, fisurile din pereţi fuseseră acum complet astupate, dărâmăturile evacuate, iar lăzile şi baloturile strânse şi puse la un loc. Incăperea de cercetări era însă un morman de ruine, iar camera rotativă şi laboratorul se surpaseră aproape complet. Din fericire, uzina, căptuşită de un strat foarte gros de oţel şi mase plastice rezistente, în straturi succesive, scăpase aproape neatinsă.

Cu ajutorul perforatoarelor, Dincă, Precup şi Aurelian Dobre reuşiseră să-şi croiască drum spre suprafaţa asteroidului. Ceea ce văzură acolo întrecea toate închipuirile. Planeta pitică era de nerecunoscut. Unul dintre poli fusese cu totul smuls şi Copernic avea înfăţişarea unui castravete retezat la un capăt. Un deal de vreo 80 metri înălţime apăruse ca prin minune. Intreaga suprafaţă era acoperită de un bolovăniş care avea un pronunţat luciu albastru. Crăpături şi cratere adânci se căscau la tot locul.

Din construcţii nu rămăsese nici urmă. Observatorul exterior, serele şi atelierul mecanic dispăruseră. Abia dacă îşi puteau da seama, orientându-se după poziţia intrării în peşteră, unde fuseseră cândva.

De jur împrejur, prin spaţiu, pluteau diferite obiecte mai mari şi mai mici, instrumente, părţi de motoare, frânturi de aparate, lăzi şi grinzi metalice.

Ridicându-şi privirea, laborantul zări câteva piese din marele tablou de comandă al uneia dintre rachete dispărând în zare.

Dar cel mai straniu era faptul că totul plutea într'un abur roșiatic, într'un nor subțire de gaze.

— N'am ieșit oare încă din capul gazos al cometei ? întrebă Dincă, nedumerit.

Se înapoiară abătuți în adăpost.

— Ce-i cu voi, ce s'a întâmplat ? întrebă Butaru, când văzu fețele lor mohorîte.

— Stăm cam prost, răspunse cu jumătate glas Dobre. Ambele rachete sunt distruse ; pulberea s'a ales din ele. Suprafața lui Copernic a fost măturată de nucleul cometei.

Dincă se amestecă și el :

— Afară de asta, nu știu ce să însemne că totul e învăluit într'o ceață cărămizie. Poate că am devenit sateliții cometei.

Vocea slabă a lui Scarlat, care între timp își recăpătase cunoștința, se făcu deodată auzită :

— O cometă nu are sateliți și nici nu poate avea, căci puterea ei de atracție e mult prea mică pentru așa ceva. Probabil, însă, că asteroidul nostru a smuls o parte din gazele ei. A captat, cu alte cuvinte, o atmosferă. Desigur că nu o va putea reține multă vreme. Această problemă nu are de altfel nicio importanță practică. Grav este că... nu văd cum ne vom întoarce pe Pământ !

Trecură câteva minute deosebit de apăsătoare. Cuvintele rostite de Scarlat lăsaseră o impresie adâncă.

Tăcerea fu întreruptă de Precup, care întrebă cu un glas sugrumat de îngrijorare :

— Nu ne vom mai întoarce niciodată ?

Nimeni nu-i răspunse. Atmosfera din peșteră devenea din ce în ce mai sumbră. Nici cuvintele de îmbărbătare ale lui Matei, nici veselia vădit forțată a lui Dobre nu reușeau să destrame gândurile întunecate și apăsătoare.

Inginerul Cernat fusese nevoit să renunțe la încercarea de a reface aparatul de radioteleviziune, iar Apolodor Dincă nu mai avea nicio poftă de vorbă, de când constatase că din cea mai mare parte a aparatajului de laborator nu mai rămăsese decât un morman de cioburi.

— Parcă am fi fost victimele unei reacții termonucleare scăpată de sub controlul experimentatorului ! murmură el.

Fiecare știa prea bine că fără rachetă, fără o navă interastrală, întoarcerea pe Pământ era imposibilă. Știau aceasta și totuși se frământau neîncetat, în nădejdea că vor găsi o soluție salvatoare.

O CĂLĂTORIE CARE CONTINUĂ, DEŞI A LUAT SFÂRŞIT

49. *Aici Copernic !*

— Şi crezi că va funcţiona ? Dobre puse această întrebare cu o îndoială dureroasă în glas. Aspectul instalaţiei improvizate, din care se vedeau ieşind zeci de fire negricioase, îi amintea de un costum peticit.

Cernat se întoarse. Ii văzu pe toţi astronauţii strânşi în jurul aparatului de radio, privindu-l cu nerăbdare.

De mai bine de trei luni de zile lucrase cu radiotelegrafistul Precup la construirea unui nou aparat de radioemisie-recepţie, în locul celui distrus.

Şovăi puţin, ca şi cum şi-ar fi căutat cuvintele.

— Cu emisia cred că vom sta bine. Cele mai însemnate dintre piesele recuperate le-am folosit pentru a putea transmite ştirile spre Hepta. Nu văd de ce ar funcţiona mai prost decât înainte. In ceea ce priveşte recepţia însă — am multe îndoieli. Nu cred că va avea raza necesară. Ori, la distanţa considerabilă de Pământ la care ne aflăm, tocmai aceasta este problema.

— Intr'adevăr, îl completă Andrei Precup, din experienţa mea deduc că vom reuşi să emitem, însă că nu vom putea recepţiona. A fost destul de greu să realizăm instalaţia de emisie. De altfel, lucrul cel mai important este să ne facem auziţi.

— Şi nu vom putea măcar controla dacă emisiunile sunt recepţionate ? întrebă Dobre.

— Mi-e teamă că nu.

— Nu ne mai lăsa să aşteptăm, Andrei, şi dă-i drumul ! îl îndemnă Matei pe radiotelegrafist.

Acesta se decise. Aşezându-se în faţa aparatului, începu să învârtească butoanele negre de ebonită.

Incordarea tuturor atinsese punctul culminant.

Lămpile aparatului se încinseră şi indicatoarele de pe cadranele albe începură să oscileze. Se auzi un zumzet întrerupt de hârâituri. Apoi răsună vocea radiotelegrafistului.

— Alo, Hepta! Alo, staţia de urmărire! Aici Copernic! Suntem cu toţii în viaţă! Majoritatea instalaţiilor noastre au fost distruse de ciocnirea cu cometa, rachetele deasemeni. Nu putem să ne întoarcem pe Pământ. Trimiteţi ajutoare când vom ajunge la punctul de apropiere maximă. Alo, staţia, alo! Ne auziţi? Alo! Răspundeţi!

Difuzorul aparatului de recepţie rămase mut, chiar după ce radiotelegrafistul repetă de mai multe ori mesajul.

— Este tot ce putem face, spuse inginerul Cernat, încet. Eu sunt însă convins că apelul nostru a fost recepţionat.

Unul după altul, astronauţii părăsiră încăperea. Matei rămase ultimul. După un timp, se ridică şi se apropie de Jurnalul de bord. Gânditor, începu să-i răsfoiască filele, parcurgând ultimele note.

— Indiferent ce se va întâmpla, acest Jurnal şi-a ajuns scopul. E un adevărat istoric al expediţiei noastre. Toate fazele ei, pericolele şi aventurile prin care am trecut, necazurile şi bucuriile, simţămintele fiecăruia, se oglindesc în paginile lui.

Reciti încă odată o însemnare recentă a lui Cernat:

„Am obţinut o mare victorie. Din piese răzleţe, găsite ici-colo, am reuşit să reconstruim câteva dintre aparatele şi instrumentele cele mai importante. Avem astăzi o mică lunetă, am refăcut o parte din mobilier, iar hainele de protecţie au fost reparate. Profesorul Dobre şi-a reconstruit una dintre sere, e drept în proporţii mult reduse. Câteva plante au şi încolţit..."

Matei întoarse fila. Aici erau câteva rânduri mari şi drepte, scrise de mâna lui Dincă.

„Mă chinuiesc de o săptămână să repar instalaţia de climă artificială. Acum funcţionează, dar are o serie de defecţiuni pe care n'am reuşit să le înlătur. Tocmai mecanismul de reglare automată nu am izbutit să-l pun complet la punct. Trebue bine supravegheat, ca să nu ne trezim cu vreo surpriză..."

Ceva mai jos, pe aceeaşi pagină, erau cuvinte scrise de doctoriţa Sabina Turcu:

„Starea sănătăţii astronauţilor este satisfăcătoare. Tovarăşul Scarlat a ieşit acum două zile pentru prima dată din adăpostul subteran. Uneori îi surprinde pe ceilalţi prin pofta lui de vorbă. Nu este acţiune mai importantă la care să nu participe. S'a schimbat mult."

„Doctoriţa are dreptate, se gîndi Matei, Scarlat pare câteodată alt om. E mai aproape de noi toţi. Şi totuşi... sunt unele lucruri pe care nu le înţeleg. Toată ziua calculează, face experienţe, umple blocurile de vinoină cu tot felul de scheme ciudate. Şi dacă despre altele vorbeşte, despre acestea nu spune nimănui nimic. Ascunde ceva. Poate că ne mai pândeşte vreo altă surpriză...

Şi comportarea lui Dobre e curioasă. Scrie rapoarte. Ziua şi noaptea umple sute de file, desenează secţiuni de plante, clasifică vietăţile descoperite şi câte şi mai câte, de parcă şi-ar pregăti un testament ştiinţific. Apoi le înregistrează pe benzi magnetonice. De câteva ori l-am găsit şuşotind febril cu Scarlat şi oprindu-se brusc din discuţie la intrarea mea. Nu înţeleg ce s'a întâmplat cu ei."

Matei se aşeză şi-şi prinse tâmplele între mâini. Rămase aşa timp îndelungat.

Deodată, vocea lui Precup, care intrase în încăpere, îl făcu să tresară. Radiotelegrafistul repeta apelul adresat staţiei de urmărire. In difuzor nu se auzi nici de data aceasta vreun răspuns.

Viaţa pe micul asteroid îşi urma cursul, fără evenimente demne de menţionat.

Instalaţia de climă artificială le pricinuia călătorilor numeroase neajunsuri. Distribuţia oxigenului nu se realiza în mod egal. Ba era prea mult, ba insuficient. In câteva rânduri fură nevoiţi să folosească coifurile străvezii şi aparatele de respirat chiar în interiorul adăpostului.

Nici temperatura nu era stabilă. Timp de câteva ore totul mergea bine. Apoi, deodată, se producea o arşiţă insuportabilă, pentru ca la urmă să se facă atât de frig, încât erau obligaţi să-şi pună îmbrăcămintea călduroasă.

In orele stabilite pentru odihnă trebuiau să vegheze cu rândul, pentru a evita accidentele.

Astronauţii îndurau cu bărbăţie toate acestea. Doar Andrei Precup bombănea necontenit:

— Auzi bucluc! Mă simt ba ca într'un cuptor, ba ca'n frigider. Ieri, când ne-a trezit tovarăşul Cernat din somn, ca să ne spună că temperatura a crescut vertiginos, eram atât de zăpăcit, că mi-am pus şuba. In orice caz, specialiştii noştri n'au fost la înălţime de data asta!

— Vorbeşti şi tu aşa, în neştire, se supără inginerul. Ţi-am explicat doar de o sută de ori că ne lipsesc piese pe care nu le putem confecţiona aici.

— Bine, bine. Iacă, nu mai zic nimic.

— Drept să vă spun, se amestecă Dincă, nu e plăcut să te simţi ba tremurând ca o piftie, ba încingându-te ca o friptură.

Zilele treceau repede. Dobre continua să umple volume întregi, Cernat şi Dincă meştereau la aparatul de climă artificială, iar Precup transmitea periodic mesaje fără răspuns. Ana Grigoraş continua să clarifice şi să studieze materialul strâns în cursul expediţiei.

Pe Scarlat îl auzeau murmurând despre fenomene de electrizare, despre Jupiter, despre calcule incomplete. Cuvintele lui erau mereu întrerupte de exclamaţii ca: Imposibil! Unde mi-a fost capul? Să pierd asemenea ocazii! De neiertat! Absolut de neiertat!

Cernat se urca din când în când la suprafaţa planetei pitice şi privea prin mica lunetă. Dobre glumea adesea pe seama lui.

— Parcă eşti unul dintre matelotii de pe corabia lui Columb, care sperau să zărească ţărmul!

Doctoriţa era preocupată de fortificarea organismelor astronauţilor. Administra medicamente care să suplinească lipsurile hranei concentrate, prescria şi aplica gimnastică zilnică şi tratamente cu radiaţii.

Planeta pitică se apropia în fiecare zi tot mai mult de globul terestru. Până la punctul de apropiere maximă nu mai erau acum decât două săptămâni şi singura nădejde a astronauţilor erau apelurile pe care le transmiteau staţiei de urmărire de pe satelitul artificial al Pământului.

In peştera de pe Copernic toată lumea dormea. Numai Matei şi Scarlat rămăseseră treji şi stăteau în faţa unei mese încărcate cu maldăre de file de vinoină. Socoteau

de zor. O lampă mică arunca un cerc de lumină galbenă. Restul încăperii era cufundat în întuneric.

Erau îmbrăcaţi gros, căci în ultima vreme în adăpost temperatura scăzuse la —4⁰ şi se menţinea la acest nivel.

— Nu mai încape îndoială, spuse Matei, că asteroidul a ajuns la punctul de apropiere maximă cu Pământul. Până acum n'am comunicat tovarăşilor noştri data exactă, ca să nu fie îngrijoraţi în cazul unei întârzieri. Dar asta nu schimbă cu nimic gravitatea situaţiei.

Paloarea feţei tânărului savant îi trăda neliniştea.

George Scarlat parcurse din nou calculele pe care le aşternuse pe o foaie aflată în faţa lui.

— Aşa-i, tovarăşe Butaru, ai dreptate, am trecut acum 5 ore şi 34 minute de acest punct. Şi de nicăieri niciO veste. Poate că mesajele noastre nu au fost interceptate.

— Şi eu m'am gândit la asta. Să se fi înşelat Precup când ne-a spus că aparatul de emisie funcţionează fără cusur? El, cu firea sa lăudăroasă...

— Nu, asta nu cred. In ceea ce priveşte meseria lui, s'a dovedit întotdeauna de o mare conştiinciozitate.

— Nu ştiu ce să mai cred. Mâine dimineaţă ne vom sfătui cu toţii. Sunt de părere să nu ascundem nimic tovarăşilor noştri. Au dovedit doar că ştiu să înfrunte curajoşi orice greutate. Acum, cred că cel mai bun lucru e să ne odihnim şi noi. Peste două ore se face zi.

Astronauţii erau adunaţi în camera cea mare. Matei, care nu reuşise să doarmă toată noaptea, avea faţa trasă.

— Prieteni, începu el, vestea pe care v'o dau nu este îmbucurătoare. Copernic a trecut acum 7 ore şi 36 minute de punctul apropierii sale maxime de Pământ şi ajutoare nu ne-au sosit.

— Fiecare ceas care trece ne îndepărtează cu peste o sută de mii de kilometri de globul terestru, completă Scarlat. Participăm fără să vrem la încă o călătorie interplanetară a asteroidului. Şi partea proastă este că nu suntem în situaţia să o întreprindem. Ştiţi doar în ce stare se găsesc instalaţiile noastre...

— Nici hrana nu ne va ajunge pentru mult timp. Alimentele concentrate sunt pe sfârşite, spuse abătut Dincă.

— Aceasta este situaţia! încheie astronomul.

Cuvintele lui Matei produseră un efect deosebit de puternic. Fiecare dintre călători reacţiona în felul lui la această veste.

Andrei Precup se piti şi mai adânc în fotoliu, iar mâinile sale cuprinseră într'o încleştare nervoasă braţele acestuia. Clipea des din ochi şi o roşeaţă abia perceptibilă i se urcase în obraji.

Aurelian Dobre se făcuse stacojiu şi privirile sale aruncau flăcări. Strângea pumnii, dându-ţi impresia că ar fi în stare să se ia la trântă cu întregul Univers.

Inginerul răsucea nervos printre degete o şuviţă din părul său blond, urmărind neîncetat secundarul cronometrului de pe perete.

Sabina Turcu şi Ana Grigoraş erau în aparenţă calme. Doctoriţa avea însă fruntea brăzdată de cute adânci, transversale şi tânăra geologă, cu urechea aplecată asupra pânzei difuzorului din aparatul de radiorecepţie, asculta cu mare încordare.

Un timp, în încăperea subterană nu se auzi decât zumzetul sâcâitor al paraziţilor. Aurelian Dobre întrerupse primul tăcerea. Glasul său răsună aprig:

— Chiar dacă ne îndepărtăm de Pământ, mai există speranţa că vom fi ajunşi din urmă. Dacă apelurile noastre au fost recepţionate, sunt sigur că vor veni să ne salveze.

— Şi eu sunt de aceeaşi părere! spuse Virgil Cernat.

— Ba chiar dacă n'au fost recepţionate, interveni Ana. Am certitudinea că va fi trimisă o navă cosmică, ca să ne scoată din impas. Ştim doar că expediţia a stat în centrul atenţiei întregii omeniri, că am fost înconjuraţi de interesul şi dragostea tuturor. Vor veni, nici nu mă îndoiesc că vor **veni!**

— Dar cum de n'au venit încă? Aceasta este problema, interveni Scarlat. De ce au pierdut ocazia cea mai favorabilă?

— E greu de spus. Tânăra fată era îngândurată. In câteva zile vom şti desigur adevărul şi vom râde de îndoielile noastre. Să nu uităm un lucru: oricât de izolaţi am fi pe această insulă interplanetară, nu suntem singuri. Milioane de oameni ne urmăresc în permanenţă.

— Aşa este! întări şi doctoriţa cuvintele Anei.

Matei Butaru îşi roti privirile prin odaie. Pe niciun chip nu se vedea deznădejdea. Chiar şi Andrei Precup se simţi încurajat de atitudinea celorlalţi.

— De fapt, zise el cu glas tare, o rachetă poate să ne ajungă din urmă, chiar dacă mai înaintăm timp de 70-80 ore prin spaţiu. Eu voi continua să transmit mesajele şi poate că în curând receptorul nostru nu va mai fi mut.

— Il vedeţi pe Andrei? Dobre zâmbi cu toată faţa. Dacă şi el începe să fie optimist, lucrurile nu pot fi chiar atât de grave. Eu unul, am convingerea fermă că vom fi salvaţi în curând, deşi — v'o spun sincer — nu m'aş supăra prea mult dacă am rămâne mai departe împreună, pe Copernic.

— Ia mai las-o, tovarăşe Dobre, interveni laborantul. Cu ce ne-am hrăni timp de un an de zile? Şi nici pe Venus, nici pe Marte n'am mai putea merge ca să ne aprovizionăm. Doar nu mai avem „Pescăruşul" nostru. Eu prefer să mă reîntorc pe Pământ, să mai umblu niţel fără grija că-mi iau zborul ca o păsărică. Aş gusta şi câteva fripturi în sânge, căci m'am lipsit destul timp de o mâncare consistentă. Apoi m'aş reîntoarce cu plăcere pe Copernic, pentru a călători cu dumneata... până în fundul iadului.

Lumea râse şi în mica încăpere subterană începu să se răspândească — în ciuda situaţiei grele — o atmosferă de voie bună.

50. *O eroare de calcul*

Alte două zile trecură, fără ca nimic nou să intervină. După calculele astronauţilor, Copernic era acum la o distanţă de aproape 6 000 000 kilometri de Pământ. Aparatul de recepţie, spre care se îndreptau toate speranţele, rămăsese mut. Treceau ore lungi de aşteptare chinuitoare. Dobre nu mai reuşea decât rareori să-i înveselească pe călători.

In cea de a treia zi, neliniştea deveni şi mai apăsătoare. Cercetătorii îşi petreceau cea mai mare parte din vreme strânşi în jurul aparatului de radio. Priveau pânza albastră a difuzorului şi nu ştiau ce să mai creadă. Nimic nu se întâmpla. Afară de un hârâit surd, nu se auzea niciun sunet.

La un moment dat, inginerul Cernat provocă o discuţie.

— Nu înţeleg! Categoric nu înţeleg! Apropierea lui Copernic de Pământ a fost în mod cert observată de pe Hepta. Eu sunt convins că şi apelurile noastre au fost auzite, căci aparatul de emisie este în perfectă stare de funcţionare. Atunci cum de n'au venit? De ce n'au venit?

— E de neînchipuit să nu se fi făcut totul pentru salvarea noastră, interveni şi Dobre. Momentul apropierii maxime de Pământ a trecut doar de trei zile.

— Mai exact, de trei zile, 5 ore şi 11 minute, preciză Scarlat. Şi aceasta nu numai după calculele mele proprii, ci şi după acelea efectuate înainte de decolarea noastră de pe Pământ şi confirmate în tot timpul călătoriei de staţia de pe Satelitul artificial.

— Oare la această distanţă mai putem fi prinşi din urmă de o rachetă? întrebă Precup cu vocea nesigură. Ce părere aveţi, tovarăşe Butaru?

Matei nu se hotărî să vorbească decât după o lungă pauză:

— Dragii mei, nu-mi vine uşor să vă împărtăşesc părerea mea, dar cred că am datoria s'o fac. Situaţia e foarte, foarte gravă. Nu cred că mai putem fi ajunşi. Tovarăşe Scarlat, care e punctul dumitale de vedere?

— Acelaşi, răspunse acesta laconic.

In aparatul de recepţie răsună un zbârnâit strident.

— Ce s'a întâmplat? se auziră în acelaşi timp mai multe voci.

— Din păcate, nimic deosebit, oftă Cernat. Andrei a amplificat la maximum şi paraziţii s'au intensificat.

Atmosfera din peşteră îi devenise inginerului dintr'odată de nesuportat. Se simţea strâmtorat de pereţii aceştia groşi şi netezi de metal. Avea o nevoie fizică să iasă la suprafaţă, să privească depărtările nemărginite ale spaţiului astral. Işi puse costumul de protecţie şi porni spre camera ecluză.

După plecarea lui, Ana Grigoraş continuă să-i îmbărbăteze pe astronauţi.

— Tovarăşi! Vocea ei tinerească acoperea hârâitul aparatului. Sunt convinsă că vom fi salvaţi! Există un paradox: pe de o parte, e limpede că nu vom fi lăsaţi să

pierim, iar pe de altă parte, calculele arată că momentul cel mai favorabil pentru salvarea noastră a trecut de mult. Eu cred mai curând că am calculat greşit!

Paraziţii se transformaseră acum într'un uruit continuu, iar glasurile abia se mai auzeau.

— Tovarăşă Grigoraş, dă-mi voie să-ţi spun că nu-ţi dai seama ce vorbeşti! strigă Scarlat ca să se facă auzit. „Calculele noastre", cum spui dumneata, nu pot fi greşite. Dacă vrei, îţi pot socoti cu precizie în ce punct al orbitei s'a aflat Copernic acum 200 de ani sau unde va fi peste 1 000 de ani. In astronomie nu avem de-a face cu aproximaţii, ca la evaluările geologice cu privire la durata erelor din trecutul îndepărtat al Pământului, ci cu socoteli de mare exactitate. De altfel, calculele de care te îndoieşti nu sunt nici măcar „ale noastre". Aşa cum am mai spus, ele au fost confirmate — până acum câteva luni, când s'a întrerupt legătura radiofonică — de toate institutele astronomice de pe Pământ.

Deodată se auziră zgomote de paşi şi uşa zbură în lături. In pragul ei se ivi trupul vânjos al inginerului Cernat. Cu mişcări repezi, îşi desfăcu globul străveziu.

Faţa îi era răvăşită şi ochii lui albaştri străluceau.

— Tovarăşi... o rachetă se apropie de noi. Am văzut-o cu ochiul liber... peste câteva clipe va ateriza.

Cuvintele sale avură efectul unei explozii. Astronauţii săriră în picioare. Strigau, râdeau, se îmbrăţişau ca ieşiţi din minţi.

— Suntem scăpaţi!

Repetau mereu aceste cuvinte.

Imbrăcară cu o iuţeală nemaivăzută costumele. Se îmbulzeau acum la poarta camerei-ecluză, ca nişte copii care se grăbesc să iasă pe uşa clasei, în recreaţie.

Afară, pe suprafaţa asteroidului, era zi, o zi luminoasă, care contrasta ciudat cu cerul de pâclă.

Racheta se desena argintie pe bolta întunecată, devenind din ce în ce mai mare.

O sorbeau din ochi şi inimile le băteau cu putere în piept.

Trecură câteva minute, lungi ca veacurile. Corpul zvelt al navei astrale ajunse deasupra lui Copernic. Luminile albastre ale bateriilor de celule fotoelectrice se reflectau în învelişul ei metalic.

Incet, racheta, urmată de alte două nave radioghidate, se aşeză pe suprafaţa colţuroasă a asteroidului.

Astronauţii o înconjurară.

Uşa se deschise şi pe scară apăru un om îmbrăcat într'un costum de protecţie. Prin coiful transparent putură să-i vadă chipul. Era inginerul Arunian.

Câteva clipe mai târziu, în camera cea mare a adăpostului, astronauţii strângeau în braţe pe salvatorii lor. Intrebările şi răspunsurile curgeau de o parte şi de alta. Toată lumea vorbea atât de tare, încât abia reuşeau să prindă frânturi de fraze.

— Tovarăşe Arunian, spuse Matei emoţionat, cum de-aţi reuşit să ne ajungeţi din urmă ?

Invăţatul sovietic îşi începu povestirea.

— După ciocnirea cu cometa, am fost câteva luni foarte îmgrijoraţi. Apoi a venit primul vostru mesaj.

— Vasăzică l-aţi recepţionat ! îl întrerupse radiotelegrafistul.

— In cele mai bune condiţii. Deşi am întărit la maximum emisiunea, nu am reuşit însă să vă facem s'o auziţi. Eram cu atât mai mâhniţi de acest lucru, cu cât voiam să vă comunicăm o veste deosebit de importantă...

— Lasă asta pentru mai târziu, tovarăşe Arunian, spuse nerăbdător Dobre. Mai bine zi-ne cum se explică întârzierea aceasta de peste trei zile.

— Tocmai despre asta voiam să vă vorbesc. Intârzierea nu a fost a noastră, ci... a asteroidului. Abia peste o oră Copernic va atinge punctul de apropiere maximă de Pământ.

Surprins, Scarlat îl opri:

— Cum vine asta ? Nu mai înţeleg nimic. Oare am uitat tehnica celor mai elementare calcule ? Un asteroid care nu-şi respectă durata de rotaţie în jurul Soarelui, aceeaşi de milioane de ani ? Ce spui, Matei ?

— Nici eu nu sunt lămurit. Pe figura tânărului astronom se citea o mare nedumerire: Lasă-l însă pe tovarăşul Arunian să vorbească. Despre ce fel de întârziere este vorba ?

Invăţatul reluă firul povestirii:

— Şocul colosal al ciocnirii voastre cu cometa a modificat uşor orbita şi condiţiile deplasării planetei pitice. De aceea, Copernic a ajuns în apropierea Pământului mai târ-

ziu decât era prevăzut inițial. Iată noua traiectorie a asteroidului.

Cu ajutorul magnetografului electronic, pe care îl scoase din buzunar, inginerul Arunian proiectă pe un ecran o hartă astrală. Călătorii se apropiară de ea și o cercetară uimiți.

— Cum de nu ne-am gândit imediat la această posibilitate? exclamă Matei.

— Tocmai precizia calculelor efectuate de voi, și pe care toată lumea le confirmase, v'au indus în eroare, răspunse Arunian. Nu era ușor să vă închipuiți că un calcul atât de bine stabilit își va pierde valabilitatea. Iar aparatele voastre de precizie pentru determinarea poziției asteroidului erau distruse.

Scarlat își acoperi fața cu mâinile.

— Unde mi-a fost capul? Aceasta este cea mai mare eroare științifică din viața mea!

Rămase imobil, cu privirile ațintite asupra schemei lui Arunian.

— Și acum, să vă povestesc ceva despre acțiunea de salvare, continuă învățatul sovietic. De îndată ce s'a aflat de apelurile voastre, centrul de construcție al rachetelor cosmice din U.R.S.S. ne-a pus la dispoziție aceste trei nave.

— De ce trei? Una nu era oare suficientă? se miră inginerul Cernat.

— Pentru planurile noastre, nicidecum! Una dintre rachete va transporta spre Pământ pe tovarășii Butaru, Precup, Cernat, Ana Grigoraș, Sabina Turcu și Dincă. Iar celelalte două ne vor fi necesare nouă, celor care am venit de pe Hepta și tovarășilor Dobre și Scarlat... pentru cea de a doua călătorie pe asteroid, pe care o vom face împreună, în decursul unei perioade de încă un an.

51. *Destăinuirile bătrânului biolog*

— Cum? Despre ce e vorba?

Matei, năucit, își plimba privirea dela unul la altul. Dumneata, tovarășe Dobre, și dumneata, tovarășe profesor, ați luat vreo hotărîre? Când asta? Eu nu știu nimic!

De data aceasta, fu rândul inginerului Arunian să se mire:

— Nu înţeleg... am primit doar mesajul radiofonic, unde era vorba de doi membri ai expediţiei, care şi-au exprimat dorinţa să rămână încă un an pe asteroid. Ni s'au cerut şi instrumente, aparataj de cercetări, diferite materiale...

Andrei Precup holbă ochii şi scutură de câteva ori capul, de parcă ar fi vrut să se trezească dintr'o halucinaţie.

— Cu neputinţă! Despre ce mesaj e vorba? N'am transmis nicio comunicare de acest fel!

Toate privirile se îndreptară spre Dobre şi Scarlat.

Deodată, Arunian deschise gura ca pentru a spune ceva, dar se opri şi prinse să zâmbească. Era singurul care începuse să priceapă.

Bătrânul biolog stătea cu privirea îndreptată spre podea şi un simţământ de jenă îi urcase sângele în obraz. Scarlat căuta să ascundă ceea ce simţea, afişând o totală indiferenţă.

Privindu-l insistent pe Dobre, conducătorul expediţiei i se adresă direct:

— Cred că e cazul ca cei care-l pot indica pe autorul acestui mesaj misterios, s'o facă!

— E momentul să trec la mărturisiri complete în numele meu şi al „complicelui“ care mi-a stat alături, al tovarăşului Scarlat. O recunosc deschis. Eu am transmis radiograma... Ascultă-mă, Matei! Bănuiesc că la început nu mă vei înţelege şi, mai ales, că nu mă vei aproba. Dar hotărîrea e luată. Ştii prea bine că o parte a materialului documentar cules cu atâta trudă s'a pierdut. Multe din plantele de pe Venus le-am aruncat cu propria mea mână, pentru a putea străbate cu „Pescăruşul“ bariera atmosferei. Cele aduse de pe planeta Marte au fost distruse în timpul ciocnirii cu cometa. S'a pierdut material geografic, geologic, fizic. Pe lângă aceasta, abia acum îmi dau seama câte am omis în cercetările noastre.

De aceea, m'am decis încă mai de mult să nu părăsesc asteroidul. Tovarăşul Scarlat, mânat de interese ştiinţifice asemănătoare cu ale mele, s'a hotărît să mă însoţească. Gândeşte-te, Matei, că mai sunt atâtea lucruri care trebue să-şi găsească o explicaţie! Vreau să rămân să le lămuresc. Tu trebue să te întorci, să transmiţi materialul cules, să iei parte la întâlnirile care vor avea loc

pentru dezbaterea şi interpretarea descoperirilor noastre. Eu îţi voi da, pe lângă seminţe şi preparate, lucrările pe care le-am imprimat în ultimul timp.

— Aha! Vasăzică ăsta era secretul nesfârşitelor benzi magnetonice pe care le înregistrai, remarcă tânărul astronom.

— Dar să ştii, continuă biologul, că marea mea lucrare, opera vieţii mele, o să fie gata abia la capătul celei de a doua călătorii. Va fi un studiu amplu despre „Adaptabilitatea cosmică a formelor de viaţă“, care ne va ajuta să înţelegem multe lucruri, nu numai cu privire la vietăţile de pe alte planete, ci şi în legătură cu cele de pe Pământ. Da, Matei, nu pot părăsi încă asteroidul! Mesajul către Hepta l-am trimis în ascuns, fiindcă nu prea ar fi fost potrivit să provoc o discuţie despre o nouă călătorie într'un moment în care nu eram siguri de soarta celei dintâi, de vieţile noastre.

In timp ce bătrânul învăţat vorbea, chipul lui Butaru se însenina treptat. Apăru chiar un zâmbet uşor în colţul buzelor sale.

— Acum înţeleg, într'adevăr, totul! Deşi nu aţi găsit de cuviinţă să-mi comunicaţi hotărîrea voastră, nu pot decât să aprob această idee, demnă de adevăraţi oameni de ştiinţă. Trebue chiar să recunosc că vă invidiez în multe privinţe.

— De necrezut, se auzi dintr'un colţ al încăperii vocea de bas a laborantului Dincă. Tocmai profesorul Scarlat să vrea să rămână pe Copernic. Imi amintesc că la prima aterizare...

Dobre îl întrerupse cu vehemenţă:

— Tovarăşul Scarlat a ştiut ce a făcut când s'a hotărît să rămână cu mine, aci. Un om nu are oare voie să-şi schimbe părerile în decursul unei călătorii care a adus atâtea lucruri noi, ca a noastră?

Scarlat făcu un pas înainte şi privi liniştit spre grupul tovarăşilor săi:

— Vă miraţi de hotărîrea mea? Nu aveţi niciun motiv. Tocmai fiindcă mi-am dat acum pe deplin seama de uriaşa valoare a expediţiei noastre interplanetare, nu vreau s'o închei înainte de a lămuri problemele pe care am început să le cercetez.

Aurelian Dobre se apropie de Scarlat şi îi puse cu un gest afectuos mâna pe umăr :

— Iată un om cu care mă voi înţelege de-acum înainte de minune, spre folosul ştiinţei.

Cernat conducea racheta. Printr'un ochian, Matei reuşi să zărească cosmodromul, unde se agitau sute de mii de oameni. Ii aşteptau pe astronauţi, pentru a le face o primire triumfală.

— Peste trei minute aterizăm pe Pământ, anunţă inginerul.

In aparatul de radiorecepţie se auzi dintr'odată vocea veselă a profesorului Dobre, de pe asteroid.

— Felicitări, Matei ! Tocmai am aflat că ai fost ales preşedinte al Institutului de Astronautică dela Cluj, creat în ultimele luni. Cu toţii ştim că meriţi această cinste şi ne bucurăm împreună cu tine.

— Aceasta este cu adevărat o veste bună, răspunse Matei, şi îmi pare bine că prietenii din minunata noastră călătorie interplanetară sunt primii dela care o aflu. Este un succes al nostru, al tuturor... Spune-mi, voi cum vă simţiţi?

— Bine, foarte bine ! Ard de nerăbdare să vizitez iar planetele Venus şi Marte. Iţi aminteşti, Matei, de cuvintele profetice ale marelui Ţiolcovschi ? „Omenirea nu va rămâne pe Pământ, ci, în goana ei după lumină şi spaţiu, va trece întâi cu timiditate dincolo de limitele atmosferei, iar apoi va cuceri pentru sine întreg spaţiul din jurul Soarelui... Ca baze interplanetare vor servi asteroizii, care rătăcesc prin sistemul nostru solar".

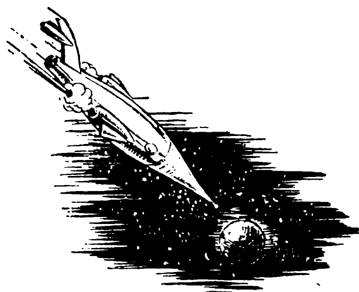
Ce viziune înaripată, plină de adevărul previziunii ştiinţifice ! De-acum înainte vom lua în călătoriile noastre şi pe poeţi, ca să cânte splendoarea spaţiului cosmic şi să înalţe ode vieţii care pulsează cu putere şi în alte lumi decît aceea a Pământului. Compozitorii vor crea simfonii şi cantate inspirate din măreţia Soarelui, din seninătatea atmosferei marţiene şi din agitaţia perpetuă a lumii jupiteriene. Cât despre pictori, ce teme minunate vor avea ei pentru a crea opere nemuritoare !

Şi acum, să te las, căci în curând aterizaţi. Vom comunica mereu cu voi, prin intermediul staţiei de urmărire de pe Hepta.

— Drum bun, tovarăşi ! Vă urăm succes deplin în călătoria voastră, spuse Matei cu căldură. Sunt convins că veţi duce mai departe cuceririle noastre comune !

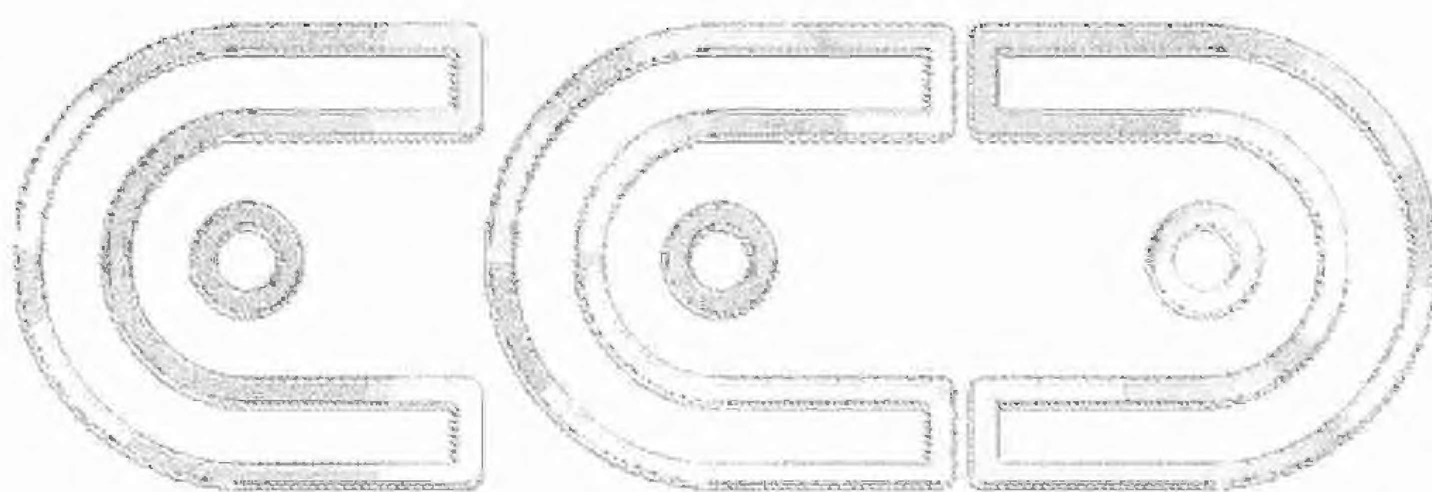
Astronomul închise aparatul de radio.

Racheta străbătu, asemenea unui fulger, un nor cenuşiu. In aparatul de radio se auzeau acum cântecele închinate marii victorii a astronauţilor, transmise de toate staţiile de radio de pe Pământ.

CUPRINSUL

Scanare și prelucrare digitală

de

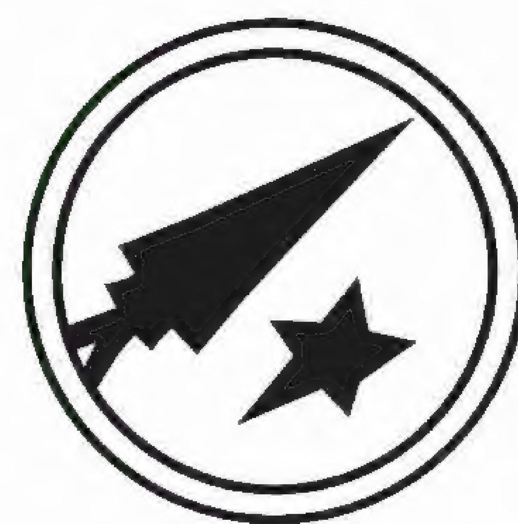
Anonim

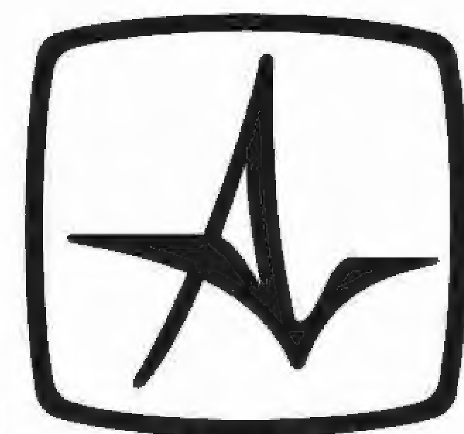

și

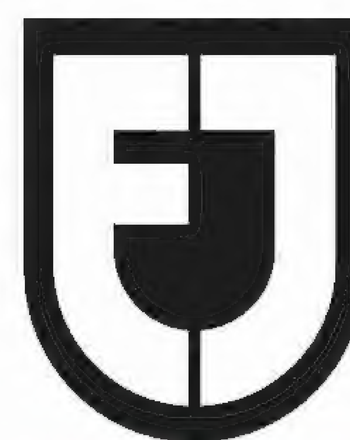

CAT Graur

Antwerpen

2024

